

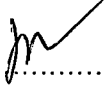
การพัฒนากระบวนการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยว
และการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษา
ระดับอาเซียน

ศิริโรจน์ ตระกูลสถิตย์มัน

คู่มือฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัย วัตถุประสงค์และสถิติการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิตและคณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต ได้พิจารณา
คุณวุฒิบัณฑิตของ ศีโรรัตน์ ตระกูลสถิตย์มั่น ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัดผลและสถิติการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิต

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง)

คณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต

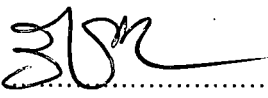

.....ประธาน
(ดร.คมสร วังษ์รักษา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร)

..... กรรมการ
(ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา ชีระวนิชยตระกูล)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคุณวุฒิบัณฑิตฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัดผลและสถิติการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่... ๒๕... เดือน... กรกฎาคม... พ.ศ. 2559

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนคุยฎินิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา
จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2557

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณา ดังนี้

กราบขอบพระคุณ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง และ ดร.คมสร วังรัชกษา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้เวลาในการให้คำปรึกษา ชี้แนะ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในงานวิจัย และให้กำลังใจตลอดช่วงเวลาในการทำคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้

กราบขอบพระคุณ ดร.คมสร วังรัชกษา ประธานกรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สญา อุระวณิชตระกูล อาจารย์จากคณะศึกษาศาสตร์ ที่ได้กรุณา ให้คำแนะนำด้วยความเมตตา และให้ข้อคิดในมุมมองต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย คณาจารย์ สาขาวิชาวิจัย วัฒนผลและสถิตการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้มีความรู้ที่กว้างขวางขึ้น

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาให้การสัมภาษณ์ ตรวจสอบข้อมูล สนทนากลุ่ม โดยให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย และส่งผลต่อการพัฒนาสาขาวิชา การท่องเที่ยวและการโรงแรม

กราบขอบพระคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่ให้โอกาสในการลาศึกษาต่อ และรองศาสตราจารย์เทือน ทองแก้ว ผู้บังคับบัญชาของผู้วิจัย ที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจ ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา บุคลากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยและการทดลองใช้ระบบ ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยในครั้งนี้

กราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ น้อง ๆ และครอบครัว ที่คอยปล้ำคั่นและเป็นกำลังใจ และห่วงใยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ใดที่เกิดจากคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่าน ทั้งที่เอ่ยนามและมิได้เอ่ยนามมา ณ ที่นี้ด้วย

ศิริโรจน์ ตระกูลสถิตย์มัน

53810192: สาขาวิชา: วิชา วัดผลและสถิติการศึกษา; ปร.ด. (วิชา วัดผลและสถิติการศึกษา)

คำสำคัญ: การประเมิน/ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา/ การจัดการอุดมศึกษาระดับอาเซียน
 ศีโรรัตน์ ตระกูลสถิตย์ม่น: การพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการ โรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง
 ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาเซียน (THE DEVELOPMENT OF A SYSTEM TO
 ASSESS THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF STUDENTS, FIELD OF TOURISM
 AND HOTEL. RAJABHAT UNIVERSITY IN THE CENTRAL GROUP, IN THE LINE WITH
 ASEAN HIGHER EDUCATION MANAGEMENT) คณะกรรมการควบคุมคุชณินิพนธ์: พงศ์เทพ
 จิระโร, ค.ด., เสกสรรค์ ทองคำบรรจง, วท.ด. 264 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการ โรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง
 ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาเซียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์
 ผู้สอนและนักศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 654 คน โดยใช้วิธีการสุ่ม
 แบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) ใช้เทคนิคการสุ่ม คือ เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม
 เทคนิคการสุ่มแบบชั้นภูมิ และเทคนิคการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม
 แบบสัมภานณ์ แบบประเมิน กลุ่มทดลองใช้ระบบเป็นอาจารย์ผู้สอนระดับอุดมศึกษาในภาคกลาง
 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติบรรยาย การวิเคราะห์องค์ประกอบ และการวิเคราะห์
 เชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชา
 การท่องเที่ยวและการ โรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า สภาพปัจจุบันในการประเมิน
 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการ โรงแรม 5 ด้าน
 ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ประเมิน
 โดยวิธีการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน 2) ด้านความรู้ ประเมินโดยวิธีการทดสอบก่อน-หลังเรียน
 และฝึกปฏิบัติการจริงภาคสนาม 3) ด้านทักษะทางปัญญา ประเมินโดยวิธีการทดสอบจากกรณีศึกษา
 วิเคราะห์สถานการณ์ 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ประเมินโดย
 วิธีการสังเกต และผลประเมินจากสถานประกอบการ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร
 และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประเมินโดยวิธีการนำเสนองาน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เป็นสื่ออุปกรณ์ การใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน และข้อสอบวัดทักษะทางด้านภาษาและ
พื้นฐานทางคณิตศาสตร์

2. ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและ
การโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีว
ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ และข้อมูล
ป้อนกลับ โดยมีกระบวนการดำเนินการดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 วางแผน ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครื่องมือ
ขั้นตอนที่ 3 การใช้เครื่องมือ ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ประมวลผล ขั้นตอนที่ 5 ติดตามและประเมินผล
ขั้นตอนที่ 6 นำผลประเมินไปปรับปรุง

3. ผลการทดลองใช้ระบบนำร่องกับนักศึกษาชั้นปี 1-3 สาขาวิชาการท่องเที่ยวและ
การโรงแรม พบว่า ผลการประเมินภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงดี มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.93-4.06
และรายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับปานกลางถึงดีมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.63-4.45 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า
ระบบที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการประเมินนักศึกษา ส่วนผลการประเมิน
ความพึงพอใจของระบบ พบว่า ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา
รายองค์ประกอบย่อยของระบบ พบว่า ทุกองค์ประกอบย่อยผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจในระดับมาก
และผลการประเมินประสิทธิผลของระบบมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายมาตรฐาน
พบว่า มาตรฐานด้านความมีประโยชน์มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้
มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ด้านความเหมาะสมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และด้านความถูกต้องและ
ครอบคลุมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี

53810192: MAJOR: EDUCATIONAL RESEARCH, MEASUREMENT AND STATISTICS:
Ph.D. (EDUCATIONAL RESEARCH, MEASUREMENT AND STATISTICS)

KEYWORDS: EVALUATION/ DESIRABLE CHARACTERISTICS OF STUDENTS/ ASEAN
HIGHER EDUCATION MANAGEMENT

SIRORAT TRAKOONSATHITMUN: THE DEVELOPMENT OF A SYSTEM TO
ASSESS THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF STUDENTS, FIELD OF TOURISM
AND HOTEL. RAJABHAT UNIVERSITY IN THE CENTRAL GROUP, IN THE LINE WITH
ASEAN HIGHER EDUCATION MANAGEMENT. ADVISORY COMMITTEE: PONGTHEP
JIRARO, Ph.D., SEKSAN THONGKHAMBANJONG, Ph.D. 264 P. 2016.

This research aimed to develop a system of evaluation on the desirable characteristics of tourism and hotel students, Rajabhat University in the Central Group, to align with ASEAN Higher Education Management Protocol. The samples used in this research were 654 instructors and students, at Central Rajabhat Universities under the Office of the Higher Education Commission. Using multi-stage random sampling: using random group which a stratified random sampling and simple random sampling method. The instruments used in the study were questionnaires, interviews, evaluation form. The quantitative data were analysis using descriptive statistic, factor analysis, and for analyzing the qualitative data content analysis was employed.

The finding were that;

1. The current condition of the development and evaluation of the desirable characteristics of student in travel and hotel management program at Rajabhat University according to 5 composites of qualifications framework of higher education were: 1) The area of moral and ethical, assessed by classroom behavior observation. 2) The area of knowledge, assessed by pretest-posttest and actual field practice. 3) The area of intellect, assessed by case study analysis. 4) The area of interpersonal skill and personal responsibility, assessed by observation and the result of the evaluation from the host company where students work form the establishment. 5) The area of numerical analysis skill, communication, and use of information technology, assessed by students presentations using information technology as a media device, use of the technology in its operation and competency in the use language of mathematics.

2. A system of evaluation on the desirable characteristics of students in the field of tourism and hotel for Rajabhat University in the Central Group, to be in line with ASEAN Higher Education Management consisted of four major components: input, process, output and feedback. The process was as follows: step 1 planning, step 2 creating tools, step 3 using the tools, step 4 analysis and evaluation, step 5 monitoring and evaluating and step 6 improving the assessment results.

3. The implementation of the system with students in the travel and hotel management program showed the overall assessment was at moderate to good with means were between 2.93-4.06, and the indicators were rated from moderate to very good, with means were 2.63-4.45. The experts agree that the developed system was appropriate and suitable for evaluating students. For the part of the users' satisfaction it was found that the system users were satisfied with the system at a high level. Considering the elements of the system, it was found that each individual elements of the system was highly satisfied. The result of evaluation of the effectiveness of the system was at a high level. When considering each factor, it was also found that the factor of usefulness was at good level and the suitability of application was also at good level. The suitability of applying was at good level, and the accuracy and quality coverage was at a good level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ท
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
ขอบเขตการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบและการพัฒนาระบบ.....	12
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน.....	22
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์.....	33
ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน..	44
ตอนที่ 5 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	52
ตอนที่ 6 มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยว และการโรงแรม พ.ศ. 2553.....	59
ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	76
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	84
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ...	84
ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ...	88

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ระยะเวลาที่ 3 การทดลองใช้ระบบ (นำร่อง) และการประเมินประสิทธิผลระบบ การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยว และการโรงแรม.....	94
4 ผลการวิจัย.....	99
ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	99
ตอนที่ 2 ผลการสร้างและพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ...	121
ตอนที่ 3 ทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของระบบการประเมินคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	157
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	172
สรุปผลการวิจัย.....	174
อภิปรายผล.....	179
ข้อเสนอแนะ.....	183
บรรณานุกรม.....	184
ภาคผนวก.....	190
ภาคผนวก ก.....	191
ภาคผนวก ข.....	201
ภาคผนวก ค.....	222
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	264

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ผลการสังเคราะห์ผลลัพท์การเรียนรู้ของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน.....	42
2 สถิติที่ใช้ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูล เชิงประจักษ์และเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา.....	94
3 สรุปรายขั้นตอนการวิจัย.....	97
4 การวิเคราะห์ผลลัพท์การเรียนรู้ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน.....	100
5 เปรียบเทียบมาตรฐานผลการเรียนรู้.....	102
6 เปรียบเทียบมาตรฐานผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม.....	103
7 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของอาจารย์ผู้สอน.....	104
8 ผลการศึกษาศภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านคุณธรรม จริยธรรม.....	106
9 ผลการศึกษาศภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านความรู้.....	108
10 ผลการศึกษาศภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านทักษะทางปัญญา.....	111
11 ผลการศึกษาศภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ.....	112
12 ผลการศึกษาศภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	114
13 ผลการศึกษาศภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านเทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์.....	116
14 สภาพปัญหาจากการศึกษาศภาพปัจจุบันของการประเมิน.....	119
15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	121
16 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	125

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16	จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง..... 125
17	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (λ_i) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ($SE \lambda_i$) ค่าการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (t) และค่า Square multiple correlation (R^2) ของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ขององค์ประกอบด้านคุณธรรม จริยธรรม ($n = 624$)..... 128
18	ค่าดัชนีทดสอบ โมเดลการวัดขององค์ประกอบด้านคุณธรรม จริยธรรม ($n = 624$).. 129
19	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (λ_i) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ($SE \lambda_i$) ค่าการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (t) และค่า Square multiple correlation (R^2) ของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ขององค์ประกอบด้านบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ($n = 624$)..... 132
20	ค่าดัชนีทดสอบ โมเดลการวัดบุคลิกภาพ ($n = 624$)..... 134
21	ค่าดัชนีทดสอบ โมเดลการวัดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($n = 624$)..... 136
22	ค่าดัชนีทดสอบ โมเดลการวัดความรับผิดชอบต่อ ($n = 624$)..... 138
23	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (λ_i) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ($SE \lambda_i$) ค่าการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (t) และค่า Square multiple correlation (R^2) ของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ($n = 624$)..... 140
24	ค่าดัชนีทดสอบ โมเดลการวัดขององค์ประกอบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($n = 624$)..... 141
25	ผลการวิเคราะห์ข้อสอบทักษะทางปัญญารายข้อ..... 143
26	ผลการวิเคราะห์ข้อสอบเทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์รายข้อ..... 145
27	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของระบบการประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ..... 150
28	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ความเป็นไปได้ของกลุ่มีระบบการประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ..... 153

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
29	155
30	162
31	163
32	163
33	164
34	165
35	166
36	167
37	168
38	169
39	170
40	171

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2 องค์ประกอบของระบบ.....	15
3 ระบบการสร้างหรือจัดระบบ.....	18
4 คุณสมบัติของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน.....	40
5 ตัวแบบ AUN-QA Model ระดับโปรแกรม.....	46
6 แบบแผนการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	86
7 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	91
8 โมเดลการวัดในองค์ประกอบด้านคุณธรรม จริยธรรม.....	129
9 โมเดลการวัดด้านบุคลิกภาพ.....	134
10 โมเดลการวัดด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ.....	136
11 โมเดลการวัดด้านความรับผิดชอบ.....	137
12 โมเดลการวัดในองค์ประกอบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ.....	141
13 ขั้นตอนการดำเนินระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามวงจร PDCA....	147
14 องค์ประกอบของระบบ.....	178

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิกหนึ่งของอาเซียน จำเป็นต้องเตรียมการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของอาเซียน ซึ่งผลกระทบต่ออุดมศึกษาไทย คือ การเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษา และการรวมตัวของประชาชาติในอาเซียน ซึ่งในกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ให้ความสำคัญในฐานะที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อการจัดการอุดมศึกษา การเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษาส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายขององค์ความรู้ ภาษา และวัฒนธรรมระหว่างกัน อุดมศึกษาไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อผลิตกำลังคนของประเทศให้มีความพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553) ดังนั้นเพื่อตอบสนองการเปิดเสรีทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาในระดับอาเซียนและระดับนานาชาติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ “บัณฑิตไทย” ที่ต้องแข่งขันกับบัณฑิตในภูมิภาคจากทั่วโลก บัณฑิตจึงต้องปรับคุณสมบัติและทักษะให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคและจากทั่วโลก และผลกระทบต่อ “อุดมศึกษาไทย” ต้องปรับตัวเพื่อทำหน้าที่พัฒนาคนและสังคม และสร้างบัณฑิตที่พร้อมรับประชาคมอาเซียน (สุชาติ ภิระนันท์, 2556) เป็นผลให้ประเทศไทยดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งมีวิสัยทัศน์ที่จะทำให้บัณฑิตไทยมีความสามารถในระดับสากล และมีความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก มียุทธศาสตร์ 3 ประการ คือ 1) การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล 2) พัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน 3) ส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้ คือ 1) พัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา 2) เพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ 3) เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงได้มีการกำหนดนโยบาย เช่น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภทการศึกษา การพัฒนามาตรฐานและระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งระบบประกันคุณภาพภายในและภายนอก การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา การพัฒนาความเป็นสากลของการศึกษา

เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ขณะเดียวกันสามารถอยู่ร่วมกันกับพลโลกได้อย่างสันติสุข มีการพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 10-12) และผลจากการประเมินศักยภาพอุดมศึกษาในมิติที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียน ด้วยการวิเคราะห์ SWOT Analysis พบว่า อุดมศึกษาไทยมีจุดแข็งทั้งในด้านมาตรฐานและความเข้มแข็งทางวิชาการที่เป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีเกณฑ์มาตรฐานการอุดมศึกษา เพื่อกำกับดูแลการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ แต่มีจุดอ่อนบางประเด็น เช่น สถาบันอุดมศึกษาไทยไม่สามารถผลิตบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของภาคการผลิตและบริการ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของไทยมีระดับความเข้มข้นของการเรียนการสอนน้อยไป การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษามีคุณภาพไม่เท่าเทียมกัน เป็นต้น

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างล่าช้า การลดลงของแรงขับเคลื่อนจากปัจจัยแรงงานทั้งในด้านขนาดของกำลังแรงงานและผลิตภาพการผลิตของแรงงาน ส่งผลให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยลดลง ทั้งในส่วนการผลิตที่ใช้แรงงานและการผลิตสินค้าในส่วนที่เป็นเงินทุนเข้มข้น ขณะเดียวกันการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาอยู่ในภาวะที่มีการแข่งขันสูง ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ คุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่บ่งชี้ศักยภาพในการแข่งขัน ปัจจัยที่แสดงถึงคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาไทย ได้แก่ การประกันคุณภาพภายใน การประกันคุณภาพภายนอก มาตรฐานการอุดมศึกษา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai qualification frameworks on higher education: TQF: HEd) เพื่อเป็นเครื่องมือในการนำนโยบายตามมาตรฐานการศึกษาของชาติไปปฏิบัติ รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการพัฒนาบัณฑิตด้วยการพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้ (Learning outcomes) ที่คาดหวังในตัวบัณฑิต ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ทักษะและคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม เชาว์ปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็น ซึ่งจะช่วยให้สื่อสารให้สังคม ชุมชน รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศเข้าใจได้ตรงกัน และเชื่อมั่นว่าบัณฑิตได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่สามารถเทียบเคียงกันได้

ดังนั้น การผลิตบัณฑิตนับเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา เป็นตัวชี้วัดว่าผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะเป็นไปตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ ซึ่งบัณฑิตในระดับอุดมศึกษาต้องเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

ทั้งร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของสถาบัน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557) คุณภาพบัณฑิตแต่ละหลักสูตรจะสะท้อนไปที่คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยพิจารณาจากผลลัพธ์การเรียนรู้ ซึ่งผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิต และเป็นการสื่อสารให้สังคม ชุมชน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เชื่อมั่นถึงคุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตออกมาว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร ซึ่งผลที่ปรากฏจากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 3 (พ.ศ. 2554-2558) ระดับอุดมศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่า สถาบันอุดมศึกษา 47 แห่ง (397 คณะ) ได้รับการรับรองมาตรฐาน 45 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 95 และรับรองแบบมีเงื่อนไข 2 แห่ง ผลการประเมินในภาพรวม สถานศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพ แต่ก็ยังพบปัญหาด้านคุณภาพนักศึกษา ซึ่งจากรายงานภาวะการมีงานทำของบัณฑิต พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา ในปี พ.ศ. 2555 มีงานทำร้อยละ 72.66 และผู้สำเร็จการศึกษามีอัตราการว่างงานสูงถึงร้อยละ 1.6 (1.091 แสนคน) และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับวิกฤติการศึกษาไทย ด้านผลิตภาพแรงงานไทยต่ำมาก และอัตราการพัฒนาต่ำ จากผลการประเมินของ Human development index (HDI) พบว่า ไทยอยู่อันดับที่ 71 ของโลก ต่ำกว่าส่วนใหญ่ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมาเลเซีย (ภาวิข ทองโรจน์, 2555) และอาการที่แสดงความตกต่ำของคุณภาพการศึกษาไทย จากผลการประเมินสมรรถนะการศึกษาไทย เมื่อเปรียบเทียบกับนานาชาติของ International institute for management development (IMD) พบว่า ความสามารถในการแข่งขันโดยรวมของไทยในปี พ.ศ. 2558 อยู่อันดับที่ 30 จาก 61 ประเทศ ในกลุ่มรายได้สูงและปานกลาง ตกอันดับจาก 2 ปีก่อนหน้าเล็กน้อย ประเทศในเอเชียที่ได้อันดับสูง คือ ฮองกง อันดับ 2 (สหรัฐฯ อันดับ 1) สิงคโปร์ อันดับ 3 ประเทศอื่นในเอเชียที่ได้อันดับสูงกว่าไทยมีได้หวัน มาเลเซีย เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สิ่งที่น่าห่วงเพราะมีผลต่อไปในอนาคต คือ เรื่องการศึกษา ซึ่งไทยได้คะแนนต่ำที่สุด เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ เมื่อแยกเฉพาะเรื่องสมรรถนะด้านการศึกษา ไทยอยู่ที่อันดับ 48 จาก 61 ประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) รวมถึงปัจจุบันประเทศไทยยังคงผลิตแรงงานได้ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการยังคงต้องการแรงงานที่ไม่ต้องใช้ทักษะสูงมาก สะท้อนให้เห็นว่า ถึงแม้จะมีระดับคุณวุฒิทางการศึกษาตามที่นายจ้างต้องการแล้ว แต่อาจยังมีคุณภาพหรือคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ไม่ต้องตามความต้องการของสถานประกอบการ และปัญหาการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน ถึงแม้สถาบันอุดมศึกษาจะมีการดำเนินการร่วมกับสถานประกอบการ ภาคเอกชน และสมาคมวิชาชีพ ในการกำหนดทักษะความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะของผู้เรียนในแต่ละหลักสูตรแล้ว แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ปัญหาการจัดการศึกษา

ที่มุ่งผลิตเชิงพาณิชย์ เน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพ และปัญหาการขาดการประเมินผลที่ดี ก่อให้เกิดความไม่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยน ปฏิรูป การประเมินผล ทั้งในส่วน การประเมินผลการบริหารจัดการ การประเมินผลงานครู ให้เป็นระบบที่มุ่งเน้นผลงาน การประเมิน เพื่อเลื่อนขั้นควรเปลี่ยนมาเป็นระบบที่อิงผลงานและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ได้ผลดี ในขณะที่ การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่เดิมนั้น อาศัยระบบประเมินแบบเน้นได้-ตก (Summative evaluation) เป็นหลัก ละเลยคุณค่าของการประเมินเพื่อพัฒนา (Formative evaluation) ควรมี การปรับเปลี่ยนให้เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา รวมการวัดอย่างอื่นที่นอกเหนือวิชาความรู้ เช่น การวัดความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิด เป็นต้น

การวัดและประเมินผลจึงเป็นภารกิจหลักที่สำคัญและจำเป็นของทุกองค์กร ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานอย่างแท้จริง ซึ่งการประเมินนักศึกษาที่เป็นกลไกที่สำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษา ผลลัพธ์ของการประเมิน ส่งผลโดยตรงต่ออนาคตของนักศึกษา ผลลัพธ์จากการประเมินนักศึกษาจะสะท้อนให้เห็นความสำเร็จของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนและความสำเร็จของนักศึกษาตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทั้งนี้ ความเหมาะสมของระบบประเมินต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดเกณฑ์การประเมิน วิธีการประเมิน เครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพ และวิธีการให้เกรด ที่สะท้อนผลการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีการกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) มีการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ให้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถในการปฏิบัติงานในโลกแห่งความเป็นจริง (Real world) และมีวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ที่ทำให้นักศึกษาสามารถแก้ไขจุดอ่อนหรือเสริมจุดแข็งของตนเองได้ ให้ผลการประเมินที่สะท้อนระดับความสามารถที่แท้จริงของนักศึกษา และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 87) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพที่มีอยู่ในตัวตนของแต่ละบุคคล และมีคุณลักษณะนิสัย/ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีองค์ความรู้ที่สำคัญและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งทักษะการดำรงชีวิต และทักษะความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ

วิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน เป็นวิชาชีพที่อาเซียนให้ความสำคัญ และได้มีการลงนามข้อตกลงร่วมกันกับประเทศสมาชิกอาเซียน ปัจจุบันมีการจัดทำมาตรฐานสมรรถนะ (Competency standard) และหลักสูตรอบรมเพื่อรองรับสมรรถนะขั้นพื้นฐานของบุคลากรที่ประกอบวิชาชีพท่องเที่ยว 32 ตำแหน่งงาน ได้แก่ สาขาที่พัก (Hotel services) 4 แผนก 23 ตำแหน่งงาน และสาขาการเดินทาง (Travel services) 2 แผนก 9 ตำแหน่งงาน ที่ได้มีการลงนามให้มีการยอมรับบุคลากร

วิชาชีพให้ทำงานในประเทศอาเซียนได้ แต่ต้องผ่านการทดสอบเบื้องต้น รวมทั้งมีสมรรถนะขั้นพื้นฐานตรงตามมาตรฐานที่ประชาคมอาเซียนกำหนดไว้ โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดหลักสูตรการอบรมทั่วประเทศ อีกทั้งยังมีการพัฒนาหลักสูตรในหลายมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมที่จะทำงานในประเทศอาเซียนได้ (ทวนชัย ลมูลสว่าง, 2557) และเป็นวิชาชีพที่สถาบันการศึกษาจำนวนมากเปิดสอน การผลิตกำลังแรงงานโดยเฉพาะระดับปริญญาตรีแต่ละปีมีมากกว่าหนึ่งหมื่นคน มีความเพียงพอ แต่ยังคงคุณภาพ จากการสำรวจพบว่า จากหลักสูตรการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการแท้จริง สถาบันการศึกษาควรทบทวน เช่น การฝึกทักษะเชิงลึกตามความต้องการของผู้ประกอบการ ซึ่งแรงงานไทยด้านการท่องเที่ยวยังขาดแคลนทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ แรงงานใหม่ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาโรงแรมและการท่องเที่ยว ยังมีข้อจำกัดในการทำงาน ที่รู้แต่ทฤษฎี ซึ่งไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง ซึ่งต้องอาศัยการเรียนรู้ ฝึกฝน และหาประสบการณ์ในการทำงาน รวมถึงทักษะด้านภาษาในการสื่อสารกับลูกค้าหรือผู้มาใช้บริการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวต่างประเทศ (วิชาชีพการโรงแรมและการท่องเที่ยวกับอาเซียน, 2556) จึงควรเตรียมความพร้อมในระบบการศึกษาและแรงงานที่อยู่ในตลาด โดยเร่งรัดการผลิตคนยุคศาสตร์ด้านการพัฒนากำลังแรงงานด้านการท่องเที่ยวให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ให้มีการจัดทำกรอบความร่วมมือเฉพาะกิจกับสถาบันอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน นำมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพมาเป็นบรรทัดฐานในการจัดทำหลักสูตรและการฝึกอบรม เพื่อให้มีศักยภาพสูงขึ้น โดยเฉพาะทักษะภาษาต่างประเทศ สถาบันการศึกษาควรปรับหลักสูตรด้านการโรงแรมและการท่องเที่ยวให้เป็นหลักสูตรเชิงลึกมากขึ้น การฝึกงานของนักศึกษาควรเป็นการฝึกร่วมกับสถานประกอบการ ตั้งแต่ปี 1 ถึง ปี 4 เพื่อให้เรียนรู้ประสบการณ์จริง (ประชาชาติธุรกิจ, 2554)

ด้วยความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ตามแนวทางการจัดการศึกษาระดับอาเซียน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และตามแนวคิดของเครือข่ายการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) ซึ่งจะทำได้ระบบประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของสถาบัน อัตลักษณ์ของนักศึกษา และสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของวิชาชีพ และตรงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและสังคม รวมทั้งเป็นแนวทางเตรียมความพร้อมที่จะเข้าเป็นสมาชิกเครือข่ายประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน และการแข่งขันได้ในการเปิดเสรีทางการศึกษาระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับนานาชาติ

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีลักษณะเป็นอย่างไร
2. ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่เหมาะสมตามแนวทางการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาเป็นอย่างไร
3. ผลจากการนำระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาไปทดลองใช้ เป็นอย่างไร และระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิผลเพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. เพื่อสร้างและพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

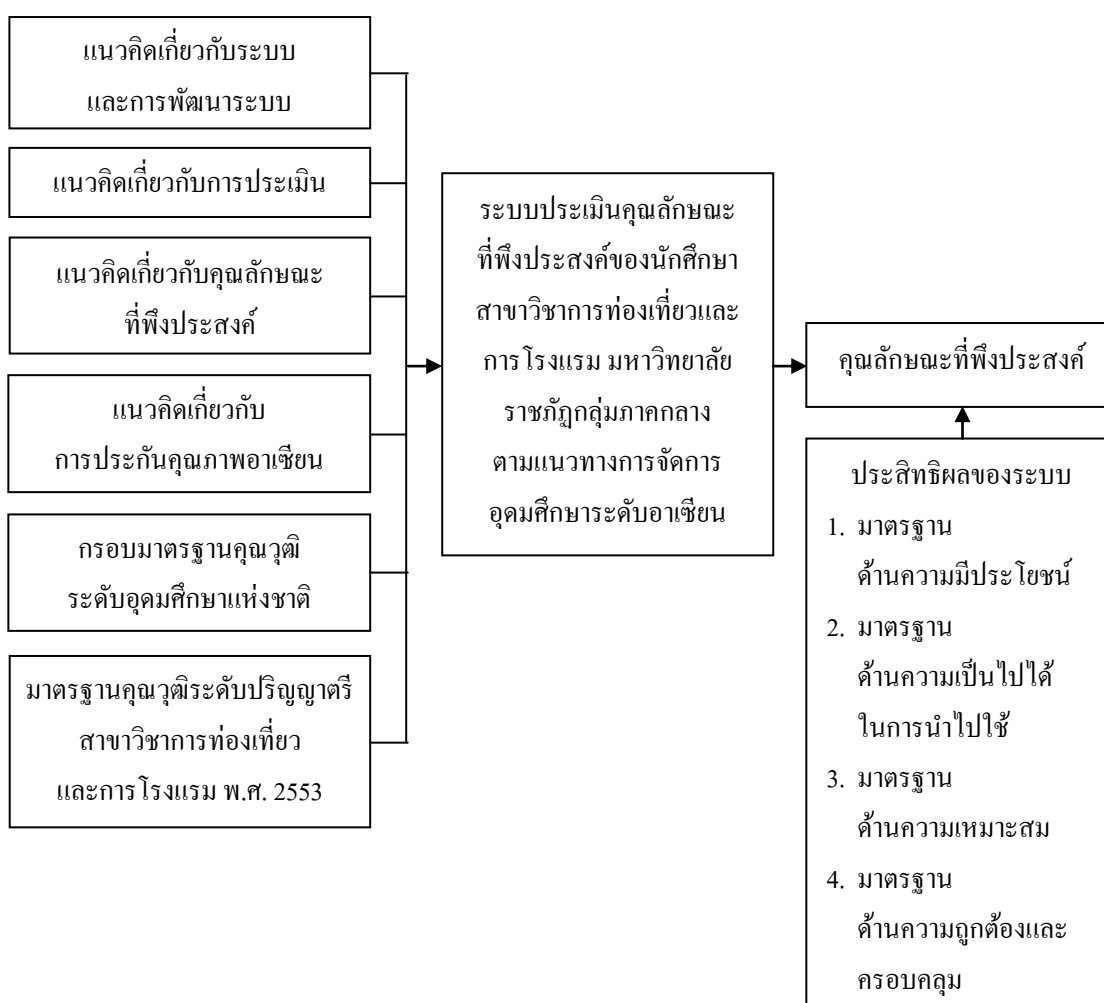
กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาสภาพการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม พัฒนาระบบ ประเมินประสิทธิผลของระบบ ด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and development) เก็บข้อมูลระเบียบวิธีแบบผสมผสาน (Mixed methods research) ประกอบด้วย ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative methods) และ ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative methods) ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย กรอบแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา และกรอบแนวคิดการพัฒนาระบบและประเมินระบบ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
2. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของระบบ วิธีการพัฒนาระบบ และการประเมินผลระบบ พบว่า ในส่วนขององค์ประกอบของระบบที่ใช้อย่างแพร่หลาย คือ ทฤษฎีระบบทั่วไป ประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ส่วนการพัฒนาระบบในส่วนขั้นตอนและวิธีการในการพัฒนาระบบ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาระบบ 4 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ระบบ การออกแบบระบบ การทดลองใช้ และประเมินประสิทธิผลของระบบ

ในส่วนของการประเมิน ผู้วิจัยใช้กรอบมาตรฐานในการประเมินประสิทธิผลของระบบ ตามที่ Stufflebeam (1981) ได้พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านความมีประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้องและครอบคลุม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ผลจากการวิจัยทำให้ได้ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่มีการบูรณาการการประเมินของเครือข่ายประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และพร้อมเข้าเป็นสมาชิกเครือข่ายประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียนต่อไป

2. ผลจากการวิจัยทำให้ได้วิธีการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่เหมาะสม และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาสามารถนำไปใช้วัดประเมินผลของระบบประเมินนักศึกษา และเป็นแนวทางในการต่อยอดองค์ความรู้ และสร้างนวัตกรรมในการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพต่อไป

3. ผลจากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาได้ เพื่อให้การประเมินเป็นกลไกในการพัฒนาบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และสามารถแข่งขันได้

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and development) โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่

1. การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
2. ประสิทธิภาพของระบบ ประกอบด้วย
 - 1.1 มาตรฐานด้านความมีประโยชน์ (Utility)
 - 1.2 มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ (Feasibility)
 - 1.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety)
 - 1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องและครอบคลุม (Accuracy)

ช่วงเวลาในการศึกษา

ช่วงเวลาในการศึกษาดำเนินการวิจัย ในระยะเวลาตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2556 ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2558

นิยามศัพท์เฉพาะ

ระบบการประเมิน หมายถึง องค์ประกอบของการประเมินนักศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการประเมิน ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง และคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หมายถึง การกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา ตามมาตรฐานระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

มาตรฐานผลการเรียนรู้ หมายถึง ผลลัพธ์การเรียนรู้สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ตามกรอบมาตรฐานอุดมศึกษาแห่งชาติ และเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ผลการเรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะบัณฑิตของสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่พึงประสงค์ และความสามารถของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นในตนเอง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม หมายถึง เครื่องชี้หรือสิ่งที่แสดงคุณลักษณะของนักศึกษาที่พึงจะมีในการวิจัย ที่พิจารณาแล้ว แสดงความคิดเห็นว่าเหมาะสมและเป็นที่ต้องการหรือปรารถนาของสถาบัน ประกอบด้วย

1. มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตบริการ และความรับผิดชอบต่อสังคมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. มีความรอบรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพในศาสตร์ทางการท่องเที่ยวและการโรงแรม มีความสามารถในการปฏิบัติงานการให้บริการและบริหารจัดการเทียบเท่ากับมาตรฐานสมรรถนะทางวิชาชีพ
3. มีทักษะการวิเคราะห์สถานการณ์ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ เหตุผล และวิจารณญาณอย่างเหมาะสม
4. มีบุคลิกภาพดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกระดับได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้และทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
5. มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 1 ภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ รวมทั้งสามารถสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม
6. มีความรู้และความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ในการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผนการจัดการและการพัฒนา

สภาพการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักศึกษา หมายถึง การดำเนินงานประเมิน นักศึกษาปัจจุบันที่ได้รับระหว่างการศึกษาในสถาบันการศึกษา โดยประเมินจากมาตรฐาน การเรียนรู้ที่คาดหวัง ได้แก่

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพ ทางค่านิยม ความรู้ดีของผู้อื่น และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรม ทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม เช่น มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่าง ที่ดี เข้าใจผู้อื่นและเข้าใจ โลก เป็นต้น

2. ด้านความรู้ หมายถึง มีองค์ความรู้ในสาขาการท่องเที่ยวและการ โรงแรมอย่างกว้างขวาง เป็นระบบ ตระหนักรู้หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพ ความรู้เฉพาะด้าน และตระหนักถึง งานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา การต่อยอดองค์ความรู้

3. ด้านทักษะทางปัญญา หมายถึง มีความสามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ และสามารถประเมินข้อมูล แนวคิด และหลักฐานใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และสามารถ ใช้ข้อมูลในการแก้ปัญหาและงานอื่น ๆ ได้ด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ซับซ้อนและเสนอแนะ แนวทางแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ

4. ด้านบุคลิกภาพ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ หมายถึง บุคลิกภาพภายในและภายนอก การมีส่วนร่วมช่วยเหลือต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม แสดงออกถึงความเป็นผู้นำในสถานการณ์บางสถานการณ์ ในการแก้ปัญหาได้ มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเอง และกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ

5. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษา หมายถึง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่าเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การเขียน เลือกใช้รูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสมกับ กลุ่มบุคคลและสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้

6. ด้านการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ หมายถึง ความสามารถศึกษาและ ทำความเข้าใจประเด็นปัญหา เลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง อย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้า และเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา

การพัฒนากระบวนการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง การวิจัยและพัฒนา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยใช้แนวคิดทฤษฎี

การประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ แนวคิดการประเมิน นักศึกษาตามแนวคิดเครือข่ายการประกันคุณภาพอาเซียน (AUN-QA)

ประสิทธิผลของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น หลังจากการประเมินระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ที่พัฒนาขึ้น โดยผู้ใช้ ระบบ นักศึกษาที่รับการประเมิน โดยมีประสิทธิผล 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านความมีประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐาน ด้านความถูกต้องและครอบคลุม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา แบ่งออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบและการพัฒนาระบบ

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ตอนที่ 5 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตอนที่ 6 มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

พ.ศ. 2553

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบและการพัฒนาระบบ

ความหมายของระบบ

“ระบบ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “System” หมายถึง การนำปัจจัยต่าง ๆ อันได้แก่ คน (People) ทรัพยากร (Resource) แนวคิด (Concept) และกระบวนการ (Process) มาผสมผสานการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ได้วางแผนไว้ โดยภายในระบบอาจประกอบไปด้วยระบบย่อย (Subsystem) ต่าง ๆ ที่ต้องทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

Banathy (1968) ให้ความหมายระบบ หมายถึง การรวบรวมองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน เพื่อให้การทำงานใด ๆ บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

Smith (1978) ให้ความหมายระบบ หมายถึง ชุดขององค์ประกอบย่อยที่มีความสัมพันธ์ต่อกันและทำหน้าที่ร่วมกันภายใต้ข้อจำกัดของตนเอง โดยมุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน

Bedeian (1993, p. 712) ให้ความหมายว่า ระบบ หมายถึง ชุดของส่วนประกอบย่อยที่มีการพึ่งพาศักกัน (Interdepend parts) ซึ่งเชื่อมโยงไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (2553, หน้า 74) ให้ความหมายระบบ หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่าต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้ได้ผลออกมาตามที่ต้องการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานจะต้องปรากฏให้ทราบโดยทั่วกัน ไม่ว่าจะอยู่ในรูปเอกสาร หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือโดยวิธีการอื่น ๆ องค์ประกอบของระบบประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

ปิยะธิดา ทองอร่าม (2552) ให้ความหมายระบบ หมายถึง การรวมกันของส่วนประกอบย่อย ๆ โดยมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงพึ่งพาศักซึ่งกันและกัน เพื่อให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

จากความหมายของระบบดังกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ระบบ หมายถึง การนำปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันมาผสมผสานการทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งภายในระบบอาจประกอบด้วยระบบย่อย ๆ ทำงานร่วมกันให้บรรลุเป้าหมาย

องค์ประกอบของระบบ

Smith (1978) กล่าวถึง องค์ประกอบของระบบ สรุป 5 องค์ประกอบ คือ

1. แหล่งทรัพยากร (Sources) หมายถึง แหล่งทรัพยากรต่าง ๆ สำหรับปัจจัยแต่ละปัจจัยที่นำเข้าสู่ระบบ
2. ปัจจัย (Input) หมายถึง แหล่งของวัตถุดิบหรือปัจจัยแต่ละปัจจัยที่นำเข้าสู่ระบบ ซึ่งจะมีผลต่อกระบวนการปฏิบัติงาน และผลผลิตที่ได้รับในลำดับต่อไป
3. กระบวนการและการแปรสภาพ (Process and transformation) หมายถึง กรรมวิธีในการแปรสภาพวัตถุดิบหรือปัจจัยนำเข้าสู่ผลผลิตที่ต้องการ กระบวนการที่มีประสิทธิภาพ จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยนำเข้าที่เหมาะสม
4. ผลผลิต (Outputs) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ออกมาจากกระบวนการของระบบและเข้าไปสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกระบบ ซึ่งอาจจะออกมาในรูปสารสนเทศ พลังงาน หรือข้อมูลสารสนเทศ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม
5. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) หมายถึง สารสนเทศที่ได้มาจากการดำเนินงานของระบบ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการเลือกปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตต่อไปในอนาคต

Schoderbek, Schoderbek, and Kafalas (1990) กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบ 5 องค์ประกอบ คือ

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง วัสดุ พลังงาน มนุษย์ หรือข้อมูลสารสนเทศที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินงานของระบบ
2. กระบวนการ (Process) หมายถึง การแปรสภาพหรือเปลี่ยนรูป (Transformation) ปัจจัยนำเข้าไปสู่ผลผลิตที่ต้องการ
3. ผลผลิต (Outputs) หมายถึง ผลที่ได้รับ (Results) จากกระบวนการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของระบบ
4. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) หมายถึง ข้อมูลที่ได้มาจากผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อช่วยให้องค์กรทำการปรับปรุงพัฒนาในด้านปัจจัยนำเข้าและกระบวนการต่อไปในอนาคต
5. สภาพแวดล้อม (Environment) หมายถึง สภาพบรรยากาศทั่วไปขององค์กรซึ่งจะมีผลกระทบต่อระบบด้วย เช่น สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เป็นต้น

ทิสนา แคมมณี (2545) กล่าวว่า ระบบมีความสำคัญในการช่วยให้การดำเนินงานต่าง ๆ สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย เนื่องจากระบบใดระบบหนึ่งหรือการจัดระบบใดระบบหนึ่งจะต้องประกอบด้วย 1) องค์ประกอบของระบบ 2) องค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบ 3) เป้าหมายหรือจุดหมายของระบบ

นอกจากนั้น ทิสนา แคมมณี (2547) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของ “การเชิงระบบ” ว่าควรประกอบด้วยส่วนสำคัญอย่างน้อย 3 ส่วน ได้แก่

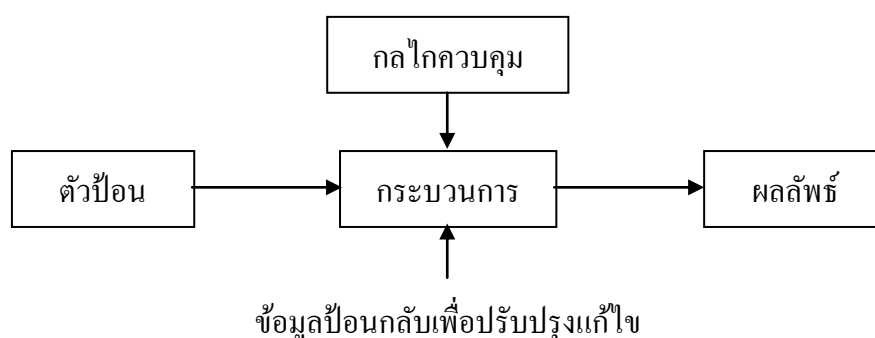
1. ตัวป้อน (Input) คือ สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบนั้น องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบนั้น องค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบใดระบบหนึ่งจะมีจำนวนและความสำคัญมากน้อยเพียงใด มักขึ้นอยู่กับความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของผู้จัดระบบ
2. กระบวนการ (Process) คือ การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการบรรลุเป้าหมาย ระบบใดระบบหนึ่งอาจมีองค์ประกอบเหมือนกัน แต่อาจมีลักษณะของการจัดความสัมพันธ์แตกต่างกันได้ แล้วแต่ความคิด ความรู้ ประสบการณ์ของผู้จัดระบบ
3. ผลผลิต (Product) คือ ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงาน หากผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แสดงว่า ระบบนั้นมีประสิทธิภาพ หากผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง แสดงว่า ระบบนั้นยังมีจุดบกพร่อง ควรที่จะพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกระบวนการหรือตัวป้อนซึ่งเป็นเหตุให้เกิดผลนั้น

อย่างไรก็ตาม นอกจากส่วนประกอบเบื้องต้นของระบบทั้ง 3 ส่วนแล้ว ระบบที่สมบูรณ์ควรมีส่วนสำคัญเพิ่มขึ้นอีก 2 ส่วน คือ

1. กลไกควบคุม (Control) คือ วิธีการที่ใช้ในการควบคุมหรือตรวจสอบกระบวนการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) คือ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะเป็นข้อมูลป้อนกลับไปสู่การปรับปรุงกระบวนการและตัวป้อน ซึ่งสัมพันธ์กับผลผลิตและเป้าหมายนั้น

ระบบแสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของระบบ

เทียนฉาย กิระนันท์ และวันชัย ศิริชนะ (2539, หน้า 6-7, หน้า 9-10 อ้างถึงใน เกษม วัฒนชัย, 2539, คำนำ) กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบในการดำเนินการตามหลักการในทฤษฎีระบบ (System theory) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และปัจจัยนำออก (Output) ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า คือ นักศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกตามกระบวนการของสถาบันการศึกษา คณาจารย์ที่มีคุณวุฒิที่เหมาะสม บุคลากรที่มีความชำนาญการ สถานที่ และอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับสาขาวิชาที่เปิดสอน เป็นต้น ปัจจัยดังกล่าวจะมีการกำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานขั้นต่ำ

2. กระบวนการ คือ หลักสูตรในแต่ละสาขา กระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นกระบวนการผลิตบัณฑิตที่มีกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้งในและนอกสถานที่ รวมทั้งการฝึกอบรมเพื่อให้มีการพัฒนาบุคลิกภาพ ความคิด คุณธรรมจริยธรรม เป็นไปกรอบมาตรฐานที่กำหนด เช่น กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ เป็นต้น เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

3. ปัจจัยนำออก หรือผลผลิต ได้แก่ คุณภาพของบัณฑิตตามความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน สถาบันการศึกษาจึงต้องตระหนักในคุณภาพของผลผลิต คือ คุณภาพของบัณฑิต

การพัฒนาระบบ

Smith (1978) นำเสนอหลักการพัฒนาระบบ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนระบบ (Planning) เป็นการนิยามพฤติกรรมของระบบที่เราสนใจในอนาคต โดยทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง และพยากรณ์ผลของทางเลือกตามที่เสนอขึ้นมา รวมทั้งประเมินโอกาสที่มีอยู่ การดำเนินการที่กล่าวมาข้างต้นจะนำไปสู่การนิยามขอบเขตและจำแนกประเภทวัตถุประสงค์ของระบบ ตลอดจนให้แนวทางเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร และการวัดประสิทธิภาพขององค์กร

2. การออกแบบระบบ (Design) เป็นการให้รายละเอียดเฉพาะอย่างเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของระบบที่กำหนดไว้

3. การปรับปรุงพัฒนาระบบ (Improvement and development) เป็นขั้นตอนของการแปรเปลี่ยนการออกแบบไปสู่สภาพที่พร้อมที่จะปฏิบัติงานได้จริง โดยส่วนประกอบย่อยทุกส่วนจะต้องได้รับการประเมินเพื่อให้แน่ใจว่าสามารถปฏิบัติตามหน้าที่ที่คาดหวังได้เป็นอย่างดี

4. การนำไปใช้จริง (Implementation) เป็นการนำระบบที่ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาแล้ว นำไปใช้ในสถานการณ์จริง (Live circumstance) โดยเป็นการผสมผสานแบบจำลองที่ได้รับการพัฒนากับแผนที่เราออกแบบไว้ล่วงหน้า

5. การบริหารระบบ (Operation) เป็นขั้นตอนของการบริหารจัดการระบบ ได้แก่ การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับระบบ การตัดสินใจระบบ และการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการกำกับ ติดตาม และควบคุมให้ระบบปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

6. การประเมินผลระบบ (Evaluation) เป็นการประเมินผลระบบมุ่งเน้นการปฏิบัติงานโดยรวม ซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นในขั้นตอนการออกแบบระบบ ในลักษณะของการใช้พหุเกณฑ์ (Multi-criteria) ประกอบด้วยเกณฑ์เชิงปริมาณและเกณฑ์เชิงคุณภาพ

ทิสนา แคมมณี (2547) กล่าวถึงการสร้างระบบหรือจัดระบบใด ๆ ควรเป็นตามขั้นตอน 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของระบบ ระบบทุกระบบต้องมีจุดมุ่งหมายของตน ดังนั้นในการสร้างระบบใด ๆ สิ่งสำคัญประการแรก คือ ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของระบบให้ชัดเจน

2. การศึกษาหลักการ/ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ผู้ใดมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ทำมากเพียงใด ย่อมสามารถกำหนดองค์ประกอบและเห็นแนวทางในการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบได้รอบคอบขึ้น ดังนั้น การศึกษาหลักการ/ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จะช่วยทำให้ระบบมีพื้นฐานที่มั่นคงขึ้น

3. การศึกษาสภาพการณ์และปัญหาที่เกี่ยวข้อง จะช่วยให้ผู้สร้างหรือจัดระบบได้ค้นพบองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้ระบบมีประสิทธิภาพเมื่อนำไปใช้จริง ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาในการจัดองค์ประกอบและจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งหลาย การนำข้อมูลจากความเป็นจริงมาใช้ในการจัดสร้างระบบจะช่วยขจัดหรือป้องกันปัญหา อันจะทำให้ระบบนั้นขาดประสิทธิภาพ

4. การกำหนดองค์ประกอบของระบบ ได้แก่ การพิจารณาว่า มีอะไรบ้างที่สามารถช่วยให้เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายบรรลุผลสำเร็จ ผู้มีประสบการณ์มากย่อมมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ได้มาก จึงมักกำหนดองค์ประกอบของระบบได้ละเอียดรอบคอบมากกว่าผู้มีประสบการณ์น้อย ผู้มีความรู้และความคิดสร้างสรรค์มากย่อมเห็นแนวทางที่จะช่วยให้เป้าหมายบรรลุผลสำเร็จได้ จึงมักกำหนดองค์ประกอบที่จะเอื้ออำนวยให้ระบบประสบผลสำเร็จได้ นอกจากนี้ การกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรของระบบสามารถใช้วิธีการทดสอบทางสถิติมาช่วยคัดสรรองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ได้ด้วย

5. การจัดกลุ่มองค์ประกอบ ได้แก่ การนำองค์ประกอบที่กำหนดไว้มาจัดหมวดหมู่เพื่อความสะดวกในการคิดและดำเนินการในขั้นต่อไป

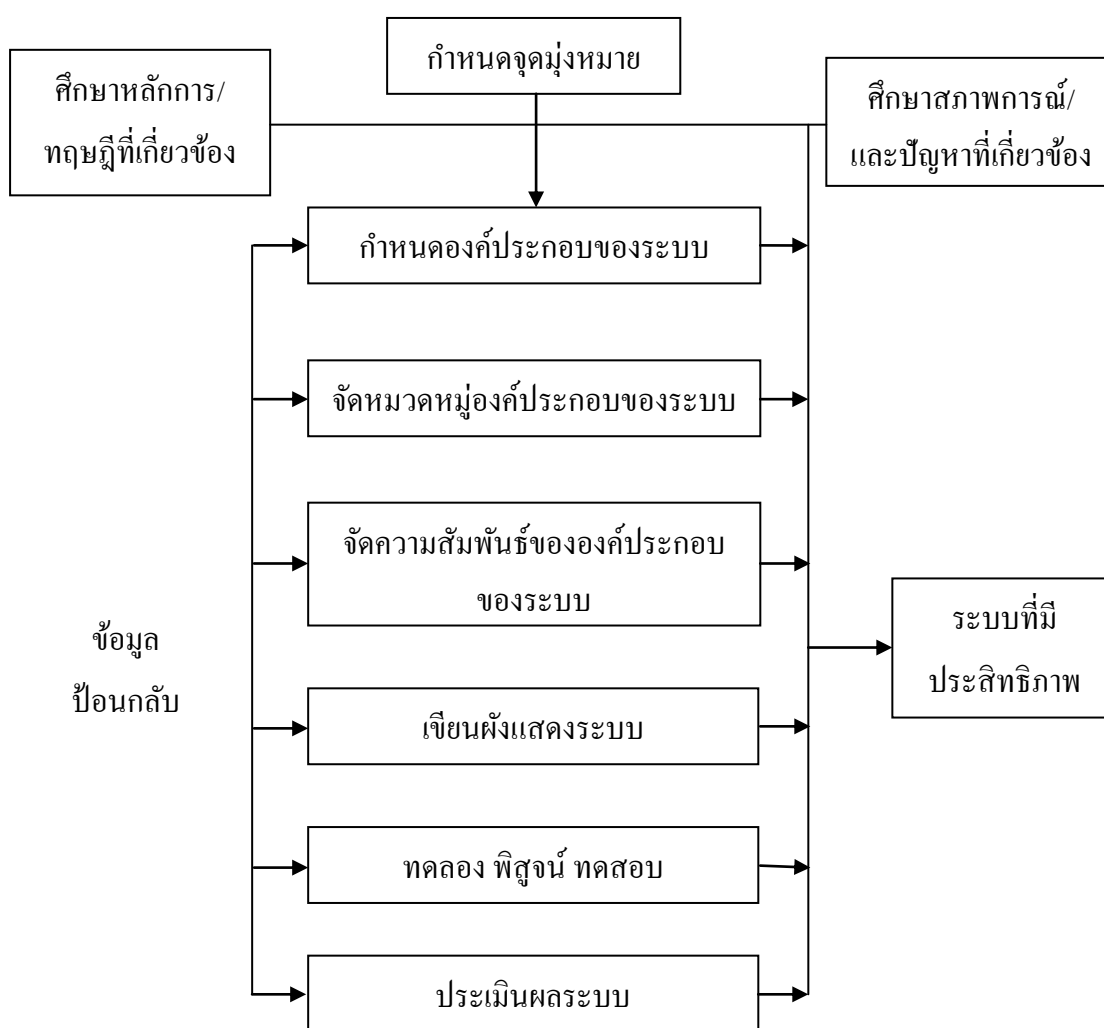
6. การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ต้องใช้ความคิด ความรอบคอบมาก ผู้จัดระบบต้องพิจารณาว่า องค์ประกอบใดเป็นเหตุเป็นผลขึ้นต่อกันในลักษณะใด สิ่งใดควรมาก่อนมาหลัง สิ่งใดสามารถดำเนินการคู่ขนานกันไปได้ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ใช้เวลาในการคิดพิจารณามาก ซึ่งนอกจากจะอาศัยหลักตรรกะแล้ว ยังสามารถใช้วิธีการทดสอบทางสถิติเข้ามาช่วยหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหลายได้ว่า อะไรสัมพันธ์กันโดยตรงหรือโดยอ้อม

7. การจัดผังระบบ เมื่อจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบได้ลงตัวแล้ว ผู้จัดระบบสามารถนำเสนอความคิดของตนออกมาเป็นผังจำลองความคิดของตน ซึ่งในขั้นนี้อาจจัดผังแสดงลำดับขั้นตอนตามที่ตนเห็นสมควร ซึ่งลำดับขั้นตอนนี้คือ ผลของการกำหนดองค์ประกอบของระบบ และการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบนั่นเอง หรืออาจนำเสนอเป็นผังระบบที่สมบูรณ์ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 5 ส่วน คือ ตัวป้อน กระบวนการ ผลผลิต กลไกควบคุม และข้อมูลป้อนกลับ

8. การทดลองใช้ระบบ ขั้นตอนดังกล่าวเป็นขั้นตอนหลักในการคิดและเขียนผังระบบออกมาให้ชัดเจน ระบบที่คิดจะต้องผ่านการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบทั้งทางด้านทฤษฎี/หลักการ และการปฏิบัติจริง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าระบบที่สร้างขึ้นจะได้ผ่านกระบวนการอย่างรอบคอบเพียงใด ก็ยังไม่สามารถกล่าวได้ว่าเป็นระบบที่ดีมีประสิทธิภาพ จนกว่าจะได้นำไปทดลองใช้และใช้จริง เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น ดังนั้น การนำระบบไปทดลองใช้จึงเป็นสิ่งจำเป็น

9. การประเมินผลระบบ ได้แก่ การศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการทดลองใช้ระบบ ระบบใดใช้แล้วได้ผลตามเป้าหมายหรือใกล้เคียงกับเป้าหมายมากที่สุด ระบบนั้นจึงจะเรียกได้ว่า เป็นระบบที่ดีมีประสิทธิภาพ

10. การปรับปรุงระบบ ระบบที่มีประสิทธิภาพส่วนใหญ่จะต้องผ่านการทดลองและประเมินผลมาแล้ว ผลจากการทดลองใช้จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงระบบนั้นให้ดีขึ้น ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ระบบการสร้างหรือจัดระบบ

ศิริชัย กาญจนวาที (2549) กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนากระบวนทัศน์และประเมินว่าประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ระบบ

วิเคราะห์บทบาท หน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบงานติดตามและประเมินผล วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการติดตามและประเมินผล จำเป็นต้องระบุว่าใคร หน่วยงานใดต้องการใช้สารสนเทศจากการประเมิน และนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องอะไร

สังเคราะห์ผลจากการวิเคราะห์ หลอมรวมส่วนประกอบย่อยเป็นองค์ประกอบของระบบ กำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของระบบการติดตามและประเมินผล

2. การออกแบบระบบ

2.1 กำหนดองค์ประกอบหลักของระบบการติดตามและประเมินผล การออกแบบระบบการติดตามและประเมินผล นิยมใช้องค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต และการให้ข้อมูลป้อนกลับ

2.2 กำหนดรายละเอียดที่เป็นส่วนประกอบสำคัญของแต่ละองค์ประกอบของระบบการติดตามประเมินผล

3. การทดสอบระบบ

3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความครอบคลุมและความเหมาะสมของระบบ ควรมีการประชุมสัมมนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

3.2 ปรับปรุงระบบให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะที่เหมาะสม

4. การนำระบบไปใช้

นำระบบการติดตามและประเมินไปใช้จริงตามแผนการที่กำหนดไว้ ควรมีการกำกับการดำเนินงาน และปรับปรุงแก้ไขปัญหาระหว่างการดำเนินงาน

5. พัฒนาระบบมาตรฐาน

ติดตาม ปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา ให้มีมาตรฐานสูงขึ้น มีการกำหนดมาตรฐานของระบบมาตรฐานของการดำเนินงานทุกขั้นตอน

วิทยา คู่วิรัตน์ (2539) ได้สังเคราะห์ขั้นตอนในการพัฒนาระบบการประเมินผล ได้ขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์ระบบ เป็นขั้นตอนการศึกษาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในระบบการประเมินผล ตลอดจนพิจารณาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในระบบให้เข้าใจ และเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง แก้ไของค์ประกอบให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของระบบ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จของการปฏิบัติต่อไป

2. การสังเคราะห์ เป็นขั้นตอนการรวมองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เข้าด้วยกันอย่างมีเหตุผล และ/ หรือกำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่ โดยมีสารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ระบบ

3. การออกแบบระบบ เป็นขั้นตอนการกำหนดโครงสร้างของระบบหรือสร้างรูปแบบจำลองของระบบ โดยแสดงให้เห็นการเคลื่อนไหวขององค์ประกอบ รวมทั้งลำดับขั้นตอนสำคัญ และรองลงมาในลักษณะขั้นต่อขั้น

4. การตรวจสอบระบบ เป็นขั้นตอนการพิจารณาว่า ระบบที่สร้างขึ้นมีความสมบูรณ์ ถูกต้อง ครบคลุมวัตถุประสงค์ของการสร้างระบบมากน้อยเพียงใด โดยมุ่งเน้นที่การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติจริงของระบบ

5. การประเมินระบบ เป็นการประเมินผลระบบโดยรวมว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาหรือไม่

การประเมินผลระบบ

Stufflebeam (1981 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาที, 2550, หน้า 178-180) นำเสนอเกณฑ์หรือมาตรฐานสำหรับการประเมินระบบการประเมิน ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

1. มาตรฐานการใช้ประโยชน์ (Utility standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงประโยชน์ของผลการประเมิน ประกอบด้วยเกณฑ์ 8 ประการ คือ

1.1 การระบุผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องการใช้สารสนเทศ

1.2 ความเป็นที่เชื่อถือของผู้ประเมิน

1.3 การรวบรวมข้อมูลครอบคลุมและตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศ

ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.4 การแปลความหมายและตัดสินคุณค่ามีความชัดเจน

1.5 รายงานผลการประเมินมีความชัดเจนทุกขั้นตอน

1.6 การเผยแพร่ผลการประเมินไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง

1.7 รายงานผลการประเมินเสร็จทันเวลาสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์

1.8 การประเมินส่งผลกระทบต่อในการกระตุ้นให้มีการดำเนินการประเมินต่อไป

2. มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงผลการประเมินที่ได้ว่ามาจากกระบวนการหรือวิธีการที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงเหมาะสมกับสถานการณ์ ปฏิบัติได้ ยอมรับได้ ประหยัด คุ่มค่า ประกอบด้วยเกณฑ์ 3 ประการ คือ

2.1 วิธีการประเมินสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง

2.2 การเป็นที่ยอมรับได้

2.3 ผลที่ได้มีความคุ้มค่า

3. มาตรฐานความเหมาะสม (Propriety standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่าระบบการประเมินได้ดำเนินการอย่างเหมาะสมตามกฎ ระเบียบ จรรยาบรรณ และมีการคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องในการประเมิน ประกอบด้วยเกณฑ์ 8 ประการ คือ

- 3.1 การกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นของการประเมินไว้เป็นทางการ
- 3.2 การแก้ไขปัญหาของความขัดแย้งในการประเมินด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส
- 3.3 รายงานผลการประเมินอย่างตรงไปตรงมา และคำนึงถึงข้อจำกัดของการประเมิน
- 3.4 การให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 3.5 การคำนึงถึงสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 3.6 การเคารพสิทธิในการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 3.7 รายงานผลการประเมินมีความสมบูรณ์ ยุติธรรม และเสนอทั้งจุดเด่นและจุดด้อยของสิ่งที่ประเมิน
- 3.8 ผู้ประเมินทำการประเมินด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ

4. มาตรฐานความถูกต้อง (Accuracy standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่าการประเมินได้มีการใช้เทคนิคที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อสรุป ข้อค้นพบ และสารสนเทศที่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน ประกอบด้วยเกณฑ์ 11 ประการ คือ

- 4.1 การระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้อย่างชัดเจน
- 4.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับระบบการประเมินอย่างเพียงพอ
- 4.3 การบรรยายวัตถุประสงค์และกระบวนการประเมินอย่างชัดเจน
- 4.4 การบรรยายแหล่งข้อมูลและการได้มาของข้อมูลอย่างชัดเจน
- 4.5 การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความตรง
- 4.6 การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเที่ยง
- 4.7 การจัดระบบควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และรายงาน
- 4.8 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
- 4.9 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
- 4.10 การลงข้อมูลสรุปที่มีเหตุผลสนับสนุน
- 4.11 การเขียนรายงานที่มีความเป็นปรนัย

สรุป องค์ประกอบของระบบ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ส่วนขั้นตอนในการพัฒนาระบบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ระบบ การออกแบบระบบ การทดลองใช้ และประเมิน

ประสิทธิผลของระบบ ส่วนมาตรฐานในการประเมินประสิทธิผลของระบบ ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านความมีประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้องและครอบคลุม

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน

แนวคิดของการประเมิน

ชวาล แพร์ตกุล (2518) ให้ความเห็นว่า การประเมินเป็นกระบวนการที่ครุณาทุก ๆ รายการที่ทราบจากการวัดไปใช้ คือ ครุณาผลต่าง ๆ จากการวัดเหล่านี้มารวม มาซึ่ง มาผสม เพื่อนำไปวินิจฉัย ตีราคาคุณค่า และชี้ขาดเป็นผลสรุปว่าเด็กคนนั้นมีคุณภาพสูงหรือต่ำ สอบได้หรือสอบตก การประเมินค่าที่ดีต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานการวัดที่ดี

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2545) อธิบายว่า การประเมินเป็นการรวบรวมและเรียบเรียง ข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบสำหรับใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับผู้เรียน ให้ข้อมูลป้อนกลับไปยัง ผู้เรียนเกี่ยวกับความก้าวหน้า จุดเด่น จุดด้อย ใช้ตัดสินเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้และความเพียงพอของหลักสูตร และใช้ชี้แนะนโยบาย

Glatthorn (1996) ให้ความหมายการประเมินว่า การประเมินเป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อทำการตัดสินใจเกี่ยวกับผู้เรียน กระบวนการประเมิน อาจอยู่ในหลายรูปแบบ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การอภิปราย การตรวจสอบการทำงาน การทดสอบความรู้ การตรวจสอบความสามารถ หรือการแสดงผลของผู้เรียนอย่างละเอียด

Ebel and Frisbie (1986) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพ หรือคุณค่าของวัตถุประสงค์ของในทางการศึกษาหรือการเรียนการสอน การประเมินผลเป็นคำตอบ ของคำถามว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีมากเพียงใด นักเรียนมีความสามารถปฏิบัติได้ดี เพียงใด นักเรียนได้รับการเรียนรู้เพียงพอหรือยัง ดังนั้น การประเมินผลจึงเป็นกระบวนการของ การตัดสินใจคุณค่า

Gronlund (1981) ให้ความหมายในเชิงการประเมินผลการเรียนรู้ว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการอย่างมีระบบที่จะกำหนดขนาดหรือจำนวนซึ่งนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ของการเรียนการสอน มีลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก การประเมินผลเปรียบได้ เหมือนกับกระบวนการอย่างมีระบบ (Systematic process) ประการที่สอง การประเมินผลสมมติ เสมอว่า วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนได้กำหนดขึ้นไว้ก่อนล่วงหน้าแล้วอย่างชัดเจน ดังนั้น การประเมินผลจึงเป็นการพิจารณาตัดสินคุณค่าของความสอดคล้องกันระหว่างการกระทำ กับวัตถุประสงค์

Cronbach (2001) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการที่เป็นระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจ จุดมุ่งหมายหลักของการประเมิน โครงการอยู่ที่ ความต้องการทราบผลของโครงการ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และส่วนใดของโครงการที่ดี ควรปรับปรุงแก้ไข

Alkin (1972) ระบุว่า การประเมินเป็นกระบวนการของการทำให้เกิดความมั่นใจ ด้วยการคัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสม รวบรวมและวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายงานสรุปสารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการตัดสินใจทางเลือกที่เหมาะสม

Stufflebeam, Madaus, and Kellaghan (2000) ได้ให้คำจำกัดความของการประเมินว่าเป็นกระบวนการที่จำแนกแยกแยะ แสวงหา และจัดหาสารสนเทศที่ยังประโยชน์สำหรับพิจารณาตัดสินใจทางเลือกต่าง ๆ (Assist decision making) โดยเหตุผลการตัดสินใจในการประเมิน เริ่มจากเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาทางการศึกษาที่มีการดำเนินงานเพื่อการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ที่ดีขึ้นกว่าเดิม และการกระทำเช่นนี้ได้ ก็ขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่จะทำการตัดสินใจทางเลือกใด ทางเลือกหนึ่งซึ่งได้คัดสรรไว้แล้วว่าดีที่สุดในขณะนั้นที่เหมาะสมที่สุดกับสถานการณ์ในองค์กรนั้น ๆ และในการตัดสินใจเลือกวิถีปฏิบัติใด ๆ นั้น ผู้บริหารก็จำเป็นต้องให้เหตุผลพิจารณาจากหลาย ๆ ด้าน นับตั้งแต่ระบบค่านิยมส่วนบุคคลของผู้บริหารและขององค์กรนั้น ๆ จนกระทั่งถึงสารสนเทศที่รวบรวมและประมวลมาเป็นหลักฐานอย่างเป็นระบบ โดยในการนี้ ผู้บริหารจะต้องนำสารสนเทศที่ได้มาเป็นหลักฐานนั้น มาซึ่งนำหนักและตรวจสอบกับเกณฑ์ซึ่งได้ดัดแปลงหรือตั้งขึ้นมา โดยมีระบบค่านิยมขององค์กรเป็นรากฐาน การกระทำเช่นนี้จะทำให้ผู้บริหรมองเห็นทางเลือกหรือวิถีปฏิบัติหลาย ๆ อย่าง และในฐานะที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการตัดสินใจ ก็จะเลือกหนทางหรือวิถีปฏิบัติที่ดีที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสอดคล้องกับระบบค่านิยมขององค์กรหรือสังคมนั้น ๆ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อว่าการดำเนินการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนานั้น จะได้อยู่ในขอบเขตที่สังคมและองค์กรนั้นยอมรับและยินดีที่จะเปลี่ยนแปลงการพัฒนาสู่สภาพที่ดีขึ้น จากแนวคิดของ Stufflebeam et al. (1971) Stufflebeam (2001) และ Stufflebeam, Madaus & Kellaghan (2000) จึงเป็นที่มาของแบบจำลองที่อำนวยความสะดวกในการตัดสินใจ (Assist decision making) หรือแนวทางการประเมินยึดหลักการจัดการ (Management-oriented evaluation approaches) เรียกว่า แบบจำลองชิป (CIPP Model) ซึ่งมาจากชื่อย่อการดำเนินงานประเมิน 4 ประเภท ในแบบจำลอง คือ การประเมินบริบท (Context evaluation) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product evaluation)

ประโยชน์ของการประเมิน

ศิริชัย กาญจนวาที (2550) กล่าวว่า การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์มีหลายรูปแบบ ได้แก่

1. การใช้ในเชิงความคิด (Conceptual use) ผลการประเมินอาจช่วยจุดประกายความคิดของผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ประเมินมากขึ้น
2. การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน (Legitimate use) ผลการประเมินอาจถูกใช้เป็นเหตุผลสนับสนุนหรือยืนยันผลการตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ทำให้แนวทางหรือนโยบายที่เลือกใช้นั้นน่าหนักหรือความชอบธรรมมากขึ้น
3. การใช้ในเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic use) ผลการประเมินเป็นเครื่องช่วยติดตาม กำกับควบคุมการประเมินว่าได้มีการทำตามแนวทาง ระเบียบ ขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อให้งานประเมินนั้นมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับมากขึ้น และ
4. การใช้ในเชิงปฏิบัติ (Instrumental use) ผลการประเมินอาจนำไปใช้โดยตรงในทางปฏิบัติ เป็นเครื่องมือในการปรับปรุง แก้ไข ทำให้เกิดผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามมา การใช้ผลการประเมินสามารถส่งผลกระทบต่อ การกระทำหรือการดำเนินงานทั้งระดับบุคคล และระดับองค์กร โดยอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของสมาชิกในองค์กร วิธีดำเนินงาน ระเบียบ ข้อบังคับขององค์กร โครงสร้างองค์กร และวัฒนธรรมขององค์กร นอกจากนี้ การนำผลการประเมินสามารถไปใช้ประโยชน์ได้จริง ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญ คือ 1) ลักษณะของการประเมิน (Characteristic of the evaluation) และ 2) ลักษณะบริบทองค์กรและผู้เกี่ยวข้อง (Characteristic of organizational context) ลักษณะของการประเมินที่ช่วยส่งเสริมการใช้ผลการประเมิน ประกอบด้วย กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น (Relevance) วิธีการประเมินที่มีคุณภาพ (Quality) ผลการประเมินที่มีข้อค้นพบสนองความต้องการ (Responsiveness) มีกลยุทธ์ของการเผยแพร่ (Dissemination strategies) ผู้ประเมินมีความน่าเชื่อถือ (Credibility) และมีทักษะการสื่อสาร (Communication skills) ส่วนลักษณะของบริบทองค์กรและผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมขององค์กรด้านการเมือง เศรษฐกิจ และลักษณะการตัดสินใจที่ต้องการ รวมทั้งลักษณะของผู้เกี่ยวข้องด้านทัศนคติต่อการประเมิน ความผูกพันกับการประเมิน และความต้องการใช้สารสนเทศจากการประเมิน ในด้านปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ นั่นคือ การทำการประเมินที่สามารถตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศของผู้เกี่ยวข้อง นักประเมินจึงต้องแสดงบทบาทการประเมิน (Evaluation role) และบทบาททางการศึกษา (Educational role) ให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ มีความรู้เชิงประเมิน มีส่วนร่วมทางการประเมิน พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการรับรู้ เข้าใจผลการประเมิน และช่วยประสาน

การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์

Fitzpatrick, Sanders, and Worthen (2004) ประกอบด้วย 1) ให้ความสำคัญกับการประเมิน สิ่งที่อยู่ภายในหรือเป็นนามธรรม 2) อธิบายโดยการใช้วิธีการคุณภาพ 3) ใช้วิธีการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากหลากหลายวิธี ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ 4) ต้องอธิบายหรือยึดอยู่บนพื้นฐานของ ทฤษฎีการประเมิน 5) การประเมินต้องให้ความสำคัญด้านคุณธรรมจริยธรรม 6) การประเมิน ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ไม่มุ่งเน้นผลกำไร 7) ให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 8) ผู้ประเมิน ต้องมีการวางตัวที่เหมาะสมและมีจรรยาบรรณการประเมิน 9) มีการนำเทคโนโลยีและการสื่อสาร มาใช้ในการประเมิน 10) การประเมินต้องมีใช้พื้นฐานจากการวัดการปฏิบัติ (Performance measurement) และการประเมินที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของมาตรฐาน (Standards-base assessment) และ 11) การประเมินควรมีการยกระดับให้ความสำคัญในระดับชาติหรือนานาชาติเพิ่มขึ้น ความสำคัญ และประโยชน์ของการประเมินที่ปรากฏอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำผลไปสู่จุดมุ่งหมาย ที่วางไว้ และเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การประเมินมีบทบาทที่เป็นประโยชน์ในการช่วยการจัดการศึกษา ได้แก่ (จรรยา เสถบุตร, 2539; พิสนุ พงศ์ศรี, 2549)

1. การให้ผลการประเมินในการให้คำปรึกษาและแนะนำจากความเชื่อที่ว่า การศึกษา คือการพัฒนาบุคคล ดังนั้น กระบวนการดำเนินงาน นอกจากจะมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเชิงวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้แล้ว ก็จะมีมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้ทราบสถานภาพของตนเองในด้านอื่น ๆ เพื่อช่วยการพัฒนาและปรับตัวให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขในสังคมด้วยสารสนเทศและข้อมูลเชิงประเมิน ทางด้านวิชาการ ด้านความถนัด ด้านสติปัญญา ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสนใจ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ซึ่งครูและนักแนะแนวนำมาใช้ในการให้คำปรึกษาและแนะนำ จะยังประโยชน์ แก่ผู้เรียนหลายด้าน เช่น 1) ช่วยเป็นหลักฐานให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจเลือกสายการเรียนในสาขาวิชา ที่ตนมีความถนัดและสนใจ ซึ่งข้อมูลสารสนเทศจะช่วยในการตัดสินใจได้ดีขึ้น 2) ช่วยเป็นแนวทาง ให้ผู้เรียนในการเลือกเข้ากลุ่มกิจกรรมวิชาการหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรของชุมนุมต่าง ๆ ที่มีอยู่ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของตนเอง และ 3) ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง ในสภาพที่เป็นอยู่ รวมทั้งเข้าใจบุคคลอื่น วัฒนธรรม และสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ เพื่อให้ปรับตัว ให้เข้ากับสังคมได้อย่างกลมกลืนและมีความสุข

2. การใช้ผลการประเมินเพื่อรายงานความก้าวหน้าในการเรียนให้แก่ผู้ปกครอง ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนแต่ละคนนั้น ผู้ปกครองก็นับว่ามีบทบาท ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถาบันนั้น ๆ ดังนั้น การที่ครูผู้สอน ได้ประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ก็ทำให้มีหลักฐานที่แน่ชัดและ

เชื่อถือได้สำหรับรายงานต่อผู้ปกครอง ซึ่งผลการประเมินก็จะช่วยในการวางแผนการเรียน ปรับปรุงผลการเรียนของผู้เรียนให้ดีขึ้น รวมทั้งได้รับทราบสิ่งที่เป็นปัญหาสำคัญของผู้เรียน ซึ่งถ้าหากผู้สอนได้แจ้งให้ทราบอย่างทันการณ์ก็จะทำให้ช่วยกันแก้ไขและปรับปรุงพฤติกรรมผู้เรียนให้ดีขึ้น

3. การใช้ผลการประเมินสำหรับผู้บริหารและจัดการศึกษา ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ส่วนต้องอาศัยผลจากการประเมินเพื่อตรวจสอบมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน หน่วยงานทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา จนกระทั่งถึงระดับชาติ ว่าได้บรรลุถึงจุดหมายตามที่ตั้งไว้หรือไม่ การดำเนินงานที่ผ่านมามีจุดเด่นและจุดบกพร่องที่ต้องแก้ไขในเรื่องใดบ้าง การพัฒนาหลักสูตรจะมุ่งไปในทิศทางใด นอกจากนี้ผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียนแต่ละคนก็ช่วยเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการจัดตำแหน่งหรือจัดอันดับเพื่อให้ทุนการศึกษา ให้ทุนในการทำวิจัย ให้รางวัลด้านความประพฤติ หรือการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการและที่ได้ร่วมกับชุมชนก็เป็นสิ่งที่จำเป็น ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้แสดงผลของความก้าวหน้าและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ

4. การใช้ผลการประเมินสำหรับตรวจสอบคุณค่าและความคุ้มค่าของงานวิจัยในชั้นเรียน การดำเนินการวิจัยทางการศึกษาในปัจจุบันได้มุ่งเน้นให้ความสนใจในการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อตอบปัญหาการจัดการเรียนรู้ในระดับจุลภาคมากขึ้น ในการดำเนินการวิจัยในลักษณะดังกล่าวก็อาจมีการดำเนินการทดลองและมีกิจกรรมการพัฒนา ทั้งที่เป็นเฉพาะกรณีในโรงเรียน ซึ่งมีการเปรียบเทียบระหว่างชั้นเรียนหรือห้องเรียน หรือกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง หรืออาจดำเนินการเฉพาะห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่ง การดำเนินการวิจัยเช่นนี้ต้องใช้เวลาและทุนทรัพย์ในการจัดสื่อการสอน กำลังงานของครูผู้สอนในการดำเนินงาน ฉะนั้น เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการแล้ว ก็จำเป็นที่ต้องมีการประเมินผลของการวิจัยและพัฒนาที่ได้กระทำไปแล้วว่ามีคุณค่าและคุ้มค่าต่อการที่นำไปประยุกต์ใช้ต่อไปมากน้อยเพียงใด และจะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในกระบวนการดำเนินงานในส่วนใด จึงจะยังประโยชน์ต่อผู้เรียนและเกิดประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษามากที่สุด

5. การประเมินเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติสาระเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในหมวด 6 ว่าด้วยเรื่องมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษาที่ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามขั้นตอนที่กำหนด และมีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในการตรวจสอบคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งในทุก 5 ปี ในกระบวนการ

ประกันคุณภาพการศึกษานั้น มีความเกี่ยวข้องกับการประเมินเป็นกลไกสำคัญ ด้วยการประเมิน 2 ประเภท คือ การประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งนี้ มีเป้าหมาย เพื่อตอบคำถามกับผู้เกี่ยวข้องหรือสังคมว่า การจัดการศึกษามีคุณภาพคุ้มค่าเพียงใด หน่วยงานทางการศึกษาสามารถทราบจุดเด่นและจุดด้อยเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

คุณค่าและเกณฑ์การประเมิน

การประเมินเป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มีมุ่งประเมินเพื่อจุดมุ่งหมายของการพัฒนาของสิ่งนั้น คุณค่า (Value) เป็นคุณลักษณะนามธรรมที่ถูกกำหนดภายใต้บริบททางสังคม กลุ่มคน หรือบุคคล การเข้าถึงคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยแนวคิดทฤษฎีทางสังคม มาใช้สำหรับศึกษาข้อเท็จจริงที่สามารถนำไปอ้างอิงถึงคุณค่านั้น ๆ ที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง ได้แก่ คุณค่าภายใน (Merit) และคุณค่าภายนอก (Worth) สำหรับคุณค่าและเกณฑ์การประเมิน Stufflebeam (2001) นำเสนอ 7 ระดับ คือ

1. คุณค่าพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับสังคมกลุ่มใหญ่ (Basic societal values) โดยพิจารณาในแง่ความเท่าเทียมกันของโอกาส (Equality of opportunity) ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) และการเก็บรักษาในสิ่งที่เป็นคุณค่าไว้ (Conservative)
2. คุณค่าภายในและคุณค่าภายนอก (Merit and worth) นักประเมินจะต้องประเมินในสิ่งที่แสดงถึงคุณค่าหรือคุณภาพที่ซ่อนอยู่ภายในของจุดประสงค์ และคุณค่าภายนอกซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์แวดล้อม สามารถตีค่าค่อนข้างเป็นปรนัย ทั้งนี้ การเตรียมในศิลปะและเทคนิคของการประเมินจึงเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อน และสะท้อนถึงองค์การหรือหน่วยงานหรือโครงการจะต้องมีการจัดเตรียมสมาชิกหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีความดีในการปฏิบัติงานนั้น
3. มีการประยุกต์ใช้เกณฑ์การประเมินของ CIPP (CIPP Criteria) โดย Stufflebeam ได้อธิบายถึงประเภทของข้อมูลในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งช่วยให้เกิดเกณฑ์ในการประเมินที่สำคัญ คือ 1) การประเมินความต้องการจำเป็น (Assessed needs) ของผู้รับผลประโยชน์ 2) คุณภาพและความเป็นไปได้ของแผน (Quality and feasibility of plans) 3) การตอบสนองของแผน (Responsiveness of plans) 4) ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมกับแผน (Congruence between activities and plans) และ 5) คุณภาพ (Quality) ความสำคัญ (Significance) ความปลอดภัย (Safety) และความคุ้มค่าของผลลัพธ์ (Cost-effectiveness of outcomes)
4. คุณค่าด้านสถาบัน (Institutional values) ทุกสถาบันมีพันธกิจ เป้าหมาย และลำดับความสำคัญ ดังนั้น ผู้ประเมินควรจะให้ข้อมูลในด้านที่เกี่ยวกับคุณค่าในการที่จะพัฒนาองค์การ เช่น

โครงการหรือการบริการมีความสอดคล้องกับพันธกิจขององค์กรหรือไม่ และผู้ประเมินควรตรวจสอบว่า ผลผลิตหรือบริการที่นำเสนอสอดคล้องกับความต้องการที่ได้ประเมินหรือไม่ ซึ่งผลการประเมินเหล่านี้จะช่วยให้องค์กรหรือการบริการ ได้ดำเนินวิธีการที่เหมาะสมและเกิดคุณค่ากับสถาบัน

5. มาตรฐานทางเทคนิค (Technical standards) มีการพัฒนาปรับปรุงในมาตรฐานต่าง ๆ ทางด้านเทคนิคและวิชาชีพ อาทิ ข้อปฏิบัติ (Codes) การรับรองมาตรฐาน (Licensing standards) และมาตรฐานวิชาชีพทางเทคนิคและสังคม (Professional and technical society standards) จากหลากหลายสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น ความสามารถด้านการสอน ความเชี่ยวชาญด้านการแพทย์ การรับรองมาตรฐานของโรงเรียนระดับประถม มัธยม หรือมหาวิทยาลัย เป็นต้น ซึ่งมาตรฐานเหล่านี้มีหน่วยงานที่รับรอง โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา ที่เรียกว่า สถาบันมาตรฐานแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (American national standards institute: ANSI) หากในประเทศไทยก็มีหน่วยงานที่ควบคุมเรื่องมาตรฐานหลายหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการศึกษาของไทย ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. หน่วยงานเหล่านี้มีการกำหนดมาตรฐานและทบทวนในทุก 5 ปี ซึ่งทำให้มาตรฐานมีความทันสมัย โดยในขณะวางแผนการประเมินนั้น ผู้ประเมินควรจะค้นหาและใช้มาตรฐาน และระเบียบกฎเกณฑ์เหล่านี้ประกอบด้วย

6. หน้าที่ของบุคลากร (Duties of personnel) หน้าที่ของแต่ละบุคคลในองค์กร ได้แก่ ภาระหน้าที่ทางวิชาชีพ (Professional obligations) และความรับผิดชอบต่อองค์กร (Organizational responsibilities) ดังนั้น แต่ละคนจะต้องถูกกำหนดเกณฑ์การประเมินผลงาน โดยองค์กรในฐานะสมาชิกของวิชาชีพ และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายในองค์กร เช่น หน้าที่ของครู จะรวมถึงความรับผิดชอบในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพของเนื้อหาต่อผู้เรียน การประเมินความต้องการและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การให้คำปรึกษากับผู้เรียน และความร่วมมือในความพยายามการปรับปรุงโรงเรียน เป็นต้น ดังนั้น การประเมินบุคลากรมีความสำคัญมากในการปรับปรุงปฏิบัติงานด้านองค์กร องค์กรจะต้องสร้างความชัดเจนในหน้าที่ของบุคลากรแต่ละคน หน้าที่เหล่านี้ช่วยให้มีเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องมากที่สุดในการประเมินการส่งเสริมผลงาน โดยบุคลากรขององค์กร และรับรองว่า ได้บรรลุจุดสูงสุดของวิชาชีพของตนเอง

7. เกณฑ์การศึกษารายบุคคล (Idiosyncratic criteria) นักประเมิน Scriven (1967 cited in Stufflebeam, 2001) เรียกว่า เกณฑ์ระดับฐานราก (Ground-level criteria) โดยเกณฑ์นี้ ผู้ประเมินไม่สามารถให้คำนิยามล่วงหน้าได้ (Cannot define them in advance) รวมถึงจะต้องมีการโต้แย้ง

(They must negotiate) โดยพิจารณาจากรายละเอียดเฉพาะจากการประเมิน และจะต้องมีการให้คำนิยามในรายละเอียด ด้านปฏิบัติการ (They must define them in considerable operational detail) กล่าวคือ เกณฑ์นี้เป็นการศึกษาเป็นรายกรณีต่อการประเมินเฉพาะบุคลากรในองค์กร จะต้องเกิดความรู้ความเข้าใจ และโต้แย้งเกณฑ์เฉพาะเหล่านี้ ในขณะที่การวางแผนการวิจัย ผู้วิจัยจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลพื้นฐาน มีการอภิปราย ทำการประชุมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคนอื่น ๆ เพื่อช่วยขยายความประเด็นหลัก ๆ รวมถึงอาจจะศึกษารายงานต่าง ๆ จากการประเมินในอดีตในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ เกณฑ์บางเกณฑ์อาจจะไม่ชัดเจนจนกว่าการประเมินจะได้ดำเนินการองค์กรต่าง ๆ ต้องมีความยืดหยุ่นในการออกแบบและทำการประเมิน ซึ่งจะทำได้ปรับปรุงได้อย่างต่อเนื่อง ในเกณฑ์การประเมินและแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล ประเด็นสำคัญ คือ บุคคลไม่สามารถกำหนดล่วงหน้าในด้านคำนิยามและเกณฑ์ทั้งหมดที่จำเป็นในการประเมิน และจะต้องมีการไตร่ตรองตลอดกระบวนการประเมิน เพื่อพัฒนา โต้แย้ง อธิบาย และการประยุกต์ใช้เกณฑ์ที่เหมาะสม

ประเภทของการประเมิน

การดำเนินการประเมินมีพัฒนาการประเมินค่อนข้างยาวนานจนถึงยุคปัจจุบัน มีการพัฒนาประเภทของการประเมินเป็น 4 แบบ ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550, หน้า 113)

1. Systematic decision-oriented evaluation (SD Model) การประเมินประเภทนี้เน้นการใช้วิธีเชิงระบบเพื่อการเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องสำหรับการตัดสินใจในเชิงบริหาร
2. Naturalistic decision-oriented evaluation (ND Model) การประเมินประเภทนี้เน้นการใช้วิธีธรรมชาติเพื่อการเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องสำหรับการตัดสินใจในเชิงบริหาร
3. Systematic value-oriented evaluation (SV Model) การประเมินประเภทนี้เน้นการใช้วิธีเชิงระบบเพื่อให้ นักประเมินทำการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน
4. Naturalistic value-oriented evaluation (NV Model) การประเมินประเภทนี้เน้นการใช้วิธีธรรมชาติเพื่อให้ นักประเมินทำการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน

รูปแบบและวิธีการประเมินดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ 2 แบบ ได้แก่ 1) System analysis เป็นการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ โดยใช้วิธีเชิงระบบ (SD Model) 2) Systematic value-oriented evaluation เป็นการประเมินเน้นการใช้วิธีเชิงระบบเพื่อให้ นักประเมินทำการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน (SV Model)

วิธีเชิงระบบ

System analysis มีรากฐานมาจากทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มาใช้ในหน่วยงานทางรัฐบาล เพื่อการสร้างผลผลิตสูงสุด โดยมีความเชื่อว่า ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) มีความสัมพันธ์กันในลักษณะฟังก์ชันการผลิตที่สม่ำเสมอและมั่นคง และสามารถวัดผลได้ในเชิงปริมาณ การประเมินตามแนวคิดนี้นิยมใช้การทดลอง มีการออกแบบกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เพื่อหาข้อสรุปเชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยเบื้องต้นและผลผลิต พร้อมทั้งสรุปผลที่ได้ว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ตลอดจนนิยมเปรียบเทียบประสิทธิภาพกับโครงการอื่น ๆ ในแง่ผลผลิตตามที่คาดหมายโดยใช้เกณฑ์การสิ้นเปลืองทรัพยากรน้อยที่สุด

พิสนุ พงศ์ศรี (2549, หน้า 31) การวิเคราะห์ระบบ (System analysis) มีแนวคิดจากทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มาใช้ในหน่วยงานของทางรัฐบาล เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุด โดยเชื่อว่า ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) มีความสัมพันธ์กัน สามารถวัดผลได้ในเชิงปริมาณ การประเมินตามแนวคิดนี้นิยมใช้การทดลอง เช่นเดียวกับการวิจัยเชิงทดลอง มีการออกแบบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อหาข้อสรุปเชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยเบื้องต้นและผลผลิต รวมทั้งสรุปผลที่ได้ว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ตลอดจนเปรียบเทียบประสิทธิภาพกับสิ่งประเมินอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกันในประเด็นผลผลิตว่าเป็นไปตามที่คาดหมายหรือไม่เพียงใด โดยใช้เกณฑ์การสิ้นเปลืองทรัพยากรน้อยที่สุด

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554, หน้า 8) กระบวนการทำงานเชิงระบบ (PDCA) ถือเป็นวงจรบริหารงานคุณภาพ ซึ่งในการบริหารได้นำวงจรการทำงานเชิงระบบ (PDCA) มาประยุกต์ใช้เพื่อการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ทุกครั้งที่วงจรหมุนครบรอบก็จะเป็นแรงส่งให้หมุนในรอบต่อไป วิธีการใหม่ ๆ ที่ทำให้เกิดการปรับปรุงก็จะถูกจัดทำเป็นมาตรฐานการทำงาน ซึ่งจะทำให้การทำงานมีการพัฒนาอย่างไม่สิ้นสุด ทั้งนี้ อาจเริ่มด้วยการปรับปรุงเล็ก ๆ น้อย ๆ ก่อนที่จะก้าวไปสู่การปรับปรุงที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ขั้นตอนการทำงานเชิงระบบสรุปได้ดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผน (Plan) การวางแผนที่ดีช่วยให้สามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต ช่วยลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งในด้านแรงงาน วัสดุ อุปกรณ์การทำงาน เงิน เวลา ฯลฯ และช่วยให้รับรู้สภาพปัจจุบัน พร้อมกับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ด้วยการผสมผสานประสบการณ์ความรู้และทักษะอย่างลงตัว การวางแผนที่ดีสามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ควรมีลักษณะดังนี้

- 1.1 ครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ สามารถแสดงถึงการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

1.2 พร้อมผู้การพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้างเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้น โดยระบุวิธีการเก็บข้อมูลให้ชัดเจน

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้

1.4 กำหนดทางเลือกในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

2. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) ขั้นตอนการปฏิบัติเป็นการลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ในขั้นนี้ต้องตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินไปในทิศทางที่ตั้งใจหรือไม่ พร้อมกับสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการดำเนินงาน เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุง ซึ่งจะก่อให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด

3. ขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินผล (Check) การตรวจสอบและการประเมินผลเป็นขั้นตอนที่ทำให้เราทราบว่า การปฏิบัติบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ สิ่งสำคัญคือ ต้องรู้ว่าจะตรวจสอบอะไรบ้าง และบ่อยครั้งแค่ไหน ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนและปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป ซึ่งกรอบและแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลสรุปได้ดังนี้

3.1 การตรวจสอบและประเมินผล โดยใช้กรอบขั้นตอนการดำเนินงาน ได้แก่

3.1.1 ขั้นการศึกษาข้อมูล มีการศึกษาข้อมูลได้ครบถ้วนหรือไม่ อย่างไร

3.1.2 ขั้นการเตรียมงาน การเตรียมงานตามแผนงานมีความพร้อมหรือไม่ อย่างไร

3.1.3 ขั้นดำเนินงาน มีบุคลากรและทรัพยากรหรือไม่ อย่างไร

3.1.4 ขั้นตอนการประเมิน มีเครื่องมือและขั้นตอนการประเมินผลที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

3.2 การตรวจสอบและประเมินผล โดยใช้กรอบตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งได้แก่ การประเมินอิงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดขึ้น

3.3 การตรวจสอบและประเมิน โดยใช้กรอบความพึงพอใจของผู้รับบริการ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากข้อมูลการรับบริการหรือการให้คำแนะนำจากผู้รับบริการโดยตรง

3.4 การตรวจสอบและประเมินผล โดยใช้กรอบคุณภาพทั่วทั้งองค์กร ได้แก่

3.4.1 บุคลากรมีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานหรือไม่ อย่างไร

3.4.2 วัสดุอุปกรณ์หรือเครื่องมือใช้มีขีดความสามารถเหมาะสมและสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพเพียงใด

3.4.3 ระบบการทำงาน เช่น ระบบการให้บริการ ระบบการสื่อสารภายในองค์กร มีความเหมาะสมมากพอกับการบรรลุเป้าหมายคุณภาพหรือไม่ อย่างไร

3.4.4 ระบบการบริหารงาน ประกอบด้วย โครงสร้างองค์กร การบริหาร
ด้านการผลิต และกำหนดเป้าหมายมีคุณภาพหรือไม่ อย่างไร

3.4.5 ความต้องการของผู้รับบริการเป็นอย่างไร

3.4.6 งบประมาณที่ใช้ลงทุน มีความจำเป็นและเพียงพอกับการสร้างคุณภาพ
หรือไม่ อย่างไร

3.4.7 ทักษะคติดของบุคลากร มีความกระตือรือร้นต่อการทำงาน สามารถสร้างงาน
ที่มีคุณภาพหรือไม่ อย่างไร

เมื่อดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลแล้ว ควรมีการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ
และประเมินผลเสนอฝ่ายบริหาร เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4. ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา (Act) การปรับปรุงและพัฒนาเป็นขั้นตอน
การดำเนินงานที่นำผลจากการตรวจสอบและประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา
การดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น มีอยู่ 2 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ ก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการ
ปฏิบัตินั้น มาจัดทำให้เป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งอาจหมายถึง
สามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิมหรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดิม หรือทำให้คุณภาพดียิ่งขึ้นก็ได้

กรณีที่ 2 ผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ ควรนำข้อมูลที่รวบรวมไว้
มาวิเคราะห์และพิจารณาว่าควรจะดำเนินการอย่างไรต่อไปนี้

- มองหาทางเลือกใหม่ที่น่าจะเป็นไปได้ เพื่อให้ผลเป็นไปตามแผน
- ใช้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม
- ขอความช่วยเหลือจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์
- กำหนดค่าเป้าหมายใหม่ให้เหมาะสมกับบริบทและสภาพการดำเนินงาน

สรุป การประเมินเป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบ เพื่อตัดสินคุณค่าระหว่างวัตถุประสงค์
กับการกระทำ โดยกระบวนการประเมินผู้เรียนมีหลายรูปแบบ เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต
การทดสอบความสามารถของผู้เรียน เป็นต้น ซึ่งผลการประเมินไปใช้ประโยชน์มีหลายรูปแบบ
ได้แก่ การใช้ในเชิงความคิด (Conceptual use) การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน (Legitimate use)
การใช้ในเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic use) และ การใช้ในเชิงปฏิบัติ (Instrumental use)

สำหรับระบบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input)
กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เพื่อให้ นักประเมิน
ทำการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน และในกระบวนการได้นำวงจรการทำงานเชิงระบบ (PDCA)

มาประยุกต์ใช้เพื่อการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง และตรวจสอบระบบโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ระบบถูกต้องและสามารถนำไปใช้ได้จริงจึงมีการทดลองใช้ระบบด้วย

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ความหมายของคุณลักษณะ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 กล่าวว่า คุณลักษณะ หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งชี้ให้เห็นความดี หรือลักษณะประจำตัว

ดังนั้น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง พฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดกับแต่ละบุคคล เป็นพฤติกรรมที่ดี และเป็นที่ยอมรับ

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546, หน้า 13) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์โดยสรุปเป็น 4 มิติ ดังนี้

1. มิติด้านร่างกาย คือ ผู้ที่มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีการพัฒนาการในด้านร่างกายและสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์ในแต่ละช่วงวัย
2. มิติด้านจิตใจ คือ ผู้ที่รู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวได้เป็นอย่างดี
3. มิติด้านความรู้ คือ เป็นผู้ที่สามารถรู้ลึกในแก่นสาระของวิชา สามารถรู้รอบตัวในเชิงสหวิทยาการ และเป็นผู้ที่สามารถรู้ได้ไกลโดยสามารถคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตที่จะมาถึงได้
4. มิติด้านทักษะความสามารถ คือ ผู้ที่มีทักษะในด้านการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะภาษาต่างประเทศ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะทางสังคม ทักษะการอาชีพ ทักษะทางสุนทรีย์ และทักษะการจัดการที่ดี

ประเวศ วะสี (2537, หน้า 56) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของคนไทยสมัยใหม่ว่า ควรประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ประการ คือ

1. คุณลักษณะด้านปัญญา ได้แก่ เป็นผู้รู้จักเหตุผล มีวิจารณญาณในการแยกแยะความรับผิดชอบ ชั่วดี คุณและโทษ รู้จักสิ่งที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ บนพื้นฐานความจริง รู้จักแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด ปราศจากอคติ รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและหลากหลาย รู้คุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย รู้จักการเลือกรับวิทยาการและวัฒนธรรมภายนอกท่ามกลางความสับสนวุ่นวายและสภาพการแข่งขันของสังคมในเศรษฐกิจยุคใหม่

2. คุณลักษณะด้านจิตใจ ได้แก่ การมีความละเอียดต่อการกระทำผิด ประพฤติปฏิบัติ ในระบบของความถูกต้องดีงาม มีสมาธิ และความอดทนหนักแน่น

3. คุณลักษณะด้านสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูลประ โยชน์ซึ่งกันและกัน โดยไม่เห็นแก่ตัว ตระหนักและปฏิบัติตามสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบที่พึงมีต่อผู้อื่น สังคม และมวลมนุษยชาติ แก้ปัญหาโดยสันติวิธี เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นตามระบอบประชาธิปไตย รู้จักอนุรักษ์ เสริมสร้างทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกมุ่งมั่นที่จะพัฒนา และมีความพร้อม ที่จะร่วมมือสร้างสรรค์สังคมให้มีสันติสุข

4. คุณลักษณะด้านร่างกาย ได้แก่ รู้จักรักษาสุขภาพอนามัยของทั้งตนเองและสมาชิก ในครอบครัว ได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถและทักษะในการประกอบการทำงานและอาชีพ ที่สอดคล้องกับสมรรถภาพและศักยภาพของบุคคล

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541, หน้า 78) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทย ในอนาคตไว้ว่า คนไทยจะมีพัฒนาการสมวัย มีสุขภาพดี มีสมรรถภาพทางกายสมบูรณ์ มีสุขนิสัยที่ดี เป็นผู้มีความรับผิดชอบอันดี มีความเป็นประชาธิปไตย มีความรู้และทักษะทางเทคนิค สามารถใช้ เครื่องมือและวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว ที่สำคัญ ต้องมีความสามารถในการปรับตัว ได้อย่างผสมผสานในคุณลักษณะต่างขั้วมิติต่าง ๆ เพื่อหาจุดที่สมดุลระหว่างคุณลักษณะต่อไปนี้ เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยและสังคมโลกในอนาคต คือ

1. การเป็นผู้นำที่ดี และการเป็นผู้ตามที่ดี
 2. การรักธรรมชาติ ศิลปะ และการรักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 3. การมีชีวิตและรู้จักพอ และการมีชีวิตแข่งขันกันเพื่อประโยชน์สูงสุด
 4. การร่วมมือกันและการแข่งขันกัน
 5. ค่านิยมความเสมอภาพ และค่านิยมเก็งกำไร มุ่งประโยชน์ตน
 6. การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น และการเห็นคุณค่าวิทยาการสมัยใหม่
 7. การอยากเรียนรู้ และอยากเรียนเพื่อปริญญา เพื่ออาชีพ
 8. การเรียนรู้ลึกซึ้ง และการเรียนรู้กว้างขวางหลายสาขา รู้รอบ
 9. การวางแผนวัฒนธรรมไทย และการรับวัฒนธรรมต่างชาติ
 10. ความสามารถในการทำงานเป็นทีม และความเป็นปัจเจกชน
- แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์**

กรอบแนวคิดคุณลักษณะบัณฑิต

ไพฑูรย์ สินดารัตน์, สมสุข ชีระพิจิตร และวิชัญญ์ เชาว์คำรงค์ (2552, หน้า 150)

กรอบแนวคิดคุณลักษณะบัณฑิตของประเทศไทย ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ความรู้ ความคิด

ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม โดยแต่ละด้านแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับพื้นฐาน ระดับก้าวหน้า ระดับเชิงรุก และระดับเป็นเลิศ รวมเป็น 16 คุณลักษณะ ดังนี้

1. ด้านความรู้ (Knowledge) คุณลักษณะบัณฑิตด้านความรู้ แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับความรู้พื้นฐาน ความรู้-ก้าวหน้า ความรู้-เชิงลึก และความรู้-เป็นเลิศ

1.1 ความรู้-พื้นฐาน (Knowledge-Basic)

มีความรู้ทั่วไปตามวิชาชีพของตน มีความรู้พื้นฐานทางวิชาการ วิชาชีพ และสามารถพัฒนาขึ้นได้ในวิชาชีพของเขาเองตามสาขาวิชาที่ได้รับการศึกษา และเพียงพอต่อการประกอบอาชีพ มีความสามารถในการใช้ภาษาและการใช้เทคโนโลยีพื้นฐาน และสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ประเทศชาติ ซึ่งจะต้องแข็ง ต้องเข้ม ต้องชัดเจนพอ เพราะว่าหากว่าจบระดับปริญญาบัณฑิตในสาขาวิชาที่ศึกษาแล้ว อย่างน้อยบัณฑิตจะต้องมีความสามารถนำวิชาความรู้ที่ศึกษา มาพัฒนาต่อไป หรือนำมาประกอบวิชาชีพในสาขานั้น ๆ ได้ เพราะฉะนั้น คุณลักษณะของบัณฑิตจะต้องมีความรู้ทั่วไปตามวิชาชีพของตนเป็นอย่างดี เพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ในสังคมปัจจุบันที่มีความเป็นพลวัตสูง และมีการแข่งขันกันสูง

1.2 ความรู้-ก้าวหน้า (Knowledge-Advanced)

มีความรู้ทันสมัย และรู้จักสืบเสาะแสวงหาความรู้อยู่เสมอ สังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องมีความรู้ทันสมัย ทันเทคโนโลยี สามารถปรับตัวทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับสากล รู้จักใฝ่หาความรู้ แสวงหาความรู้ อยู่เสมอ จากการที่สังคมโลกได้เปลี่ยนแปลงไป อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ทำให้โลกแคบลง เพราะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้การติดต่อสื่อสารได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว เสมือนเราไม่ได้อยู่ห่างไกลกัน ปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เพราะฉะนั้น บัณฑิตต้องมีความรู้เท่าทันเทคโนโลยี สามารถประยุกต์ความรู้ และมีความสามารถในการสืบเสาะแสวงหาความรู้โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์

1.3 ความรู้-เชิงรุก (Knowledge-Proactive)

มีความรู้ลึก สามารถเชื่อมโยงและบูรณาการความรู้ ระดับความรู้ในขั้นนี้เราเรียกว่าขั้นความรู้เชิงรุก (Proactive) บัณฑิตจะต้องพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นผู้ที่มีความรู้ลึกซึ้ง รู้จริง และสามารถเชื่อมโยงและบูรณาการความรู้ได้ เพราะในระดับความรู้เชิงรุก บัณฑิตต้องสามารถนำความรู้ที่รับมาหรือมีอยู่มาเชื่อมโยงและบูรณาการให้เข้ากับสถานการณ์หรือรูปแบบวิธีการทำงานหรือสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น สามารถจัดระบบขององค์ความรู้ เชื่อมโยงและบูรณาการความรู้ ทั้งในสาขาวิชาที่ตนศึกษาและสาขาวิชาอื่น เพื่อมาประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ สามารถบูรณาการ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน และโลก กับเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างกลมกลืน มีความรู้และมีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

1.4 ความรู้-เป็นเลิศ (Knowledge-Excellent)

มีความเชี่ยวชาญ ความรู้ในระดับนี้เป็นความรู้ระดับสูงสุด บัณฑิตจะต้องมีความเชี่ยวชาญเข้าถึงแก่นความรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้และอธิบายความรู้ใหม่ มีสมรรถภาพทางปัญญา มีความเป็นเลิศ สามารถสร้างทฤษฎี พิสูจน์ทฤษฎี และนำไปปฏิบัติได้ และมีความสามารถในการวิจัยเพื่อพัฒนา (Research and development หรือ People & research & development) มีนวัตกรรมเพื่ออนาคต สามารถศึกษาวิจัยในระดับนโยบายและการวางแผนงานของชาติ และสามารถนำผลการวิจัยสู่การพัฒนาประเทศ

2. ด้านความคิด (Thinking) คุณลักษณะบัณฑิตด้านความคิด แบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

2.1 ความคิด-พื้นฐาน (Thinking-Basic)

สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลได้ คุณลักษณะบัณฑิตที่มีความคิดระดับพื้นฐานต้องเป็นผู้ที่สามารถคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดอย่างเป็นระบบ สามารถนำความรู้ที่มีปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ต้องสามารถแยกแยะ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ก่อนนำไปใช้ และสามารถประเมินความเหมาะสมหรือความคุ้มค่าด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่หลากหลาย

2.2 ความคิด-ก้าวหน้า (Thinking-Advanced)

มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถคิดใหม่ได้อย่างทันสมัย คุณลักษณะบัณฑิตที่มีความคิดในระดับก้าวหน้า จะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการคิดสร้างสิ่งใหม่ คิดใหม่ทำใหม่ได้ และมีความคิดที่ทันสมัย ทันสถานการณ์ รู้จักประยุกต์ความคิดให้เข้ากับสถานการณ์และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น บัณฑิตต้องมีความคิดเชิงบูรณาการ ในการใช้ความรู้เพื่อแก้ปัญหาและการดำรงอยู่ในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันได้

2.3 ความคิด-เชิงรุก (Thinking-Proactive)

มียุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ สามารถคิดไปข้างหน้าในระดับเชิงรุก บัณฑิตต้องเป็นผู้ที่มีความคิดเชิงกลยุทธ์ มีมุมมองที่กว้างไกล มีวิสัยทัศน์ คาดการณ์ วางแผนล่วงหน้าได้ มียุทธศาสตร์การคิดและยุทธวิธีในการทำงาน ซึ่งจะนำมาสู่การพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงาน ในยุคสังคมเทคโนโลยี การมีวิสัยทัศน์ มียุทธศาสตร์ จะนำพาองค์กรให้ดำรงอยู่และก้าวหน้าต่อไป เพื่อไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ความคิด-เป็นเลิศ (Thinking-Excellent)

ตกผลึกทางความคิด ความคิดในระดับที่เป็นเลิศ บัณฑิตต้องเป็นผู้มีความรอบรู้ เข้าถึงแก่นของความรู้ มีความคิดรวบยอด สามารถตกผลึกความรู้เชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และสามารถคิดและสร้างองค์ความรู้ได้เอง รู้จักประยุกต์ใช้ความคิด ประเมินความรู้ต่าง ๆ สามารถคาดการณ์และวางแผนการทำงานได้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ และก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

3. ด้านความสามารถ (Skill) คุณลักษณะบัณฑิตด้านความสามารถ แบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

3.1 ความสามารถ-พื้นฐาน (Skill-Basic)

สามารถปฏิบัติงานได้ตามวิชาชีพ คุณลักษณะบัณฑิตที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานในระดับพื้นฐานจะต้องมีความรู้ในสาขาที่ได้เรียนรู้ และสามารถนำความรู้สู่การปฏิบัติงานในวิชาชีพที่ตนเองศึกษาได้ สามารถนำความรู้ในเชิงทฤษฎีสู่การปฏิบัติ มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมกับผู้อื่นได้ เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี มีทักษะทางภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร มีทักษะในการใช้ระบบสารสนเทศ เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่กับงาน และมีศักยภาพปฏิบัติงานและพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ความสามารถ-ก้าวหน้า (Skill-Advanced)

สามารถปรับปรุง พัฒนางาน และแสวงหาวิธีการใหม่ บัณฑิตในระดับนี้จะต้องมีความสามารถในการปรับตัว และประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ได้ ทั้งในสถานการณ์ปกติหรือที่มีความซับซ้อนสูง มาปรับปรุงหรือปรับให้เข้ากับระบบงานที่ทำได้ และสามารถพัฒนางานให้ดีขึ้น โดยใช้ทักษะที่มีอยู่ และจะต้องรู้จักใช้ทักษะในการแสวงหาข้อมูลและทักษะวิธีการทำงานใหม่ เพื่อนำมาปรับปรุงงานที่ทำ มีความเป็นผู้นำทั้งทางด้านความคิดและทักษะในการทำงาน มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ การทำงานในปัจจุบันจะต้องอาศัยทักษะในด้านต่าง ๆ ประกอบกันมากมาย เพราะ โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพราะฉะนั้น บัณฑิตต้องมีการพัฒนาตนเอง ใฝ่หาความรู้และฝึกทักษะให้ทันสมัย ทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถนำความรู้ความชำนาญที่มีมาปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ แสวงหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำองค์ความรู้ไปสู่ความก้าวหน้า สามารถแข่งขันได้ และประสบความสำเร็จในอาชีพ

3.3 ความสามารถ-เชิงรุก (Skill-Proactive)

สามารถสร้างงานใหม่และทำได้ด้วยตนเอง บัณฑิตจะต้องมีความรู้ในระดับที่สามารถสร้างงานได้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้และทักษะที่มีมาสร้างงานให้กับตนเองหรือองค์กรที่ตนเองทำงาน ซึ่งบัณฑิตจะต้องมีความสามารถมากขึ้น มีความรู้ในงานที่ทำ และมีทักษะที่สูงพอ อาจจะไม่ถึงกับเป็นผู้เชี่ยวชาญ แต่ก็สามารถที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

3.4 ความสามารถ-เป็นเลิศ (Skill-Excellent)

มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญการ และปฏิบัติงานได้อย่างแม่นยำ บัณฑิตที่มีคุณลักษณะ
มีความเป็นเลิศในทักษะวิชาชีพที่เรียน จะต้องมีความเชี่ยวชาญและสามารถวินิจฉัย วิเคราะห์
ตัดสินใจได้ และต้องปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องแม่นยำ

4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Ethics) คุณลักษณะบัณฑิตด้านคุณธรรมจริยธรรม
แบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

4.1 คุณธรรมจริยธรรม-พื้นฐาน (Ethics-Basic)

มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ เสียสละ มีวัฒนธรรม และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ
บัณฑิตที่มีคุณลักษณะคุณธรรมจริยธรรมระดับพื้นฐาน (Ethics-Basic) ในขั้นแรกจะต้องเป็นคนที่มี
วินัยในตนเอง รู้จักหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตัวเองและผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ เสียสละ
มีศีลธรรม มีจิตใจเป็นคนรักประชาธิปไตย มีความเป็นไทย มีความรักในศิลปะ คนตรี มีวัฒนธรรม
มีจิตใจส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม
รักความก้าวหน้า มีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีวุฒิภาวะ ตระหนักถึงแนวทาง
การดำรงชีวิตในสังคม มีทักษะชีวิต ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่น
ในสังคมได้ และมีสุขภาพกายและจิตใจที่ดี

4.2 คุณธรรมจริยธรรม-ก้าวหน้า (Ethics-Advanced)

เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก คุณธรรมจริยธรรมระดับก้าวหน้า
(Ethics-Advanced) บัณฑิตนอกจากจะต้องมีระดับของการมีคุณธรรมจริยธรรมระดับพื้นฐาน
(Ethics-Basic) แล้ว ยังต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม จะต้องเข้าใจผู้อื่น คือ มีความคิดรอบคอบ
มีการไตร่ตรอง มีการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และเข้าใจโลก

4.3 คุณธรรมจริยธรรม-เชิงรุก (Ethics-Proactive)

ส่งเสริมและชี้นำสังคมให้ตระหนักถึงคุณธรรมจริยธรรม บัณฑิตที่มีคุณลักษณะ
ที่มีคุณธรรมจริยธรรมระดับเชิงรุก (Ethics-Proactive) นอกจากจะมีคุณธรรมจริยธรรมระดับพื้นฐาน
(Ethics-Basic) และเป็นแบบอย่างที่ดีแล้ว ยังจะต้องสามารถชี้นำชักจูงให้ผู้อื่นคล้อยตาม
ในการทำความดี ให้เห็นถึงความดีที่จะนำพามาซึ่งความสุข เป็นผู้ที่สามารถชี้นำสังคมได้
โดยที่จะชี้นำให้สังคมตระหนักถึงความสำคัญของการที่จะต้องมีความคุณธรรมจริยธรรม

4.4 คุณธรรมจริยธรรม-เป็นเลิศ (Ethics-Excellent)

อุทิศตนเพื่อส่วนรวม การที่มีคุณธรรมจริยธรรมระดับเป็นเลิศ (Ethics-Excellent)
นอกจากจะต้องมีความคุณธรรมจริยธรรมระดับพื้นฐาน (Ethics-Basic) และการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ
สังคม และจะต้องสามารถชักนำและชักจูงให้คนในสังคมทำความดีแล้วนั้น บัณฑิตจะต้องมี

ความเสียดสี คำว่า เสียดสี ในระดับนี้จะเป็นไปในลักษณะที่อุทิศความสุขส่วนตนเพื่อสังคมโดยรวม ซึ่งผู้ที่จะมีคุณธรรมจริยธรรมในระดับนี้นั้น จะต้องมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ เพราะจะต้องเสียดสีความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ เช่น การเสียดสีอวัยวะให้กับแพทย์ที่จะให้นักศึกษาแพทย์ได้ศึกษา หรือการบริจาคไต การบริจาคดวงตา สิ่งเหล่านี้จะทำได้จะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมระดับเป็นเลิศ ถ้าบัณฑิตมีคุณธรรมจริยธรรมในระดับนี้ได้จะเป็นประโยชน์และทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและสงบสุข ทั้งในสังคมท้องถิ่นและสังคมโลก

คุณลักษณะทั้ง 16 กลุ่ม ประมวลเป็นคุณสมบัติของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน
 ดังภาพที่ 4

	Basic พื้นฐาน	Advanced ก้าวหน้า	Proactive เชิงรุก	Excellent เป็นเลิศ
Knowledge ความรู้	<p>มีความรู้ทั่วไปตามวิชาชีพของตน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรอบรู้ในสรรพวิทยาการทั่วไป 2. มีความรู้ทางวิชาชีพอย่างเพียงพอ 3. มีความรู้ทางภาษาและเทคโนโลยีพื้นฐาน 	<p>มีความรู้ทันสมัย และรู้จักสืบเสาะแสวงหาความรู้อยู่เสมอ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้ทันโลกทันเหตุการณ์ปรับตัวได้ 2. มีความรู้และกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ 3. มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยี 	<p>มีความรู้ลึก สามารถเชื่อมโยง และบูรณาการความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง 2. มีความรู้ในท้องถิ่นชุมชน และโลก 3. มีความรู้เชื่อมโยงกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ 4. มีความรู้ลึกซึ้งและรู้จริง 	<p>มีความเชี่ยวชาญ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าถึงแก่นความรู้ 2. สร้างองค์ความรู้ใหม่
Thinking ความคิด	<p>สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีวิจารณ์ญาณ 2. รู้จักแยกแยะ 3. คิดอย่างเป็นระบบ 	<p>มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถคิดใหม่ได้ อย่างทันสมัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความคิดริเริ่ม 2. มีความคิดสร้างสรรค์ 3. มีความคิดเชิงประยุกต์ 4. มีความคิดเชิงบูรณาการ 	<p>มียุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ สามารถคิดไปข้างหน้า</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความคิดเชิงกลยุทธ์ 2. มีมุมมองที่กว้างไกล 	<p>ตกลึกทางความคิด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความคิดรวบยอด 2. สามารถคาดการณ์อนาคตได้ 3. มองโลกได้อย่างเท่าทัน

Skill ความสามารถ	<p>สามารถปฏิบัติงานได้ตามวิชาชีพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความสามารถในการสื่อสาร 2. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ 3. มีความเป็นผู้นำและผู้ตาม 4. มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม 5. มีทักษะชีวิต 	<p>สามารถปรับปรุงพัฒนางาน และแสวงหาวิธีการใหม่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความสามารถในการบริหารจัดการ 2. มีความสามารถในการแก้ปัญหา 3. มีความสามารถในการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยี 4. เป็นมืออาชีพ 	<p>สามารถสร้างงานใหม่และทำได้ด้วยตนเอง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีนวัตกรรมสามารถทำสิ่งใหม่ได้ 2. ความเป็นสากลมีความสามารถระดับโลก 	<p>มีความชำนาญการและเชี่ยวชาญ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติงานได้อย่างแม่นยำ 2. มีความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยระดับนานาชาติ
Ethics คุณธรรม จริยธรรม	<p>มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ เสียสละ มีวัฒนธรรม และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีคุณธรรมด้านศิลปะและดนตรี 2. ความเป็นพลเมืองดีของสังคม 3. ความเป็นไทย 4. ควบคุมตนเองได้ 5. รู้จักประเมินตนเอง 	<p>เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รู้จักเทคนิควิธีดำเนินชีวิต 2. รู้จักสังคมและโลก 	<p>ส่งเสริมและซึ่้นำสังคมให้ตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จิตใจเข้มแข็ง 2. มีส่วนร่วมในการซึ่ นำความถูกต้องให้กับสังคม 3. มีความสามารถในการสื่อความคิดที่ตีงามสู่สังคม 	<p>อุทิศตนเพื่อส่วนรวม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เสียสละตนเพื่อสังคมท้องถิ่น 2. เสียสละตนเพื่อประชาคมโลก 3. มีความกล้าหาญทางจริยธรรม

ภาพที่ 4 คุณสมบัติของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน

จากภาพที่ 4 สรุปคุณลักษณะของบัณฑิตที่จบปริญญาตรี เน้นหลักคุณลักษณะที่จะจบออกไปประกอบอาชีพได้เป็นหลัก ขณะเดียวกันก็เน้นที่การคิดวิเคราะห์ เป็นผู้มีการศึกษาที่ดีด้วยควบคู่กับทักษะและคุณธรรม

สุเมธ เข้มมนุ (2555) กล่าวสรุปยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยสู่ประชาคมอาเซียน ประเด็นการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน 3 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาทักษะพื้นฐานเพื่อการดำรงชีพ
 - 1.1 ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศ
 - 1.2 การใช้ ICT และ Multimedia

- 1.3 อาเซียนศึกษา
2. การพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ
 - 2.1 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
 - 2.1.1 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม
 - 2.1.2 การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา
 - 2.1.3 การสื่อสารและการร่วมมือทำงาน
 - 2.2 ทักษะการสื่อสาร สื่อ และเทคโนโลยี
 - 2.2.1 ความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยี
 - 2.2.2 ความรู้พื้นฐานด้านสื่อ
 - 2.2.3 ความรู้พื้นฐานด้าน ICT
 - 2.3 ทักษะชีวิตและการทำงาน
 - 2.3.1 ความยืดหยุ่น และความสามารถในการปรับตัว
 - 2.3.2 ความคิดริเริ่มและการชี้นำตนเอง
 - 2.3.3 ทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม
 - 2.3.4 การเพิ่มผลผลิต และความรู้รับผิดชอบ
 - 2.3.5 ความเป็นผู้นำ และความรับผิดชอบ
3. การพัฒนาทักษะพื้นฐานเพื่อการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน
 - 3.1 ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ
 - 3.2 ทักษะการนำความคิดไปสู่ความสำเร็จทางธุรกิจ
 - 3.3 Branding and creating world class business

สัญลักษณ์ วีระสมบัติ (2555) ได้สรุปคุณลักษณะบัณฑิตไทยที่พึงประสงค์ในประชาคม

อาเซียน 7 ประการ ได้แก่

1. มีทักษะและความสามารถใช้ภาษาอังกฤษ-ภาษาประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน
2. มีความรู้เกี่ยวกับเพื่อนบ้าน ทั้งในด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์
3. ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนและเรียนรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ของอาเซียน
4. พัฒนาทักษะฝีมือให้สามารถปรับตัวเข้ากับมาตรฐานการทำงานที่เป็นสากล
5. พัฒนาศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
6. ปรับกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาศักยภาพรอบด้าน
7. สร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยเฉพาะการทำงานกับผู้อื่น

ต่างวัฒนธรรม

ตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน

ประเด็นที่ศึกษา/ ผลลัพธ์การเรียนรู้	อาเซียน									ความถี่
	AUN-QA	ไทย	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	บรูไน	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	เวียดนาม	
1. คุณธรรม จริยธรรม		/								1
2. ความรู้	/	/	/	/	/	/	/	/		8
3. ทักษะทางปัญญา	/	/	/			/	/	/	/ ยืดหยุ่น สร้างสรรค์	7
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ		/	/	/	/	/	/	/	/	7
5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยี	/	/	/	/	/					5
6. ทักษะการปฏิบัติงาน (ปฏิบัติงานอย่างชำนาญ)	/ ทักษะเฉพาะ		/		/					3
7. ภาระงาน				/		/			/ ยาก ซับซ้อน	3
8. ค่านิยม ทศนคติ และ ความเป็นมืออาชีพ					/					1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา/ ผลลัพธ์การเรียนรู้	อาเซียน									
	AUN-QA	ไทย	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	บรูไน	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	เวียดนาม	ความถี่
9. ความเป็นผู้นำ					/					1
10. ทักษะเชิงวิทยาศาสตร์และ ทักษะในการแก้ปัญหา					/					1
11. ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และทักษะการบริหารข้อมูล					/					1
12. ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ					/					1
13. นำไปสู่						/				1
14. การประยุกต์ใช้							/	/		2
15. ระดับความเป็นอิสระ ในการทำงาน							/			1
16. ระดับของอาชีพและความลึก ของความรู้ที่ต้องการของงาน								/		1

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน จำนวน 8 ประเทศ และเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) ให้ความสำคัญด้านความรู้เป็นอันดับแรก รองลงมา ด้านทักษะทางปัญญา และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ไปสร้างแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน ถึงลักษณะการวัด/ประเมินนักศึกษาในแต่ละด้าน และนำไปทดลองใช้ประเมินกับนักศึกษา และพัฒนาเป็นระบบการประเมินต่อไป

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

ความเป็นมา

AUN-QA คือ เครือข่ายการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน การรวมตัวกันของมหาวิทยาลัยในประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย และนำไปพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัย เป็นการสร้างมาตรฐานและเกณฑ์ เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของมหาวิทยาลัย ซึ่งจะช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยเข้าสู่มาตรฐานเดียวกัน และเป็นที่ยอมรับอันจะเป็นประโยชน์ในการแลกเปลี่ยน โอนย้ายบุคลากรของแต่ละมหาวิทยาลัยในประเทศสมาชิก

ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน สมัครเป็นสมาชิก 22 แห่ง สำหรับประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยได้สมัครเข้าเป็นสมาชิก คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แนวคิดสำคัญของ AUN-QA

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษา

ลักษณะของคุณภาพในระดับอุดมศึกษา เป็นแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพทางวิชาการ ในหลายมิติ (Multi dimension) แตกต่างกันตามความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) การพัฒนาคุณภาพจึงมีหลายมิติและแตกต่างกัน โดยมีพันธกิจ คือ การเรียนการสอน การวิจัยสร้างองค์ความรู้ การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม รวมถึงการสรรหาและพัฒนาปัจจัยสนับสนุนที่ขับเคลื่อนพันธกิจให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งด้านทีมงาน นิสิตนักศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ สภาพแวดล้อมทางวิชาการ และการบริการต่อสังคมอย่างรับผิดชอบ ทั้งนี้ มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือสำคัญ สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องพัฒนาระบบและกลไกของสถาบันเอง เครือข่ายมหาวิทยาลัยในอาเซียน จึงได้ระดมสรรพกำลัง ร่วมกันพัฒนาระบบและกลไกของเครือข่ายขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา

คุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบัน ในลักษณะของการบริหารจัดการระบบและกระบวนการ ประมวลผล เพื่อนำผลไปทบทวนและพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพทั้งภายในและ ภายนอกภูมิภาคอาเซียน AUN-QA (ASEAN University network [AUN], 2011, p. 6) ทั้งภายใน และภายนอกภูมิภาคอาเซียน

2. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ หรือตัวแบบ AUN-QA

AUN-QA ได้พัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยยึดหลักองค์รวม (Holistic) เรียกว่า ระบบประกันคุณภาพแบบองค์รวม (Holistic quality assurance system: HQAS) ในการยกมาตรฐาน คุณภาพวิชาการ และการส่งเสริมวิชาการ การวิจัยและการบริการขึ้น โดยมีการกำหนดลักษณะสำคัญ ของตัวแบบ AUN-QA ประกอบด้วยมิติสำคัญ คือ มิติทางกลยุทธ์ (Strategic) ระบบ (System) และการปฏิบัติ (Tactic) กลไกสำคัญของการประกันคุณภาพ คือ ระบบการประกันคุณภาพภายใน (Internal quality assurance: IAQ) ระบบประกันคุณภาพภายนอก (External quality assurance: EAQ) และการรับรองคุณภาพ (Accreditation) โดยกำหนดแนวทาง (AUN-QA Guideline) เพื่อประโยชน์ในการเทียบสมรรถนะในคุณภาพ การประกันคุณภาพจึงเป็นการสร้างความเข้มแข็ง ของระบบการอุดมศึกษาในอาเซียนและเป็นการส่งเสริมคุณภาพของการศึกษาของประเทศสมาชิก ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศอาเซียน เพื่อเป็นแนวทาง จึงได้กำหนดเป็นคู่มือในการนำ แนวทาง (AUN-QAGuideline) ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการแปลเกณฑ์และ มาตรฐานให้เกิดความสะดวกในการนำแนวทางไปใช้ และเป็นคู่มือในการประเมินและติดตาม การพัฒนาคุณภาพ

ระดับของตัวแบบ AUN-QA

มีตัวแบบ AUN-QA 3 ระดับ คือ ระดับสถาบัน ระดับการประกันคุณภาพภายใน และ ระดับโปรแกรม ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้ตัวแบบในระดับโปรแกรมมาใช้เพียงระดับเดียว ตัวแบบ AUN-QA ในระดับโปรแกรม (AUN-QA Model for programme level)

ตัวแบบ AUN-QA สำหรับระดับโปรแกรมมีเกณฑ์ทั้งหมด 15 ข้อ ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ตัวแบบ AUN-QA Model ระดับ โปรแกรม (AUN, 2010, p. 10)

ระบบคุณภาพในระดับ โปรแกรม เริ่มต้นที่ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมาจัดทำเป็นข้อกำหนดโปรแกรม โครงสร้างและเนื้อหาโปรแกรม กลยุทธ์ในการสอน การเรียนรู้ และมี การประเมินผู้เรียน (นิสิต นักศึกษา) สนับสนุนด้วยทีมงานวิชาการ ทีมงานสนับสนุนคุณภาพ ของผู้เรียน การแนะนำและสนับสนุนกิจกรรมสำหรับผู้เรียน และสิ่งอำนวยความสะดวก พร้อมทั้ง โครงสร้างพื้นฐาน และมีการจัดระบบประกันคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ การพัฒนา ทีมงาน รวมถึงการให้ข้อมูลย้อนกลับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ คือ อัตราการจบ การออกกลางคัน ระยะเวลาที่จบ และการได้งานทำ พร้อมมีทีมงานวิจัย ซึ่งจะนำไปสู่ การเทียบสมรรถนะระดับชาติและระหว่างชาติ

สำหรับเกณฑ์คุณภาพระดับ โปรแกรมมี 15 ข้อ คือ

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected learning outcome) มี 3 ข้อ คือ

1.1 มีการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เรียนรู้วิธีการเรียน และสามารถเรียนรู้ ได้ตลอดชีพ

1.2 หลักสูตรให้แนวทางที่ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มขึ้น มีความก้าวหน้า พัฒนา บุคลิกภาพ และมีเจตคติต่องานวิชาการ

1.3 เชี่ยวชาญในสาขาวิชาของงาน และสามารถถ่ายโอนทักษะการมีภาวะผู้นำ สามารถเข้าทำงาน และพัฒนาอาชีพได้เอง

2. ข้อกำหนดโปรแกรม (Programme specification) มี 3 ข้อ คือ

2.1 สถาบันต้องพิมพ์รายละเอียดของโปรแกรมแต่ละโปรแกรม และระบุผลลัพธ์ที่ต้องการในแต่ละด้านต่อไปนี้

2.1.1 ความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนในการศึกษาจนประสบความสำเร็จ

2.1.2 มีทักษะสำคัญ คือ การสื่อสาร จำนวนตัวเลข การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการเรียนรู้วิธีการเรียน

2.1.3 มีทักษะทางปัญญา เช่น มีความเข้าใจวิธีการ หรือความสามารถในการวิเคราะห์วิฤต

2.1.4 มีทักษะในวิชาเฉพาะเป็นทักษะในการทำงานในห้องปฏิบัติการ ทักษะในการทำงานแก้ไขข้อบกพร่อง

2.2 ข้อกำหนดในโปรแกรมจะบรรยายผลลัพธ์ที่คาดหวัง และวิธีการที่จะทำให้ผลลัพธ์ประสบความสำเร็จ

2.3 ข้อกำหนดในโปรแกรมต้องกำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการในรูปแบบความรู้ ทักษะ และเจตคติ

ผู้เรียนมีความเข้าใจวิธีการเรียนรู้ที่จะให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการ มีการประเมินผล และแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ภายในโปรแกรม และองค์ประกอบตามกรอบงานในแต่ละสถาบันแต่ละประเทศ และส่วนที่เกี่ยวข้อง

3. โครงสร้างโปรแกรมและเนื้อหาของโปรแกรม (Programme structure and content) มี 6 ข้อ คือ

3.1 หลักสูตรมีความสมดุลในเนื้อหา ความรู้ทั่วไป และทักษะ

3.2 หลักสูตรต้องคำนึงถึง และสะท้อนให้เห็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสถาบัน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์มีความชัดเจน เป็นที่เข้าใจของทีมงาน

3.3 หลักสูตรต้องแสดงให้เห็นผลความสามารถของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษา แต่ละรายวิชาควรออกแบบให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่คาดหวัง โดยมีการจัดทำแผนที่หลักสูตร

3.4 การออกแบบหลักสูตรต้องให้บูรณาการกับวิชาอื่นในหลักสูตร

3.5 ลักษณะของหลักสูตรต้องแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ทั้งขอบเขต ความสัมพันธ์ และความเชื่อมโยงในรายวิชา

3.6 หลักสูตรมีโครงสร้างที่แสดงให้เห็นรายวิชาพื้นฐาน วิชาทั่วไป และวิชาเฉพาะ โครงการ และวิทยานิพนธ์ก่อนจบ

3.7 เนื้อหาในโปรแกรมมีความทันสมัย

4. กลยุทธ์การสอนและการเรียนรู้ (Teaching and learning strategy) มี 6 ข้อ คือ

4.1 ลักษณะการสอนที่เน้นการปฏิบัติ (Action learning) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนจากการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเรียนกับเพื่อน ด้วยมุ่งเน้นที่จะให้บรรลุคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน จากกระบวนการเรียน จากการปฏิบัติ ผู้สอนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยการทำงานจากสถานการณ์จริง และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับมาปรับปรุงงาน โปรแกรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติที่มีเป้าหมาย คือ การปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น

4.2 การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ คือ การเรียนรู้ที่เกิดจากผู้เรียนเอง แนวคิดเกี่ยวกับการสอนแบบนี้ คือ การอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน

4.3 ความสำเร็จของคุณภาพการเรียนรู้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับวิธีการที่ผู้เรียนได้รับ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้เรียนว่าจะใช้วิธีการเรียนรู้แบบใด รู้ว่ากลยุทธ์ที่ใช้คืออะไร

4.4 การเรียนอย่างมีคุณภาพที่เป็นหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ คือ ผู้ใหญ่เรียนรู้ได้ดีที่สุด เมื่อมีการช่วยเหลือ การเรียนแบบร่วมมือ และจากสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ตามธรรมชาติ การเรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้งจะเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน

4.5 การปรับปรุงความรับผิดชอบในการเรียนรู้ ผู้สอนควรดำเนินการ ดังนี้

4.5.1 สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ทำให้แต่ละคนมีความรับผิดชอบร่วมกัน

4.5.2 หลักสูตรมีความยืดหยุ่นให้ผู้เรียนสามารถเลือกเนื้อหา วิธีการเรียน และวิธีการวัดผล รวมทั้งช่วงเวลาการเรียน

4.6 การให้ความรู้สึก ค่านิยม และปัญญา อาจารย์ผู้สอนต้องเปิดโอกาสในการเรียนรู้และมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างเต็มตัว โดยคำนึงถึงความรู้สึกและสติปัญญาของผู้เรียน

5. การประเมินผู้เรียน (Student assessment) มี 10 ข้อ คือ

5.1 การประเมินครอบคลุมถึง

5.1.1 ผู้เรียนที่เข้าเรียนใหม่

5.1.2 ความก้าวหน้าของผู้เรียน โดยการเปรียบเทียบสมรรถนะกับผลลัพธ์

ตามหลักสูตร

5.1.3 มีการสอบก่อนจบ โดยการตรวจสอบสมรรถนะ หรือประเมินสรุปรวม

(Summative)

5.2 การเรียนรู้ของผู้ใหญ่พึงพอใจการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ และพิจารณารวมกับวิธีการประเมินโดยเพื่อน การประเมินตนเอง และผู้สอน

- 5.3 ผู้สอนควรใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลายจากการประเมินตนเอง เพื่อน และผู้สอน โดยกำหนดเกณฑ์ กลยุทธ์การประเมินผลที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้
- 5.4 การประเมินผลควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และประเด็นต่าง ๆ ตามหลักสูตร
- 5.5 วิธีการประเมินผลเป็นวิธีการวินิจฉัย ทดสอบย่อย และทดสอบแบบรวม
- 5.6 ขอบข่ายและข้อกำหนดน้ำหนักในการประเมินมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง
- 5.7 มาตรฐานที่ใช้ในการวัดผลต้องมีความชัดเจนและสอดคล้องกับหลักสูตร
- 5.8 วิธีการประเมินผลมีความเป็นไปได้ เทียบตรง เชื่อถือได้ และมีความยุติธรรม
- 5.9 ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากวิธีการที่เปิดเผย เป็นเหตุเป็นผล
- 5.10 ควรมีการเก็บรวมข้อสอบที่มีความเชื่อถือได้และมีความเที่ยงตรง นำไปใช้ได้ ตามปกติ และมีการพัฒนาและทดสอบวิธีการใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น
6. คุณภาพของทีมงานวิชาการ (Academic staff quality) มี 10 ข้อ คือ
- 6.1 ทีมผู้สอนในมหาวิทยาลัยควรมีความสามารถดังนี้
- 6.1.1 ออกแบบและการใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกัน
- 6.1.2 มีความสามารถในการใช้และการเลือกวิธีการสอนและการเรียนที่เหมาะสม ที่สุดกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ
- 6.1.3 พัฒนาสื่อและใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย
- 6.1.4 เลือกใช้เทคนิคในการวัดผลงานของผู้เรียนที่ตรงกับผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่ต้องการ
- 6.1.5 มีการติดตามและประเมินผลการสอนและการประเมินโครงการ
- 6.1.6 มีการสะท้อนผลการสอนของตนเอง
- 6.1.7 วิเคราะห์ความต้องการและพัฒนาแผน เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 6.2 มีการจัดทีมผู้สอนที่มีการผสมผสานคุณวุฒิ ประสบการณ์ ความถนัด และอายุ
- 6.3 การคัดเลือกบุคคลมาเริ่มงานและการส่งเสริมทีมงานต้องอยู่บนระบบคุณธรรม รวมถึงการสอน การวิจัย และบริการ
- 6.4 บทบาทและความสัมพันธ์ของสมาชิกในทีมงานมีการอธิบายและมีความเข้าใจดี
- 6.5 มีการกำหนดหน้าที่เหมาะสมกับคุณวุฒิ ประสบการณ์ และความถนัด
- 6.6 มีการบริหารเวลาและระบบการส่งเสริมที่สนับสนุนคุณภาพการสอนและการเรียนรู้

6.7 ทุกทีมมีความรับผิดชอบต่อมหาวิทยาลัย เช่น รัฐบาล คณะ หรือมูลนิธิ ผ่านทางอธิการบดี รองอธิการบดี และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งคำนึงถึงอิสระทางวิชาการและจริยธรรมทางวิชาชีพ

6.8 มีการทบทวน การให้คำปรึกษา และการทบทวนการปฏิบัติ

6.9 มีการวางแผนและการปฏิบัติที่ดีในการออกจากงาน การเกษียณอายุ รวมถึงผลตอบแทนทางสังคม

6.10 มีการเตรียมการประเมินผลการปฏิบัติงานของทีมงานบนพื้นฐานที่เป็นธรรม และมีวัตถุประสงค์ที่วัดได้ในลักษณะของน้ำใจในการส่งเสริมที่ดำเนินงานตามปกติ

7. คุณภาพของทีมงานสนับสนุน (Support staff quality)

มีการจัดทีมงานห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ทีมบริหาร และการให้บริการนักศึกษา

8. คุณภาพของผู้เรียน (Student quality)

9. การให้คำแนะนำผู้เรียน และการให้การสนับสนุน (Student advice and support)

9.1 มีการเก็บข้อมูลความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามการให้ข้อมูลย้อนกลับให้ผู้เรียน ได้มีการแก้ไขถ้ามีความจำเป็น

9.2 มีการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในการสนับสนุนผลสัมฤทธิ์ คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงสภาพแวดล้อมของกายภาพและอุปกรณ์ที่สนับสนุนการเรียนรู้และที่เหมาะสมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องแก่สังคมและจิตวิทยา

10. สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (Facilities and infrastructure)

10.1 ทรัพยากรทางกายภาพที่สนับสนุนหลักสูตร รวมถึงอุปกรณ์ วัสดุ และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความเพียงพอ

10.2 อุปกรณ์ทันสมัย มีความพร้อม และนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

10.3 มีการคัดเลือกทรัพยากรการเรียนรู้ มีการกลั่นกรอง และมีความเชื่อมโยงระหว่างวัตถุประสงค์และโปรแกรมการศึกษา

10.4 มีดิจิทัลที่มีการติดตามความก้าวหน้าในข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ

10.5 มีการจัดตั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและมีการปรับปรุงให้ทันกาล

10.6 ศูนย์คอมพิวเตอร์ที่จะให้บริการคอมพิวเตอร์ความเร็วสูง และมีเครือข่ายโครงสร้างที่ช่วยให้ชุมชนในวิทยาลัยสามารถนำไปใช้ได้อย่างเต็มที่ในการสอน วิจัย และพัฒนาการให้บริการและการบริหารจัดการ

10.7 มีมาตรฐานทางสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยตามต้องการของท้องถิ่นในทุกด้าน

11. การประกันคุณภาพการสอนและการเรียนรู้ (Quality assurance of teaching and learning)

11.1 หลักสูตรมีการพัฒนาเป็นกลุ่ม เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีตัวแทนจาก คณะกรรมการประกันคุณภาพ คณะกรรมการจากหน่วยการสอนและการเรียนรู้ ทีมจากโปรแกรม ผู้เรียน และจากผู้ประกอบการ หน่วยงานรัฐ และองค์กรวิชาชีพ

11.2 หลักสูตรมีการทบทวนเป็นระยะ ๆ และมีการประเมินหรือปรับปรุงให้มี ประสิทธิภาพ เมื่อถึงช่วงเวลาที่เหมาะสม

11.3 สิ่งสำคัญที่จะทำให้มีการปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ คือ การแผนงาน และแผนงานลักษณะที่ดี ผู้สอนควรส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่มีคุณค่าที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการประเมินการสอนและการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

12. กิจกรรมการพัฒนาทีมงาน (Staff development activities)

12.1 มีการกำหนดความจำเป็นและความต้องการการฝึกอบรมสำหรับทีมงาน วิชาการและทีมงานสนับสนุนอย่างเป็นระบบ ที่สัมพันธ์กับความมุ่งหวังของแต่ละบุคคล หลักสูตร และความต้องการของสถาบัน

12.2 ทีมงานวิชาการและทีมงานสนับสนุน โปรแกรม ได้พัฒนาทีมงานที่เหมาะสม ที่สัมพันธ์กับความต้องการ

13. การให้ผลย้อนกลับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder feedback)

14. ผลลัพธ์ (Output) คุณภาพของผู้จบการศึกษาควรเป็นไปตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่คาดหวัง ผลงานวิจัยควรตรงกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

15. ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder satisfaction) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความพึงพอใจในโปรแกรมและคุณภาพของผู้จบการศึกษา

สรุป AUN-QA คือ เครือข่ายการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน การรวมตัวกัน ของมหาวิทยาลัยในประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ของมหาวิทยาลัย และนำไปพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบท ของมหาวิทยาลัย โดยมีการกำหนดลักษณะสำคัญ ประกอบด้วย มิติทางกลยุทธ์ (Strategic) ระบบ (System) และการปฏิบัติ (Tactic) กลไกสำคัญของการประกันคุณภาพ คือ ระบบการประกัน คุณภาพภายใน (Internal quality assurance: IAQ) ระบบประกันคุณภาพภายนอก (External quality assurance: EAQ) และการรับรองคุณภาพ (Accreditation) โดยมีคู่มือในการนำแนวทาง (AUN-QA Guideline) ไปสู่การปฏิบัติ มีตัวแบบ AUN-QA 3 ระดับ คือ ระดับสถาบัน ระดับการประกัน คุณภาพภายใน และระดับโปรแกรม ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้ตัวแบบในระดับโปรแกรม ประกอบด้วย

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อกำหนดโปรแกรม เนื้อหาโปรแกรม (หลักสูตร) การบริหารจัดการ โปรแกรม แนวคิดการสอนและยุทธศาสตร์ การสอนและการเรียนรู้ การประเมินผู้เรียน คุณภาพ ของทีมงาน คุณภาพของทีมสนับสนุน คุณภาพผู้เรียน การช่วยเหลือและสนับสนุนผู้เรียน สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน กระบวนการประกันคุณภาพการสอน/ การเรียน การประเมินผู้เรียน การออกแบบหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาทีมงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ข้อมูล ย้อนกลับ ผลผลิต และความพึงพอใจ

ตอนที่ 5 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai qualifications frameworks on higher education: TQF HEd)

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 เพื่อเป็นกลไกหรือเครื่องมือนำนโยบายการพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ไปปฏิบัติ ให้เป็นไปตามมาตรฐานอุดมศึกษาและเป็นการประกัน คุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขา/ สาขาวิชา ที่มุ่งไปสู่การผลิตอย่างมีคุณภาพ ด้วยการพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้ (Learning outcomes) คือ คุณลักษณะของบัณฑิต ที่ประกอบด้วยความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ทักษะ และคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม เขาวินัย ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) การนำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรทำความเข้าใจแนวคิด หลักการ องค์ประกอบกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และการประกันคุณภาพหลักสูตร และการเรียนการสอนที่กำหนดตัวบ่งชี้ ที่นำมาใช้ในระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

แนวคิด

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คือ กรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของประเทศ ประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิการแบ่งสาขาวิชา ความเชื่อมโยงต่อเนื่อง จากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่งที่สูงขึ้น มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละระดับคุณวุฒิ ซึ่งเพิ่มสูงขึ้น มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละระดับคุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลา ที่ต้องใช้ การเปิดโอกาสให้เทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ซึ่งเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิภาพผลการดำเนินตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษา ว่าสามารถผลิตบัณฑิตได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552, หน้า 2)

หลักการ

หลักการสำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552, หน้า 2)

1. ยึดความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรฐานการศึกษาชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษา
2. มุ่งที่มาตรฐานการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning outcomes) ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพของบัณฑิต และสื่อสารให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิต โดยเริ่มที่ผลผลิต หรือผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา คือ กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่คาดหวังไว้ก่อนเป็นเป้าหมาย จากนั้นจึงพิจารณากระบวนการเรียนการสอนและการจัดการศึกษา และปัจจัยสนับสนุนที่จะผลักดันให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้
3. มุ่งที่จะประมวลสาระ กฎเกณฑ์ และประกาศที่เกี่ยวข้องเข้าไว้ด้วยกัน และเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องเดียวกัน สามารถนำไปอธิบายให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจถึงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างชัดเจน
4. มุ่งให้ปริญญาหรือคุณวุฒิของสถาบันอุดมศึกษาที่ดี ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
5. มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของสถาบันใด ๆ ของประเทศไทยเป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดี ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดหลักสูตร ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย โดยมั่นใจถึงคุณภาพของบัณฑิตซึ่งจะมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวัง สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจ เป็นที่พึงพอใจของนายจ้าง

6. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2558)

องค์ประกอบกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

องค์ประกอบกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ และการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552, หน้า 4-17)

ระดับคุณวุฒิ

ระดับคุณวุฒิ หมายถึง การเพิ่มขึ้นของระดับสติปัญญาที่ต้องการ และความซับซ้อนของการเรียนรู้ที่คาดหวัง แบ่งออกเป็น 6 ระดับ

ระดับที่ 1 อนุปริญญา

ระดับที่ 2 ปริญญาตรี

ระดับที่ 3 ประกาศนียบัตร

ระดับที่ 4 ปริญญาโท

ระดับที่ 5 ประกาศนียบัตรชั้นสูง

ระดับที่ 6 ปริญญาเอก

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 2 สาย คือ สายวิชาการ และสายวิชาชีพ

สายวิชาการ เน้นศาสตร์บริสุทธิ์ทางด้านศิลปศาสตร์หรือด้านวิทยาศาสตร์ โดยมุ่งเน้น สาระและวิธีการของศาสตร์ในสาขาเป็นหลัก ไม่ได้เกี่ยวข้องกับวิชาชีพโดยตรง

สายวิชาชีพ มุ่งเน้นในสาระและวิธีการในลักษณะของศาสตร์เชิงประยุกต์ เพื่อให้ สามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ

การเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ ที่นักศึกษาได้รับ มีการพัฒนาขึ้นในตัวนักศึกษาเองอย่างน้อย 5 ด้าน คือ (สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา, 2552, หน้า 6)

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในความประพฤติ อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบ ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถ ในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัย และการปฏิบัติตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

2. ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และการจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจน กระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

3. ด้านทักษะ (Cognitive skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ และการใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal skills and responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและความรับผิดชอบ ในการเรียนรู้ของตนเอง

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical analysis, communication and information technology skills) หมายถึง ความสามารถ

ในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสาร ทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

นอกจากผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านแล้ว ในบางสาขาวิชาซึ่งต้องการทักษะทางกายภาพสูง หรือในบางสาขาวิชาซึ่งมีสภานวิชาซึ่งควบคุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ จึงต้องเรียนรู้เพิ่ม

มาตรฐานผลการเรียนรู้ หมายถึง ข้อกำหนดเฉพาะซึ่งเป็นผลที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งได้รับการพัฒนาระหว่างศึกษา หรือมีประสบการณ์จากการทำกิจกรรมจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งต้องมีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

1. มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ใช้กับนักศึกษาทุกคน แม้บางสาขา/สาขาวิชา นักศึกษาจำเป็นต้องมีเป็นการเฉพาะ เช่น นักบัญชี ครูอาจารย์ แพทย์ และนักกฎหมาย เป็นต้น
2. มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้และด้านทักษะทางปัญญา เป็นมาตรฐานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสาขา/สาขาวิชาที่เรียน ซึ่งจะต้องบรรยายละเอียดของความรู้และทักษะของสาขา/สาขาวิชา ที่เหมาะสมกับระดับคุณวุฒิ และรายละเอียดของรายวิชา
3. มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มาตรฐานนี้มุ่งหวังให้นักศึกษาทุกคนต้องบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ข้อนี้ ไม่ว่าจะป็นระดับคุณวุฒิ และสาขา/สาขาวิชาใด
4. มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มาตรฐานนี้มุ่งหวังให้นักศึกษาทุกคนต้องบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ข้อนี้ ไม่ว่าจะป็นกรอบคุณวุฒิ และสาขา/สาขาวิชาใด

การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญในเชิงระบบและกลไก ส่งผลไปสู่ความสำเร็จของมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นในหลักสูตรทุกหลักสูตรจะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรและการประกันคุณภาพหลักสูตร

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF): มคอ.1-มคอ.7

การจัดทำหลักสูตรหรือพัฒนาหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หรือ มคอ. กำหนดแนวปฏิบัติตั้งแต่ มคอ.1-มคอ.7 ดังนี้

1. มคอ.1 คือ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ซึ่งจัดทำเป็นประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 1) ชื่อสาขา/สาขาวิชา 2) ชื่อปริญญา และสาขาวิชา 3) ลักษณะของสาขา/สาขาวิชา 4) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5) มาตรฐานผลการเรียนรู้ (คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะ

การวิเคราะห์ด้วยตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ) 6) องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) 7) โครงสร้างหลักสูตร 8) เนื้อหาสาระสำคัญ 9) กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ 10) การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ (10.1 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะนักศึกษายังไม่สำเร็จการศึกษา, 10.2 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนักศึกษาสำเร็จการศึกษา) 11) คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา การเทียบโอนผลการเรียนรู้ 12) คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน 13) ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ 14) แนวทางการพัฒนาอาจารย์ 15) การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 16) การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสู่การปฏิบัติ 17) การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่บันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai qualification register: TQR) 18) รายชื่อและหน่วยงานของคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี และ 19) ภาคผนวก

2. มคอ.2 คือ รายละเอียดของหลักสูตร (Program specification) หมายถึง คำอธิบายภาพรวมของการจัดหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ที่จะทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรนั้น ๆ โดยจะถ่ายทอดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของบัณฑิตที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานคุณวุฒิสายาไปสู่การปฏิบัติในหลักสูตร ซึ่งแต่ละสถาบันอุดมศึกษาสามารถบรรลุเนื้อหาวิชาเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ได้อย่างอิสระ เหมาะสม ตรงกับความต้องการหรือเอกลักษณ์ของสถาบัน โดยคณาจารย์ผู้สอนจะต้องร่วมมือกันวางแผนและจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร

มคอ.2 จะประกอบด้วย 8 หมวด ดังนี้ หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะหลักสูตร หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างหลักสูตร หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา หมวดที่ 6 การพัฒนาอาจารย์และบุคลากร หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร หมวดที่ 8 การประเมินผลและการปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

3. มคอ.3 คือ รายละเอียดของรายวิชา หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการของแต่ละรายวิชา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องและเป็นไปตามแผนที่วางไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร แนวทางการปลูกฝังทักษะต่าง ๆ ตลอดจนคุณลักษณะอื่น ๆ ที่นักศึกษายังได้รับการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของรายวิชา มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน วิธีการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลในรายวิชา ตลอดจนหนังสืออ้างอิงที่นักศึกษาสามารถค้นคว้าได้ นอกจากนี้ยังกำหนดยุทธศาสตร์ในการประเมินรายวิชา และกระบวนการปรับปรุง

มคอ.3 ประกอบด้วย 7 หมวด ดังนี้ หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียน และ หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

4. มคอ.4 คือ รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (Field experience specification) หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการในรายวิชา หรือกิจกรรมที่นักศึกษาจะต้องออกฝึกงาน ออกฝึกภาคสนาม หรือสหกิจศึกษา ซึ่งจะต้องวางแผนให้สอดคล้องและเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร โดยจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนถึงวัตถุประสงค์และรายละเอียดของการดำเนินการนั้น ๆ ตลอดจนความรู้ความเข้าใจที่นักศึกษาจะได้รับจากการออกฝึก มีการกำหนดกระบวนการหรือวิธีการในการปลูกฝังทักษะต่าง ๆ ตลอดจนคุณลักษณะอื่น ๆ ที่นักศึกษาได้รับการพัฒนาให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย รวมถึงการวัดและการประเมินผลนักศึกษา และการประเมินการดำเนินการตามรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

มคอ.4 ประกอบด้วย 7 หมวด ดังนี้ หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้ หมวดที่ 4 ลักษณะและการดำเนินการ หมวดที่ 5 การวางแผนและการเตรียมการ หมวดที่ 6 การประเมินนักศึกษา หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของการฝึกประสบการณ์

5. มคอ.5 คือ รายงานผลการดำเนินการสอนของรายวิชา (Course report) หมายถึง การรายงานผลการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาเมื่อสิ้นภาคการศึกษา เกี่ยวกับภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานั้น ๆ ว่าได้ดำเนินการสอนอย่างครอบคลุมหรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ต้องให้เหตุผลและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาดังกล่าวในครั้งต่อไป รายงานนี้จะครอบคลุมถึงผลการเรียนของนักศึกษา จำนวนนักศึกษาตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงสิ้นสุด ปัญหาในการบริหารจัดการ และสิ่งอำนวยความสะดวก การวิเคราะห์ของการประเมินรายวิชาของนักศึกษา/ หัวหน้าภาค/ หรือ ผู้ประเมินภายนอก รวมทั้งการสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต การวางแผน และให้ข้อเสนอแนะต่อผู้ประสานงานหลักสูตรเพื่อปรับปรุง และพัฒนารายวิชา

มคอ.5 ประกอบด้วย 6 หมวด ดังนี้ หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป หมวดที่ 2 การจัดการเรียนการสอนเปรียบเทียบกับแผนการสอน หมวดที่ 3 สรุปผลการจัดการเรียนการสอนของรายวิชา หมวดที่ 4 ปัญหาและผลกระทบต่อการดำเนินการ หมวดที่ 5 การประเมินรายวิชา หมวดที่ 6 แผนการปรับปรุง

6. มคอ.6 คือ รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (Field experience report) หมายถึง การรายงานผลการฝึกงาน ออกฝึกภาคสนาม หรือสหกิจศึกษา ว่าได้บรรลุผลการเรียนตามระบบที่วางไว้ในรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนามหรือไม่ และหากไม่เป็นไปตามแผน ต้องให้เหตุผลและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการฝึกงาน ออกฝึกภาคสนาม หรือสหกิจศึกษาในครั้งต่อไป รายงานนี้จะครอบคลุมถึงการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม ตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุด ปัญหาด้านการบริหารจัดการ และสิ่งอำนวยความสะดวก การวิเคราะห์ผลการประเมินการฝึกของนักศึกษา อาจารย์ ผู้รับผิดชอบ/ พนักงานที่เกี่ยวข้อง

มคอ.6 ประกอบด้วย หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป หมวดที่ 2 การดำเนินงานที่ต่างไปจากแผนการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม หมวดที่ 3 ผลการดำเนินการ หมวดที่ 4 ปัญหาและผลกระทบด้านการบริหาร หมวดที่ 5 การประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม และหมวดที่ 6 แผนการปรับปรุง

7. มคอ.7 คือ การรายงานการดำเนินงานของหลักสูตร (Program report) หมายถึง การรายงานผลประจำปี โดยผู้ประสานงานหลักสูตรหรือผู้รับผิดชอบหลักสูตร เกี่ยวกับผลการบริหารจัดการหลักสูตร เช่น ข้อมูลทางสถิติของนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตร สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถาบันที่มีผลกระทบต่อหลักสูตร สรุปภาพรวมของรายงานผลของสาขาวิชาในหลักสูตร ประสิทธิภาพของการสอนในมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละด้าน การเทียบเคียงผลการดำเนินงานกับมาตรฐานอื่น ๆ ที่มี สรุปผลการประเมินหลักสูตรจากความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา รวมทั้งแผนปฏิบัติการในการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

มคอ.7 ประกอบด้วย 9 หมวด ดังนี้ หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป หมวดที่ 2 ข้อมูลเชิงสถิติ หมวดที่ 3 การเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อหลักสูตร หมวดที่ 4 ข้อสรุปรายวิชาของหลักสูตร หมวดที่ 5 การบริหารหลักสูตร หมวดที่ 6 สรุปประเมินหลักสูตร หมวดที่ 7 คุณภาพการสอน หมวดที่ 8 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรจากผู้ประเมินอิสระ หมวดที่ 9 แผนการดำเนินการเพื่อพัฒนาหลักสูตร

สรุป กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง กรอบที่แสดงคุณวุฒิ การศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย (ก) ระดับคุณวุฒิ คือ การแบ่งสาขาวิชา ความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับเหนือไปสู่ระดับที่สูงขึ้น มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละระดับคุณวุฒิ ซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับคุณวุฒิ ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้ รวมทั้งระบบและกลไกที่สร้างความมั่นใจตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ 6 ระดับ ได้แก่ 1) อนุปริญญา 3 ปี 2) ปริญญาตรี 3) ประกาศนียบัตรบัณฑิต 4) ปริญญาโท 5) ประกาศนียบัตร

ชั้นสูง และ 6) ปริญาเอก (ข) การเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ คือ ด้านการเรียนรู้ประกอบด้วยอย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนมาตรฐานผลการเรียนรู้มีอย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) มาตรฐานผลการเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ 3) มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา 4) มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 5) มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และเพื่อให้บรรลุตามการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ หลักสูตรแต่ละหลักสูตรจึงต้องมีตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพเพื่อประเมินผลการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ และกำหนดแนวปฏิบัติ ตั้งแต่ มคอ.1-มคอ.7 คือ มคอ.1 (มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี) มคอ.2 (รายละเอียดของหลักสูตร) มคอ.3 (รายละเอียดของรายวิชา) มคอ.4 (รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม) มคอ.5 (รายงานผลการดำเนินการสอนรายวิชา) มคอ.6 (รายงานผลการดำเนินงานของประสบการณ์ภาคสนาม) มคอ.7 (รายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตร)

ตอนที่ 6 มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม พ.ศ. 2553

1. ชื่อสาขาวิชาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา
 - ภาษาไทย ศิลปศาสตรบัณฑิต (การท่องเที่ยว)
 - ศศ.บ. (การท่องเที่ยว)
 - ศิลปศาสตรบัณฑิต (การโรงแรม)
 - ศศ.บ. (การโรงแรม)
 - ศิลปศาสตรบัณฑิต (การท่องเที่ยวและการโรงแรม)
 - ศศ.บ. (การท่องเที่ยวและการโรงแรม)
- ภาษาอังกฤษ Bachelor of Arts (Tourism)
 - B.A. (Tourism)
 - Bachelor of Arts (Hotel)
 - B.A. (Hotel)
 - Bachelor of Arts (Tourism and hotel)
 - B.A. (Tourism and hotel)

หมายเหตุ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ฉบับนี้ ครอบคลุมเฉพาะปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต ส่วนปริญญาบัณฑิตอื่น ๆ ที่มีการเรียนการสอน ด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมต้องเป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ตามชื่อปริญญา ของตน และใช้เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมเป็นหลักในการพัฒนา หมวดวิชาเฉพาะ

3. ลักษณะของสาขา/ สาขาวิชา

สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมเป็นสาขาวิชาทางด้านสังคมศาสตร์ที่มีลักษณะ สำคัญ คือ การบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาเป็นหลักสูตริวิชาชีพที่ทันสมัย เน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สาขาวิชานี้จึงมีศาสตร์ที่ครอบคลุมการวางแผนและการพัฒนา การบริหาร การบริการ การสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ การตลาด การวิจัย ภาษาต่างประเทศ กฎหมาย และการอนุรักษ์ความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ การศึกษาสาขาวิชานี้ ผู้เรียนสามารถขยาย องค์ความรู้ให้สูงขึ้นจนถึงระดับปริญญาเอกได้ บัณฑิตในสาขาวิชานี้สามารถประกอบอาชีพ ในการให้บริการ การปฏิบัติงาน และการบริหาร ในหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ธุรกิจโรงแรม และธุรกิจบริการอื่น ๆ

4. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

บัณฑิตสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมพึงมีคุณลักษณะที่ตรงกับความต้องการ ของสังคมและตลาดแรงงาน ดังนี้

4.1 มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตบริการ และความรับผิดชอบต่อสังคมตามจรรยาบรรณ วิชาชีพ

4.2 มีความรอบรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพในศาสตร์ทางการท่องเที่ยวและ การโรงแรม มีความสามารถในการปฏิบัติงาน การให้บริการ และบริหารจัดการ เทียบเท่ากับ มาตรฐานสมรรถนะทางวิชาชีพในภูมิภาคอื่นของโลก

4.3 มีทักษะการวิเคราะห์สถานการณ์ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ เหตุผล และ วิจารณ์อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ

4.4 มีบุคลิกภาพดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกระดับได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้และทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

4.5 มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษาต่างประเทศได้ อย่างน้อย 1 ภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ รวมทั้งสามารถสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม

4.6 มีความรู้และความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ในการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผน การจัดการ และการพัฒนา

5. มาตรฐานผลการเรียนรู้

บัณฑิตในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมจะมีมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

5.1 คุณธรรมจริยธรรม

5.1.1 มีความซื่อสัตย์สุจริต และสามารถจัดการปัญหาความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับกับจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

5.1.2 มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ และแสดงออกซึ่งคุณธรรมและจริยธรรม ในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ

5.1.3 มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นสมาชิกที่ดี และมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อการพัฒนา มีภาวะผู้นำ และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น

5.1.4 มีวินัยในการทำงาน และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับขององค์กร และสังคม

5.2 ความรู้

5.2.1 มีความรู้ในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและสาขาวิชาการโรงแรม ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติอย่างกว้างขวาง เป็นระบบ เป็นสากล และทันสมัยต่อสถานการณ์โลก

5.2.2 มีความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.2.3 มีความรู้ในกระบวนการและเทคนิคการวิจัย เพื่อแก้ไขปัญหาและต่อยอด องค์กรความรู้ในงานอาชีพ

5.3 ทักษะทางปัญญา

5.3.1 มีความสามารถประมวลและศึกษาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และความขัดแย้ง รวมทั้งหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมทั้งเชิงกว้างและ เชิงลึก

5.3.2 มีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ไปใช้ประโยชน์ ในการฝึกประสบการณ์ภาคสนามและการปฏิบัติงานจริงตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

5.3.3 มีความสามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภาคธุรกิจและจากศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานให้เกิดประสิทธิผล

5.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

5.4.1 มีความสามารถในการปฏิบัติและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ตามหน้าที่และบทบาทของตนในกลุ่มงาน ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ผู้ร่วมงานและแก้ไขปัญหากลุ่ม

5.4.2 มีความสามารถในการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพให้ทันสมัย
อย่างต่อเนื่องและตรงตามมาตรฐานสากล

5.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.5.1 มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในการฟัง การพูด
 การอ่าน การเขียน และการสรุปประเด็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.5.2 มีความสามารถในการสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างเหมาะสม
 ตามสถานการณ์และวัฒนธรรม

5.5.3 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสาร รู้จัก
 เลือกรูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับเรื่องและผู้ฟังที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.5.4 มีความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และสถิติ
 ในการประมวล การแปลความหมาย และการวิเคราะห์ข้อมูล

6. องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

7. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรมีความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ
 ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ หมวดวิชาเลือกเสรี และหมวดวิชา
 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดและหน่วยกิตรวมตลอด
 หลักสูตร เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี
 พ.ศ. 2548 ในส่วนของหมวดวิชาเฉพาะ เนื่องจากสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีลักษณะ
 บูรณาการความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ เน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จึงต้องกำหนด
 เป็นกลุ่มย่อย ดังนี้

1) วิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมายถึง วิชาที่เป็นความรู้พื้นฐานในวิชาชีพที่ผู้เรียนจำเป็นต้อง
 ศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมและเพิ่มศักยภาพในการศึกษาวิชาเฉพาะ

2) วิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระและองค์ความรู้เฉพาะด้าน
 ของสาขาวิชาที่กำหนดให้ต้องเรียน และเป็นวิชาที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้
 แบ่งออกเป็น

- วิชาเฉพาะบังคับ หมายถึง วิชาที่ผู้เรียนในหลักสูตรนี้จำเป็นต้องเรียน
 ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้กำหนด

- วิชาเฉพาะเลือก หมายถึง วิชาที่เพิ่มเติมจากวิชาเฉพาะบังคับ เพื่อเปิดโอกาสให้
 ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามลักษณะงานอาชีพที่ตนสนใจ หรือเพิ่มทักษะการปฏิบัติงานในระดับสากล

3) วิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาใด ๆ ก็ได้ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษา

4) วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ ซึ่งเป็นการฝึกปฏิบัติงานแบบสหกิจศึกษาหรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบนับชั่วโมง ต่อเนื่องกัน

โครงสร้างหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (การท่องเที่ยว) (รวม 126 หน่วยกิต)

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
 2. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต
 - 2.1 วิชาพื้นฐานวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
 - 2.2 วิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต
 - วิชาเฉพาะบังคับ
 - (กลุ่มวิชาการท่องเที่ยว) ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
 - วิชาเฉพาะเลือก ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
 - (กลุ่มวิชาความสนใจเฉพาะ) ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต
 - (กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศเพื่องานอาชีพ) ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต
 3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
 4. หมวดวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
 - 4.1 ฝึกปฏิบัติงานแบบสหกิจศึกษา หรือ
 - 4.2 ฝึกงานแบบนับชั่วโมง 400 ชั่วโมง ต่อเนื่องกัน
- ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาสามารถปรับจำนวนหน่วยกิตในโครงสร้างหลักสูตรได้

ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (การโรงแรม) (รวม 126 หน่วยกิต)

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต
 - 2.1 วิชาพื้นฐานวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
 - 2.2 วิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต
 - วิชาเฉพาะบังคับ
 - (กลุ่มวิชาการ โรงแรม) ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
 - วิชาเฉพาะเลือก ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

(กลุ่มวิชาความสนใจเฉพาะ) ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต

(กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศเพื่องานอาชีพ) ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต

3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

4. หมวดวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

4.1 ฝึกปฏิบัติงานแบบสหกิจศึกษา หรือ

4.2 ฝึกงานแบบนับชั่วโมง 400 ชั่วโมง ต่อเนื่องกัน

ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาสามารถปรับจำนวนหน่วยกิตในโครงสร้างหลักสูตรได้

ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาต้องการพัฒนาหลักสูตรให้มีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมร่วมกัน สถาบันอุดมศึกษาควรเฉลี่ยรายวิชาทั้งด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมให้มีจำนวนหน่วยกิตใกล้เคียงกัน และให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีของกระทรวงศึกษาธิการ

8. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

เนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมได้จากการบูรณาการศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและจากกรอบโครงสร้างสมรรถนะสาขาอาชีพด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมแบบสากลในระดับอาเซียนและระดับภูมิภาคอื่นของโลก มากำหนดเป็นกลุ่มความรู้หลัก ซึ่งถือว่าเป็นเนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา และจัดเป็นกลุ่มวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร ดังต่อไปนี้

8.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาสาระในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มหัวข้อเนื้อหาสาระรายวิชาและจำนวนหน่วยกิตตามวัตถุประสงค์และเอกลักษณ์ของหลักสูตร

- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการโรงแรม (Introduction to tourism and hotel)
- ลักษณะและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว (Tourist characteristics and behavior)
- จิตวิทยาการบริการ (Service psychology)
- การจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human resource management)
- เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการท่องเที่ยวและการโรงแรม (Information technology for tourism and hotel)
- จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมายสำหรับการท่องเที่ยวและการโรงแรม (Professional ethics and laws for tourism and hotel)
- การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (Cross cultural communication)

8.2 กลุ่มวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มหัวข้อเนื้อหาสาระรายวิชาและจำนวนหน่วยกิตตามวัตถุประสงค์และเอกลักษณ์ของหลักสูตร กลุ่มวิชาเฉพาะ จำแนกออกเป็น 2 กลุ่มย่อย ดังนี้

8.2.1 กลุ่มวิชาเฉพาะบังคับ ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ได้แก่

8.2.1.1 กลุ่มวิชาการท่องเที่ยว (Tourism) ประกอบด้วย

8.2.1.1.1 กลุ่มวิชาการวางแผนการจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยว (Tourism planning, management and development) ครอบคลุมเนื้อหาสาระในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยว (Tourism planning and development)
- การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism resource development)
- การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable tourism)
- การท่องเที่ยวชุมชน (Community-based tourism)
- การจัดการโครงการการท่องเที่ยว (Tourism project management)
- การสำรวจและวิจัยสำหรับการท่องเที่ยว (Survey and research for tourism)
- โลจิสติกส์สำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Logistics for tourism industry)

8.2.1.1.2 กลุ่มวิชาการดำเนินงานและจัดการธุรกิจนำเที่ยว (Tour business operation and management) ครอบคลุมเนื้อหาสาระในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การวางแผนและการจัดนำเที่ยว (Tour planning and organizing)
- การดำเนินงานนำเที่ยว (Tour operations)
- งานมัคคุเทศก์ (Tour guiding)
- การตลาดการท่องเที่ยว (Tourism marketing)
- การบัญชีและการเงินสำหรับธุรกิจนำเที่ยว (Accounting and finance for tour business)
- การจัดการธุรกิจนำเที่ยว (Tour business management)
- การจัดการตัวแทนการเดินทางท่องเที่ยว (Travel agency management)
- การออกบัตรโดยสาร (Ticketing)

8.2.1.2 กลุ่มวิชาการโรงแรม (Hotel) ประกอบด้วย

8.2.1.2.1 กลุ่มวิชาการวางแผนการจัดการและการพัฒนาการโรงแรม (Hotel planning, management and development) ครอบคลุมเนื้อหาสาระในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การตลาดโรงแรมและการขาย (Hotel marketing and sales)
- การบัญชีและการเงินสำหรับธุรกิจโรงแรม (Accounting and finance for hotel business)
- การวางแผนและพัฒนาธุรกิจโรงแรม (Hotel business planning and development)
- การสำรวจและวิจัยสำหรับการโรงแรม (Survey and research for hotel)
- การสัมมนาการโรงแรม (Seminar on hotel)

8.2.1.2.2 กลุ่มวิชาการดำเนินงานและจัดการห้องพัก (Hotel room operation and management) ครอบคลุมเนื้อหาสาระในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การดำเนินงานและการจัดการงานบริการส่วนหน้า (Front office operation and management)
- การดำเนินงานและการจัดการงานแม่บ้าน (Housekeeping operation and management)

8.2.1.2.3 กลุ่มวิชาการดำเนินงานและจัดการอาหารและเครื่องดื่ม (Food and beverage operation and management) ครอบคลุมเนื้อหาสาระในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การดำเนินงานและบริการอาหารและเครื่องดื่ม (Food and beverage service and operation)
- การดำเนินงานและบริการจัดเลี้ยง (Catering operation and service)
- การจัดการอาหารและเครื่องดื่ม (Food and beverage management)
- การจัดการภัตตาคาร (Restaurant management)
- การดำเนินงานและการจัดการครัว (Kitchen operation and management)

8.2.2 กลุ่มวิชาเฉพาะเลือก ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ได้แก่

8.2.2.1 กลุ่มวิชาความสนใจเฉพาะที่ผู้เรียนต้องการจะเลือกเรียน ครอบคลุมหัวข้อที่สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำไปพัฒนาเป็นรายวิชาขึ้นเองได้ เช่น

- การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural tourism management)
- การจัดการการท่องเที่ยวทางทะเล (Marine tourism management)
- การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro tourism management)

- การจัดการธุรกิจการบิน (Airline business management)
- การจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health tourism management)
- การจัดการสปา (Spa management)
- การจัดการการประชุมนิทรรศการและการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (MICE

Management)

- การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport tourism management)
- การจัดการอาหารนานาชาติ/ท้องถิ่น (International/ local cuisine

management)

- การออกแบบอาหาร (Food styling)
- การจัดการสโมสรและบาร์ (Club and bar management)

8.2.2.2 กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศเพื่องานอาชีพ หมายถึง วิชาภาษาต่างประเทศ ที่มีเนื้อหาสาระของความรู้และทักษะที่ให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานแบบมืออาชีพ ในธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยกำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 1 ภาษา

8.3 วิชาเลือกเสรี เป็นรายวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ก็ได้ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

8.4 วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นการฝึกปฏิบัติงานแบบสหกิจศึกษาไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์ หรือ 1 ภาคการศึกษา ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต สำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ระบบ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบนับชั่วโมงต้องมีระยะเวลาในการฝึกงานไม่น้อยกว่า 400 ชั่วโมง ต่อเนื่องกัน และควรพัฒนาระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เป็นแบบสหกิจศึกษาสำหรับ นักศึกษาที่รับเข้าในรุ่นต่อไป

9. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้เป็นเงื่อนไขสำคัญในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามที่กำหนดในมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและ การโรงแรม สถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องกำหนดกลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

9.1 กลยุทธ์การสอน ประกอบด้วย

9.1.1 กลยุทธ์การสอนในระดับหลักสูตร คือ การจัดลำดับการเรียนรายวิชา ให้มีเนื้อหาสอดคล้องต่อเนื่องกัน ให้เกิดการพัฒนาความรู้และทักษะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ทั้ง 5 ด้าน ให้สูงขึ้นตามระดับชั้นปี และให้มีการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ ตลอดหลักสูตรสู่รายวิชาต่าง ๆ อย่างครบถ้วน

9.1.2 กลยุทธ์การสอนในระดับรายวิชา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ได้แก่

9.1.2.1 การสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student centered) มุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนในการตั้งคำถาม คิดวิเคราะห์เพื่อการค้นหาคำตอบที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้และจำเป็นในการศึกษาความรู้ที่ทันสมัยด้วยตนเองเป็นหลัก มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการเรียนการสอน ผู้เรียนและผู้สอนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน วิธีการสอนจึงมีความหลากหลาย เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การมอบหมายงาน การอภิปราย การเรียนจากกรณีศึกษา/ สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

9.1.2.2 การสอนแบบมุ่งเน้นสมรรถนะ (Competency based) มุ่งเน้นวิธีการปฏิบัติพร้อม ๆ กับการฝึกมององค์ความรู้ จนผู้เรียนสามารถแสดงศักยภาพจากการเรียนรู้และมีทักษะการปฏิบัติงานได้จริง รูปแบบและวิธีการสอนมีหลากหลาย เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ การฝึกงานภาคสนาม การเรียนรู้จากปัญหาเป็นฐาน ทักษะศึกษา การปฏิบัติงานแบบสหกิจศึกษา เป็นต้น

9.2 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย

9.2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ใช้วิธีการประเมินหลากหลายวิธี โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและผลการเรียนรู้ที่ต้องการวัด เช่น การสอบ การนำเสนอผลงาน การทดสอบทักษะการปฏิบัติงาน การอภิปรายในชั้นเรียน การสังเกตพฤติกรรม ซึ่งอาจเป็นการประเมินโดยตนเอง โดยผู้สอน และโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

9.2.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผลความรู้ อาศัยเกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การวัดผลและเกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชา โดยมีทั้งแบบอิงเกณฑ์และแบบอิงกลุ่มตามพัฒนาการของผู้เรียน สำหรับการให้ช่วงระดับคะแนน ให้เป็นไปตามนโยบายการวัดผลของสถาบันอุดมศึกษา

10. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

สถาบันอุดมศึกษาต้องมีระบบและกลไกในการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษา เพื่อยืนยันประสิทธิภาพของการประเมินผลว่าผู้จบการศึกษาทุกคนมีผลการเรียนรู้อย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชา กลวิธีการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม อาจจะกระทำได้ดังนี้

10.1 นักศึกษาประเมินการเรียนการสอนในระดับรายวิชา โดยใช้แบบประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ที่ต้องการทวนสอบ

10.2 คณะกรรมการสอบไล่ประเมินข้อสอบเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหารายวิชาและการให้คะแนนในแต่ละรายวิชา

10.3 สถาบันอุดมศึกษาจัดสอบประมวลผลการเรียนรู้โดยรวมก่อนจบการศึกษา (Exit examination) โดยใช้ข้อสอบกลางที่เห็นชอบ โดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาของกลุ่มเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา

10.4 บัณฑิตใหม่ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้ประเมินหลักสูตร

10.5 ผู้ประกอบการที่รับนักศึกษาเข้าฝึกปฏิบัติงานและผู้ใช้บัณฑิตประเมินทักษะการปฏิบัติงาน โดยใช้แบบประเมินกลางที่เห็นชอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาของกลุ่มเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา เมื่อดำเนินการทวนสอบแล้ว ให้สาขาวิชาจัดทำรายงานผลการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้เพื่อเป็นหลักฐานการบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้

11. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

ผู้เข้าศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมระดับปริญญาตรีต้องจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และมีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามประกาศของสถาบันอุดมศึกษา และผ่านการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา/ ของสถาบัน การเทียบโอนผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาระหว่างสถาบันสามารถกระทำได้เมื่อสถาบันอุดมศึกษา ได้รับการเผยแพร่หลักสูตรจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแล้ว และให้เป็นไปตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่อ การศึกษาในระบบ พ.ศ. 2545 ส่วนการเทียบโอนโดยใช้ประสบการณ์ของผู้ที่จะเข้าศึกษา ผู้ขอเทียบโอนต้องผ่านการทดสอบผลการเรียนรู้ที่ต้องการเทียบโอนจากสถาบันอุดมศึกษาที่จะรับ เทียบโอน โดยให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ ของสถาบันอุดมศึกษาด้วย

12. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

หลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมต้องมีคณาจารย์ และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอนตามเกณฑ์ ดังนี้

12.1 จำนวนและคุณวุฒิอาจารย์ประจำหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ของกระทรวงศึกษาธิการ คือ มีจำนวน 5 คน และในจำนวนนี้ต้องมีคุณวุฒิ การศึกษาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์อย่างน้อย 2 คน ในกรณีที่คุณวุฒิการศึกษาสัมพันธ์กับสาขาวิชา ควรมี ประสบการณ์การทำงานในสาขาวิชาชีพตามหลักสูตรไม่น้อยกว่า 2 ปี

12.2 คุณสมบัติของอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ ควรเป็นผู้มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว/ การโรงแรม ที่แสดงว่ามีความรู้ความเข้าใจในระบบการทำงานของอุตสาหกรรมนี้

12.3 สัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา ใช้เกณฑ์มาตรฐานของนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า (Full time equivalent student: FTES) ระดับปริญญาตรีต่อจำนวนอาจารย์ประจำของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สาขาบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ บัญชี เศรษฐศาสตร์ การจัดการการท่องเที่ยว คือ 1: 25

12.4 บุคลากรสนับสนุนควรมีทักษะทางวิชาชีพการท่องเที่ยวและการโรงแรม มีความรู้ความเข้าใจโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในห้องฝึกปฏิบัติ และสามารถดูแล บำรุงรักษา อุปกรณ์ต่าง ๆ ในเบื้องต้นได้ สถาบันอุดมศึกษาควรจัดสรรจำนวนบุคลากรให้เพียงพอตามความจำเป็น และให้มีการพัฒนาด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

13. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องให้การสนับสนุนและจัดการทรัพยากร เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ดังนี้

13.1 มีการจัดสรรทรัพยากรการเรียนการสอนสำหรับภาคทฤษฎีที่เหมาะสมและเพียงพอกับผู้เรียน เช่น ตำรา ห้องสมุด และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

13.2 มีการจัดหาและจัดการห้องปฏิบัติการสำหรับภาคปฏิบัติด้านการท่องเที่ยว/ การโรงแรม

13.3 มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์พร้อมทั้ง โปรแกรมสำเร็จรูปที่ทันสมัยสำหรับการดำเนินงานและการจัดการในธุรกิจการท่องเที่ยวการโรงแรม และห้องปฏิบัติการภาษาต่างประเทศ เพื่องานอาชีพ

13.4 มีการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อให้นักศึกษาดูงานฝึกปฏิบัติในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง

14. แนวทางการพัฒนาคณาจารย์

สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาคณาจารย์สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาวิชาการและทักษะวิชาชีพที่ทันสมัย ดังนี้

14.1 การปฐมนิเทศสำหรับอาจารย์ที่รับเข้าใหม่

14.1.1 การจัดประชุมหรือการอบรมอาจารย์เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา เป้าหมายของหลักสูตร และผลการเรียนรู้ที่มุ่งหวัง

14.1.2 การจัดหาคู่มือการปฏิบัติงานอาจารย์ ให้เข้าใจระเบียบของสถาบัน
การจัดทำหลักสูตรประมวลการสอน และการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

14.1.3 การเข้าร่วมสังเกตการณ์และฝึกปฏิบัติการสอน โดยใช้ระบบพี่เลี้ยง
เพื่อศึกษากลยุทธ์การสอนและการวัดและประเมินผล

14.2 การพัฒนาและส่งเสริมทักษะทางวิชาการและวิชาชีพแก่อาจารย์

14.2.1 การเพิ่มคุณวุฒิให้ถึงระดับปริญญาเอกตรงตามสาขาวิชาหรือสาขาวิชาที่มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยมีกรวิจัยวิทยานิพนธ์ด้านการท่องเที่ยว/
การโรงแรม

14.2.2 การผลิตผลงานวิจัย สาขาวิชาควรกำหนดเป้าหมายชิ้นงานวิจัยในแต่ละปี
และควรพัฒนาระบบสนับสนุนให้อาจารย์ประจำทำการวิจัย

14.2.3 การดำรงตำแหน่งทางวิชาการ สาขาวิชาควรมีระบบการพัฒนาคณาจารย์
ให้เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการของกระทรวงศึกษาธิการ

14.2.4 การกำหนดภาระหน้าที่และการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์
ทั้งการสอน การวิจัย และการให้บริการทางวิชาการ โดยจัดระบบการเทียบเคียงทดแทนระหว่าง
งานด้านต่าง ๆ รวมทั้งมีระบบการพัฒนา จูงใจให้อาจารย์สนใจการให้บริการทางวิชาการ
ตามความถนัด

14.2.5 การเข้าร่วมประชุมทางวิชาการ เพื่อการเพิ่มพูนความรู้ในสาขาวิชา
และการวิจัย

14.2.6 การฝึกอบรม โดยให้อาจารย์เข้าไปดูงานหรือปฏิบัติงานจริง
ในสถานประกอบการ (On the job training) ในประเทศ/ ต่างประเทศ

15. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสาขาวิชานี้ต้องสามารถประกันคุณภาพ
หลักสูตรและจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยว
และการโรงแรม โดยมีตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานดังนี้

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน

1) อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน
ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร

2) มีรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
แห่งชาติ หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/ สาขาวิชา (ถ้ามี)

- 3) มีรายละเอียดของรายวิชาและรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา
 - 4) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชาและรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอน ให้ครบทุกรายวิชา
 - 5) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา
 - 6) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนด ใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา
 - 7) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว
 - 8) อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคนได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 9) อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ/ วิชาชีพอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
 - 10) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ/ วิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี
 - 11) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/ บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0
 - 12) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0
- สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมให้สอดคล้องกับพันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถาบันฯ หรือกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่สูงขึ้นเพื่อการยกระดับมาตรฐานของตนเอง โดยกำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาที่จะได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติต้องมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง 2 ปีการศึกษา เพื่อติดตามการดำเนินการตาม TQF ต่อไป ทั้งนี้ เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ 1-5 และอย่างน้อยร้อยละ 80 ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

16. การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมสู่การปฏิบัติ

สถาบันอุดมศึกษาที่ประสงค์จะเปิดสอน/ ปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมควรดำเนินการดังนี้

16.1 พิจารณาความพร้อมและศักยภาพการบริหารจัดการศึกษาตามหลักสูตร ในหัวข้อต่าง ๆ ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

16.2 แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ซึ่งประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 5 คน โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกอย่างน้อย 2 คน เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยมีหัวข้อของหลักสูตรอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในแบบ มคอ.2 รายละเอียดของหลักสูตร

16.3 การพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมตามข้อ 16.2 นั้น ในหัวข้อมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง นอกจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมแล้ว สถาบันอุดมศึกษา อาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต้องการให้บัณฑิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของตนมีคุณลักษณะเด่นหรือพิเศษกว่าบัณฑิตในระดับคุณวุฒิและสาขาวิชาเดียวกันของสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญา ปณิธาน และบริบทของสถาบันอุดมศึกษา และเป็นที่สนใจของบุคคลที่จะเลือกเรียนหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้ที่สนใจจะรับบัณฑิตเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยให้แสดงแผนที่การกระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping) เพื่อให้เห็นว่า แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีความรับผิดชอบหลักหรือความรับผิดชอบรองต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านใด

16.4 จัดทำรายละเอียดของรายวิชา รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.3 (รายละเอียดของรายวิชา) และแบบ มคอ.4 (รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม) ตามลำดับ พร้อมทั้งแสดงให้เห็นว่า แต่ละรายวิชาจะทำให้เกิดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในเรื่องใด สถาบันอุดมศึกษาควรมอบหมายให้

ภาควิชาหรือสาขาวิชาจัดทำรายละเอียดของรายวิชาทุกรายวิชา รวมทั้งรายละเอียดของ
 ประสพการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้เสร็จเรียบร้อยก่อนการเปิดสอน

16.5 สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอสภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติรายละเอียด
 ของหลักสูตร ซึ่งได้จัดทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์แล้วก่อนเปิดสอน โดยสภาสถาบันอุดมศึกษา
 ควรกำหนดระบบและกลไกของการจัดทำ และอนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียด
 ของรายวิชา และรายละเอียดของประสพการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้ชัดเจน

16.6 สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอรายละเอียดของหลักสูตรซึ่งสภาสถาบันอุดมศึกษา
 อนุมัติให้เปิดสอนแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบภายใน 30 วัน นับแต่
 สภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติ

16.7 เมื่อสภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติตามข้อ 16.5 แล้ว ให้มอบหมายอาจารย์ผู้สอน
 แต่ละรายวิชาดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกลยุทธ์การสอนและการประเมินผลที่กำหนดไว้
 ในรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสพการณ์ภาคสนาม
 (ถ้ามี) ให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของสาขาวิชา

16.8 เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน การประเมินผล และการทวนสอบผลการเรียนรู้
 ของแต่ละรายวิชาและประสพการณ์ภาคสนามในแต่ละภาคการศึกษาแล้ว ให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำ
 รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ซึ่งรวมถึงการประเมินผลและการทวนสอบผลการเรียน
 ในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ พร้อมปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ โดยมีหัวข้ออย่างน้อย
 ตามแบบ มคอ.5 (รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา) และแบบ มคอ.6 (รายงานผลการดำเนินการ
 ของประสพการณ์ภาคสนาม) ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประมวล/วิเคราะห์ประสิทธิภาพ
 และประสิทธิผลการดำเนินการ และจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในภาพรวม
 ประจำปีการศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษา โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.7 (รายงานผล
 การดำเนินการของหลักสูตร) เพื่อใช้ในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์การสอน กลยุทธ์
 การประเมินผล และแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และหากจำเป็นจะต้องปรับปรุงหลักสูตรหรือ
 การจัดการเรียนการสอนก็สามารถกระทำได้

16.9 เมื่อครบรอบหลักสูตร ให้จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร
 โดยมีหัวข้อและรายละเอียดอย่างน้อยตามแบบ มคอ.7 (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร)
 เช่นเดียวกับการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา และวิเคราะห์
 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวม ว่าบัณฑิตบรรลุ
 มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ รวมทั้งให้นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและ
 พัฒนาหลักสูตร/ การดำเนินการของหลักสูตรต่อไป

17. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai qualifications register: TQR)

เพื่อประโยชน์ต่อการกำกับ ดูแลคุณภาพการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการอุดมศึกษา การรับรองคุณวุฒิเพื่อกำหนดอัตราเงินเดือนในการเข้ารับราชการของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) การรับรองคุณวุฒิเพื่อการศึกษาต่อหรือทำงานในต่างประเทศ และเป็นข้อมูลสำหรับผู้ประกอบการสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะสามารถตรวจสอบหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานได้โดยสะดวก ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai qualifications register: TQR) เมื่อสถาบันอุดมศึกษาได้เปิดสอนไปแล้วอย่างน้อยครึ่งระยะเวลาของหลักสูตร ตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

17.1 เป็นหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากสภาสถาบันอุดมศึกษา ก่อนเปิดสอน และได้แจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบภายใน 30 วัน นับแต่สภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติหลักสูตรนั้น

17.2 ผลการประเมินคุณภาพภายในตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน จะต้องมีความเฉลี่ยระดับดีขึ้นปีต่อเนื่องกัน 2 ปี นับตั้งแต่เปิดสอน หลักสูตรที่ได้พัฒนาปรับปรุงตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่ได้กำหนดตัวบ่งชี้/ เกณฑ์การประเมินเพิ่มเติม ผลการประเมินคุณภาพจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมกำหนด จึงจะได้รับการเผยแพร่

17.3 หลักสูตรใดที่ไม่ได้รับการเผยแพร่ ให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการปรับปรุงตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาจะกำหนดจากผลการประเมินต่อไป

17.4 กรณีหลักสูตรใดได้รับการเผยแพร่แล้ว สถาบันอุดมศึกษาจะต้องกำกับ ดูแลให้มีการรักษาคุณภาพให้มีมาตรฐานอยู่เสมอ โดยผลการประเมินคุณภาพภายในต้องมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีขึ้นปี หรือเป็นไปตามที่มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมกำหนดทุกปี หลังจากได้รับการเผยแพร่ หากต่อมาปรากฏว่า ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาใดไม่เป็นไปตามที่กำหนด ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเสนอคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อพิจารณาถอนการเผยแพร่หลักสูตรนั้น จนกว่าสถาบันอุดมศึกษานั้นจะได้มีการปรับปรุงตามเงื่อนไขของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สรุป มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม พ.ศ. 2553 ประกอบด้วย ชื่อสาขาวิชา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ลักษณะของสาขา/สาขาวิชา คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มาตรฐานผลการเรียนรู้ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ แนวทางการพัฒนาอาจารย์ การประกันคุณภาพ หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมสู่การปฏิบัติ และการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัชวิทย์ เมธิ์โชติเศรษฐ์ (2543) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ช่างอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามความต้องการของสถานประกอบการ ในจังหวัดลำปาง โดยศึกษาคุณลักษณะ 5 ด้าน คือ ความรู้และทักษะวิชาชีพ ความรับผิดชอบ มนุษยสัมพันธ์ ความผูกพัน ความมีวินัยในตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานประกอบการ ที่มีผู้สำเร็จการศึกษาช่างอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปฏิบัติงานอยู่ 6 สถานประกอบการ จำนวน 100 คน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาจัดระดับความต้องการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ด้าน สถานประกอบการมีความต้องการเรียงลำดับมากไปหาน้อย คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความผูกพัน และ ด้านความรู้และทักษะวิชาชีพ และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ช่างอุตสาหกรรมระดับ ปวส. ตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนผู้มีสถานะต่างกัน วุฒิการศึกษาต่างกัน อายุต่างกัน และมีจำนวน พนักงานในสถานประกอบการต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิมานพร รูปใหญ่ (2555) ศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ

สารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิต
 และผู้ใช้บัณฑิต ตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ
 อุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และ
 สังคมศาสตร์ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง
 2 กลุ่ม คือ บัณฑิต จำนวน 52 คน และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 30 คน ผลการวิจัยคุณลักษณะของบัณฑิต
 ที่พึงประสงค์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์
 และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จากกลุ่มของบัณฑิต ด้านคุณธรรม
 จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ให้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$) รองลงมา
 คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.45$) ด้านการพัฒนา
 ตามอัตลักษณ์ (Identity) และด้านความรู้ ($\bar{x} = 4.32$ เท่ากัน) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{x} = 4.31$)
 และด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.98$)
 ส่วนคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์จากกลุ่มของผู้ใช้บัณฑิต ให้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
 ในระดับมากที่สุด คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.55$)
 รองลงมา มีความคิดเห็นในระดับมาก คือ ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{x} = 4.46$) ด้านคุณธรรมจริยธรรม
 และจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.40$) ด้านการพัฒนาตามอัตลักษณ์ (Identity) ($\bar{x} = 4.34$) ด้านความรู้
 ($\bar{x} = 4.33$) และด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ
 ($\bar{x} = 4.17$) จุดเด่นของบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์จากบัณฑิต
 และผู้ใช้บัณฑิต คือ ความรู้ที่ได้จากการเรียนสามารถนำมาบูรณาการในการทำงานต่าง ๆ
 ได้อย่างหลากหลาย มีความรักในวิชาชีพ และมีจิตสาธารณะในการให้บริการแก่ผู้ใช้ ส่วนจุดที่ควร
 ปรับปรุง คือ ทักษะการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ คือ เนื่องจากเป็นสาขาที่ขาดแคลน จึงควรมีการประชาสัมพันธ์และปรับปรุง
 หลักสูตรให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น ผลการวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต
 ตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
 ของสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 พบว่า บัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
 ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยรวม ด้านความรู้ ไม่แตกต่างกัน
 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนด้านที่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 คือ
 ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ในเรื่องมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง
 ด้านทักษะทางปัญญา ในเรื่องมีความสามารถในการริเริ่มสร้างสรรค์งานใหม่ ด้านทักษะ
 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ในเรื่องสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม และ

ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ในเรื่องทักษะในการพูดภาษาอังกฤษ และความสามารถในการแก้ปัญหาการทำงาน และด้านการพัฒนาตามอัตลักษณ์ (Identity) ในเรื่องการมีจิตสำนึกที่รับผิดชอบต่อสังคมและชุมชนท้องถิ่น และมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภัทร์ธิดา บุญเสริมส่ง (2554) ศึกษาการนำเสนอรูปแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวโน้มของหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา วิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ทั้งในและต่างประเทศ พัฒนารูปแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 80 คน ผู้ใช้บัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 20 คน ผู้บริหาร จำนวน 15 คน ผู้เชี่ยวชาญสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบวิเคราะห์สาระ แบบประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบ และข้อเสนอแนะแนวทางการประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาของหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน พบว่าความเหมาะสมของหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล การสอน สภาพแวดล้อม และคุณลักษณะบัณฑิต อยู่ในระดับมาก แต่ในภาพรวมความพึงพอใจที่มีต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตอยู่ในระดับปานกลาง บัณฑิตมีความรู้ทางวิชาการน้อย มีปัญหาเรื่องภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร ผู้สอนบัณฑิตที่จบ และการคัดเลือกผู้เรียน

2. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ พบว่า มี 3 ด้าน คือ 1) พุทธิพิสัย เช่น มีความรู้ในสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬาเทียบเคียงกับสถาบันอุดมศึกษานานาชาติ 2) ด้านจิตพิสัย เช่น มีจิตสำนึกในการทำงานเพื่อส่วนรวม 3) ด้านทักษะพิสัย เช่น มีความรู้ ความสามารถใช้อุปกรณ์เครื่องมือวิทยาศาสตร์การกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. รูปแบบหลักสูตรและการเรียนการสอน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้เป็นรูปแบบในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานผลการเรียนรู้ เงื่อนไขการจัดการเรียนรู้ การประเมินผล กลยุทธ์การสอน และทรัพยากรการเรียนการสอน

สุบิน ยุระรัช (2556) ศึกษาการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตไทยสู่อาเซียน มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ 1) เพื่ออธิบายสภาพการพัฒนาบัณฑิตและการวัดคุณภาพบัณฑิตในประเทศไทย และ 2) เพื่อให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตไทยให้มีคุณภาพระดับอาเซียน ผลการสังเคราะห์และวิเคราะห์เอกสาร พบว่า 1) คุณภาพของบัณฑิตไทยมีความแตกต่างกันไปตามประกาศกระทรวงแต่ละฉบับ แผนพัฒนาการศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และองค์กรประเมิน แต่ละแห่ง โดยสรุป คุณภาพบัณฑิตไทยวัดได้ 3 มิติ คือ คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และคุณภาพบัณฑิตตามตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตของหน่วยงานต้นสังกัดและองค์กรประเมิน และ 2) การพัฒนาบัณฑิตไทยให้มีคุณภาพในระดับอาเซียน เพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 จะต้องพิจารณาใน 2 ประเด็น คือ อาชีพ และคุณลักษณะของบัณฑิตที่อาเซียนคาดหวัง โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้อยู่ในระดับที่ใช้งานได้ ไม่ว่าจะทักษะการฟัง พูด อ่าน หรือเขียน เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการของอาเซียนที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศสมาชิก

ยุพวรรณ นังคลาภวัฒน์ (2557) ศึกษาการเตรียมความพร้อมแรงงานด้านการท่องเที่ยวของไทยเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นสาขาหนึ่งของอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อเศรษฐกิจของหลาย ๆ ประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งที่มาของเงินตราและการจ้างงาน จากรายงานขององค์กรการท่องเที่ยวโลก (UNWTO World tourism barometer) ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกในแต่ละปีมีถึง 940 ล้านคน ขณะที่ภูมิภาคอาเซียนมีจำนวนนักท่องเที่ยวมาเยือนกว่า 73 ล้านคน (ASEAN Secretariats 2010) ด้วยการเล็งเห็นถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หลายประเทศทั่วโลกจึงได้มีการริเริ่มความร่วมมือ และพยายามผลักดันให้มีการสร้างกฎเกณฑ์ กติกาสำหรับการค้าบริการระหว่างประเทศขึ้น โดยความร่วมมือที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การผลักดันให้มีการเปิดเสรีการค้าบริการทั่วโลก ซึ่งความพยายามดังกล่าวได้รับการสนับสนุนและผลักดันจากหลายองค์กรระหว่างประเทศ ทั้งองค์กรในระดับพหุภาคีและองค์กรระดับภูมิภาค รวมทั้ง ASEAN ด้วย สำหรับการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้น เป็นอุตสาหกรรมที่มีความเข้มแข็งและสร้างรายได้มหาศาลให้กับประเทศ จนกลายเป็นหนึ่งธุรกิจสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยในแผนกลยุทธ์ด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน ปี พ.ศ. 2554-2558 ได้คาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมายังประเทศอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนถึง 107.39 ล้านคน โดยนักท่องเที่ยวเดินทางในประเทศอาเซียนกว่า 80 ล้านคน ขณะที่แนวโน้มการเดินทางของนักท่องเที่ยวมาไทยในระยะ 3-5 ปี จากนี้ (ปี พ.ศ. 2559-2562) คาดว่าจะเพิ่มสูงถึง 20 ล้านคน บทความนี้จะได้เสนอแนวทางการเตรียม

ความพร้อมแรงงานการท่องเที่ยวของไทยว่าควรดำเนินการอย่างไรเพื่อให้ต่อเนื่องและตรงกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด ข้อเสนอแนะในการเตรียมพร้อมแรงงานวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียนของไทยนั้น ควรเน้นจุดแข็ง เสริมจุดอ่อน และพัฒนาคนให้ถูกกลุ่ม จึงจะสร้างความสมดุลในตลาดแรงงานด้านนี้ทั้งภายในประเทศและเพิ่มโอกาสการแข่งขันในตลาดเสรีอาเซียนได้ เช่น ผู้ทำงานในสาขาโรงแรมที่พักจำเป็นต้องได้รับการเสริมความรู้ด้านภาษา นอกจากภาษาอังกฤษแล้ว ควรรู้ภาษาอื่น ๆ ที่ใช้ในอาเซียน ส่วนผู้ทำงานสาขาเดินทาง เช่น คนที่เป็นผู้นำการเดินทาง หรือผู้จัดการท่องเที่ยว ควรยกระดับความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ความเชี่ยวชาญแหล่งท่องเที่ยวเป้าหมาย เป็นต้น

พิกุล เอกวางกูร (2550) ทำการวิจัยและพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการ ระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อสร้าง ทดลองใช้ และประเมินระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการ ระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้เรียน จำนวนทั้งสิ้น 31 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ สังเกตแบบมีส่วนร่วม และการทดสอบ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติบรรยาย และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. ระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ 1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การสนับสนุนของผู้บริหาร การพัฒนาครู และหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ ได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตั้งแต่การวางแผนการวัด การออกแบบการวัด การดำเนินการวัด และการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยอาศัยการบริหารจัดการและการทำงานเป็นทีม 3) องค์ประกอบด้านผลที่เกิดขึ้นจากระบบ ได้แก่ พัฒนาการของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และพัฒนาการของครูผู้สอนในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการ และ 4) องค์ประกอบด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. ผลการทดลองใช้ระบบ พบว่า ทีมครูผู้สอนสามารถนำระบบไปใช้วัดและประเมินความก้าวหน้า (Formative evaluation) และประเมินผลสรุปรวม (Summative evaluation) รวมทั้งการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของตนเองได้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงขึ้น ส่วนครูผู้สอน

มีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการ และมีเจตคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการ

3. ผลการประเมินระบบ พบว่า ทั้งผู้บริหาร ทีมครูผู้สอน และผู้เรียนมีความพึงพอใจ และเห็นว่าระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้อง ครบคลุม มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ ในการนำไปใช้จริง

4. แนวทางการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย ด้านผู้สอน ได้แก่ ใช้แบบประเมินความพึงพอใจ กลุ่มสัมภาระ และด้านผู้เรียน ได้แก่ ใช้การสังเกตและสัมภาระ ใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย ใช้สมุดบันทึกการเรียน

ปิยะธิดา ทองอร่าม (2552) ศึกษาการพัฒนากระบวนการประเมินการปฏิบัติงานสำหรับ อาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน ตามแนวคิดของการประเมินแบบอิงมาตรฐานและการให้ผลตอบแทน ตามสมรรถนะ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนา ทดลองใช้ และตรวจสอบคุณภาพระบบ การประเมินการปฏิบัติงานแบบอิงมาตรฐานการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน ตามแนวคิดของการประเมินแบบอิงมาตรฐานและการให้ผลตอบแทนตามสมรรถนะ ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการออกแบบระบบการประเมินการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน ตามแนวคิดของการประเมินแบบอิงมาตรฐานและการให้ผลตอบแทนตามสมรรถนะ ตามองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการประเมิน องค์ประกอบเนื้อหา ที่มุ่งประเมิน มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และระยะเวลา ในการประเมิน 2) ด้านกระบวนการประเมิน ประกอบด้วย การเตรียมการประเมิน การดำเนินการ ประเมิน และการวิเคราะห์สรุปผลการประเมิน 3) ด้านผลผลิต คือ ผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ รายบุคคล และ 4) ด้านข้อมูลป้อนกลับ คือ ผลการปฏิบัติงานรายบุคคล โดยผลการตรวจสอบ ความเหมาะสมของมาตรฐานการประเมินในภาพรวมในทุกมาตรฐานการประเมินมีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด

2. ผลการทดลองใช้ระบบการประเมินการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัย ตามแนวคิดของการประเมินแบบอิงมาตรฐานและการให้ผลตอบแทนตามสมรรถนะ โดยมีการทดลองใช้ระบบใน 2 มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยละ 20 คน พบว่า 1) มหาวิทยาลัย A มีอาจารย์ ที่มีผลการประเมินการปฏิบัติงานสูงกว่ามาตรฐานมาก จำนวน 2 คน สูงกว่ามาตรฐาน จำนวน

10 คน และตามมาตรฐาน จำนวน 8 คน 2) มหาวิทยาลัย B มีอาจารย์ที่มีผลการประเมินสูงกว่า มาตรฐานมาก จำนวน 1 คน สูงกว่ามาตรฐาน จำนวน 6 คน และมาตรฐาน จำนวน 13 คน

3. ผลการประเมินประสิทธิภาพระบบฯ (4.1) ผลการประเมินความพึงพอใจจากผู้ใช้ระบบ อาจารย์ผู้รับการประเมินมีความพึงพอใจต่อระบบการประเมินฯ ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา จำแนกรายองค์ประกอบย่อยของระบบ พบว่า ทุกองค์ประกอบย่อยผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจ ในระดับมาก (4.2) ผลการประเมินคุณภาพของระบบการประเมินฯ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี และ เมื่อพิจารณาจำแนกรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มาตรฐานด้านความเป็นไปได้มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มาตรฐานด้านความเหมาะสมมีคุณภาพ อยู่ในระดับดี และมาตรฐานด้านความถูกต้องมีคุณภาพอยู่ในระดับดี

Ross (1997) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพในสาขา ท่องเที่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้อง พบว่า แรงจูงใจในการทำงาน การรับรู้เกี่ยวกับความสำเร็จ และ กลยุทธ์ในการแสวงหางาน เป็นตัวแปรสำคัญ 3 อันดับแรก ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพท่องเที่ยว

Palenthiran, Bhattarai, Geng, and Deng (2006) ศึกษาคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงาน ที่มีความสามารถรอบด้าน พบว่า การพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานดังกล่าว เกิดจาก ความบริบูรณ์ด้านคุณลักษณะของบุคคลใน 3 ด้าน คือ การบรรลุเป้าหมายในเชิงวิชาการ การมีทักษะ ทางเทคนิค และทักษะระหว่างบุคคลที่ได้รับการพัฒนาจากสถาบันอุดมศึกษา และการให้คุณค่า ส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพแวดล้อมที่เติบโตมา และประสบการณ์ ที่ได้รับจากการทำงาน

Southern Cross University (2006) ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะโดยทั่วไปของบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวในออสเตรเลีย ประกอบด้วย ทักษะในการบริการลูกค้า การให้ความสำคัญกับ รายละเอียด การปรับตัว และความยืดหยุ่นในการทำงาน ทักษะการบริหารจัดการความสัมพันธ์ ทักษะการขายและการตลาด ทักษะการจัดการทั่วไป และความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และนำมากำหนดเป็นคุณลักษณะบัณฑิตสาขาการท่องเที่ยวของมหาวิทยาลัย 11 ด้าน คือ

- 1) ความมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้ด้านท่องเที่ยว
- 2) ความรู้ ที่เพียงพอเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ
- 3) การตระหนักถึงความสำคัญของผลกระทบเชิงวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ
- 4) ความเข้าใจเชิงลึกที่มีต่อทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและการบริหารงานด้านท่องเที่ยว และบริการ
- 5) ความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและความเข้าใจที่มีต่อตนเอง และผู้อื่น
- 6) ความอดทนต่อความหลากหลายและความขัดกันของวัฒนธรรมนานาชาติ และ สมรรถนะข้ามวัฒนธรรม
- 7) ความเข้าใจต่อมาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณในสาขาอาชีพ

- 8) การเป็นผู้ที่เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต รู้จักสะท้อนคิด และแสวงหาข้อมูลเพื่อเป็นความรู้
 9) คิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดเชิงกลยุทธ์ และคิดวิเคราะห์ ด้วยทักษะการแก้ปัญหาขั้นสูง
 10) ความเข้าใจต่อความเป็นพลวัตของทีม และ 11) แสดงออกถึงเจตคติต่องานในทางบวก
 และการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม

สรุป จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จะทำให้มองเห็นภาพรวมของการพัฒนาระบบ การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยให้กรอบแนวคิดในองค์ประกอบของระบบ การพัฒนาระบบ คือ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ ระบบ การออกแบบระบบ การทดลองใช้ และประเมินประสิทธิผลของระบบ ที่นำไปสู่ การวางแผนของหลักสูตรหรือการนำไปสู่การปฏิบัติ ในการวัดและประเมินนักศึกษา การติดตาม และประเมินผล และการนำผลมาปรับปรุง โดยมีเป้าหมาย คือ คุณภาพของผลผลิต และการสร้างมูลค่าเพิ่มพันธกิจของสถาบันให้สามารถแข่งขันได้ และพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนาระบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) การสร้างและพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 3) ทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

การดำเนินการวิจัยในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา และมาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาทั้งในประเทศ ต่างประเทศ และการประกันคุณภาพประชาคมอาเซียน (AUN-QA)

2. ศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดและองค์ประกอบของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.3, 5) ของสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม และผลการประเมินคุณภาพภายในของ สกอ. และภายนอกของ สมศ. รอบที่ 3 ในองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิต และการประเมินนักศึกษา

3. จัดทำ (ร่าง) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม สำหรับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน และแบบสัมภาษณ์สำหรับประธานหลักสูตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

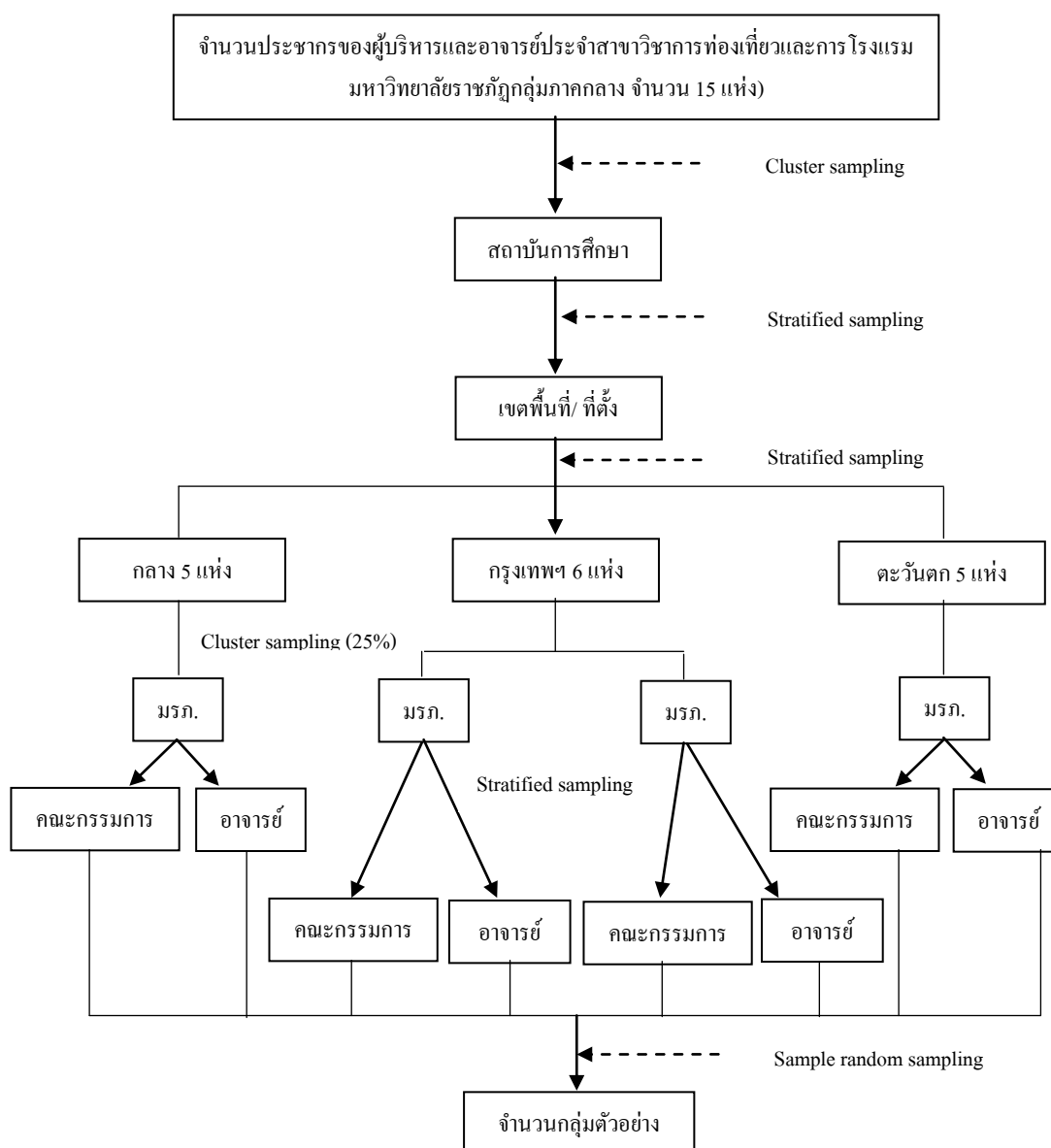
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/ อาจารย์ผู้สอน จำนวน 15 แห่ง รวม 94 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/ อาจารย์ผู้สอน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) ใช้เทคนิคการสุ่ม ได้แก่ เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เทคนิคการสุ่มแบบชั้นภูมิ และเทคนิคการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 4 แห่ง รวม 39 คน

แบบแผนการสุ่มตัวอย่าง

แบบแผนการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แสดงดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 แบบแผนการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณ

เครื่องมือเป็นแบบศึกษาสภาพปัจจุบันของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์ผลการเรียนรู้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

(สกอ.) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) แนวคิดการประกันคุณภาพอาเซียน (AUN-QA) และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยองค์ประกอบของแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) บุคลิกภาพ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และภาษา และ 6) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข มีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การสอน การเข้าอบรมเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการวัด/ ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ดำเนินการดังนี้

1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายการสร้างแบบสอบถามตามแนวคิด 1) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 2) ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 3) แนวคิดเครือข่ายการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA)

1.2 สรุปและสังเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี

1.3 คัดเลือกปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แล้วนำปัจจัยที่ได้ไปสร้าง

แบบสอบถาม

1.4 นำผลที่ได้จากการข้อ 1.3 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับปรากฏการณ์ที่ต้องการวัด ความถูกต้องเหมาะสม ตลอดจนการใช้ภาษาในการเขียนข้อคำถาม และคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป (ภาคผนวก ก)

1.5 แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง และนำแบบสอบถามที่เก็บได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบทั้งหมด

2. การสร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพ

เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์ผลการเรียนรู้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 5 ข้อ

เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 4 แห่ง

2. จัดส่งแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม จำนวนทั้งสิ้น 39 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 25 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 64.10

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยประสานงานไปยังประธานหลักสูตร เพื่อจะขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์ พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลาที่จะเข้าสัมภาษณ์ จำนวน 4 แห่ง

2. เข้าสัมภาษณ์ตามวัน เวลาที่ได้นัดหมายไว้ จำนวน 5 คน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความถี่ และข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยการจัดกลุ่ม แจกนับ และสรุปเนื้อหาร้อยเรียงเป็นภาพรวม

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

การดำเนินการวิจัยในระบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยนำข้อมูลสารสนเทศและผลการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 มา (ร่าง) เป็นระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม จำนวน 15 แห่ง จำนวน 1,915 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและ
การโรงแรม จำนวน 4 แห่ง จำนวน 850 คน

การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สร้างแบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยว
และการโรงแรม โดยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 สัมเคราะห์ร่วมกับการทบทวนทฤษฎี/ แนวคิด
การประเมิน และสร้างแบบประเมินประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม
จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านบุคลิกภาพ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง
บุคคล และความรับผิดชอบ 5) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และภาษา และ 6) ด้านการใช้
เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและ
การโรงแรม มีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ได้แก่ เพศ สาขาวิชา ชั้นปี
ที่ศึกษา ภาค มหาวิทยาลัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ
ผลการเรียน (กลุ่มวิชาภาษา) ตอนที่ 2 การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ตอนที่ 3
แบบวัดการวิเคราะห์สถานการณ์ และการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ สถิติในการประมวล
การแปลความหมายและวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 4 ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยว
และการโรงแรม ดำเนินการดังนี้

1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายการสร้างแบบสอบถามตามแนวคิด 1) กรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ 2) ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็น
ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 3) แนวคิดเครือข่ายการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน
(AUN-QA)

1.2 สรุปและสังเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี

1.3 คัดเลือกปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แล้วนำปัจจัยที่ได้ไปสร้าง
แบบสอบถาม

1.4 นำผลที่ได้จากการข้อ 1.3 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถาม
ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณา
ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับปรากฏการณ์ที่ต้องการวัด ความถูกต้องเหมาะสม ตลอดจน

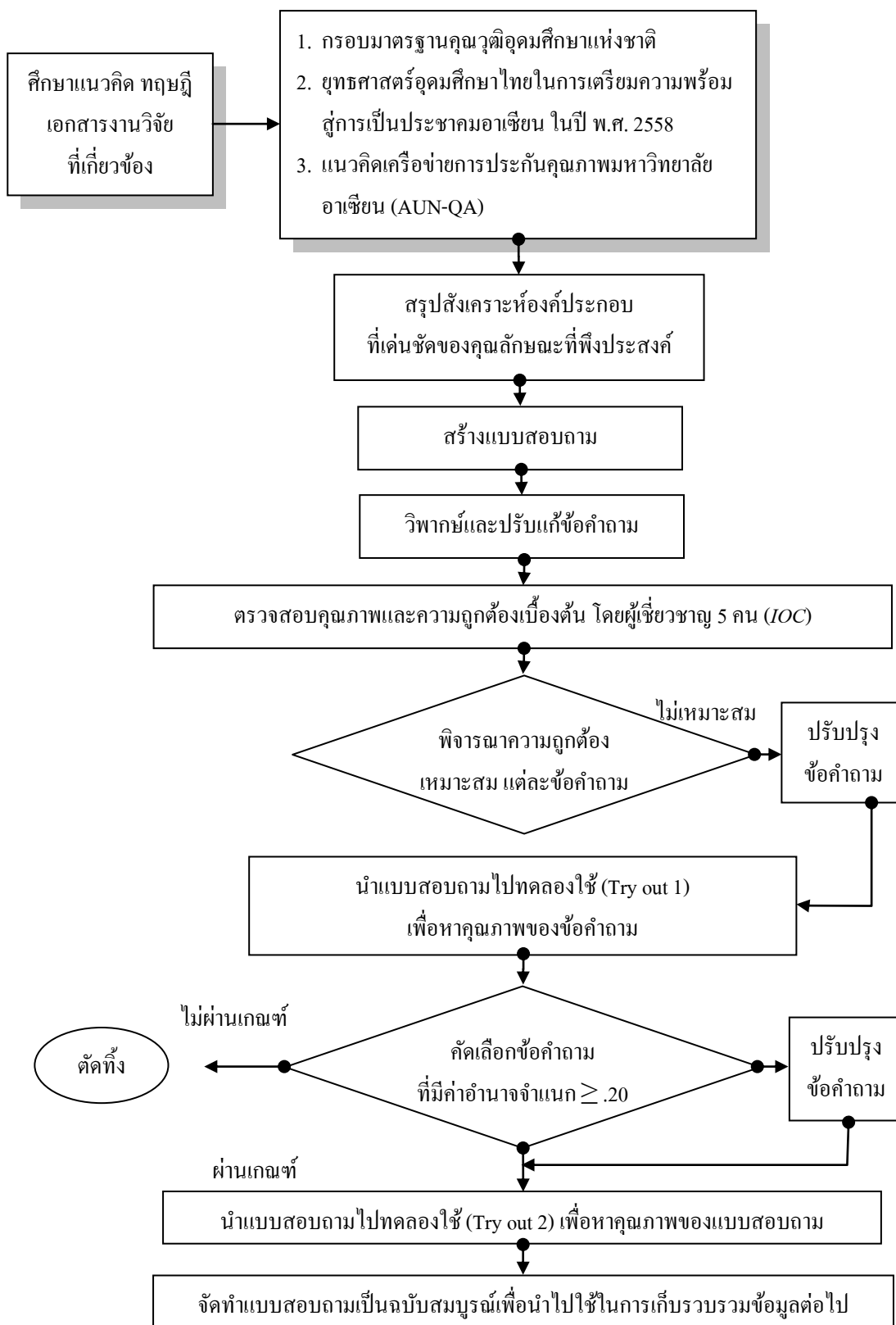
การใช้ภาษาในการเขียนข้อความ และคัดเลือกข้อความที่มีดัชนีความสอดคล้อง (*IOC*) ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป (ภาคผนวก ก)

1.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขในขั้นต้นไปทดลองครั้งที่ 1 (Try out) เก็บข้อมูลกับอาจารย์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-total correlation) สำหรับข้อความที่ไม่ผ่านเกณฑ์ นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม หลังจากนั้น นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 (Try out 2) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .875

1.6 แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง และ นำแบบสอบถามที่เก็บได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบทั้งหมด ซึ่งขั้นตอนของการสร้างแบบสอบถาม แสดงได้ดังภาพที่ 7

1.7 นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัด โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis: EFA) และองค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA-Confirmatory factor analysis)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แสดงได้ดังภาพที่ 7 ดังนี้

ภาพที่ 7 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. พัฒนา (ร่าง) ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา

เป็นการสังเคราะห์ทฤษฎี/แนวคิดการประเมิน โดยมีแนวคิดที่นำมาใช้สร้างระบบ ประกอบด้วย 1) แนวคิดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ 2) ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 3) แนวคิดเครือข่ายการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) และ 4) แนวคิดเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) และกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินร่วมกับสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม และนำเสนอเป็น (ร่าง) ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา

3. ทำการตรวจสอบองค์ประกอบของระบบที่พัฒนามาศึกษาความเหมาะสม/ความเป็นไปได้โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยการจัดสนทนากลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 8 คน (ภาคผนวก ก) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบระบบคือ แบบประเมินความเหมาะสม/ สอดคล้องของ โครงร่างระบบและนำเสนอแนะไปปรับปรุง

4. สร้างคู่มือการใช้ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

5. ตรวจสอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมของกลุ่มฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิตามเกณฑ์รวมทั้งสิ้น 17 ท่าน (ภาคผนวก ก)

กลุ่ม 1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน 2 คน คือ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินงานหลักสูตร

กลุ่ม 2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน 15 คน

เกณฑ์ในการพิจารณาคูสมมติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

5.1 เป็นบุคลากรที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

5.2 เป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ บทบาทในด้านการจัดทำหลักสูตร

5.3 เป็นอาจารย์ที่มีความรู้การวัดและประเมิน และบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

5.4 เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ประสบการณ์ และบทบาทในการดำเนินงานประกันคุณภาพของที่ปฏิบัติงาน

6. ปรับปรุงคู่มือการใช้ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้บริหารมหาวิทยาลัย ราชภัฏที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 4 แห่ง

2. จัดส่งแบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยว และการโรงแรม จำนวนทั้งสิ้น 850 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 624 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.41

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย ค่าประมาณเฉลี่ย ของประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

3. การวิเคราะห์ข้อสอบ

4. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์พิจารณาค่ามัธยฐาน (Median) ที่เป็นค่าในตำแหน่งกึ่งกลางของข้อมูล เมื่อเรียงค่าจากน้อยไปหามาก ต้องมีค่ามัธยฐาน 3.5 ขึ้นไป และการพิจารณาความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาจากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ไม่เกิน 1.5 ถ้าหากเกิน 1.5 แสดงว่าความคิดเห็นไม่สอดคล้อง

5. วิเคราะห์โครงสร้างโมเดล โดยใช้โมเดลสมการ โครงสร้าง (SEM) เพื่อวิเคราะห์ โมเดลตามสมมติฐานที่กำหนด และค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 2 สถิติที่ใช้ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา

ดัชนีวัดความกลมกลืน	สถิติที่ใช้ตรวจสอบความกลมกลืน ของโมเดล	เกณฑ์การพิจารณา
ดัชนีวัดความกลมกลืน สัมบูรณ์	- ค่าไค-สแควร์ - ค่าดัชนีอัตราส่วนไค-สแควร์สัมพัทธ์ - ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) - ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ปรับแก้ (AGFI) - ดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ย กำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR) - ดัชนีความคลาดเคลื่อน ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA)	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ < 2.00 > .90 > .90 < .05 < .05
ดัชนีวัดความกลมกลืน เชิงเปรียบเทียบ	- CFI (Comparative fit index)	.90

ระยะที่ 3 การทดลองใช้ระบบ (นำร่อง) และการประเมินประสิทธิผลระบบการประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

การดำเนินการวิจัยในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในระยะที่ 3 การทดลองใช้ระบบและการประเมินประสิทธิผลระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ใช้ระบบ จำนวน 5 คน

การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

1. คู่มือการใช้ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่ได้จากระยะที่ 2
2. แบบประเมินประสิทธิผลของระบบ โดยประยุกต์ใช้เกณฑ์มาตรฐานสำหรับการประเมินของ Stufflebeam (1981 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550, หน้า 178-180) ในด้านความมีประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องและครอบคลุม โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด กำหนดระดับคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

เก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเตรียมการประเมิน เป็นขั้นของการเตรียมดำเนินการประเมิน โดยมีการดำเนินการดังนี้
 - 1.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
 - 1.2 ประสานและติดตามการอนุมัติเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทดลองใช้ระบบการประเมิน และเมื่อได้รับอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยติดต่อประสานงานนัดหมายวันและเวลาในการจัดการประเมิน
 - 1.3 จัดเตรียมเอกสารคู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา และเครื่องมือในการประเมิน
2. การดำเนินการประเมิน ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มผู้เข้าร่วมทดลองใช้ระบบฯ โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)
 - 2.1 จัดประชุมชี้แจงโดยการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา และพิจารณาทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับระบบกลไกของระบบ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน รวมทั้งการตัดสินใจเกณฑ์คุณภาพ
 - 2.2 ผู้สอนดำเนินการทดลองใช้ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่กำหนด
 - 2.3 สรุปและทบทวนผลการประเมิน และนำผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร
3. การประเมินประสิทธิผลของระบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่พัฒนาขึ้น โดยประยุกต์ใช้เกณฑ์มาตรฐานการประเมินของ

Stufflebeam (1981 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550, หน้า 178-180) ได้แก่ ด้านความมีประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องและครอบคลุม

4. ปรับปรุงระบบตามข้อเสนอแนะ และนำเสนอสรุบบทบาทประเมินคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์นักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความสอดคล้อง โดยใช้สถิติหาค่าอินเตอร์ควอไทล์เรนจ์ (Interquartile range) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541)

$$I.R = Q_3 - Q_1$$

เมื่อ $I.R$ หมายถึง ค่าอินเตอร์ควอไทล์เรนจ์

Q_3 หมายถึง ค่าควอไทล์ที่ 3

Q_1 หมายถึง ค่าควอไทล์ที่ 1

การพิจารณาค่าความสอดคล้อง โดยใช้เกณฑ์พิจารณาค่ามัธยฐาน (Median) ที่เป็นค่าในตำแหน่งกึ่งกลางของข้อมูล เมื่อเรียงค่าจากน้อยไปหามาก ต้องมีค่ามัธยฐาน 3.5 ขึ้นไป และการพิจารณาความสอดคล้องของความคิดเห็น พิจารณาจากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ไม่เกิน 1.5 ถ้าหากเกิน 1.5 แสดงว่าความคิดเห็นไม่สอดคล้อง

2. วิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนน โดยใช้สูตรคำนวณช่วงกว้างของชั้น ดังนี้ (พงศ์เทพ จิระโร, 2554, หน้า 3-56)

เกณฑ์ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.50-5.00	มากที่สุด
3.50-4.49	มาก
2.50-3.49	ปานกลาง
1.50-2.49	น้อย
1.00-1.49	น้อยที่สุด

ตารางที่ 3 สรุปขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่	กิจกรรม	ผลที่ได้
<p>ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ</p>		
1	ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต/ นักศึกษา และมาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน	ระบบการประเมินและคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2	ศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดและองค์ประกอบของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์และผลการประเมินคุณภาพภายใน	องค์ประกอบของระบบประเมินที่ใช้ในการวิจัย
3	ศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา	สภาพการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในปัจจุบัน
<p>ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ</p>		
1	สร้างแบบประเมินนักศึกษา	ได้ผลการประเมินนักศึกษา
2	ออกแบบ (ร่าง) ระบบการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	ได้ (ร่าง) ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ
3	การตรวจสอบองค์ประกอบของระบบที่พัฒนา มาศึกษาความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้	ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุง
4	สร้างคู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม พร้อมทั้งกำหนดวิธีการนำผลการประเมินไปใช้ พร้อมทั้งตรวจสอบความเหมาะสม	ได้คู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน
5	ตรวจสอบคู่มือระบบที่พัฒนาในความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้	คู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ขั้นตอนที่	กิจกรรม	ผลที่ได้
ระยะที่ 3 การทดลองใช้ระบบ (นำร่อง) และการประเมินประสิทธิผลระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม		
1	จัดประชุมชี้แจง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ กลไก และมาตรฐานและเกณฑ์ในการประเมิน	
2	ผู้สอนดำเนินการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่กำหนด	ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่พัฒนาขึ้น
3	วิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน	
4	รายงานประเมินเป็นข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับการประเมิน	
5	การประเมินคุณภาพของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านความมีประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องและครอบคลุม	คุณภาพของการประเมินตามกรอบมาตรฐานการประเมินผล 4 มาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) สร้างและพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 3) ทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยจำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา โดยการสอบถามอาจารย์สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม และส่วนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา โดยการสัมภาษณ์ประธานสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลจากการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน จำนวน 8 ประเทศ และเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน

ประเด็นที่ศึกษา/ ผลลัพธ์การเรียนรู้	อาเซียน									
	AUN-QA	ไทย	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	บรูไน	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	เวียดนาม	ความถี่
1. คุณธรรม จริยธรรม		/								1
2. ความรู้	/	/	/	/	/	/	/	/		8
3. ทักษะทางปัญญา	/	/	/			/	/	/	/ ยืดหยุ่น สร้างสรรค์	7
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ		/	/	/	/	/	/	/	/	7
5. ทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี	/	/	/	/	/					5
6. ทักษะการปฏิบัติงาน (ปฏิบัติงานอย่างชำนาญ)	/ ทักษะเฉพาะ		/		/					3
7. ภาระงาน				/		/			/ ยากซับซ้อน	3
8. ค่านิยม ทศนคติ และ ความเป็นมืออาชีพ					/					1
9. ความเป็นผู้นำ					/					1

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา/ ผลลัพธ์การเรียนรู้	อาเซียน									
	AUN-QA	ไทย	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	บรูไน	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	เวียดนาม	ความถี่
10. ทักษะเชิงวิทยาศาสตร์ และทักษะ ในการแก้ปัญหา					/					1
11. ทักษะการเรียนรู้ตลอด ชีวิตและทักษะ การบริหารข้อมูล					/					1
12. ทักษะการเป็น ผู้ประกอบการ					/					1
13. นำไปสู่						/				1
14. การประยุกต์ใช้							/	/		2
15. ระดับความเป็นอิสระ ในการทำงาน							/			1
16. ระดับของอาชีพและ ความลึกของความรู้ ที่ต้องการของงาน								/		1

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน จำนวน 8 ประเทศ และเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) ดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านความรู้ (ความถี่เท่ากับ 7) อันดับที่ 2 ด้านทักษะทางปัญญา และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ความถี่เท่ากับ 7) อันดับที่ 3 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี (ความถี่เท่ากับ 5) ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ผู้วิจัยนำมา เปรียบเทียบกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ของประเทศไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม พ.ศ. 2553 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบมาตรฐานผลการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์ การเรียนรู้ ในภูมิภาคอาเซียน	มาตรฐานผลการเรียนรู้ ประเทศไทย	มาตรฐานผลการเรียนรู้ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและ การโรงแรม
1. ความรู้	1. คุณธรรม จริยธรรม	1. คุณธรรม จริยธรรม
2. ทักษะทางปัญญา	2. ความรู้	2. ความรู้
3. ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	3. ทักษะทางปัญญา	3. ทักษะทางปัญญา
4. ทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี	4. ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และ ความรับผิดชอบ	4. ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และ ความรับผิดชอบ
5. ทักษะการปฏิบัติงาน	5. ทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	5. ทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ
6. ภาระงาน		

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ในภูมิภาคอาเซียนและมาตรฐานผลการเรียนรู้ของประเทศไทยและสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มีลักษณะการวัดในประเด็นเดียวกัน ได้แก่ ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ส่วนประเด็นที่แตกต่าง คือ คุณธรรม จริยธรรม ที่เป็นจุดเน้นของประเทศไทย

เมื่อวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ในภูมิภาคอาเซียนและมาตรฐานผลการเรียนรู้ของประเทศไทยและสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ผู้วิจัยได้นำผลมาวิเคราะห์ร่วมกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม พ.ศ. 2553 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบมาตรฐานผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

มาตรฐานผลการเรียนรู้	คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	ผลสรุป
1. คุณธรรม จริยธรรม	1. คุณธรรม จริยธรรม จิตบริการ	1. คุณธรรม จริยธรรม
2. ความรู้	รับผิดชอบต่อสังคม	2. ความรู้
3. ทักษะทางปัญญา	2. รอบรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพ	3. ทักษะทางปัญญา
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ ความรับผิดชอบ	3. ทักษะการวิเคราะห์สถานการณ์	4. บุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ ความรับผิดชอบ
5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4. บุคลิกภาพดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น	5. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษา
	5. ประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษาต่างประเทศ	6. เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์
	6. ความรู้และความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์	

จากตารางที่ 6 พบว่า มาตรฐานผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มีลักษณะที่สอดคล้องกัน และมีประเด็นที่เป็นจุดเด่นของสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คือ บุคลิกภาพ และภาษา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปผลจากวิเคราะห์เอกสาร โดยแบ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) บุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษา และ 6) เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ เพื่อนำไปศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในส่วนที่ 2 ต่อไป

ส่วนที่ 2 ผลจากแบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

1. ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม จำนวน 25 คน เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของอาจารย์ผู้สอน

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	3	12
1.2 หญิง	22	88
รวม	25	100
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
2.1ปริญญาตรี		
2.2ปริญญาโท	24	96
2.3ปริญญาเอก	1	4
รวม	25	100

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ตำแหน่งทางวิชาการ		
3.1 ศาสตราจารย์	-	-
3.2 รองศาสตราจารย์	-	-
3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์	-	-
3.4 อาจารย์	25	100
รวม	25	100
4. ประสบการณ์การสอน		
4.1 น้อยกว่า 1 ปี	1	4
4.2 1-5 ปี	11	44
4.3 6-10 ปี	7	28
4.4 มากกว่า 10 ปี	6	24
รวม	25	100
5. การเข้าร่วมอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับ มาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ตั้งแต่เริ่ม มี TQF		
5.1 ไม่เคยเข้าร่วม	7	28
5.2 1-2 ครั้ง	6	24
5.3 3-4 ครั้ง	8	32
5.4 มากกว่า 4 ครั้ง	4	16
รวม	25	100

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 88 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 96 เป็นอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 44 และเคยเข้าร่วมอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ตั้งแต่เริ่มมี TQF จำนวน 3-4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 32

2. ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการวัด/ ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลการตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันในการวัด/ ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการวัด/ ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ดังนี้

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ที่	คุณลักษณะ	ลักษณะการประเมิน	จำนวน	ร้อยละ
			(คน)	
1	มีคุณธรรม จริยธรรม	มีจิตบริการและความรับผิดชอบต่อสังคมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ		
1.1	คุณธรรม	สังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน เช่น ความซื่อสัตย์	14	56
	จริยธรรม	ต่อตนเอง เวลาเข้าชั้นเรียน เวลาสอบ		
		การมอบหมายงาน/ ส่งงาน โดยไม่คัดลอกผู้อื่น	6	24
		การทำงานกลุ่ม	3	12
		การออกฝึกงาน	1	4
		การเข้าร่วมกิจกรรม	1	4
1.2	จิตบริการ	การเป็นตัวแทนทำกิจกรรม/ เข้าร่วมกิจกรรม	11	44
		สนใจ ความมีน้ำใจ โดยไม่ระบุชื่อ	9	36
		การช่วยเหลืองานสาขาวิชา/ งานส่วนตัว		
		สังเกตความรับผิดชอบ	2	8
		การฝึกออกภาคสนามปฏิบัติ มีคฤเทศก์	1	4
		การทำงานกลุ่ม	1	4
		ประเมินจากข้อสอบ	1	4
1.3	ความรับผิดชอบต่อสังคม	สังเกตจากความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	8	32
	ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	โดยเฉพาะงานที่ไม่มีค่าตอบแทน		
		ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	4	16
		การจัดกิจกรรม	4	16
		ปฏิบัติตามข้อบังคับ/ กฎระเบียบของสังคม	3	12

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ที่	คุณลักษณะ	ลักษณะการประเมิน	จำนวน	ร้อยละ
			(คน)	
1.4	กรณีที่ ประเทศไทย จะเข้าสู่อาเซียน	สอบข้ออยู่ในห้องเรียน	2	8
		การให้ความร่วมมือในชั้นเรียน	2	8
		จิตบริการ เพราะมีทั้งคุณธรรม จริยธรรม	5	20
		และจรรยาบรรณวิชาชีพในตัวเอง		
		ความรู้ ทักษะคดีที่มีต่อการอยู่ร่วมกันในภูมิภาค	5	20
		ภาษา	3	12
		จิตสำนึกและความรับผิดชอบ	2	8
		ปลูกจิตสำนึกรักบ้านเกิด อนุรักษ์ตระหนักถึงคุณค่า	2	8
		สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศ		
ความอดทนในการทำงานและการทำงานให้ได้	1	4		
คุณภาพดี				

จากตารางที่ 8 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยส่วนใหญ่ จำแนกผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามได้หลายลำดับ ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ใน 3 อันดับแรก ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นสอดคล้องกัน แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1. คุณธรรม จริยธรรม ลักษณะการประเมิน ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่
 - อันดับที่ 1 สังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน เช่น ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง เวลาเข้าชั้นเรียน เวลาสอบ (จำนวนเท่ากับ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 56)
 - อันดับที่ 2 การมอบหมายงาน/ ส่งงาน โดยไม่คัดลอกผู้อื่น (จำนวนเท่ากับ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24)
 - อันดับที่ 3 การทำงานกลุ่ม (จำนวนเท่ากับ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12) ตามลำดับ
2. จิตบริการ ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่
 - อันดับที่ 1 การเป็นตัวแทนทำกิจกรรม/ เข้าร่วมกิจกรรม (จำนวนเท่ากับ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 44)

อันดับที่ 2 สม่ครใจ คุณความมีน้ำใจ โดยไม่ระบุชื่อ การช่วยเหลืองานสาขาวิชา/
งานส่วนตัว (จำนวนเท่ากับ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36)

อันดับที่ 3 สังเกตความรับผิดชอบ (จำนวนเท่ากับ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8) ตามลำดับ

3. ความรับผิดชอบต่อสังคมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่

อันดับที่ 1 สังเกตจากความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะงานที่ไม่มี
ค่าตอบแทน (จำนวนเท่ากับ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32)

อันดับที่ 2 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (จำนวนเท่ากับ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16)

อันดับที่ 3 การจัดกิจกรรม (จำนวนเท่ากับ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16) ตามลำดับ

4. กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่

อันดับที่ 1 จิตบริการ เพราะมีทั้งคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพในตัวเอง
(จำนวนเท่ากับ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20)

อันดับที่ 2 ความรู้ ทักษะคดีที่มีต่อการอยู่ร่วมกันในภูมิภาค (จำนวนเท่ากับ 5 คน คิดเป็น
ร้อยละ 20)

อันดับที่ 3 ภาษา (จำนวนเท่ากับ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านความรู้

ที่	คุณลักษณะ	ลักษณะการประเมิน	จำนวน	ร้อยละ
			(คน)	
2	มีความรอบรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพในศาสตร์ทางการท่องเที่ยวและการโรงแรม มีความสามารถในการปฏิบัติงานการให้บริการและบริหารจัดการเทียบเท่ากับมาตรฐาน สมรรถนะทางวิชาชีพในภูมิภาคอื่นของโลก			
2.1	ความรอบรู้ ทางวิชาการ	ทดสอบก่อน-หลังเรียน และฝึกปฏิบัติการจริง ภาคสนาม การทำแบบบันทึกฝึกงาน (ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ) ในสถานประกอบการ เช่น โรงแรม บริษัททัวร์ เป็นต้น ผลการเรียน	20 2 1	80 8 4

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ที่	คุณลักษณะ	ลักษณะการประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2.2	ทักษะทางวิชาชีพ	ฝึกปฏิบัติการจริงภาคสนาม	11	44
		ทดสอบการปฏิบัติ	10	40
		การนำเสนองาน	2	8
		การศึกษาดูงานนอกสถานที่/ ออกทริป	1	4
		ผลการเรียน	1	4
2.3	ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน การให้บริการ ที่สามารถ เทียบเคียงกับ ประเทศอื่น ๆ	ฝึกประสบการณ์จริง	10	40
		ทดสอบวิธีการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ	5	20
		ทดสอบการปฏิบัติ/ การศึกษาดูงานออกทริป	3	12
		ผล/ ข้อเสนอแนะจากแหล่งฝึกงาน	2	8
		พฤติกรรมในการเรียน	1	4
		การนำมาตรฐานมาปรับใช้เป็นเกณฑ์การทำ กิจกรรม	1	4
2.4	กรณีที่ ประเทศไทย จะเข้าสู่อาเซียน	ควรทบทวนความรู้ ทักษะทางด้านวิชาการ	7	28
		ในศาสตร์การท่องเที่ยว/ โรงแรม ในภูมิภาคอาเซียน และความรู้รอบตัวให้มากขึ้น		
		ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ และภาษาอื่น ๆ ในอาเซียน	6	24
		ความรู้อาเซียน	5	20
		การฝึกปฏิบัติงานในระดับอาเซียน/ นานาชาติ	2	8
		การปรับหลักสูตร/ วิชาสอนให้มีศักยภาพและ ทันสมัยมากขึ้น	1	4
		ความสามารถรอบด้านบริการ	1	4

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านความรู้ โดยส่วนใหญ่จำแนกผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามได้หลายลำดับ ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ใน 3 อันดับแรก ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นสอดคล้องกัน แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1. ความรอบรู้ทางวิชาการ ลักษณะการประเมิน ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่
อันดับที่ 1 ทดสอบก่อน-หลังเรียน และฝึกปฏิบัติการจริงภาคสนาม (จำนวนเท่ากับ
20 คน คิดเป็นร้อยละ 80)

อันดับที่ 2 การทำแบบบันทึกฝึกงาน (ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ) ในสถานประกอบการ
เช่น โรงแรม บริษัททัวร์ (จำนวนเท่ากับ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8)

อันดับที่ 3 ผลการเรียน (จำนวนเท่ากับ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4)

2. ทักษะทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่

อันดับที่ 1 ฝึกปฏิบัติการจริงภาคสนาม (จำนวนเท่ากับ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 44)

อันดับที่ 2 ทดสอบการปฏิบัติ (จำนวนเท่ากับ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 40)

อันดับที่ 3 การนำเสนองาน (จำนวนเท่ากับ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8) ตามลำดับ

3. ความสามารถในการปฏิบัติงานการให้บริการที่สามารถเทียบเคียงกับประเทศอื่น ๆ
ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่

อันดับที่ 1 ฝึกประสบการณ์จริง (จำนวนเท่ากับ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 40)

อันดับที่ 2 ทดสอบวิธีการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ (จำนวนเท่ากับ 5 คน คิดเป็น
ร้อยละ 20)

อันดับที่ 3 ทดสอบการปฏิบัติ/ การศึกษาดูงานออกทริป (จำนวนเท่ากับ 3 คน คิดเป็น
ร้อยละ 12) ตามลำดับ

4. กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่

อันดับที่ 1 ควรทบทวนความรู้ ทักษะทางด้านวิชาการในศาสตร์การท่องเที่ยว/ โรงแรม
ในภูมิภาคอาเซียน และความรู้รอบตัวให้มากขึ้น (จำนวนเท่ากับ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28)

อันดับที่ 2 ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ และภาษาอื่น ๆ ในอาเซียน (จำนวนเท่ากับ
6 คน คิดเป็นร้อยละ 24)

อันดับที่ 3 ความรู้อาเซียน (จำนวนเท่ากับ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านทักษะทางปัญญา

ที่	คุณลักษณะ	ลักษณะการประเมิน	จำนวน	ร้อยละ (คน)
3	มีทักษะการวิเคราะห์สถานการณ์โดยประยุกต์ใช้ความรู้เหตุผลและวิจารณ์อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ			
3.1	ทักษะ	แบบทดสอบ โดยใช้กรณีศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์	11	44
	การวิเคราะห์	ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/ ออกภาคสนาม	7	28
	สถานการณ์และ	รายงานกลุ่ม ทำงานกลุ่มจำลองสถานการณ์	2	8
	วิจารณ์	สังเกตการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	1	4
3.2	กรณีที่	เน้นการสอนแบบการคิดวิเคราะห์มากขึ้น	6	24
	ประเทศไทย	ในทุกสถานการณ์ และใช้ Case study ฝึกวิเคราะห์		
	จะเข้าสู่อาเซียน	เช่น พฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอาเซียน สถานการณ์การท่องเที่ยวในอาเซียนเป็นต้น		
		ทักษะทางภาษา	3	12
		ฝึกปฏิบัติฝึกภาคสนาม ในเขตชายแดน	2	8
		เพื่อให้นักศึกษาได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานกับเพื่อนบ้านมากขึ้น วัฒนธรรม พหุวัฒนธรรม		
		การอยู่ร่วมกันในสังคมต่างศาสนา		
		การบริหารความเสี่ยง เตรียมรับมือสถานการณ์ต่าง ๆ	2	8
		จัดสัมมนาเกี่ยวกับอาเซียน	1	4

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านทักษะทางปัญญา โดยส่วนใหญ่จำแนกผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามได้หลายลำดับ ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ใน 3 อันดับแรก ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นสอดคล้องกัน แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. ทักษะการวิเคราะห์สถานการณ์และวิจารณ์ ลักษณะการประเมิน ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่

อันดับที่ 1 แบบทดสอบ โดยใช้กรณีศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์ (จำนวนเท่ากับ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 44)

อันดับที่ 2 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/ออกภาคสนาม (จำนวนเท่ากับ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28)

อันดับที่ 3 รายงานกลุ่ม ทำงานกลุ่มจำลองสถานการณ์ (จำนวนเท่ากับ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8) ตามลำดับ

2. กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่

อันดับที่ 1 เน้นการสอนแบบการคิดวิเคราะห์มากขึ้นในทุกสถานการณ์ และใช้ Case study ฝึกวิเคราะห์ เช่น พฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอาเซียน สถานการณ์การท่องเที่ยวในอาเซียน เป็นต้น (จำนวนเท่ากับ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24)

อันดับที่ 2 ทักษะทางภาษา (จำนวนเท่ากับ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12)

อันดับที่ 3 ฝึกปฏิบัติ ฝึกภาคสนาม ในเขตชายแดน เพื่อให้นักศึกษาได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานกับเพื่อนบ้านมากขึ้น วัฒนธรรม พหุวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันในสังคมต่างศาสนา และการบริหารความเสี่ยง เตรียมรับมือสถานการณ์ต่าง ๆ (จำนวนเท่ากับ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

ที่	คุณลักษณะ	ลักษณะการประเมิน	จำนวน	ร้อยละ
			(คน)	
4	มีบุคลิกภาพดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกระดับได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเอง ทั้งด้านความรู้และทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง			
4.1	บุคลิกภาพดี	สังเกตบุคลิกภาพ การแต่งกาย	12	48
	สามารถทำงาน	ผลประเมินจากสถานประกอบการ	7	28
	ร่วมกับผู้อื่นได้	กิจกรรมกลุ่ม การให้ความร่วมมือในการทำงาน	7	28
		แบบสอบถามให้เพื่อนประเมิน	2	8
		การทดสอบ	1	4

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ที่	คุณลักษณะ	ลักษณะการประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4.2	สามารถพัฒนาตนเอง	การสอบ	12	48
		บันทึกการฝึกปฏิบัติงาน	4	16
	ทั้งด้านความรู้	แบบประเมิน	3	12
	และทักษะ	สังเกตพฤติกรรม	3	12
	วิชาชีพ	การส่งงาน	1	4
	อย่างต่อเนื่อง	การอบรม	1	4
		ผลจากการได้งานทำ	1	4
4.3	กรณีที่	บุคลิกภาพ	7	28
	ประเทศไทย	ทักษะการสื่อสาร และการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม	4	16
	จะเข้าสู่อาเซียน	ศึกษาเรียนรู้ด้านการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ	3	12
		และวัฒนธรรมในภูมิภาคอาเซียน		
		ฝึกปฏิบัติงานในระดับอาเซียน	1	4

จากตารางที่ 11 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ โดยส่วนใหญ่จำแนกผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามได้หลายลำดับ ทั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ใน 3 อันดับแรก ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นสอดคล้องกัน แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. บุคลิกภาพดีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ลักษณะการประเมิน ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่
 - อันดับที่ 1 สังเกตบุคลิกภาพ การแต่งกาย (จำนวนเท่ากับ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 48)
 - อันดับที่ 2 ผลประเมินจากสถานประกอบการ และกิจกรรมกลุ่ม การให้ความร่วมมือในการทำงาน (จำนวนเท่ากับ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28)
 - อันดับที่ 3 แบบสอบถามให้เพื่อนประเมิน (จำนวนเท่ากับ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8)
 ตามลำดับ
2. สามารถพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้และทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่

อันดับที่ 1 การสอบ (จำนวนเท่ากับ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 48)

อันดับที่ 2 บันทึกการฝึกปฏิบัติงาน (จำนวนเท่ากับ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16)

อันดับที่ 3 แบบประเมิน และสังเกตพฤติกรรม (จำนวนเท่ากับ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12)

ตามลำดับ

3. กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่

อันดับที่ 1 บุคลิกภาพ (จำนวนเท่ากับ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28)

อันดับที่ 2 ทักษะการสื่อสาร และการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (จำนวนเท่ากับ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16)

อันดับที่ 3 ศึกษาเรียนรู้ด้านการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ และวัฒนธรรมในภูมิภาคอาเซียน (จำนวนเท่ากับ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ที่	คุณลักษณะ	ลักษณะการประเมิน	จำนวน	ร้อยละ
			(คน)	
5	มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 2 ภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ รวมทั้งสามารถสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม			
5.1	ประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	การนำเสนองานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	9	36
		เป็นสื่ออุปกรณ์ในการนำเสนอ การใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน		
		สืบค้น ทำรายงาน และส่งงานทางอินเทอร์เน็ต	7	28
		การประเมินโดยผู้ให้บริการ สถานประกอบการ	4	16
		การสอบวัดผล	3	12
		แบบทดสอบ กิจกรรมในชั้นเรียน	2	8
5.2	ประสิทธิภาพในการใช้ภาษาต่างประเทศ	ข้อสอบวัดทักษะทางด้านภาษา	10	40
		การทดสอบโดยการบรรยายในสถานที่จริง	9	36
		การสัมภาษณ์		
		การฝึกประสบการณ์	6	24

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ที่	คุณลักษณะ	ลักษณะการประเมิน	จำนวน	ร้อยละ
			(คน)	
5.3	สามารถสื่อสาร ข้ามวัฒนธรรมได้	แบบทดสอบจากการทำกิจกรรม	8	32
		ผลประเมินการฝึกประสบการณ์	5	20
		การสนทนาจำลอง	3	12
		สัมภาษณ์/ สอบถาม	3	12
		ศึกษาดูงานสถานที่จริง	2	8
		VDO สัมภาษณ์นักท่องเที่ยว	1	4
5.4	กรณีที่ ประเทศไทย จะเข้าสู่อาเซียน	เตรียมความพร้อมด้านภาษาอาเซียนให้สามารถ ใช้งานได้จริง	9	36
		การจัดนิทรรศการ/ กิจกรรมอาเซียน	1	4
		นำนักศึกษาไปฝึกงานจริงในระดับอาเซียน	1	4
		การเรียนรู้ด้านการขนส่งในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอาเซียน	1	4
		การวางตัว การปรับอารมณ์ และการใช้ภาษากาย	1	4

จากตารางที่ 12 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยส่วนใหญ่ จำแนกผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามได้หลายลำดับ ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ใน 3 อันดับแรก ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นสอดคล้องกัน แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1. ประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ลักษณะการประเมิน ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่

อันดับที่ 1 การนำเสนองานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสื่ออุปกรณ์ในการนำเสนอ การใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน (จำนวนเท่ากับ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36)

อันดับที่ 2 สืบค้น ทำรายงาน และส่งงานทางอินเทอร์เน็ต (จำนวนเท่ากับ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28)

อันดับที่ 3 การประเมิน โดยผู้ใช้บริการ สถานประกอบการ (จำนวนเท่ากับ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16) ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพในการใช้ภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่
 อันดับที่ 1 ข้อสอบวัดทักษะทางด้านภาษา (จำนวนเท่ากับ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 40)
 อันดับที่ 2 การทดสอบโดยการบรรยายในสถานที่จริง การสัมภาษณ์ (จำนวนเท่ากับ
 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36)

อันดับที่ 3 การฝึกประสบการณ์ (จำนวนเท่ากับ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24) ตามลำดับ
 3. สามารถสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้ ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่
 อันดับที่ 1 แบบทดสอบจากการทำกิจกรรม (จำนวนเท่ากับ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32)
 อันดับที่ 2 ผลประเมินการฝึกประสบการณ์ (จำนวนเท่ากับ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20)
 อันดับที่ 3 การสนทนาจำลอง และสัมภาษณ์/ สอบถาม (จำนวนเท่ากับ 3 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 12) ตามลำดับ

4. กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียนอันดับที่มีความถี่สูงสุด คือ เตรียมความพร้อม
 ด้านภาษาอาเซียนให้สามารถใช้งานได้จริง (จำนวนเท่ากับ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36)

ตารางที่ 13 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
 สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านเทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์

ที่	คุณลักษณะ	ลักษณะการประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6	มีความรู้และความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในการประมวล และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผนการจัดการและการพัฒนา			
6.1	ความรู้และ ความสามารถ ในการใช้เทคนิค พื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์	ผลการสอบ แบบทดสอบ เช่น การวางแผนการทำงาน การออกฝึกภาคสนามในวิชาการวางแผนและ การจัดรายการนำเที่ยว การคิดคำนวณค่าใช้จ่ายรวม การนำเที่ยว เป็นต้น	10 7	40 28
	ในการประมวล และวิเคราะห์ ข้อมูล	การมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การนำเสนอข้อมูลทางตรรกศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูล สถิตินักท่องเที่ยว	2 1	8 4

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ที่	คุณลักษณะ	ลักษณะการประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6.2	กรณีที่	เพิ่มเติมด้านบัญชีและเศรษฐศาสตร์	2	8
	ประเทศไทย	ฝึกทักษะเทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และ	1	4
	จะเข้าสู่อาเซียน	การวางแผนมากขึ้น		
		การรู้จักวิเคราะห์ วางแผน และพัฒนางาน	1	4
		ในด้านต่าง ๆ		
		เรียนรู้ในด้านแรงกระตุ้นการทำงานเพื่อรองรับงาน	1	4
		ในอาเซียน รวมถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องซึ่งจะเพิ่มรายได้		
		ให้กับนักศึกษาในอนาคต		
		ฝึกปฏิบัติจริง	1	4

จากตารางที่ 13 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ด้านเทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยส่วนใหญ่จำแนกผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามได้หลายลำดับ ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ใน 3 อันดับแรก ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นสอดคล้องกัน แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. ความรู้และความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะการประเมิน ประกอบด้วย 3 อันดับแรก ได้แก่

อันดับที่ 1 ผลการสอบ (จำนวนเท่ากับ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 40)

อันดับที่ 2 แบบทดสอบ เช่น การวางแผนการทำงาน การออกฝึกภาคสนามในวิชาการวางแผนและการจัดรายการนำเที่ยว การคิดคำนวณค่าใช้จ่ายรวมการนำเที่ยว เป็นต้น (จำนวนเท่ากับ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28)

อันดับที่ 3 การมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (จำนวนเท่ากับ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8) ตามลำดับ

2. กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียนอันดับที่มีความถี่สูงสุด คือ เพิ่มเติมด้านบัญชีและเศรษฐศาสตร์ (จำนวนเท่ากับ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8)

3. สรุปข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

3.1 เพียงพอ (จำนวนเท่ากับ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 72) ดังนี้

3.1.1 เพิ่มภาษาต่างประเทศที่สามารถใช้ได้จริง รวมทั้งปลูกฝังความกล้าแสดงออก

3.1.2 ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เพื่อการเรียนรู้พฤติกรรมของแต่ละประเทศ

3.2 ไม่เพียงพอ (จำนวนเท่ากับ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28) ดังนี้

3.2.1 บางครั้งนักศึกษาทำงานไม่ตรงกับวิชาที่ได้เรียนรู้

3.2.2 ควรให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด เพื่อเพิ่มทักษะในการเรียนรู้

ทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ง่าย

3.2.3 เพิ่มหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนให้มากขึ้น และให้นักศึกษารู้จัก

อาเซียนอย่างแท้จริง โดยการฝึกปฏิบัติ

3.2.4 ควรแยกประเมินงานบริการ สำหรับการประเมินสาขาวิชาท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 ผลจากการสัมภาษณ์ประธานสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ประธานสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม จำนวน 4 แห่ง จำนวน 5 คน ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และมหาวิทยาลัยสวนดุสิต (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต) ผู้ให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม และมีข้อสรุปดังนี้

1. การประเมินนักศึกษา จะมีการประเมินตามหลักสูตร โดยประเมินทุกเทอมและประเมินก่อนสำเร็จการศึกษา โดยระหว่างเทอมประเมินตามรายวิชาพิจารณาจาก มคอ.3 และ มคอ. 5 นำผลมาปรับปรุงแนวการสอน และผลจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นสำคัญ

“อาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่คอยดูว่าผลการเรียนของนักศึกษาเป็นอย่างไร ถ้าผลการเรียนต่ำกว่าสองมากเกินไป จะให้อาจารย์ผู้สอนเข้าไปดูในชั้นเรียน โดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปี 1 พอขึ้นชั้นปี 2 จะมีผลการเรียนดีขึ้น แต่อาจารย์ที่ปรึกษายังเข้าไปดูอย่างต่อเนื่อง ส่วนชั้นปี 3 จะเป็นรายวิชาเฉพาะ อาจารย์ผู้สอนจะควบคุมร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา”

(ประธานสาขาวิชา: สัมภาษณ์)

2. คุณลักษณะเด่นของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่ควรจะมี คือ อันดับที่ 1 บุคลิกภาพ ความรับผิดชอบ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งสามารถประเมินได้จากการออกภาคสนาม จากการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน และการประเมินตนเองของนักศึกษา อันดับที่ 2 คือ ภาษา ประเมินจากข้อสอบและภาคปฏิบัติ โดยอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบ อันดับที่ 3 การสื่อสาร สำหรับการวัดควรวัดในช่วงชั้นปี 3 และชั้นปี 4

3. ด้านภาษาและคอมพิวเตอร์จะมีการสอบ Exit exam สอบจบของมหาวิทยาลัย และสอบของวิชาชีพ สอบตั้งแต่ชั้นปี 1 มาตรฐานค่อนข้างสูงในการสอบ

4. แนวโน้มการเข้าสู่อาเซียน คือ วิชาอาเซียนศึกษา เป็นการเริ่มต้นการเลื่อนไหลในการเข้าสู่อาเซียน เพราะนักศึกษาค่อนข้างกลัวเรื่องภาษา จุดเด่นของนักศึกษา คือ อุดม แต่คือภาษา แต่ในหลักสูตรเน้นภาษาอังกฤษพื้นฐาน

“มีการแก้ปัญหาภาษาอังกฤษโดยการอบรม TOEIC ในช่วงภาคฤดูร้อน ชั้นปี 1 และ ชั้นปี 3 เรียนทั้งหมด 60 ชั่วโมง และมีโครงการสนทนาภาษาต่างประเทศ โดยให้สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น เรียนภาษาพม่า เป็นต้น”

“การบริหารหลักสูตร โดยการต้อนรับสู่อาเซียน เตรียมไว้โดยการเน้นภาษาและการท่องเที่ยวชายแดนติดกับพม่า”

(ประธานสาขาวิชา: สัมภาษณ์)

สรุปสภาพปัญหาจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม เพื่อจะนำไปพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 สภาพปัญหาจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการประเมิน

สภาพปัจจุบัน	ปัญหา	การแก้ปัญหา
ปัจจัยนำเข้า (Input)		
1. วัตถุประสงค์การประเมิน	-	-
2. องค์กรประกอบที่ประเมิน	ยังไม่ครอบคลุมตามคุณลักษณะ	องค์กรประกอบที่ประเมิน
2.1 คุณธรรม จริยธรรม	ที่พึงประสงค์ที่ตรงกับ	ที่พัฒนามาขึ้น
2.2 ความรู้	ความต้องการของสังคมและ	2.1 คุณธรรม จริยธรรม
2.3 ทักษะทางปัญญา	ตลาดแรงงาน	2.2 ความรู้
2.4 ทักษะความสัมพันธ์		2.3 ทักษะทางปัญญา
ระหว่างบุคคล และ		2.4 บุคลิกภาพ ความสัมพันธ์
ความรับผิดชอบ		ระหว่างบุคคลและ
2.5 ทักษะการวิเคราะห์		ความรับผิดชอบ
เชิงตัวเลข การสื่อสาร		2.5 การใช้เทคโนโลยี
และการใช้เทคโนโลยี		สารสนเทศและภาษา
สารสนเทศ		2.6 เทคนิคพื้นฐาน
		ทางคณิตศาสตร์

ตารางที่ 14 (ต่อ)

สภาพปัจจุบัน	ปัญหา	การแก้ปัญหา
3. ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน	มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) เพียงร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	ประเมินทุกรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา และนำผลที่ได้ไปปรับปรุง มคอ. 3 ในปีการศึกษาถัดไป
4. เครื่องมือที่ใช้ประเมิน	ขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอนออกแบบส่วนใหญ่พบในลักษณะของแบบประเมินผลของการจัดการเรียนการสอนรายวิชา โดยนักศึกษาเป็นผู้ประเมิน	คู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
5. ระยะเวลาการประเมิน	ประเมินเมื่อสิ้นสุดรายวิชานั้น ๆ	แบ่งการประเมินเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนการศึกษา ระหว่างการศึกษา และหลังสำเร็จการศึกษา
กระบวนการ (Process)	ใช้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มคอ.2 รายละเอียดของหลักสูตร หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา เป็นกรอบกว้าง ๆ หลักสูตรต้องไปกำหนดเอง ทำให้เกิดความหลากหลายในแต่ละรายวิชา	ใช้หลัก PDCA - วางแผนการประเมิน (Plan) - สร้าง ใช้ วิเคราะห์ (Do) - ติดตาม/ ประเมินผล (Check) - ปรับปรุง (Act)
ผลผลิต (Output)	รายงานผลการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ใน มคอ.5 หมวดที่ 3 สรุปผลการจัดการเรียนการสอนของรายวิชา ข้อ 7 การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา โดยระบุวิธีการทวนสอบและสรุปผลยังไม่ชัดเจน	- นำผลที่ได้จากการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละชั้นปี มาวิเคราะห์ความสอดคล้องและตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ - ทบทวน/ ปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิต

ตอนที่ 2 ผลการสร้างและพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

1. สร้างองค์ประกอบของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis: EFA) เพื่อสำรวจกลุ่มตัวแปร (Set of variables) ทั้งหมดที่มีองค์ประกอบ (Factor) ดังนี้

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตัวแปร	ข้อความ	Loading	SMC
องค์ประกอบด้านคุณธรรม จริยธรรม			
7MORAL2	หากเกิดความขัดแย้งขึ้น ข้าพเจ้าสามารถแก้ปัญหาได้อย่างยุติธรรม	.858	.736
8MORAL4	เมื่ออาจารย์ให้ทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ	.752	.565
9MORAL5	การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ทำให้ข้าพเจ้ามีความสุข	.856	.732
1MORAL6	เมื่อต้องเป็นผู้นำในการทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัด	.858	.737
4MORAL7	ข้าพเจ้าแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของสถาบันโดยไม่ต้องให้อาจารย์ตักเตือน	.871	.759
5MORAL8	ข้าพเจ้าเข้าเรียนตรงตามเวลา	.878	.771
2MORAL9	เวลาอาจารย์สอน ข้าพเจ้าไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เพราะไม่มั่นใจคำตอบตนเอง	.814	.662
6MORAL10	ขณะที่อาจารย์สอน ข้าพเจ้าจะตั้งใจฟัง	.846	.716
10MORAL11	ในขณะที่สอบ ข้าพเจ้าเคยแอบถามคำตอบจากเพื่อน	.855	.731
11MORAL12	ข้าพเจ้าส่งงานไม่ทันตามกำหนดบ่อยครั้ง	.751	.564
3MORAL13	เมื่อเกิดปัญหาเฉพาะหน้า ข้าพเจ้าไม่สามารถตัดสินใจได้	.858	.737
12MORAL14	เมื่อได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน ข้าพเจ้าทำได้เสร็จตามกำหนด	.841	.707
ค่าไอเกน			7.177
ร้อยละความแปรปรวนที่อธิบายได้			59.804

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	Loading	SMC
องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพ			
F4_A1	ข้าพเจ้ามักสำรวจการแต่งกายและทรงผมตนเอง ให้เรียบร้อยก่อนออกจากบ้านเสมอ	.751	.564
F4_A2	ข้าพเจ้าแต่งกายได้ถูก เหมาะกับเวลาและสถานที่	.802	.643
F4_A3	ข้าพเจ้าสามารถพูดต่อสาธารณชนได้	.810	.656
F4_A6	ข้าพเจ้าเป็นนักฟังที่ดี	.868	.753
F4_A7	ข้าพเจ้าเป็นผู้พูดที่ดี	.901	.736
F4_A9	ข้าพเจ้ามีการสำรวจตนเอง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	.858	.606
F4_A4	เมื่อข้าพเจ้าไม่พอใจ มักแสดงออกทางสีหน้า และกิริยา ทันที	.877	.770
F4_A5	ข้าพเจ้ามีความสุขภาพอ่อนโยนกับบุคคลทั่วไป	.744	.553
F4_A8	ข้าพเจ้ามักจะควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ค่อยได้	.897	.805
ค่าไอเกน			5.586
ร้อยละความแปรปรวนที่อธิบายได้			62.07
องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
F4_B3	เมื่ออาจารย์มอบหมายให้ทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้าสามารถ ปรับตัวเข้ากับเพื่อน ได้	.685	.469
F4_B1	ข้าพเจ้าชอบร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	.676	.457
F4_B8	เมื่อออกทัวร์เก็บเส้นทาง ข้าพเจ้าสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดี	.666	.444
F4_B5	เมื่อมีผู้ขอความช่วยเหลือ ข้าพเจ้าจะช่วยเหลือทันที	.659	.435
F4_B2	เมื่อผู้อื่น ได้แย้งความคิดเห็นของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะฟัง เหตุผลของผู้นั้นด้วยความเต็มใจ	.629	.395
F4_B6	ข้าพเจ้าไม่กลัวที่จะเริ่มทักทายผู้ที่ไม่รู้จักก่อน	.594	.352
F4_B4	ข้าพเจ้ามีความไวต่อการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น	.571	.326
F4_B7	เมื่อมีชาวต่างประเทศเข้ามาสอบถาม ข้าพเจ้ายินดี ให้ความช่วยเหลือ	.349	.122
ค่าไอเกน			3.001
ร้อยละความแปรปรวนที่อธิบายได้			37.52

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	Loading	SMC
องค์ประกอบด้านความรับผิดชอบ			
F4_C1	ข้าพเจ้าสามารถทำงานได้รวดเร็วภายใต้ภาวะกดดัน	.738	.554
F4_C2	ข้าพเจ้าเป็นคนรอบคอบ	.767	.589
F4_C3	ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นในการทำงาน	.709	.502
F4_C4	ข้าพเจ้าไม่ชอบการเอาเปรียบผู้อื่น	.883	.780
F4_C5	เมื่อรับปากว่าจะทำสิ่งใดแล้ว ข้าพเจ้าจะทำได้สำเร็จ	.713	.508
ตามกำหนด			
F4_C6	ข้าพเจ้าจะมีเวลาเพื่อการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมนอกห้องเรียน	.891	.793
F4_C7	ข้าพเจ้าจะจัดตารางอ่านหนังสือแต่ละวัน และสามารถทำได้	.885	.784
ตามเวลา			
F4_C8	ข้าพเจ้าชอบศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพนี้	.836	.699
F4_C9	ข้าพเจ้าสามารถวางแผนการเรียนของตนได้อย่างดี	.865	.749
F4_C10	ข้าพเจ้าสามารถทำงานในห้องปฏิบัติการได้ดี	.748	.560
ค่าไอเกน			6.091
ร้อยละความแปรปรวนที่อธิบายได้			60.91
องค์ประกอบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
TECH1	ข้าพเจ้าใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่จำเป็นได้	.785	.616
TECH2	ข้าพเจ้าใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	.845	.715
TECH3	ข้าพเจ้าสามารถประยุกต์ใช้สารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล	.845	.714
การจัดเก็บ และบันทึกข้อมูลได้			
TECH4	ข้าพเจ้าเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอสารสนเทศ	.797	.636
และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะกับสถานการณ์			
TECH5	ข้าพเจ้ามีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีให้กับผู้อื่นได้	.703	.495

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	Loading	SMC
TECH6	ข้าพเจ้าใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจาก การเรียนในชั้นเรียน	.697	.486
TECH7	ข้าพเจ้าใช้อินเทอร์เน็ตติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอน เพื่อส่งการบ้าน รายงานในรูปแบบแฟ้มข้อมูล	.636	.404
TECH8	ข้าพเจ้าใช้อินเทอร์เน็ตตั้งคอมพิวเตอร์ในการติดต่อกับ กลุ่มเพื่อน	.592	.351
TECH9	ข้าพเจ้าใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับ วิชาชีพ	.670	.449
	ค่าไอเกน		4.864
	ร้อยละความแปรปรวนที่อธิบายได้		54.05

จากตารางที่ 15 พบว่า การจำแนกองค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำแนกได้ 5 องค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Loading) ตั้งแต่ .349-.901 มีค่าไอเกน 3.001-7.177 ร้อยละความแปรปรวนที่อธิบายได้ 37.52-62.07 โดยองค์ประกอบ ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีจำนวนตัวแปร 12 ตัวแปร องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพ มีจำนวนตัวแปร 9 ตัวแปร องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีจำนวนตัวแปร 8 ตัวแปร องค์ประกอบ ด้านความรับผิดชอบ มีจำนวนตัวแปร 10 ตัวแปร และองค์ประกอบด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ มีจำนวนตัวแปร 9 ตัวแปร

2. สร้างองค์ประกอบของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ เชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis: CFA)

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	174	27.88
1.2 หญิง	450	72.12
รวม	624	100.00
2. สาขาวิชา		
2.1 การท่องเที่ยว	197	31.57
2.2 การโรงแรม	197	31.57
2.3 การท่องเที่ยวและการโรงแรม	1	.16
2.4 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	229	36.70
รวม	624	100.00
3. ชั้นปีที่ศึกษา		
3.1 ชั้นปีที่ 1	174	27.88
3.2 ชั้นปีที่ 2	216	34.62
3.3 ชั้นปีที่ 3	157	25.16
3.4 ชั้นปีที่ 4	77	12.34
รวม	624	100.00
4. ภาค		
4.1 ปกติ	619	99.20
4.2 พิเศษ	5	.80
รวม	624	100.00
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏ		
5.1 กาญจนบุรี	92	14.74
5.2 สอนคูนิต	294	47.12
5.3 วิทยาลัยการณในพระบรมราชูปถัมภ์	36	5.77
5.4 สอนสุนันทา	202	32.37
รวม	624	100.00

จากตารางที่ 16 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.12 เป็นนักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 36.70 ส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 34.62 เป็นนักศึกษาภาคปกติ คิดเป็นร้อยละ 99.20 ศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (มหาวิทยาลัยสวนดุสิต) คิดเป็นร้อยละ 47.12

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์และแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	=	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	=	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
p	=	ค่าความน่าจะเป็นในการทดสอบสมมติฐาน (Probability)
λ_i	=	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading)
SE_{λ_i}	=	ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานขององค์ประกอบ (Standard error of factor)
R^2	=	ค่าความเที่ยง หรือค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ (Square multiple correlations)
χ^2	=	ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square)
GFI	=	ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (Goodness of fit index)
$AGFI$	=	ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted goodness of fit index)
RMR	=	ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ (Root mean square residual)
$SRMR$	=	ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized root mean square residual)
$RMSEA$	=	ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root mean square error of approximation)
$PGFI$	=	ดัชนีวัดความประหยัดของระดับความเหมาะสมพอดี (Parsimony goodness of fit index)
CFI	=	ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ (Comparative fit index)
NFI	=	ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีอิงเกณฑ์ (Normed fit index)
$NNFI$	=	ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีไม่อิงเกณฑ์ (Non-normed fit index)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 (The first order confirmatory factor analysis)

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ว่า องค์ประกอบย่อยของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือตามที่คุณวิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎี มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ โดยทำการวิเคราะห์โมเดลการวัดในแต่ละองค์ประกอบ ตามลำดับดังนี้

องค์ประกอบด้านคุณธรรม จริยธรรม

องค์ประกอบด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง

1. มีความซื่อสัตย์สุจริต และสามารถจัดการปัญหาความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับกับจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ และแสดงออกซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ
3. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นสมาชิกที่ดี และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อการพัฒนา มีภาวะผู้นำ และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น
4. มีวินัยในการทำงาน และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับขององค์กรและสังคม ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ในการแสดงผลข้อมูลดังนี้

MORAL แทน องค์ประกอบคุณธรรม จริยธรรม

1MORAL6 แทน เมื่อต้องเป็นผู้นำในการทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัด

2MORAL9 แทน เวลาอาจารย์สอน ข้าพเจ้าไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เพราะไม่มั่นใจคำตอบตนเอง

3MORAL13 แทน เมื่อเกิดปัญหาเฉพาะหน้า ข้าพเจ้าไม่สามารถตัดสินใจได้

4MORAL7 แทน ข้าพเจ้าแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของสถาบัน โดยไม่ต้องให้อาจารย์ตักเตือน

5MORAL8 แทน ข้าพเจ้าเข้าเรียนตรงตามเวลา

6MORAL10 แทน ขณะที่อาจารย์สอน ข้าพเจ้าจะตั้งใจฟัง

7MORAL2 แทน หากเกิดความขัดแย้งขึ้น ข้าพเจ้าสามารถแก้ปัญหาได้อย่างยุติธรรม

8MORAL4 แทน เมื่ออาจารย์ให้ทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

9MORAL5 แทน การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ทำให้ข้าพเจ้ามีความสุข

10MORAL11 แทน ในขณะที่สอบ ข้าพเจ้าเคยแอบถามคำตอบจากเพื่อน

11MORAL12 แทน ข้าพเจ้าส่งงานไม่ทันตามกำหนดบ่อยครั้ง

12MORAL14 แทน เมื่อได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน ข้าพเจ้าทำได้เสร็จตามกำหนด

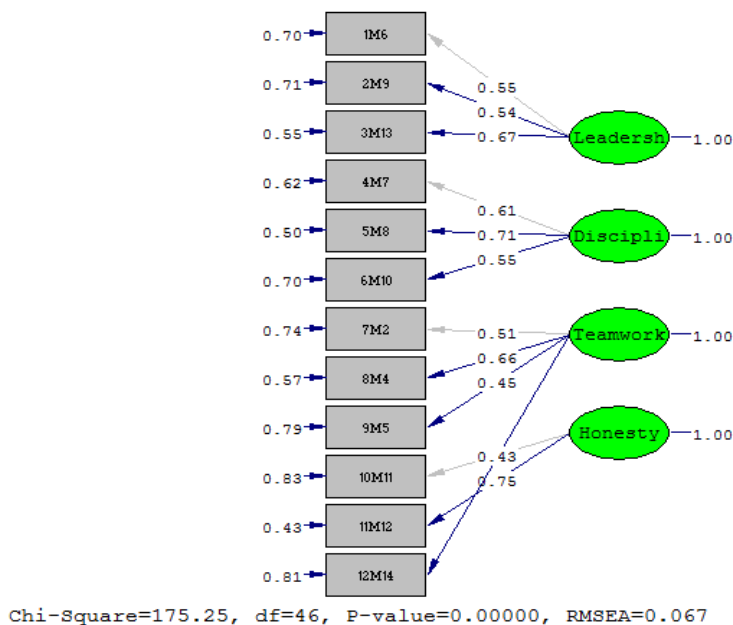
ตารางที่ 17 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (λ_i) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ($SE \lambda_i$) ค่าการทดสอบ
 นัยสำคัญทางสถิติ (t) และค่า Square multiple correlation (R^2) ของการวิเคราะห์
 องค์ประกอบเชิงยืนยัน ขององค์ประกอบด้านคุณธรรม จริยธรรม ($n = 624$)

คุณธรรม จริยธรรม	น้ำหนัก องค์ประกอบ (λ_i)	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน ($SE \lambda_i$)	ค่าทดสอบ นัยสำคัญ (t)	Square multiple correlation (R^2)
1MORAL6	.552			.305
2MORAL9	.539	.108	8.748	.291
3MORAL13	.668	.134	8.689	.447
4MORAL7	.614			.377
5MORAL8	.709	.117	9.772	.504
6MORAL10	.550	.081	9.368	.303
7MORAL2	.514			.265
8MORAL4	.656	.165	8.705	.431
9MORAL5	.454	.136	7.485	.207
10MORAL11	.411			.169
11MORAL12	.752	.224	6.539	.566
12MORAL14	.431	.158	7.239	.186

ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง (Construct reliability: ρ_c) = .855
 ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average variance extracted: ρ_v) = .337

* $p < .01$

สามารถแสดงโมเดลการวัดในองค์ประกอบที่ 1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 โมเดลการวัดในองค์ประกอบด้านคุณธรรม จริยธรรม

ในการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดในองค์ประกอบด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยหาค่าดัชนีความเหมาะสมพอดีของโมเดล (Goodness of fit indices) สามารถแสดงผลได้ดังนี้

ตารางที่ 18 ค่าดัชนีทดสอบโมเดลการวัดขององค์ประกอบด้านคุณธรรม จริยธรรม ($n = 624$)

ดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสมพอดี	ค่าดัชนี	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
1. ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square: χ^2)	175.25	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	
2. ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p)	.000	$p > .05$	
3. ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative chi-square: χ^2/df)	3.81	$\chi^2/df < 2.00$	
4. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (Goodness of fit index: GFI)	.955	$GFI > .90$	เหมาะสมดี

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสมพอดี	ค่าดัชนี	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
5. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted goodness of fit index: <i>AGFI</i>)	.924	<i>AGFI</i> > .90	เหมาะสมดี
6. ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ (Root mean square residual: <i>RMR</i>)	.047	<i>RMR</i> < .05	เหมาะสมดี
7. ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized root mean square residual: <i>SRMR</i>)	.055	<i>SRMR</i> < .05	ไม่เหมาะสม
8. ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อน ในการประมาณค่า (Root mean square error of approximation: <i>RMSEA</i>)	.067	<i>RMSEA</i> < .05	ไม่เหมาะสม
9. ค่าดัชนีวัดความประหยัดของระดับ ความเหมาะสมพอดี (Parsimony goodness of fit index: <i>PGFI</i>)	.563	<i>PGFI</i> > .49	เหมาะสมดี
10. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี เชิงเปรียบเทียบ (Comparative fit index: <i>CFI</i>)	.920	<i>CFI</i> > .90	เหมาะสมดี
11. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมอิงเกณฑ์ (Normed fit index: <i>NFI</i>)	.897	<i>NFI</i> > .90	ไม่เหมาะสม
12. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมไม่อิงเกณฑ์ (Non-normed fit index: <i>NNFI</i>)	.885	<i>NNFI</i> > .90	ไม่เหมาะสม

สรุป โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันหรือโมเดลการวัดขององค์ประกอบ
ด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่มี 12 ตัวชี้วัด พบว่า โมเดลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูล
เชิงประจักษ์ จึงสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วยตัวชี้วัด
12 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ หมายถึง

1. มีบุคลิกภาพดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกระดับได้อย่างเหมาะสม

2. มีความสามารถในการปฏิบัติ และรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายตามหน้าที่ และบทบาทของตนในกลุ่มงานได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ร่วมงาน และแก้ไขปัญหาในกลุ่ม

3. มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง และพัฒนาวิชาชีพให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง และตรงตามมาตรฐานสากล

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ในการแสดงผลข้อมูลดังนี้

Per แทน บุคลิกภาพ

Per1 แทน ข้าพเจ้ามักสำรวจการแต่งกายและทรงผมตนเองให้เรียบร้อย ก่อนออกจากบ้านเสมอ

Per 2 แทน ข้าพเจ้าแต่งกายได้ถูกเหมาะกับเวลาและสถานที่

Per 3 แทน ข้าพเจ้าสามารถพูดต่อสาธารณชนได้

Per 4 แทน เมื่อข้าพเจ้าไม่พอใจมักแสดงออกทางสีหน้า และกิริยาทันที

Per 5 แทน ข้าพเจ้ามีความสุภาพอ่อนโยนกับบุคคลทั่วไป

Per 6 แทน ข้าพเจ้าเป็นนักฟังที่ดี

Per 7 แทน ข้าพเจ้าเป็นผู้พูดที่ดี

Per 8 แทน ข้าพเจ้ามักจะควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ค่อยได้

Per 9 แทน ข้าพเจ้ามีการสำรวจตนเอง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

Rela แทน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

Rela1 แทน ข้าพเจ้าชอบร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

Rela 2 แทน เมื่อผู้อื่นโต้แย้งความคิดเห็นของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะฟังเหตุผลของผู้นั้น ด้วยความเต็มใจ

Rela 3 แทน เมื่ออาจารย์มอบหมายให้ทำงานกลุ่มข้าพเจ้าสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้

Rela 4 แทน ข้าพเจ้ามีความไวต่อการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น

Rela 5 แทน เมื่อมีผู้ขอความช่วยเหลือข้าพเจ้าจะช่วยเหลือทันที

Rela 6 แทน ข้าพเจ้าไม่กลัวที่จะเริ่มทักทายผู้ที่ไม่รู้จักก่อน

Rela 7 แทน เมื่อมีชาวต่างประเทศเข้ามาสอบถามข้าพเจ้ายินดีให้ความช่วยเหลือ

Rela 8 แทน เมื่อออกทัวร์เก็บเส้นทางข้าพเจ้าสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดี

Resp แทน ความรับผิดชอบ

Resp 1 แทน ข้าพเจ้าสามารถทำงานได้รวดเร็วภายใต้ภาวะกดดัน

Resp 2 แทน ข้าพเจ้าเป็นคนรอบคอบ

- Resp 3 แทน ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นในการทำงาน
- Resp 4 แทน ข้าพเจ้าไม่ชอบการเอาเปรียบผู้อื่น
- Resp 5 แทน เมื่อรับปากว่าจะทำอะไรแล้ว ข้าพเจ้าจะได้สำเร็จตามกำหนด
- Resp 6 แทน ข้าพเจ้าจะมีเวลาเพื่อการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมนอกห้องเรียน
- Resp 7 แทน ข้าพเจ้าจะจัดตารางอ่านหนังสือแต่ละวัน และสามารถทำได้ตามเวลา
- Resp 8 แทน ข้าพเจ้าชอบศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพนี้
- Resp 9 แทน ข้าพเจ้าสามารถวางแผนการเรียนของตนเองได้อย่างดี
- Resp 10 แทน ข้าพเจ้าสามารถทำงานในห้องปฏิบัติการได้ดี

ตารางที่ 19 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (λ_i) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ($SE \lambda_i$) ค่าการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (t) และค่า Square multiple correlation (R^2) ของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ขององค์ประกอบด้านบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ($n = 624$)

องค์ประกอบ	Item	น้ำหนัก องค์ประกอบ (λ_i)	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน ($SE \lambda_i$)	ค่าทดสอบ นัยสำคัญ (t)	Square multiple correlation (R^2)
บุคลิกภาพ	Per1	.391	-	-	.153
	Per2	.510	.132	9.204	.256
	Per3	.558	.257	7.478	.483
	Per4	.632	-	-	.400
	Per5	.546	.204	5.916	.298
	Per6	.611	.205	7.002	.373
	Per7	.574	.192	7.487	.330
	Per8	.718	.186	6.653	.515
	Per9	.525	.175	7.423	.276

ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง (Construct reliability: ρ_c) = .808

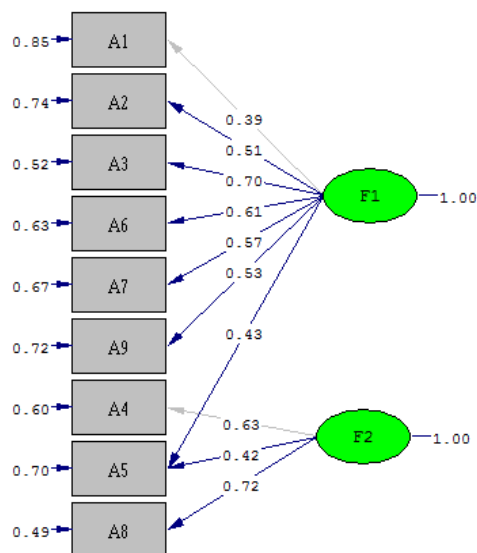
ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average variance extracted: ρ_v) = .324

ตารางที่ 19 (ต่อ)

องค์ประกอบ	Item	น้ำหนัก องค์ประกอบ (λ_i)	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน ($SE \lambda_i$)	ค่าทดสอบ นัยสำคัญ (t)	Square multiple correlation (R^2)
ความสัมพันธ	Rela3	.616	-	-	.380
ระหว่างบุคคล	Rela1	.595	.076	11.783	.355
	Rela8	.591	.079	13.680	.349
	Rela5	.614	.076	12.226	.377
	Rela2	.539	.075	10.868	.290
	Rela6	.550	.075	10.950	.302
	Rela4	.481	.075	11.206	.231
	Rela7	.274	.071	6.055	.075
ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง (Construct reliability: ρ_c) = .763					
ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average variance extracted: ρ_v) = .295					
ความรับผิดชอบ	Resp1	.550	-	-	.303
	Resp2	.593	.104	10.260	.352
	Resp3	.593	.122	8.465	.352
	Resp4	.077	.099	1.347	.006
	Resp5	.427	.232	.114	.182
	Resp6	.669	.530	3.635	.447
	Resp7	.651	.617	3.597	.424
	Resp8	.688	.559	3.621	.474
	Resp9	.766	.547	3.634	.587
	Resp10	.412	.268	3.524	.170
ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง (Construct reliability: ρ_c) = .815					
ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average variance extracted: ρ_v) = .330					

* $p < .01$

สามารถแสดงโมเดลการวัดด้านบุคลิกภาพ ดังภาพที่ 9

Chi-Square=25.57, df=16, P-value=0.06046, RMSEA=0.031

ภาพที่ 9 โมเดลการวัดด้านบุคลิกภาพ

ในการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดในองค์ประกอบที่ 2 บุคลิกภาพ โดยหาค่าดัชนีความเหมาะสมพอดีของโมเดล (Goodness of fit indices) สามารถแสดงผลได้ดังนี้

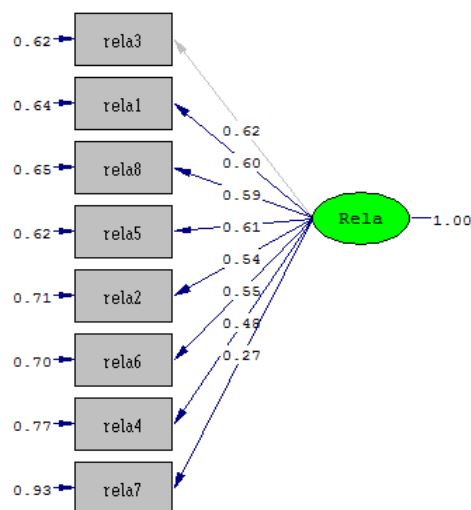
ตารางที่ 20 ค่าดัชนีทดสอบโมเดลการวัดบุคลิกภาพ ($n = 624$)

ดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสมพอดี	ค่าดัชนี	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
1. ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square: χ^2)	25.57	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	
2. ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p)	.060	$p > .05$	
3. ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative chi-square: χ^2/df)	1.59	$\chi^2/df < 2.00$	
4. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (Goodness of fit index: GFI)	.991	$GFI > .90$	เหมาะสมดี
5. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted goodness of fit index: $AGFI$)	.975	$AGFI > .90$	เหมาะสมดี

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสมพอดี	ค่าดัชนี	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
6. ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ (Root mean square residual: <i>RMR</i>)	.024	<i>RMR</i> < .05	เหมาะสมดี
7. ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized root mean square residual: <i>SRMR</i>)	.033	<i>SRMR</i> < .05	เหมาะสมดี
8. ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อน ในการประมาณค่า (Root mean square error of approximation: <i>RMSEA</i>)	.031	<i>RMSEA</i> < .05	เหมาะสมดี
9. ค่าดัชนีวัดความประหยัดของระดับ ความเหมาะสมพอดี (Parsimony goodness of fit index: <i>PGFI</i>)	.352	<i>PGFI</i> > .49	ไม่เหมาะสม
10. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี เชิงเปรียบเทียบ (Comparative fit index: <i>CFI</i>)	.994	<i>CFI</i> > .90	เหมาะสมดี
11. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมอิงเกณฑ์ (Normed fit index: <i>NFI</i>)	.984	<i>NFI</i> > .90	เหมาะสมดี
12. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมไม่อิงเกณฑ์ (Non-normed fit index: <i>NNFI</i>)	.986	<i>NNFI</i> > .90	เหมาะสมดี

สรุป โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันหรือโมเดลการวัดบุคลิกภาพ ที่มี
9 ตัวชี้วัด พบว่า โมเดลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
สามารถแสดงโมเดลการวัดด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ
ได้ดังภาพที่ 10

Chi-Square=26.99, df=17, P-value=0.05816, RMSEA=0.031

ภาพที่ 10 โมเดลการวัดด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

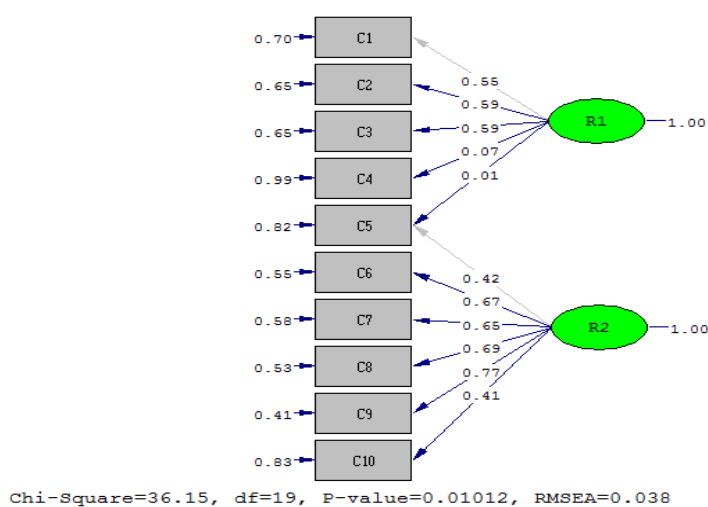
ตารางที่ 21 ค่าดัชนีทดสอบโมเดลการวัดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($n = 624$)

ดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสมพอดี	ค่าดัชนี	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
1. ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square: χ^2)	26.99	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	
2. ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p)	.058	$p > .05$	
3. ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative chi-square: χ^2/df)	1.59	$\chi^2/df < 2.00$	
4. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (Goodness of fit index: GFI)	.989	$GFI > .90$	เหมาะสมดี
5. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted goodness of fit index: $AGFI$)	.977	$AGFI > .90$	เหมาะสมดี
6. ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ (Root mean square residual: RMR)	.025	$RMR < .05$	เหมาะสมดี
7. ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized root mean square residual: $SRMR$)	.025	$SRMR < .05$	เหมาะสมดี

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสมพอดี	ค่าดัชนี	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
8. ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root mean square error of approximation: <i>RMSEA</i>)	.030	<i>RMSEA</i> < .05	เหมาะสมดี
9. ค่าดัชนีวัดความประหยัดของระดับความเหมาะสมพอดี (Parsimony goodness of fit index: <i>PGFI</i>)	.467	<i>PGFI</i> > .49	ไม่เหมาะสม
10. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ (Comparative fit index: <i>CFI</i>)	.992	<i>CFI</i> > .90	เหมาะสมดี
11. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมอิงเกณฑ์ (Normed fit index: <i>NFI</i>)	.981	<i>NFI</i> > .90	เหมาะสมดี
12. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมไม่อิงเกณฑ์ (Non-normed fit index: <i>NNFI</i>)	.987	<i>NNFI</i> > .90	เหมาะสมดี

สรุป โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันหรือโมเดลการวัดขององค์ประกอบที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ที่มี 8 ตัวชี้วัด พบว่า โมเดลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถแสดงโมเดลการวัดด้านความรับผิดชอบ ได้ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 โมเดลการวัดด้านความรับผิดชอบ

ตารางที่ 22 ค่าดัชนีทดสอบโมเดลการวัดความรับผิดชอบ ($n = 624$)

ดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสมพอดี	ค่าดัชนี	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
1. ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square: χ^2)	36.15	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	
2. ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p)	.010	$p > .05$	
3. ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative chi-square: χ^2/df)	1.98	$\chi^2/df < 2.00$	
4. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (Goodness of fit index: GFI)	.989	$GFI > .90$	เหมาะสมดี
5. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted goodness of fit index: $AGFI$)	.967	$AGFI > .90$	เหมาะสมดี
6. ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ (Root mean square residual: RMR)	.017	$RMR < .05$	เหมาะสมดี
7. ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized root mean square residual: $SRMR$)	.025	$SRMR < .05$	เหมาะสมดี
8. ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root mean square error of approximation: $RMSEA$)	.038	$RMSEA < .05$	เหมาะสมดี
9. ค่าดัชนีวัดความประหยัดของระดับความเหมาะสมพอดี (Parsimony goodness of fit index: $PGFI$)	.341	$PGFI > .49$	ไม่เหมาะสม
10. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ (Comparative fit index: CFI)	.993	$CFI > .90$	เหมาะสมดี
11. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมอิงเกณฑ์ (Normed fit index: NFI)	.987	$NFI > .90$	เหมาะสมดี
12. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมไม่อิงเกณฑ์ (Non-normed fit index: $NNFI$)	.984	$NNFI > .90$	เหมาะสมดี

สรุป โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันหรือโมเดลการวัดความรับผิดชอบ
ที่มี 10 ตัวชี้วัด พบว่า โมเดลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

องค์ประกอบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

องค์ประกอบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง

1. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสาร รู้จักเลือกรูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับเรื่องและผู้ฟังที่แตกต่างกัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. มีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ในการแสดงผลข้อมูลดังนี้

TECH แทน การใช้เทคโนโลยี

TECH 1 แทน ข้าพเจ้าใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่จำเป็นได้

TECH 2 แทน ข้าพเจ้าใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

TECH 3 แทน ข้าพเจ้าสามารถประยุกต์ใช้สารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การจัดเก็บ และบันทึกข้อมูลได้

TECH 4 แทน ข้าพเจ้าเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอสารสนเทศ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสถานการณ์

TECH 5 แทน ข้าพเจ้ามีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีให้กับผู้อื่นได้

TECH 6 แทน ข้าพเจ้าใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากการเรียน
ในชั้นเรียน

TECH 7 แทน ข้าพเจ้าใช้อินเทอร์เน็ตติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอน เพื่อส่งการบ้าน
รายงานในรูปแบบแฟ้มข้อมูล

TECH 8 แทน ข้าพเจ้าใช้อินเทอร์เน็ตสังคมออนไลน์ในการติดต่อกับกลุ่มเพื่อน

TECH 9 แทน ข้าพเจ้าใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวิชาชีพ

ตารางที่ 23 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (λ_i) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ($SE \lambda_i$) ค่าการทดสอบ
 นัยสำคัญทางสถิติ (t) และค่า Square multiple correlation (R^2) ของการวิเคราะห์
 องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($n = 624$)

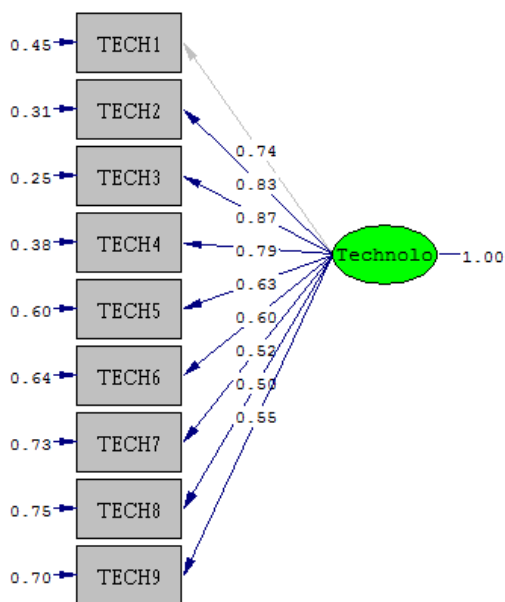
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	น้ำหนัก องค์ประกอบ (λ_i)	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน ($SE \lambda_i$)	ค่าทดสอบ นัยสำคัญ (t)	Square multiple correlation (R^2)
TECH 1	.739			.547
TECH 2	.829	.043	26.122	.688
TECH 3	.867	.059	19.997	.753
TECH 4	.789	.059	17.927	.624
TECH 5	.630	.055	15.564	.398
TECH 6	.597	.057	14.090	.357
TECH 7	.516	.057	12.186	.267
TECH 8	.495	.057	11.700	.246
TECH 9	.549	.057	12.961	.302

ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง (Construct Reliability: ρ_c) = .882

ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average variance extracted: ρ_v) = .464

* $p < .01$

สามารถแสดงโมเดลการวัดในองค์ประกอบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
 ได้ดังภาพที่ 12

Chi-Square=24.23, df=18, P-value=0.14778, RMSEA=0.024

ภาพที่ 12 โมเดลการวัดในองค์ประกอบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ในการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดในองค์ประกอบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยหาค่าดัชนีความเหมาะสมพอดีของโมเดล (Goodness of fit indices) สามารถแสดงผลได้ดังนี้

ตารางที่ 24 ค่าดัชนีทดสอบโมเดลการวัดขององค์ประกอบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

($n = 624$)

ดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสมพอดี	ค่าดัชนี	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
1. ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square: χ^2)	24.23	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	
2. ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p)	.147	$p > .05$	
3. ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative chi-square: χ^2/df)	1.346	$\chi^2/df < 2.00$	เหมาะสมดี
4. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (Goodness of fit index: GFI)	.991	$GFI > .90$	เหมาะสมดี

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสมพอดี	ค่าดัชนี	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
5. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted goodness of fit index: <i>AGFI</i>)	.979	<i>AGFI</i> > .90	เหมาะสมดี
6. ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ (Root mean square residual: <i>RMR</i>)	.017	<i>RMR</i> < .05	เหมาะสมดี
7. ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized root mean square residual: <i>SRMR</i>)	.017	<i>SRMR</i> < .05	เหมาะสมดี
8. ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อน ในการประมาณค่า (Root mean square error of approximation: <i>RMSEA</i>)	.024	<i>RMSEA</i> < .05	เหมาะสมดี
9. ค่าดัชนีวัดความประหยัดของระดับ ความเหมาะสมพอดี (Parsimony goodness of fit index: <i>PGFI</i>)	.397	<i>PGFI</i> > .49	ไม่เหมาะสม
10. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี เชิงเปรียบเทียบ (Comparative fit index: <i>CFI</i>)	.999	<i>CFI</i> > .90	เหมาะสมดี
11. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมอิงเกณฑ์ (Normed fit index: <i>NFI</i>)	.995	<i>NFI</i> > .90	เหมาะสมดี
12. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมไม่อิงเกณฑ์ (Non-normed fit index: <i>NNFI</i>)	.998	<i>NNFI</i> > .90	เหมาะสมดี

สรุป โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันหรือโมเดลการวัดขององค์ประกอบ
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มี 9 ตัวชี้วัด พบว่า โมเดลมีความเหมาะสมสอดคล้องดีกับ
ข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านการใช้เทคโนโลยี ประกอบด้วย ตัวชี้วัด
9 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบด้านทักษะทางปัญญา

องค์ประกอบด้านทักษะทางปัญญา หมายถึง

1. มีความสามารถประมวลและศึกษาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและความขัดแย้ง รวมทั้งหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมทั้งเชิงกว้างและเชิงลึก
2. มีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ไปใช้ประโยชน์ในการฝึกประสบการณ์ภาคสนามและการปฏิบัติงานจริงตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม
3. มีความสามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภาครัฐกิจและจากศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานให้เกิดประสิทธิผล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อสอบ ทำการประเมิน โดยการออกข้อสอบวัดทักษะทางปัญญา จำนวน 10 ข้อ นักศึกษาที่ทดสอบวัดทักษะทางปัญญา จำนวนทั้งสิ้น 624 คน

TOTAL คือ จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด ที่ตอบข้อนั้น

High คือ จำนวนผู้ได้คะแนนในกลุ่มสูง ที่ตอบข้อนั้น

Low คือ จำนวนผู้ได้คะแนนในกลุ่มต่ำ ที่ตอบข้อนั้น

Diff คือ ค่ากลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ข้อสอบทักษะทางปัญญารายข้อ

	Item	ตัวเลือก ก	ตัวเลือก ข	ตัวเลือก ค	ตัวเลือก ง
1	TOTAL	421*(.675)	51 (.082)	76 (.122)	76 (.122)
	High	250 (.845)	11 (.037)	12 (.041)	23 (.078)
	Low	78 (.388)	33 (.164)	51 (.254)	39 (.194)
	Diff	172 (.457)	-22 (-.127)	-39 (-.213)	-16 (-.116)
2	TOTAL	191 (.306)	168 (.269)	28 (.045)	237*(.380)
	High	73 (.247)	55 (.186)	2 (.007)	166 (.561)
	Low	72 (.358)	66 (.328)	23 (.114)	40 (.199)
	Diff	1 (-.112)	-11 (-.143)	-21 (-.108)	126 (.362)
3	TOTAL	359*(.575)	145 (.232)	95 (.152)	25 (.040)
	High	233 (.787)	32 (.108)	29 (.098)	2 (.007)
	Low	59 (.294)	83 (.413)	42 (.209)	17 (.085)
	Diff	174 (.494)	-51 (-.305)	-13 (-.111)	-15 (-.078)

ตารางที่ 25 (ต่อ)

	Item	ตัวเลือก ก	ตัวเลือก ข	ตัวเลือก ค	ตัวเลือก ง
4	TOTAL	84 (.135)	435*(.697)	73 (.117)	32 (.051)
	High	19 (.064)	251 (.848)	16 (.054)	10 (.034)
	Low	48 (.239)	93 (.463)	40 (.199)	20 (.100)
	Diff	-29 (-.175)	158 (.385)	-24 (-.145)	-10 (-.066)
5	TOTAL	56 (.090)	19 (.030)	16 (.026)	533*(.854)
	High	8 (.027)	0 (.000)	3 (.010)	285 (.963)
	Low	43 (.214)	18 (.090)	13 (.065)	127 (.632)
	Diff	-35 (-.187)	-18 (-.090)	-10 (-.055)	158 (.331)
6	TOTAL	199*(.319)	63 (.101)	196 (.314)	166 (.266)
	High	136 (.459)	25 (.084)	71 (.240)	64 (.216)
	Low	35 (.174)	26 (.129)	72 (.358)	68 (.338)
	Diff	101 (.285)	-1 (-.045)	-1 (-.118)	-4 (-.122)
7	TOTAL	496*(.795)	41 (.066)	40 (.064)	47 (.075)
	High	288 (.973)	3 (.010)	2 (.007)	3 (.010)
	Low	100 (.498)	30 (.149)	32 (.159)	39 (.194)
	Diff	188 (.475)	-27 (-.139)	-30 (-.152)	-36 (-.184)
8	TOTAL	235 (.377)	237*(.380)	100 (.160)	52 (.083)
	High	110 (.372)	147 (.497)	27 (.091)	12 (.041)
	Low	71 (.353)	45 (.224)	50 (.249)	35 (.174)
	Diff	39 (.018)	102 (.273)	-23 (-.158)	-23 (-.134)
9	TOTAL	35 (.056)	34 (.054)	463*(.742)	92 (.147)
	High	2 (.007)	6 (.020)	265 (.895)	23 (.078)
	Low	29 (.144)	22 (.109)	100 (.498)	50 (.249)
	Diff	-27 (-.138)	-16 (-.089)	165 (.398)	-27 (-.171)

ตารางที่ 25 (ต่อ)

Item	ตัวเลือก ก	ตัวเลือก ข	ตัวเลือก ค	ตัวเลือก ง
10 TOTAL	409*(.655)	78 (.125)	101 (.162)	36 (.058)
High	251 (.848)	12 (.041)	28 (.095)	5 (.017)
Low	78 (.388)	48 (.239)	50 (.249)	25 (.124)
Diff	173 (.460)	-36 (-.198)	-22 (-.154)	-20 (-.107)

หมายเหตุ KR-20 = .6132 นักศึกษาผ่านเกณฑ์ 392 คน ไม่ผ่านเกณฑ์ 232 คน

องค์ประกอบด้านเทคนิคพื้นฐานคณิตศาสตร์

องค์ประกอบด้านเทคนิคพื้นฐานคณิตศาสตร์ หมายถึง มีความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และสถิติในการประมวลการแปลความหมายและการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ข้อสอบเทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์รายข้อ

Item	ตัวเลือก ก	ตัวเลือก ข	ตัวเลือก ค	ตัวเลือก ง
1 TOTAL	15 (.024)	71 (.114)	79 (.127)	459*(.736)
High	0 (.000)	2 (.010)	5 (.025)	191 (.965)
Low	13 (.056)	51 (.220)	60 (.259)	108 (.466)
Diff	-13 (-.056)	-49 (-.210)	-55 (-.233)	83 (.499)
2 TOTAL	260*(.417)	122 (.196)	121 (.194)	121 (.194)
High	137 (.692)	21 (.106)	9 (.045)	31 (.157)
Low	45 (.194)	71 (.306)	84 (.362)	32 (.138)
Diff	92 (.498)	-50 (-.200)	-75 (-.317)	-1 (.019)
3 TOTAL	81 (.130)	417*(.668)	61 (.098)	65 (.104)
High	8 (.040)	180 (.909)	2 (.010)	8 (.040)
Low	56 (.241)	89 (.384)	45 (.194)	42 (.181)
Diff	-48 (-.201)	91 (.525)	-43 (-.184)	-34 (-.141)

ตารางที่ 26 (ต่อ)

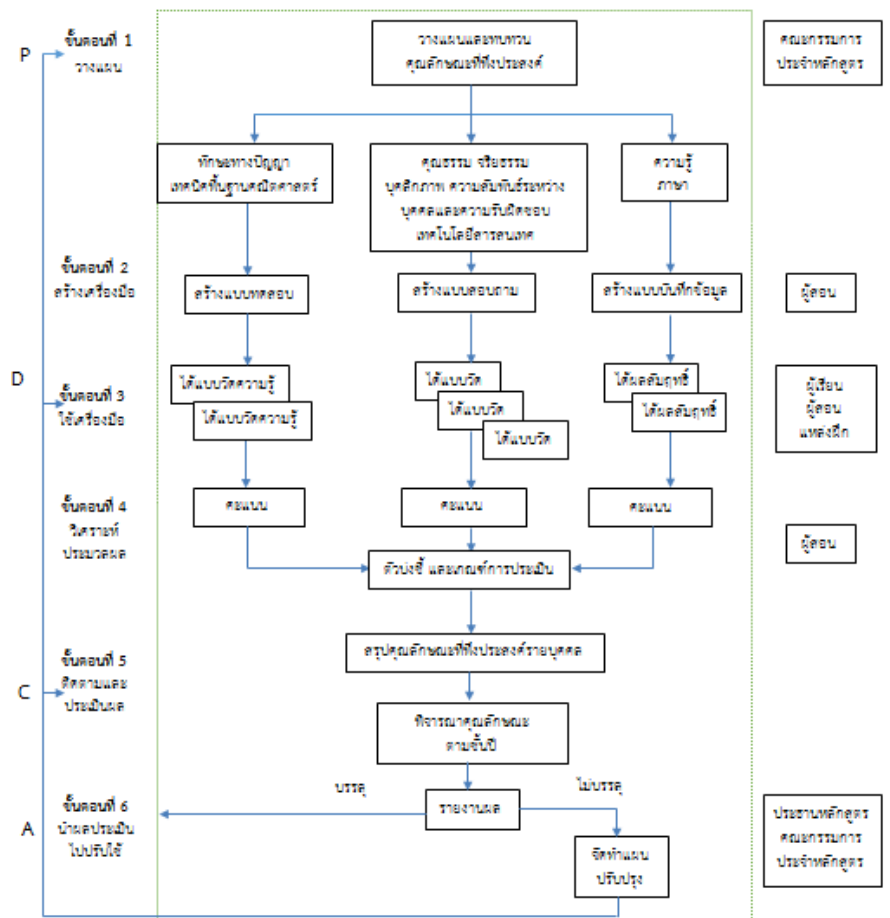
	Item	ตัวเลือก ก	ตัวเลือก ข	ตัวเลือก ค	ตัวเลือก ง
4	TOTAL	105 (.168)	88 (.141)	349*(.559)	82 (.131)
	High	7 (.035)	10 (.051)	175 (.884)	6 (.030)
	Low	57 (.246)	56 (.241)	57 (.246)	62 (.267)
	Diff	-50 (-.210)	-46 (-.191)	118 (.638)	-56 (-.237)
5	TOTAL	83 (.133)	164*(.263)	205 (.329)	172 (.276)
	High	13 (.066)	58 (.293)	57 (.288)	70 (.354)
	Low	49 (.211)	57 (.246)	84 (.362)	42 (.181)
	Diff	-36 (-.146)	1 (.047)	-27 (-.074)	28 (.173)
6	TOTAL	213 (.341)	119 (.191)	248*(.397)	44 (.071)
	High	46 (.232)	7 (.035)	138 (.697)	7 (.035)
	Low	78 (.336)	82 (.353)	50 (.216)	22 (.095)
	Diff	-32 (-.104)	-75 (-.318)	88 (.481)	-15 (-.059)
7	TOTAL	98 (.157)	66 (.106)	112 (.179)	348*(.558)
	High	11 (.056)	4 (.020)	5 (.025)	178 (.899)
	Low	52 (.224)	48 (.207)	76 (.328)	56 (.241)
	Diff	-41 (-.169)	-44 (-.187)	-71 (-.302)	122 (.658)
8	TOTAL	55 (.088)	387*(.620)	106 (.170)	76 (.122)
	High	6 (.030)	188 (.949)	0 (.000)	4 (.020)
	Low	33 (.142)	63 (.272)	79 (.341)	57 (.246)
	Diff	-27 (-.112)	125 (.678)	-79 (-.341)	-53 (-.225)
9	TOTAL	317 (.508)	34 (.054)	16 (.026)	257*(.412)
	High	58 (.293)	0 (.000)	1 (.005)	139 (.702)
	Low	154 (.664)	24 (.103)	11 (.047)	43 (.185)
	Diff	-96 (-.371)	-24 (-.103)	-10 (-.042)	96 (.517)

ตารางที่ 26 (ต่อ)

Item	ตัวเลือก ก	ตัวเลือก ข	ตัวเลือก ค	ตัวเลือก ง
10 TOTAL	54 (.087)	94 (.151)	386*(.619)	90 (.144)
High	7 (.035)	6 (.030)	171 (.864)	14 (.071)
Low	32 (.138)	69 (.297)	88 (.379)	43 (.185)
Diff	-25 (-.103)	-63 (-.267)	83 (.484)	-29 (-.115)

หมายเหตุ KR-20 = .5125 นักศึกษาผ่านเกณฑ์ 503 คน ไม่ผ่านเกณฑ์ 121 คน

3. ผลการพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ภาพที่ 13 ขั้นตอนการดำเนินระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามวงจร PDCA

จากภาพที่ 13 แสดงการดำเนินการพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏตามวงจร PDCA ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วางแผนและทบทวน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวางแผนและทบทวนมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตร ใน มคอ.2 หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา มาสู่การปฏิบัติในรายวิชา

2. เพื่อพัฒนาปรับปรุงกลยุทธ์การสอนอย่างต่อเนื่อง และนำไปใช้ในการเรียนการสอน กิจกรรม

1. คณะกรรมการประจำหลักสูตรนำผลการสำรวจหรือการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตมาวางแผนและทบทวน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ปรับปรุงหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนร่วมกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ เพื่อให้ได้บัณฑิตที่ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

2. คณะกรรมการประจำหลักสูตรทบทวน วิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่จำเป็น และเหมาะสมกับสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยคำนึงถึงความทันสมัยของหลักสูตรที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีการกำหนดเป็นเป้าหมายการผลิตบัณฑิตระหว่างผู้สอนร่วมกัน และเผยแพร่ให้ผู้รับผิดชอบในการผลิตบัณฑิตทุกคนรับรู้ และร่วมกันพัฒนานักศึกษา โดยให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา

3. จัดประชุมชี้แจงผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแผนการประเมินและการทบทวนมาตรฐานผลการเรียนรู้

4. นักวิจัยเสนอแนวคิดในการประเมินมาตรฐานผลการเรียนรู้ โดยให้มีการอภิปรายเพื่อประกอบการพิจารณา จนได้ข้อสรุปของการประเมินร่วมกัน

5. ร่วมกันวางแผนเกี่ยวกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ได้แก่ เครื่องมือประเมินเกณฑ์การประเมิน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 การใช้เครื่องมือ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของนักศึกษา

2. เพื่อนำผลการใช้เครื่องมือเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอน และปรับปรุงวิธีการสอน ตลอดจนถึงการเรียนการสอน

กิจกรรม

1. จัดประชุมอาจารย์ผู้สอน เพื่อชี้แจงข้อมูลที่ใช้ในการประเมินว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง เช่น เครื่องมือการประเมิน วิธีการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การรายงานผลการประเมิน เป็นต้น
2. อาจารย์ผู้สอนศึกษาเครื่องมือที่จะใช้ในการประเมินกับ มคอ.3
3. อาจารย์ผู้สอนเลือกใช้เครื่องมือที่จะนำไปใช้ในรายวิชาที่สอน โดยการตรวจสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้กับที่ระบุไว้ใน มคอ.2 แต่ละรายวิชาที่ได้รับจากการกระจายความรับผิดชอบจากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)
4. กำหนดระยะเวลาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. อาจารย์ผู้สอนนำเครื่องมือการประเมินไปใช้ในรายวิชาที่สอน โดยมีการแจ้งนักศึกษาทราบล่วงหน้า และมีการควบคุมการประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาที่มีหลายกลุ่มให้ได้มาตรฐานเดียวกัน
6. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล รายงานผลการประเมินนักศึกษา ในแต่ละครั้งที่สอน ด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยมาตรฐานผลการเรียนรู้รายด้าน และทุกด้าน เพื่อสรุปตัดสินผล

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นสรุปและรายงานผลการประเมิน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ทราบประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับอาจารย์ผู้สอนในการพัฒนาปรับปรุงวิธีการสอน

กิจกรรม

อาจารย์ผู้สอนนำข้อมูลที่ได้การประเมินนักศึกษาในช่วงระหว่างการสอน ที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 มาพิจารณา และจัดทำรายงานผลการประเมิน

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้หลักสูตรได้ทราบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษา อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตสู่เป้าหมาย และเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ตามจุดเน้นของหลักสูตร

กิจกรรม

1. อาจารย์ผู้สอนรายงานผลการประเมินระดับรายวิชาเสนอต่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
2. หลักสูตรจัดทำผลในรายงาน มคอ.7

3. คณะกรรมการประจำหลักสูตรร่วมกับอาจารย์ผู้สอนพิจารณาว่าคุณลักษณะของนักศึกษาเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่

4. ทำการวิเคราะห์ (ข้อมูลดิบ) เพื่อคูนแนวโน้มการดำเนินงานที่ดี และนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนในภาคเรียนถัดไป สะท้อนผลการประเมินกับไปยังผู้ถูกประเมิน เพื่อให้เกิดการพัฒนา

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) เกี่ยวกับระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group) สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1	วางแผนและทบทวนคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.13	1.13	มาก
2	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.41	.65	มาก
2.1	คุณธรรม จริยธรรม เครื่องมือที่ใช้ประเมิน: แบบสอบถาม	4.13	1.13	มาก
2.2	ความรู้ เครื่องมือที่ใช้ประเมิน: แบบบันทึกข้อมูล	4.13	1.13	มาก
2.3	ทักษะทางปัญญา เครื่องมือที่ใช้ประเมิน: ใช้แบบทดสอบการวิเคราะห์กรณีศึกษา	4.13	1.13	มาก
2.4	บุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ เครื่องมือที่ใช้ประเมิน: แบบสอบถาม	4.75	.46	มากที่สุด

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
2.5	2.5.1 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือที่ใช้ประเมิน: แบบสอบถาม	4.50	.53	มากที่สุด
	2.5.2 ภาษา เครื่องมือที่ใช้ประเมิน: แบบบันทึก ข้อมูล			
2.6	เทคนิคพื้นฐานคณิตศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ประเมิน: แบบทดสอบ	4.75	.46	มากที่สุด
3	การกำหนดน้ำหนักความสำคัญ ในแต่ละคุณลักษณะ	4.25	.48	มาก
3.1	คุณธรรม จริยธรรม	4.25	.46	มาก
3.2	ความรู้	4.25	.46	มาก
3.3	ทักษะทางปัญญา	4.25	.46	มาก
3.4	บุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	4.50	.53	มากที่สุด
3.5	เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษา	4.25	.46	มาก
3.6	เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์	4.00	.76	มาก
4	ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน	4.25	.46	มาก
5	สรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์รายบุคคล	4.00	.76	มาก
6	การฝึกประสบการณ์ภาคสนาม	4.50	.53	มากที่สุด
7	กิจกรรมเสริมหลักสูตร	4.50	.53	มากที่สุด
8	พิจารณาคุณลักษณะตามชั้นปี	4.25	.46	มาก
9	การจัดทำแผนปรับปรุง	4.25	.46	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.28	.54	มาก

จากตารางที่ 27 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.28 และรายชื่ออยู่ในระดับมากและมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.13-4.75

สรุปข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ประเมิน

1.1 คุณธรรม จริยธรรม ใช้วิธีการประเมินในลักษณะการสังเกต แบบสามเส้า ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน และสถานประกอบการ เครื่องมือที่ใช้ประเมิน คือ แบบบันทึกข้อมูล

1.2 ความรู้ ใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยพิจารณาจากกลุ่มวิชาบังคับ ควรได้เกรดเฉลี่ยเท่าใด

1.3 ทักษะทางปัญญาและพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ใช้วิธีการประเมินจากรายวิชาที่เกี่ยวข้อง หรือประเมินจากสถานประกอบการจะประเมินได้ดีที่สุด เนื่องจากนักศึกษาได้ไปปฏิบัติงานจริง

1.4 ภาษา ประเมินเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ เนื่องจากภาษาที่ 3 มีความหลากหลาย ถ้าจะเปรียบเทียบกับจะทำการวัดยาก

2. การประเมินนักศึกษาสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ให้แบ่งลักษณะการประเมินออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ความรู้ ภาษา กลุ่มที่ 3 ได้แก่ ทักษะทางปัญญา เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ซึ่งจุดเน้นของนักศึกษาสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คือ ทักษะการสื่อสาร และบุคลิกภาพ พิจารณาจากสถานประกอบการเป็นหลัก

3. การเก็บข้อมูลกับนักศึกษา ควรจะเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 (วัดความรู้พื้นฐาน) และชั้นปีที่ 4 (วัดสถานประกอบการ)

4. การฝึกประสบการณ์ภาคสนาม และกิจกรรมเสริมหลักสูตร สร้างเงื่อนไขของรูปแบบการวัด สอดแทรกโดยการวัดจากรายวิชา กิจกรรม และการฝึกประสบการณ์

เมื่อได้ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือระบบการประเมินฯ และได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน ตรวจสอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมของกลุ่มฯ ดังนี้

**4. ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเหมาะสมของกลุ่มระบบการประเมิน
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัย
ราชภัฏ ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา**

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์พิจารณา
หาค่ามัธยฐาน (Median) ที่เป็นค่าในตำแหน่งกึ่งกลางของข้อมูล เมื่อเรียงค่าจากน้อยไปหามาก
ต้องมีค่ามัธยฐาน 3.5 ขึ้นไป และการพิจารณาความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
พิจารณาจากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ไม่เกิน 1.5 ถ้าหากเกิน 1.5 แสดงว่า
ความคิดเห็นไม่สอดคล้อง รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 28 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ความเป็นไปได้ของกลุ่มระบบการประเมิน
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

รายการประเมิน	Q1	Mdn	Q3	แปลผลระดับ ความเป็นไปได้	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	แปลผล ความสอดคล้อง
ตอนที่ 1 บทนำ						
1.1 หลักการและที่มา	3.71	4.20	4.60	มาก	.89	สอดคล้อง
1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำ คู่มือ	3.57	4.11	4.55	มาก	.98	สอดคล้อง
1.3 กรอบการประเมิน	3.71	4.20	4.60	มาก	.89	สอดคล้อง
1.4 กลุ่มเป้าหมาย	4.00	4.33	4.66	มาก	.66	สอดคล้อง
1.5 ขอบเขตของคู่มือ	3.63	4.11	4.55	มาก	.92	สอดคล้อง
1.6 คำจำกัดความ/ นิยามศัพท์	3.83	4.27	4.63	มาก	.80	สอดคล้อง
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4.00	4.33	4.66	มาก	.66	สอดคล้อง
ตอนที่ 2 วิธีการและแนวทางการประเมิน						
2.1 วัตถุประสงค์/ ตัวบ่งชี้/ เกณฑ์การประเมิน						
2.1.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.63	4.11	4.55	มาก	.92	สอดคล้อง
2.1.2 ด้านความรู้	3.71	4.20	4.60	มาก	.89	สอดคล้อง

ตารางที่ 28 (ต่อ)

รายการประเมิน	<i>Q1</i>	<i>Mdn</i>	<i>Q3</i>	แปลผลระดับ ความเป็นไปได้	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	แปลผล ความสอดคล้อง
2.1.3 ด้านทักษะทางปัญญา	3.83	4.27	4.63	มาก	.80	สอดคล้อง
2.1.4 ด้านบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและ ความรับผิดชอบ	3.55	3.99	4.50	มาก	.95	สอดคล้อง
2.1.5 การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและภาษา	3.55	3.99	4.50	มาก	.95	สอดคล้อง
2.1.6 เทคนิคพื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์	3.71	4.20	4.60	มาก	.89	สอดคล้อง
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	3.71	4.20	4.60	มาก	.89	สอดคล้อง
2.3 รายละเอียดการประเมิน คุณลักษณะนักศึกษา	3.55	3.99	4.50	มาก	.95	สอดคล้อง
2.4 สรุปผลการประเมิน	3.55	3.99	4.50	มาก	.95	สอดคล้อง
2.5 การให้ข้อมูลป้อนกลับ	3.40	3.80	4.32	มาก	.92	สอดคล้อง
ภาคผนวก						
เครื่องมือการประเมิน	3.71	4.20	4.60	มาก	.89	สอดคล้อง

จากตารางที่ 28 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อประเด็นในการพิจารณาคู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทุกประเด็นมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.80-4.33 และมีค่าความสอดคล้อง โดยมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์อยู่ระหว่าง .66-.98 ซึ่งมีความเป็นไปได้และความสอดคล้องทุกประเด็น

ตารางที่ 29 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ความเหมาะสมของกลุ่มมือระบบการประเมิน
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

รายการประเมิน	Q1	Mdn	Q3	แปลผลระดับ ความเป็นไปได้	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	แปลผล ความสอดคล้อง
ตอนที่ 1 บทนำ						
1.1 หลักการและที่มา	3.71	4.20	4.60	มาก	.89	สอดคล้อง
1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำ คู่มือ	3.80	4.27	4.63	มาก	.83	สอดคล้อง
1.3 กรอบการประเมิน	3.60	4.20	4.60	มาก	1.00	สอดคล้อง
1.4 กลุ่มเป้าหมาย	3.83	4.27	4.63	มาก	.80	สอดคล้อง
1.5 ขอบเขตของคู่มือ	3.56	4.11	4.55	มาก	.99	สอดคล้อง
1.6 คำจำกัดความ/ นิยามศัพท์	4.08	4.38	4.69	มาก	.61	สอดคล้อง
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4.00	4.33	4.66	มาก	.66	สอดคล้อง
ตอนที่ 2 วิธีการและแนวทางการประเมิน						
2.1 วัตถุประสงค์/ตัวบ่งชี้/ เกณฑ์การประเมิน						
2.1.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.55	3.99	4.50	มาก	.95	สอดคล้อง
2.1.2 ด้านความรู้	3.56	4.11	4.55	มาก	.99	สอดคล้อง
2.1.3 ด้านทักษะทางปัญญา	3.56	4.11	4.55	มาก	.99	สอดคล้อง
2.1.4 ด้านบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและ ความรับผิดชอบ	3.42	3.98	4.50	มาก	1.08	สอดคล้อง
2.1.5 การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและภาษา	3.44	3.88	4.42	มาก	.98	สอดคล้อง
2.1.6 เทคนิคพื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์	3.55	3.99	4.50	มาก	.95	สอดคล้อง

ตารางที่ 29 (ต่อ)

รายการประเมิน	Q1	Mdn	Q3	แปลผลระดับ ความเป็นไปได้	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	แปลผล ความสอดคล้อง
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	3.80	4.27	4.63	มาก	.83	สอดคล้อง
2.3 รายละเอียดการประเมิน คุณลักษณะนักศึกษา	3.63	4.11	4.55	มาก	.92	สอดคล้อง
2.4 สรุปผลการประเมิน	3.71	4.20	4.60	มาก	.89	สอดคล้อง
2.5 การให้ข้อมูลป้อนกลับ	3.55	3.99	4.50	มาก	.95	สอดคล้อง
ภาคผนวก						
เครื่องมือการประเมิน	3.55	3.99	4.50	มาก	.95	สอดคล้อง

จากตารางที่ 29 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อประเด็นในการพิจารณาคู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทุกประเด็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.88-4.38 และมีค่าความสอดคล้อง โดยมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์อยู่ระหว่าง .61-1.08 ซึ่งมีความเป็นไปได้และความสอดคล้องทุกประเด็น

สรุปข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

1. เกณฑ์การประเมินในด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ควรปรับเกณฑ์คะแนนให้สูงขึ้น
2. เครื่องมือการประเมิน แหล่งข้อมูล ควร 360 องศา ควรเพิ่มการประเมินจากผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษา และรุ่นพี่ รุ่นน้องด้วย
3. เครื่องมือการประเมินในการวัดทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ควรเพิ่มการสังเกต การทำงานกลุ่ม และให้เพื่อนประเมิน
4. กรอบการประเมิน น่าจะเพิ่มการประเมินหลังสำเร็จการศึกษาด้วย โดยประเมินจากผู้ใช้บัณฑิต
5. ควรเพิ่มว่าผลการประเมินนำไปใช้อะไร เช่น การเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
6. แบบประเมินควรมีช่องให้ระบุเป็นการประเมินในปีการศึกษาใด

จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ปรับตามข้อเสนอแนะในข้อที่ 1, 3-6 ก่อนการนำไปทดลองใช้ (นาร่อง) แล้ว ส่วนข้อที่ 2 ยังประเมินผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ครบทุกส่วน จะนำข้อมูลไปเป็นข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ตอนที่ 3 ทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

1. ผลการทดลองใช้ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ในการทดลองใช้ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ใช้แบบแผนการวิจัยแบบพหุกรณี (Multi case studies) ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โดยมีรายละเอียดดังนี้

บริบทของสนามวิจัยโดยทั่วไป

โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ เป็นส่วนราชการในมหาวิทยาลัยราชภัฏ A โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างควมมีเอกภาพให้เกิดขึ้นในหลักสูตรอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏ A ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมบริการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 (จากผลการปรับปรุงพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527) โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ การดำเนินงานตามพันธกิจหลักของโรงเรียน คือ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

1. ด้านการเรียนการสอน โดยในปีการศึกษา 2557 โรงเรียนการท่องเที่ยวรับผิดชอบจัดการศึกษาในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี ดังนี้

- 1.1 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว
- 1.2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการโรงแรม
- 1.3 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการบิน
- 1.4 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบนิทรรศการและการจัดแสดง
- 1.5 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา Hospitality management (International programme)

ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ มีอาจารย์ประจำทั้งหมด 59.5 คน เป็นอาจารย์ประจำวุฒิปริญญาเอก จำนวน 13 คน และอาจารย์ประจำวุฒิปริญญาโท จำนวน 46.5 คน (ปฏิบัติงานจริง 57.5 คน ลาเรียน 2 คน) และมีนักศึกษาทั้งสิ้น 1,941 คน

2. ด้านการวิจัย โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการได้ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพงานวิจัยของอาจารย์ สนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัยในระดับที่สามารถตีพิมพ์และนำมาเป็นผลงานทางวิชาการได้ โดยจัดโครงการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์งานวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทย โครงการอบรมทรัพยากรบัณฑิตทางปัญญา เพื่อกระตุ้นให้คณาจารย์และนักศึกษาของหลักสูตรสร้างสรรค์โครงงานวิจัยสำหรับการเสนอขอทุนวิจัยจากหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาเป็นงานวิจัยฉบับสมบูรณ์และสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้านอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในระดับชาติและนานาชาติ และโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อการพัฒนาเค้าโครงวิจัยและคลินิกวิจัย ในสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการบริการ

3. ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการมีการจัดทำโครงการที่เป็นความร่วมมือด้านบริการทางวิชาการในหลายภาคส่วน ได้แก่ โครงการอบรมการพัฒนาขีดความสามารถของพนักงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับพนักงานสายการบิน พนักงานโรงแรม พนักงานบริษัทนำเที่ยว และพนักงานภัตตาคารและร้านอาหาร ด้วยการอบรมองค์ความรู้ในด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ การทำงานเป็นทีม ความรู้ด้านการตลาดและการขาย จริยธรรม และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจองตั๋วเครื่องบินสำหรับการท่องเที่ยว และโครงการอบรม (สัญจร) ประวัติศาสตร์สากลเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรที่ทำงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและสถานศึกษา และสร้างเครือข่ายระหว่างผู้เข้าร่วม โครงการสำหรับความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นต้น

4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการได้ดำเนินการจัดโครงการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และมีการส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมในโครงการ “THAI TOUCH: คืบความเป็นไทยในมาตรฐานงานท่องเที่ยวและบริการ” เพื่อสร้างนักศึกษาให้มีความเป็นไทยทั้งภายในและภายนอก โครงการไหว้ครู กตัญญูชิตา โครงการเทศน์มหาชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และโครงการสีสันท่งสายน้ำ มหกรรมลอยกระทง และมีโครงการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว โครงการปฏิบัติการภาคสนามเพื่อขอรับบัตรมัคคุเทศก์ (วัฒนธรรมสัญจรย้อนรอยประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมมรดกโลก อยูรยา-สุโขทัย-

ด้านนา) และการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการวัฒนธรรมข้ามชาติ ในโครงการงานประดิษฐ์ถาดจากใบตอง โครงการวิวัฒน์ทัศน์ สานสัมพันธ์พี่น้อง มัคคุเทศก์มืออาชีพ เส้นทางภาคใต้ (เส้นทางที่ 9) ตามข้อกำหนดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ตรึง-กระบี่-สุราษฎร์ธานี) และโครงการมองอดีตผ่านปัจจุบัน ไปกับประวัติศาสตร์การบิน เป็นต้น

การนำระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เข้าไปทดลองใช้

ในการนำระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เข้าไปทดลองใช้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ A นั้น ผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้บริหารมหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการประเมิน เป็นขั้นของการเตรียมดำเนินการประเมิน โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้ระบบการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
2. ประสานและติดตามการอนุมัติเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทดลองใช้ระบบการประเมิน และเมื่อได้รับอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยติดต่อประสานงานนัดหมายวัน และเวลาในการจัดการประเมิน
3. จัดเตรียมเอกสารคู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และเครื่องมือในการประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการประเมิน ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มผู้เข้าร่วมทดลองใช้ระบบฯ โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

1. จัดประชุมชี้แจง โดยการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และพิจารณาทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับระบบกลไกของระบบ มาตรฐานตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน รวมทั้งการตัดสินใจตัดสินเกณฑ์คุณภาพ
2. ผู้สอนดำเนินการทดลองใช้ระบบการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่กำหนด
3. สรุปและทบทวนผลการประเมิน และนำผลการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินประสิทธิผลของระบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ที่พัฒนาขึ้น โดยประยุกต์ใช้เกณฑ์มาตรฐานการประเมินของ Stuffbeam et al. (1981 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสิ, 2550, หน้า 178-180)

ได้แก่ ความมีประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงาน (Feasibility) ความเหมาะสม (Propriety) ความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูล (Accuracy)

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงระบบตามข้อเสนอแนะ และนำเสนอสรุประบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

กลุ่มนาร่อง/ รายวิชานาร่อง จำนวน 4 รายวิชา ซึ่งเปิดสอนในภาคเรียนที่ 2/2557 โดยอาจารย์ผู้สอน จำนวน 5 คน ประกอบด้วยรายวิชา ดังนี้

1. จิตวิทยาในอุตสาหกรรมบริการ

จุดมุ่งหมายของรายวิชา: วิชานี้มุ่งเน้นให้นักศึกษามีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานความต้องการของบุคคล หลักในการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ การแก้ไขปัญหาเมื่อลูกค้าไม่พึงพอใจ พร้อมกับปลูกฝังบุคลิกภาพและใจรักในการบริการเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต

คำอธิบายรายวิชา: ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานจิตวิทยา ศึกษาทฤษฎีการจูงใจ ทฤษฎีความต้องการ ทฤษฎีบุคลิกภาพ ทฤษฎีทัศนคติ ทฤษฎีความพึงพอใจ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจิตวิทยาประยุกต์ กลยุทธ์การบริการ วงจรการบริการ และคุณภาพการบริการ

2. การสัมมนาในธุรกิจการโรงแรม

จุดมุ่งหมายของรายวิชา: ศึกษา วิเคราะห์เหตุการณ์ ปัญหา รวมถึงแนวโน้มของธุรกิจโรงแรมจากกรณีศึกษา โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านธุรกิจ โรงแรม และนำความรู้ที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้ในธุรกิจโรงแรม

คำอธิบายรายวิชา: ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ ปัจจัยแวดล้อม การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ในอดีตและปัจจุบัน ที่ส่งผลต่อธุรกิจโรงแรม ศึกษาและวิเคราะห์แนวโน้มที่ส่งผลต่อธุรกิจโรงแรมในอนาคต

3. การจัดการธุรกิจสุขภาพ

จุดมุ่งหมายของรายวิชา: เพื่อให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้มาใช้ในการจัดการธุรกิจสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ

คำอธิบายรายวิชา: ศึกษาความหมาย ความสำคัญของลักษณะธุรกิจสุขภาพ ประเภทและรูปแบบการจัดการสุขภาพ มาตรฐานของการบริการ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพ และการบริหารจัดการตลาดของธุรกิจสุขภาพต่อความคาดหวังของลูกค้าได้

4. ทักษะวิชาชีพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

จุดมุ่งหมายของประสบการณ์ภาคสนาม: สืบเนื่องจากที่ผ่านมา สถานประกอบการต้องการนักศึกษาที่มีทั้งความรู้ด้านทฤษฎี พร้อมทั้งทักษะในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังต้องการนักศึกษาที่พร้อมปรับตัวเข้ากับองค์กร สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ได้สอดคล้องกับกลยุทธ์

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2560 ระบุถึงประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะความเป็นสวนดุสิต ที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน กลยุทธ์ที่ 1 ยกระดับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผู้เรียน มาตรการที่ 1.1 การส่งเสริมการเร่งรัดพัฒนาหลักสูตรใหม่ในลักษณะหลักสูตรบูรณาการศาสตร์ บนฐานความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย และหลักสูตรสร้างสรรค์ที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และกลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ จากแนวนโยบายการมุ่งเน้นพัฒนาระบบการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาเพื่อสร้างสมรรถนะ โดยมีจุดเด่นด้านบุคลิกภาพเฉพาะตามวัฒนธรรมมหาวิทยาลัย มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เป็นที่ยอมรับ และเป็นที่ต้องการของสังคม ดังนั้น หน่วยงานและองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการมนุษย์ จำเป็นจะต้องร่วมกันพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ให้มีสมรรถนะ คุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการ และสามารถสร้างศรัทธาจนเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนหรือสังคม ดังนั้น เพื่อให้นักศึกษา เป็นที่ยอมรับของชุมชนหรือสังคม อีกทั้งสามารถนำทฤษฎีการเรียนรู้จากชั้นเรียนมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น ทักษะเกี่ยวกับความเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างหลากหลาย เป็นต้น ทางหลักสูตรจึงได้จัดทำโครงการดังกล่าวขึ้น

วัตถุประสงค์ของประสบการณ์ภาคสนาม

1. เพื่อสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ ให้นักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในสายอาชีพ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาธุรกิจการโรงแรม
2. เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษา ในด้านของการใช้ชีวิตร่วมกัน การเป็นผู้นำ ยุคใหม่ ส่งเสริม ใส่ใจในวัฒนธรรมไทย และการมีคุณธรรมและจริยธรรม
3. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะเชิงบุคลิกภาพของนักศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการโรงแรมให้เป็นที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยและองค์กรบริการในสายวิชาชีพ
4. เพื่อปลูกฝังพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักศึกษาให้พร้อมออกสู่การปฏิบัติงาน
5. นักศึกษานำประสบการณ์ กรณีศึกษาไปปรับใช้ในการฝึกทักษะอาชีพของตนเองได้จากกลุ่มนักร้อง จำนวน 4 รายวิชา ผู้วิจัยได้นำแผนบริหารการสอนประจำวิชา (มคอ.3) มาวิเคราะห์การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาของแต่ละรายวิชาใน 6 ด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 กลุ่มนําร่อง/ รายวิชานําร่องที่ทดลองใช้คู่มือฯ

ผู้สอน	รายวิชา	ชั้นปี	การประเมิน						
			คุณธรรม จริยธรรม	ความรู้	ทักษะทางปัญญา	บุคลิกภาพ ระหว่างบุคคล และ ความรับผิดชอบ	ความสัมพันธ์	เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และภาษา	เทคนิคพื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์
ก	จิตวิทยาในอุตสาหกรรม บริการ	1	✓	✓	✓	✓		-	-
ข	จิตวิทยาในอุตสาหกรรม บริการ	1	✓	✓	✓	✓		-	-
ค	การสัมมนาในธุรกิจ การโรงแรม	3	✓	✓	✓	✓		-	-
ง	การจัดการธุรกิจสุขภาพ	3	✓	✓	✓	✓		-	-
จ	การจัดการธุรกิจสุขภาพ	3	✓	✓	✓	✓		-	-
ฉ	ทักษะวิชาชีพ ในอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและบริการ	2	✓	✓	✓	✓	✓		-

หมายเหตุ ฉ เป็นอาจารย์นิเทศก์ และใช้ผลจากการนิเทศก์นักศึกษา

ตารางที่ 31 ผลการทดลองใช้ในรายวิชาจิตวิทยาในอุตสาหกรรมบริการ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการโรงแรม ภาคเรียนที่ 2/2557

ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม	2.73	.932	ปานกลาง
นักศึกษามีความรู้	2.63	.456	ปานกลาง
นักศึกษามีทักษะทางปัญญา	2.99	.577	ปานกลาง
นักศึกษามีบุคลิกภาพ ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	3.36	.602	ดี
นักศึกษามีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและภาษา	-	-	-
นักศึกษามีทักษะด้านเทคนิคพื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์	-	-	-
รวมเฉลี่ย	2.93	.641	ปานกลาง

จากตารางที่ 31 พบว่า ผลการทดลองใช้คู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชวิทยาลัยวิทยา ในอุตสาหกรรมบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.93 และรายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับปานกลางและระดับดี มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.63-3.36

ตารางที่ 32 ผลการทดลองใช้ในรายวิชาการจัดการธุรกิจสุขภาพ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการโรงแรม ภาคเรียนที่ 2/2557

ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม	3.31	.605	ดี
นักศึกษามีความรู้	3.32	.423	ดี
นักศึกษามีทักษะทางปัญญา	3.26	.592	ดี
นักศึกษามีบุคลิกภาพ ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	3.26	.594	ดี

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
นักศึกษามีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและภาษา	-	-	-
นักศึกษามีทักษะด้านเทคนิคพื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์	-	-	-
รวมเฉลี่ย	3.29	.553	ดี

จากตารางที่ 32 พบว่า ผลการทดลองใช้คู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชวิชาการจัดการ
ธุรกิจสุขภาพ ภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.29 และรายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยระหว่าง
3.26-3.32

ตารางที่ 33 ผลการทดลองใช้ในรายวิชาการสัมมนาในธุรกิจการโรงแรม หลักสูตร
ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการโรงแรม ภาคเรียนที่ 2/2557

ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม	3.30	.646	ดี
นักศึกษามีความรู้	2.99	.572	ปานกลาง
นักศึกษามีทักษะทางปัญญา	3.06	.559	ดี
นักศึกษามีบุคลิกภาพ ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	3.34	.566	ดี
นักศึกษามีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและภาษา	-	-	-
นักศึกษามีทักษะด้านเทคนิคพื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์	-	-	-
รวมเฉลี่ย	3.17	.586	ดี

จากตารางที่ 33 พบว่า ผลการทดลองใช้คู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชวิทยาลัยการสัมมนา ในธุรกิจการโรงแรม ภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.17 และรายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับปานกลาง และระดับดี มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.99-3.34

ตารางที่ 34 ผลการทดลองใช้รายวิชาทักษะวิชาชีพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการโรงแรม ภาคเรียนที่ 2/2557

ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ย				แปลผล
	ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	ระยะที่ 3	รวม	
นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม	4.40	4.26	4.69	4.45	ดีมาก
นักศึกษามีความรู้	3.79	3.68	3.84	3.77	ดี
นักศึกษามีทักษะทางปัญญา	3.62	3.61	3.84	3.69	ดี
นักศึกษามีบุคลิกภาพ ทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	4.37	4.12	4.55	4.35	ดีมาก
นักศึกษามีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและภาษา	4.10	3.81	4.18	4.03	ดีมาก
นักศึกษามีทักษะด้านเทคนิคพื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์	-	-	-	-	-
รวมเฉลี่ย	4.06	3.90	4.22	4.06	ดีมาก

จากตารางที่ 34 พบว่า ผลการทดลองใช้คู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชวิทยาลัยการสัมมนา ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.06 และรายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับดีและระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.69-4.45

สรุปผลการทดลองใช้ระบบ ผู้วิจัยจัดทำคู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมของคู่มือ โดยผู้วิจัยประสานกับสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลองใช้ระบบ และเริ่มดำเนินการจากการประชุมชี้แจงรายละเอียดของคู่มือ

เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา วัตถุประสงค์ องค์กรประกอบ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน ประโยชน์จากการใช้ระบบ และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการทดลองใช้ โดยผู้วิจัย มีการติดตาม ให้คำแนะนำในระหว่างการทดลองใช้ ผลจากการทดลองใช้ระบบ (บางส่วน) ดังตารางที่ 31-34

ผลที่เกิดขึ้นกับหลักสูตร พบว่า หลักสูตรสามารถตรวจสอบผลการประเมินนักศึกษา ตามวงรอบปีการศึกษาได้ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา อย่างไรก็ตาม รวมทั้งนำไปใช้ในการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับหลักสูตร

2. ผลการประเมินประสิทธิผลของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้ระบบ

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	1	20
1.2 หญิง	4	80
รวม	5	100
2. ตำแหน่ง		
2.1 ผู้บริหาร	-	-
2.2 อาจารย์ผู้สอน	5	100
รวม	5	100
3. ประสบการณ์การสอน		
3.1 1-5 ปี	3	60
3.2 5-10 ปี	1	20
3.3 11-15 ปี	1	20
3.4 มากกว่า 15 ปี	-	-
รวม	5	100

จากตารางที่ 35 พบว่า ผู้ใช้ระบบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 80 มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 100 และมีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 60

การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่พัฒนาขึ้น

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลการตอบแบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ผู้ใช้ระบบมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่พัฒนาขึ้นใน 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านข้อมูลป้อนกลับ ดังนี้

ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลประเมินความพึงพอใจที่มีต่อระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านข้อมูลป้อนกลับ

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ด้านปัจจัยนำเข้า			
1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน	3.80	.45	มาก
2. องค์กรประกอบ	3.60	.55	มาก
3. เกณฑ์การประเมิน	3.60	.55	มาก
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	3.60	.55	มาก
5. ระยะเวลาในการประเมิน	3.60	.55	มาก
รวมเฉลี่ย	3.64	.38	มาก
ด้านกระบวนการประเมิน			
1. การเตรียมความพร้อมก่อนการประเมิน	3.80	.45	มาก
2. การกำหนดขั้นตอนและกิจกรรมการประเมิน	3.60	.55	มาก
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมิน	4.00	.71	มาก
4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมิน	3.60	.55	มาก
รวมเฉลี่ย	3.75	.47	มาก

ตารางที่ 36 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
ด้านผลผลิต			
1. ความถูกต้องน่าเชื่อถือของผลการประเมิน	3.80	.45	มาก
2. ผลการประเมินครอบคลุมตามกรอบ TQF	3.80	.45	มาก
รวมเฉลี่ย	3.80	.45	มาก
ด้านข้อมูลป้อนกลับ			
1. การรายงานสรุปผลการประเมิน	3.60	.55	มาก
2. มีข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติได้ชัดเจน	3.60	.55	มาก
รวมเฉลี่ย	3.60	.55	มาก

จากตารางที่ 36 พบว่า ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจต่อระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ อันดับที่ 1 ด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ย 3.80 อันดับที่ 2 ด้านกระบวนการประเมิน มีค่าเฉลี่ย 3.75 อันดับที่ 3 ด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าเฉลี่ย 3.64 และอันดับที่ 4 ด้านข้อมูลป้อนกลับ มีค่าเฉลี่ย 3.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 37 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลประเมินความพึงพอใจที่มีต่อระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ด้านความมีประโยชน์ (Utility)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1. ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.80	.84	มาก
2. สารสนเทศของผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือ	3.60	.55	มาก
3. มีการเสนอแนะการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์	3.40	.55	มาก
4. การแปลความหมายและการตัดสินใจผลการประเมินมีความถูกต้องและชัดเจน	3.60	.89	มาก

ตารางที่ 37 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
5. การรายงานผลการประเมินมีความชัดเจน และทันเวลา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	3.60	.55	มาก
6. มีการนำเสนอและเผยแพร่ผลการประเมิน ไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง	3.80	.45	มาก
7. ระบบการประเมินเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคน มีส่วนร่วมในการประเมิน	3.60	.89	มาก
รวมเฉลี่ย	3.63	.52	มาก

จากตารางที่ 37 พบว่า ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจต่อระบบการประเมินคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ด้านความมีประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.63
และรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.40-3.80

ตารางที่ 38 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลประเมินความพึงพอใจที่มีต่อระบบ
การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ด้านความเป็นไปได้
ในการนำไปใช้ (Feasibility)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1. ระบบที่มีวิธีการและขั้นตอนการประเมิน ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	3.80	.45	มาก
2. ระบบการประเมินมีกระบวนการ ขั้นตอน และผลการประเมินที่มีความน่าเชื่อถือ	3.60	.55	มาก
3. ผลการประเมินที่ได้มีความคุ้มค่า	3.80	.45	มาก
4. ระบบสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้จริง	4.00	.71	มาก
5. ระบบให้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้	3.80	.45	มาก
รวมเฉลี่ย	3.80	.47	มาก

จากตารางที่ 38 พบว่า ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจต่อระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80 และรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.60-4.00

ตารางที่ 39 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลประเมินความพึงพอใจที่มีต่อระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ด้านความเหมาะสม (Propriety)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. มีการกำหนดข้อตกลงของการประเมินไว้อย่างชัดเจน	4.00	.71	มาก
2. รายงานผลการประเมินอย่างตรงไปตรงมาและเปิดเผย	3.80	.45	มาก
3. ระบบการรายงานผลการประเมินมีความสมบูรณ์ถูกต้อง	3.80	.84	มาก
4. ผู้ประเมินทำการประเมินด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ	4.00	.71	มาก
5. ระบบการประเมินมีความเหมาะสมกับระบบการบริหารและการปฏิบัติงานของหน่วยงาน	3.60	.89	มาก
6. ระบบการประเมินมีความสอดคล้องกับภารกิจด้านการเรียนการสอนของหน่วยงาน	3.80	.45	มาก
รวมเฉลี่ย	3.83	.54	มาก

จากตารางที่ 39 พบว่า ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจต่อระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ในด้านความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.83 และรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.60-4.00

ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลประเมินความพึงพอใจที่มีต่อระบบ
การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ด้านความถูกต้องและครอบคลุม
(Accuracy)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1. มีการระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินชัดเจน	3.80	.84	มาก
2. มีการระบุขั้นตอนการประเมินไว้อย่างชัดเจน	3.60	.55	มาก
3. เครื่องมือการประเมินและการเก็บรวบรวมข้อมูล มีความถูกต้อง	4.00	.71	มาก
4. มีการจัดระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และรายงานผลที่ชัดเจน	3.80	.84	มาก
5. การเขียนรายงานผลการประเมินมีความชัดเจน อ่านเข้าใจ	3.60	.55	มาก
รวมเฉลี่ย	3.76	.57	มาก

จากตารางที่ 40 พบว่า ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจต่อระบบการประเมินคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ด้านความถูกต้องและครอบคลุม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย
3.76 และรายชื่ออยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.60-4.00

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and development) ผู้วิจัยศึกษา การพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและ การโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) กับวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) รวบรวมข้อมูลในลักษณะ พหุวิธี (Multi-methods) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) การสร้างและพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชา การท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 3) ทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของ ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

กลุ่มตัวอย่างเป็นประธานหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยว และการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา ประกอบด้วย ประธานหลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร/ อาจารย์ผู้สอน จำนวน 39 คน และนักศึกษา จำนวน 624 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 6 ประเภท ดังนี้

1. แบบศึกษาสภาพการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชา การท่องเที่ยวและการโรงแรม
2. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
3. แบบสอบถามเพื่อประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชา การท่องเที่ยวและการโรงแรม
4. แบบประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
5. แบบประเมินความเป็นไปได้ของคู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

6. แบบประเมินประสิทธิผลของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์สาระจากสภาพปัจจุบันของการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม จากการสัมภาษณ์ และจากเอกสาร
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

2. วิเคราะห์โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ พิสัย ค่าเฉลี่ย และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบศึกษาสภาพการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม จากแบบประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง)
ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
จากแบบประเมินความเป็นไปได้ของกลุ่มีระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และจากแบบประเมิน
ประเมินประสิทธิผลของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชา
การท่องเที่ยวนและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

3. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและองค์ประกอบเชิงยืนยัน จากแบบสอบถาม
เพื่อประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในระยะนี้ผู้วิจัยดำเนินการ
โดยวิเคราะห์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา และมาตรฐานที่ใช้
ในการประเมินต่าง ๆ ร่วมกับเอกสารที่เกี่ยวข้อง และขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ
ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม และผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพ
จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) หลังจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการ
โดยสัมภาษณ์ประธานหลักสูตร จำนวน 5 คน และจากแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้รับผิดชอบ
หลักสูตร/ อาจารย์ผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 39 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 25 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
64.10

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในระยะนี้ผู้วิจัยดำเนินการ
โดยนำผลที่ได้จากระยะที่ 1 มาสร้างแบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชา
การท่องเที่ยวนและการโรงแรม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านบุคลิกภาพ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ 5) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และภาษา และ 6) ด้านเทคนิคพื้นฐาน คณิตศาสตร์ และขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการท่องเที่ยว และการโรงแรม ด้านการประกันคุณภาพและการวัดและประเมิน จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขในขั้นต้น ไปทดลอง (Try out) และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง เมื่อได้ผลแบบสอบถาม จึงนำมา พัฒนา (ร่าง) ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา และทำการตรวจสอบ ความเป็นไปได้/ ความเหมาะสมของระบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จากการจัดสนทนากลุ่ม จำนวน 8 คน และสร้างคู่มือการใช้ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชา การท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตรวจสอบความเป็นไปได้ และความเหมาะสม ของคู่มือฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 ท่าน

ระยะที่ 3 การทดลองใช้ระบบ (นาร่อง) และการประเมินประสิทธิผลระบบการประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ในระยะนี้ ผู้วิจัย ดำเนินการโดยนำคู่มือการใช้ระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชา การท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มาทดลองใช้กับผู้ที่ใช้ระบบที่สมัครใจ จำนวน 5 คน ในกลุ่มทดลอง/ รายวิชานาร่อง ที่เปิดในภาคเรียนที่ 2/2557 เป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียน และทำการประเมินประสิทธิผลของระบบในด้านความมีประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ในการนำไปใช้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องและครอบคลุม หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการ รายงานผล พร้อมทั้งข้อเสนอแนะให้กับผู้ที่ใช้ระบบ

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทาง การจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา

ผลการวิเคราะห์ในระยะนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน จำนวน 8 ประเทศและเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) ดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านความรู้ อันดับที่ 2 ด้านทักษะทางปัญญา และทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ อันดับที่ 3 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้ เทคโนโลยี ตามลำดับ เมื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ของประเทศไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม พ.ศ. 2553 พบว่า มีลักษณะการวัดในประเด็นเดียวกัน ได้แก่ ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ส่วนประเด็นที่แตกต่าง คือ คุณธรรม จริยธรรม ที่เป็นจุดเน้นของประเทศไทย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและภาษา และด้านเทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม แบ่งเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

- 1.1 คุณธรรม จริยธรรม สังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน
- 1.2 จิตบริการ การเป็นตัวแทนทำกิจกรรม/ เข้าร่วมกิจกรรม
- 1.3 ความรับผิดชอบต่อสังคมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ สังเกตจากความรับผิดชอบต่อ

ในงานที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะงานที่ไม่มีค่าตอบแทน

- 1.4 กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน จิตบริการ เพราะมีทั้งคุณธรรม จริยธรรม

และจรรยาบรรณวิชาชีพในตัวเอง

2. ด้านความรู้ แบ่งเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

- 2.1 ความรอบรู้ทางวิชาการ ทดสอบก่อน-หลังเรียน และฝึกปฏิบัติการจริงภาคสนาม
- 2.2 ทักษะทางวิชาชีพ ฝึกปฏิบัติการจริงภาคสนาม
- 2.3 ความสามารถในการปฏิบัติงานการให้บริการที่สามารถเทียบเคียงกับ

ประเทศอื่น ๆ ฝึกประสบการณ์จริง

- 2.4 กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ทบทวนความรู้ ทักษะทางด้านวิชาการ

ในศาสตร์การท่องเที่ยว/ โรงแรมในภูมิภาคอาเซียน และความรู้รอบตัวให้มากขึ้น

3. ด้านทักษะทางปัญญา แบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

- 3.1 ทักษะการวิเคราะห์สถานการณ์และวิจารณ์แบบทดสอบ โดยใช้กรณีศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์

3.2 กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน เน้นการสอนแบบการคิดวิเคราะห์มากขึ้น ในทุกสถานการณ์ และใช้ Case study ฝึกวิเคราะห์ เช่น พฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอาเซียน สถานการณ์การท่องเที่ยวในอาเซียน เป็นต้น

4. ด้านบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ แบ่งเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

- 4.1 บุคลิกภาพดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สังเกตบุคลิกภาพ การแต่งกาย
- 4.2 สามารถพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้และทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง การสอบ
- 4.3 กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน บุคลิกภาพ

5. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและภาษา แบ่งเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

- 5.1 ประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ลักษณะการประเมิน

การนำเสนองานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสื่ออุปกรณ์ในการนำเสนอ การใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน

- 5.2 ประสิทธิภาพในการใช้ภาษาต่างประเทศ ข้อสอบวัดทักษะทางด้านภาษา
- 5.3 สามารถสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้ แบบทดสอบจากการทำกิจกรรม
- 5.4 กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน เตรียมความพร้อมด้านภาษาอาเซียน

ให้สามารถใช้งานได้จริง

6. ด้านเทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ แบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

- 6.1 ความรู้และความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์

ในการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล ผลการสอบ

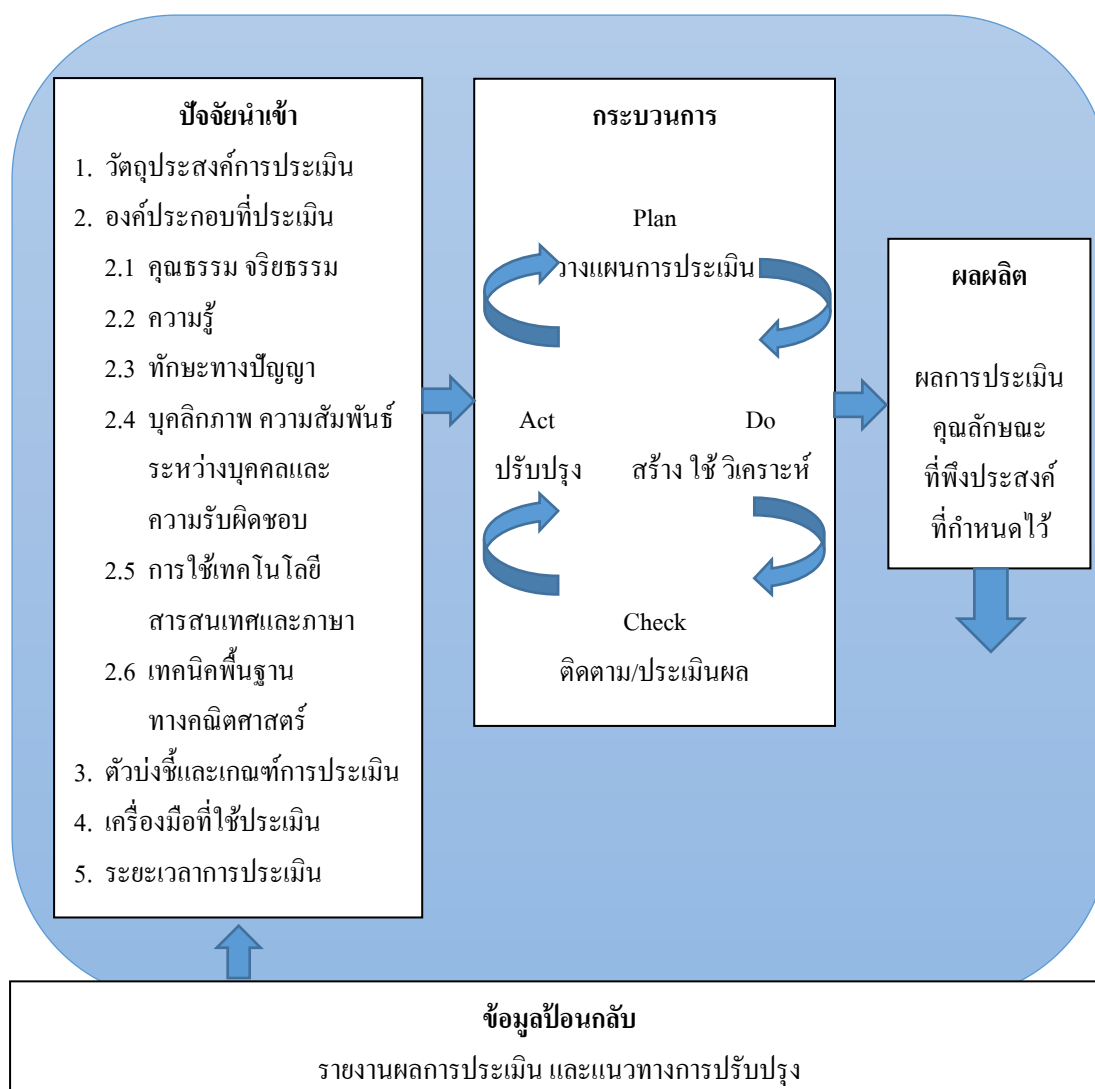
- 6.2 กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน คือ เพิ่มเติมด้านบัญชีและเศรษฐศาสตร์

ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน และเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่ประเทศในภูมิภาคอาเซียนให้ความสำคัญในการประเมินหลัก ๆ ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ร่วมกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ของประเทศไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม พ.ศ. 2553 พบว่า มีลักษณะการวัดในประเด็นเดียวกัน ได้แก่ ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ส่วนประเด็นที่แตกต่าง คือ คุณธรรม จริยธรรม ที่เป็นจุดเน้นของประเทศไทย และผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาเซียน จึงสรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ประกอบด้วย ด้านคุณธรรม จริยธรรม ประเมินลักษณะการสังเกต

พฤติกรรมในชั้นเรียน ด้านความรู้ ประเมินลักษณะทดสอบก่อน-หลังเรียน และฝึกปฏิบัติการจริง ภาคสนาม ทักษะทางปัญญา ประเมินลักษณะแบบทดสอบ โดยใช้กรณีศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและภาษา ประเมินลักษณะการนำเสนองาน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสื่ออุปกรณ์ การใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน และประเมินลักษณะข้อสอบวัดทักษะทางด้านภาษา และด้านเทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ประเมินลักษณะผลการสอบ และคุณลักษณะเด่นของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่ควรจะมี คือ อันดับที่ 1 บุคลิกภาพ ความรับผิดชอบ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งสามารถประเมินได้จากการออกภาคสนาม จากการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน และการประเมินตนเองของนักศึกษา อันดับที่ 2 คือ ภาษา ประเมินจากข้อสอบและภาคปฏิบัติ โดยอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบ อันดับที่ 3 การสื่อสาร

ระยะที่ 2 ผลการสร้างและพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

การพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการพัฒนาระบบประกอบด้วย 1) กรอบแนวคิดองค์ประกอบของระบบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านข้อมูลป้อนกลับ โดยมีกระบวนการดำเนินการดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 วางแผน ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครื่องมือ ขั้นตอนที่ 3 การใช้เครื่องมือ ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ประมวลผล ขั้นตอนที่ 5 ติดตามและประเมินผล ขั้นตอนที่ 6 นำผลประเมินไปปรับปรุง
2) กรอบแนวคิดองค์ประกอบของการพัฒนาระบบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ระบบ การออกแบบระบบ การทดลองใช้ และประเมินประสิทธิผลของระบบ
3) กรอบแนวคิดการประเมินประสิทธิผลของระบบตามมาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านความมีประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้องและครอบคลุม ดังแสดงในภาพที่ 14

ภาพที่ 14 องค์ประกอบของระบบ

ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

1. ผลการทดลองใช้ระบบ (กลุ่มนักร้อง) พบว่า ผลการทดลองใช้ผู้มีระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

1.1 รายวิชาจิตวิทยาในอุตสาหกรรมบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.93 และรายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับปานกลางและระดับดี มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.63-3.36

1.2 รายวิชาการจัดการธุรกิจสุขภาพ ภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.29 และรายตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.26-3.32

1.3 รายวิชาการสัมมนาในธุรกิจการโรงแรม ภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.17 และรายตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับปานกลางและระดับดี มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.99-3.34

1.4 รายวิชาทักษะวิชาชีพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.06 และรายตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับดีและระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.69-4.45

ผลที่เกิดขึ้นกับหลักสูตร พบว่า หลักสูตรสามารถตรวจสอบผลการประเมินนักศึกษาตามวงรอบปีการศึกษาได้ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาอย่างไรบ้าง รวมทั้งนำไปใช้ในการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษากายในระดับหลักสูตร

2. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยผู้ทดลองใช้ พบว่าผู้ทดลองใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ อันดับที่ 1 ด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ย 3.80 อันดับที่ 2 ด้านกระบวนการประเมิน มีค่าเฉลี่ย 3.75 อันดับที่ 3 ด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าเฉลี่ย 3.64 และอันดับที่ 4 ด้านข้อมูลป้อนกลับ มีค่าเฉลี่ย 3.60 ตามลำดับ

3. ผลการประเมินประสิทธิผลของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามมาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน พบว่า มาตรฐานทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ด้านความมีประโยชน์ (Utility) เห็นว่า ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการนำเสนอและเผยแพร่ผลการประเมินไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ (Feasibility) ระบบสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้จริง ผลการประเมินที่ได้มีความคุ้มค่า ด้านความเหมาะสม (Propriety) มีการกำหนดข้อตกลงของการประเมินไว้อย่างชัดเจน ผู้ประเมินทำการประเมินด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ และด้านความถูกต้องและครอบคลุม (Accuracy) เครื่องมือการประเมินและการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความถูกต้อง มีการระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินชัดเจน

อภิปรายผล

ผลจากการพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีประเด็นสำคัญที่ได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่นของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่ควรจะมีการประเมิน ได้แก่ อันดับที่ 1 บุคลิกภาพ ความรับผิดชอบและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประเมินจากการออกภาคสนาม จากการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน และการประเมินตนเองของนักศึกษา อันดับที่ 2 คือ ภาษา ประเมินจากข้อสอบและภาคปฏิบัติ โดยอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบ อันดับที่ 3 คือ การสื่อสาร ประเมินจากแบบสอบถามและการทำกิจกรรม สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม พ.ศ. 2553 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ใช้วิธีการประเมินหลากหลายวิธี โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและผลการเรียนรู้ที่ต้องการวัด เช่น การสอบ การนำเสนอผลงาน การทดสอบทักษะการปฏิบัติงาน การอภิปรายในชั้นเรียน การสังเกตพฤติกรรม ซึ่งอาจเป็นการประเมิน โดยตนเอง โดยผู้สอน และโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของภัทร์ธิดา บุญเสริมส่ง (2554) พบว่า แนวทางการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ในด้านผู้เรียน ได้แก่ ใช้การสังเกต สัมภาษณ์ ใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน สิ่งที่นักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมควรจะต้องเพิ่มเติม ได้แก่ จิตบริการ ความรู้ ทักษะที่มีต่อการอยู่ร่วมกันในภูมิภาค ทักษะทางด้านวิชาการ ในศาสตร์การท่องเที่ยว/โรงแรม ในภูมิภาคอาเซียน วิชาอาเซียนศึกษา ความรู้รอบตัว การสอนแบบการคิดวิเคราะห์มากขึ้นในทุกสถานการณ์ ดังที่ Southern Cross University (2006) ศึกษาคุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตสาขาการท่องเที่ยวในออสเตรเลีย ประกอบด้วย ทักษะในการบริการลูกค้า การให้ความสำคัญกับรายละเอียด การปรับตัวและความยืดหยุ่นในการทำงาน ทักษะการบริหารจัดการความสัมพันธ์ ทักษะการขายและการตลาด ทักษะการจัดการทั่วไป และความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ (2552) กล่าวว่า บัณฑิตต้องสามารถคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดอย่างเป็นระบบ สามารถนำความรู้ที่มีปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ต้องสามารถแยกแยะ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ก่อนนำไปใช้ และสามารถประเมินความเหมาะสมและความคุ้มค่าด้วยวิธีการที่หลากหลายได้ บุคลิกภาพ การเตรียมความพร้อมด้านภาษาอาเซียน ให้สามารถใช้งานได้จริง สอดคล้องกับสุบิน ยุระรัช (2556) พบว่า อาชีพที่ประชาคมอาเซียนคาดหวัง ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพด้านบริการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ และพนักงานโรงแรม ภัตตาคาร หรือร้านอาหาร และสรุปว่า การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศไทย เมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน บัณฑิตไทยควรจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมมากที่สุด

เมื่อไปทำงานจริงในสถานประกอบการ ในระดับที่เรียกว่า “บัณฑิตพร้อมใช้ (Work-ready graduate)” ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งในประเทศไทยจะต้องเตรียมความพร้อมในการผลิตและพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพในระดับที่อาเซียนคาดหวัง ดังเช่น ยุพวรรณ นังคลาภิวัฒน์ (2557) สรุปไว้ว่า การเตรียมพร้อมแรงงานวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียนของไทยนั้น ควรเน้นจุดแข็ง เสริมจุดอ่อน และพัฒนาคนให้ถูกกลุ่ม จึงจะสร้างความสมดุลในตลาดแรงงานด้านนี้ทั้งภายในประเทศ และเพิ่มโอกาสการแข่งขันในตลาดเสรีอาเซียนได้ เช่น ผู้ทำงานในสาขาโรงแรมที่พัก จำเป็นต้องได้รับการเสริมความรู้ด้านภาษา นอกจากภาษาอังกฤษแล้ว ควรรู้ภาษาอื่น ๆ ที่ใช้ในอาเซียน ส่วนผู้ทำงานสาขาเดินทาง เช่น คนที่เป็นผู้แนะนำการเดินทาง หรือผู้จัดการท่องเที่ยว ควรยกระดับความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ความเชี่ยวชาญ แหล่งท่องเที่ยวเป้าหมาย เป็นต้น

2. สร้างและพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยเน้นวิธีการเชิงระบบ (System approach) มีองค์ประกอบของระบบ 4 ด้าน คือ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ การประเมิน องค์ประกอบที่ประเมิน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน เครื่องมือที่ใช้ประเมิน และระยะเวลาการประเมิน 2) ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย วางแผนการประเมิน (Plan) สร้างใช้ วิเคราะห์ (Do) ติดตาม/ประเมินผล (Check) และปรับปรุง (Act) 3) ด้านผลผลิต คือ ผลการประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ และ 4) ด้านข้อมูลป้อนกลับ คือ รายงานผล และแนวทางการปรับปรุง ดังที่สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554) ระบุว่า กระบวนการทำงานเชิงระบบ (PDCA) ถือเป็นวงจรบริหารงานคุณภาพ ซึ่งในการบริหารได้นำวงจรการทำงานเชิงระบบ มาประยุกต์ใช้เพื่อการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ทุกครั้งที่วงจรหมุนครบรอบจะเป็นแรงส่งให้ หมุนในรอบต่อไป วิธีการใหม่ ๆ ที่ทำให้เกิดการปรับปรุงจะถูกทำเป็นมาตรฐานการทำงาน จะทำให้การทำงานมีการพัฒนาอย่างไม่สิ้นสุด ซึ่งการศึกษาของพิบูล เอกวารงกูร (2550) พบว่า ระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบด้านกระบวนการ องค์ประกอบด้านผลที่เกิดขึ้นจากระบบ และองค์ประกอบด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการ สอดคล้องกับการศึกษาของปาริชาติ เทวพิทักษ์ (2557) พบว่า ระบบประเมินการเรียนการสอนภาคปฏิบัติทางการพยาบาล ประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ของการประเมิน 2) ทฤษฎีโปรแกรม 3) หลักการของระบบ 4) ปัจจัยนำเข้า 5) กระบวนการประเมิน 6) ผลผลิต และ 7) การให้ข้อมูลย้อนกลับ เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (2556) กล่าวถึงการดำเนินการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา ต้องพิจารณาองค์ประกอบของการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ การมีส่วนร่วม การกำหนดประเด็นที่จะทวนสอบ การวางแผน

การปฏิบัติงานตามขั้นตอนในแผน การประเมิน การทวนสอบ และการปรับปรุงตามความสำเร็จของตัวบ่งชี้

3. ทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลจากการทดลองใช้ระบบ (บางส่วน) พบว่า การประเมินในรายวิชาจิตวิทยาในอุตสาหกรรมบริการ ผลการประเมินภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทำการประเมินกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่วนรายวิชาการจัดการธุรกิจสุขภาพ รายวิชาการสัมมนาในธุรกิจการโรงแรม และรายวิชาทักษะวิชาชีพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ผลการประเมินภาพรวมอยู่ในระดับดี ทำการประเมินกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 ซึ่งหลักสูตรสามารถตรวจสอบคุณลักษณะของนักศึกษาจากผลการประเมินนักศึกษาตามวงรอบปีการศึกษาได้ ในระหว่างระยะเวลาการศึกษาว่า เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือไม่ มีจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาอย่างไรบ้าง สอดคล้องกับ Gronlund (1981) ได้เชื่อมโยงการประเมินกับกระบวนการสอนไว้ว่า การประเมินเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปอย่างเป็นระบบเพื่อที่จะตัดสินว่าผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสอนเพียงใด รวมทั้งนำไปใช้ในการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ดังที่จิริยา เสถบุตร (2539); พิสนุ พองศรี (2549) กล่าวว่า การใช้ผลการประเมินสำหรับผู้บริหารและจัดการศึกษา ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ล้วนต้องอาศัยผลจากการประเมินเพื่อตรวจสอบมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน หน่วยงานทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา จนกระทั่งถึงระดับชาติ ว่าได้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายตามที่ตั้งไว้หรือไม่ การดำเนินงานที่ผ่านมามีจุดเด่นและจุดบกพร่องที่ต้องแก้ไขในเรื่องใดบ้าง การพัฒนาหลักสูตรจะมุ่งไปในทิศทางใด นอกจากนี้ ผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียนแต่ละคนก็ช่วยเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการจัดตำแหน่งหรือจัดอันดับเพื่อให้ทุนการศึกษา ให้ทุนในการทำวิจัย ให้รางวัลด้านความประพฤติ หรือการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการ และที่เข้าร่วมกับชุมชนก็เป็นสิ่งที่จำเป็น ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้แสดงผลของความก้าวหน้าและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ และใช้ผลการประเมินเพื่อรายงานความก้าวหน้าในการเรียนให้แก่ผู้ปกครอง ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนแต่ละคนนั้น ผู้ปกครองก็นับว่ามีบทบาทไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถาบันนั้น ๆ ดังนั้น การที่ครูผู้สอนได้ประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ก็ทำให้มีหลักฐานที่แน่ชัดและเชื่อถือได้สำหรับรายงานต่อผู้ปกครอง ซึ่งผลการประเมินก็จะช่วยในการวางแผนการเรียน ปรับปรุงผลการเรียนของผู้เรียนให้ดีขึ้น

รวมทั้งได้รับทราบสิ่งที่เป็นปัญหาสำคัญของผู้เรียน ถ้าหากผู้สอนได้แจ้งให้ทราบอย่างทันการณ์ จะทำให้ช่วยกันแก้ไขและปรับปรุงพฤติกรรมผู้เรียนให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา เฉพาะ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ซึ่งควรมีนโยบายในการนำกระบวนการในการประเมิน ไปใช้ในการกำกับ ติดตามแผนการประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ ในติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ในการพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า กลไกที่สำคัญ จากการประเมิน คือ การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักศึกษา ดังนั้นควรมีการส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการประเมินไปใช้ในการตรวจสอบผลการดำเนินการตามระบบและกลไกที่สถาบัน กำหนด ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ที่สอดคล้องกับ “มาตรฐานสมรรถนะขั้นพื้นฐานของ บุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน” (ASEAN Common competency standards for tourism professionals: ACCSTP) โดยการหาความต้องการจำเป็น ก่อนทำการประเมินในกระบวนการ ตั้งแต่รับเข้าศึกษา ระหว่างการศึกษา และหลังสำเร็จการศึกษา ที่เชื่อมโยงกับระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่พร้อมใช้ ทันการณ์

2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาในสาขาอื่น ๆ เนื่องจากคุณลักษณะของนักศึกษาแต่ละสาขามีลักษณะเฉพาะสาขา สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาและเอกลักษณ์ของสถาบัน รวมถึงการวัดคุณลักษณะ ที่นอกเหนือวิชาความรู้ เช่น การวัดความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิด เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *สภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 “จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร”*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ. (2558). เข้าถึงได้จาก <http://www.thaiall.com/tqf/>
- เกษม วัฒนชัย. (2539). แนวคิดในการประกันคุณภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์. ใน *เอกสารสัมมนาการรับรองคุณวุฒิกับมาตรฐานอุดมศึกษาไทยที่เหมาะสม*. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์*. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- จริยา เสดบุตร. (2539). *หลักการประเมินทางการศึกษา*. ขอนแก่น: ภาควิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชวาล แพร็ดกุล. (2518). *เทคนิคการวัดผล* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ทวนชัย ลมุลสว่าง. (2554). *การเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนในกลุ่มอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานในอาเซียน*. เข้าถึงได้จาก http://masterorg.wu.ac.th/source/detail.php?newss_id=448&paths=wms-sec
- ทิสนา แจมมณี. (2545). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แจมมณี. (2547). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยลักษณ์ วีระสมบัติ. (2555). *จะเอาตัวรอดในอาเซียนอย่างไร? เมื่อความท้าทายอุบัติใหม่ไม่ใช่แค่ “ภาษาอังกฤษ”*. เข้าถึงได้จาก <http://th.jobsdb.com/TH/EN/Resources/JobSeekerArticle/asean-survivor?ID=6499>
- บุญเชิด ภิญ โญอนันตพงษ์. (2545). *การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิด และวิธีการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ประเวศ วะสี. (2537). *การพัฒนาการศึกษาในอนาคต ในแนวทางการพัฒนาการศึกษาในอนาคต*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- ปาริชาติ เทวพิทักษ์. (2557). การพัฒนาระบบประเมินการเรียนการสอนภาคปฏิบัติทางการพยาบาล ตามแนวคิดการประเมินที่ใช้ทฤษฎีเป็นฐาน. *วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ*, 32(4), 190-199.
- ประชาชาติธุรกิจ. (2554). *Road map วิชาชีพท่องเที่ยว ไทยเตรียมพร้อมสู่เสรีแรงงานอาเซียน*. เข้าถึงได้จาก http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1310979761
- ปิยะธิดา ทองอร่าม. (2552). การพัฒนาระบบการประเมินการปฏิบัติงานสำหรับอาจารย์ มหาวิทยาลัยเอกชนตามแนวคิดของการประเมินแบบอิงมาตรฐาน และการให้ผลตอบแทนตามสมรรถนะ. *คุษณินิพนธ์ครุศาสตรคุษณินิพนธ์ิต*, สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงศ์เทพ จิระโร. (2554). *การประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พิกุล เอกวางกูร. (2550). *การวิจัยและพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบบูรณาการระดับประถมศึกษา*. *คุษณินิพนธ์ครุศาสตรคุษณินิพนธ์ิต*, สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2555). *หลักและเทคนิคการสอนระดับอุดมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิสนุ ฟองศรี. (2549). *การประเมินทางการศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, สมสุข ชีระพิจิตร และวัชนีย์ เชาว์ดำรง. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย: จากการศึกษาสู่การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวิข ทองโรจน์. (2555). ยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาไทยตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล. ใน *เอกสารประกอบการประชุมระดมความเห็น เรื่อง การพัฒนารอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศไทย (พ.ศ. 2555-2558) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล 26 ธันวาคม พ.ศ. 2555*. กรุงเทพฯ: สภาการศึกษา.
- ภัทร์ธิดา บุญเสริมส่ง. (2554). *การนำเสนอรูปแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ*. *คุษณินิพนธ์ครุศาสตรคุษณินิพนธ์ิต*, สาขาวิชาอุดมศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (2556). *คู่มือการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

- ยุพวรรณ นังคลาภิวัฒน์. (2557). การเตรียมความพร้อมแรงงานด้านการท่องเที่ยวของไทย เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 20(2), 158-169.
- รัชวิทย์ เมธิโชติเศรษฐ์. (2543). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามความต้องการของสถานประกอบการ ในจังหวัดลำปาง. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาอาชีวศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- วิชาชีพการ โรงแรมและการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาเซียน. (2556). เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/markandtony/2012/09/25/entry-2>
- วิมานพร รูปใหญ่. (2555). การศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. *อุบลราชธานี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.*
- วิทยา คู่วิรัตน์ (2539). *การพัฒนากระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร. คุษุณินิพนธ์ครุศาสตร์คุษุณิบัณฑิต, สาขาวิชา บริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- วันชัย ศิริชนะ. (2539). *รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2549). *รายงานการประเมินสภาพการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ของประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.*
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). *ทฤษฎีการประเมิน (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2541). *วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2551). *วิธีวิทยาการประเมิน: ศาสตร์แห่งคุณค่า (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สุชาติา กิระนันท์. (2556). *ประชาคมอุดมศึกษาไทยกับอาเซียน. เข้าถึงได้จาก <http://www.rm.rmtt.ac.th/prd./2012/AEC2015/21.5.55.pdf>*
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews3/News328072552.pdf>*

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553 ก). *มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชา การท่องเที่ยวและการโรงแรม พ.ศ. 2553*. เข้าถึงได้จาก http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews6/tourism_m1.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553 ข). *ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2558). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). *การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.). (2553). *อภิธานศัพท์ การประกันคุณภาพการศึกษา (QA Glossary)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ฟิลิกส์เซ็นเตอร์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.). (2554). *คู่มือการประกันคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2557)*. กรุงเทพฯ: ฟิลิกส์เซ็นเตอร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *สภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 “จะปฏิรูปการศึกษาไทย ให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร”*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: บางกอกบลิ๊อค.
- สุบิน ชูระรัช. (2556). การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตไทยสู่อาเซียน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 15(4), 134-146.
- สุเมธ เข้มมนัน. (2555). คุณลักษณะของบัณฑิต และการทำงานยุคใหม่. ใน *การประชุมเครือข่าย การวางแผนอุดมศึกษา ครั้งที่ 13/2555 มหาวิทยาลัยพะเยา พฤศจิกายน 2555*. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- Alkin, M. C. (1972). Evaluation theory development. In C. Weiss (Ed.), *Evaluation action programs* (pp. 105-117). Boston: Allyn & Bacon.

- Andrea, B. (2013). Education and training governance: Capacity building for national qualifications framework. In *ASEAN qualifications reference framework*. Australia: Bateman & Giles Pty.
- ASEAN University network [AUN]. (2010). *AUNUSR and S university social responsibility and sustainability*. Bangkok, Thailand: ASEAN University network.
- ASEAN university network quality assurance. (2011). *Guide to AUN actual quality assessment at programme level*. Bangkok, Thailand: ASEAN University network.
- Asian development bank. (2011). *Higher education across Asia: An overview of issues and strategies*. Maduluyong City, Philippines: Asian development bank.
- Banathy, B. H. (1968). *Instructional systems*. Palo Alto, CA: Fearon.
- Bedeian, A. G. (1993). *Management* (3rd ed.). Orlando: Harcourt Brace Javanavich College.
- Bollen, K. A. (1989). *Structural equation with latent variables*. Canada: John Wiley & Sons.
- Brown, T. A. (2006). *Confirmatory factor analysis for applied research*. New York: The Guilford Press.
- Byrne, B. M. (2012). *Structural equation modeling with Mplus: Basic concepts, applications and programming*. New York: Taylor & Francis Group.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Cronbach, L. J. (2001). Course improvement through evaluation. In D. L. Stufflebeam, G. F. Madaus, & T. Kellaghan (Eds.), *Evaluation models* (pp. 235-247, 2nd ed.). Netherlands: Springer.
- Ebel, R. L., & Frisbie, D. A. (1986). *Essentials of educational measurement* (4th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Fitzpatrick, L. J., Sanders, R. J., & Worthen, R. B. (2004). *Program evaluation: Alternative approaches and practical guidelines*. (3rd ed.). United States: Pearson Education.
- Glatthorn, A. A. (1996). *The teacher's portfolio: Fostering and documenting professional development*. Pockport, MA: Pro Active Publications.
- Gronlund, N. E. (1981). *Measurement and evaluation in teaching*. New York: McMillan.
- Ross, G. F. (1997). Hospitality/ tourism job applications and educational expectation. *International Journal of Contemporary Management*, 9(3), 124.

- Palenthiran, K., Bhattarai, P., Geng, L., & Deng, W. (2006). *Graduate attributes challenge report*. Retrieved from <http://www.uow.edu.au/careers/discover/TEC/2006/CommerceAccountingFinance.pdf>[2013 April, 11]
- Schoderbek, P. P., Schoderbek, C. G., & Kafalas, A. G. (1990). *Management systems conceptual considerations*. Boston, USA: Richard D. Irwin.
- Smith, A. W. (1978). *Management system: Analysis and application*. New York: The Dryden Press.
- Stufflebeam, D. L. (1981). Meta-evaluation: Concepts, standards and uses. In R. A. Berk (Ed.), *Education evaluation methodology: The state of the art*. Baltimore: The John Hopkins University Press.
- Stufflebeam, D. L. (2001). Foundational models for 21st century program evaluation. In D. L. Stufflebeam, G. F. Madaus, & T. Kellaghan (Eds.), *Evaluation models*. (pp. 33-83, 2nd ed.). Netherlands: Springer.
- Stufflebeam, D. L., Foley, W. J., Gephart, W. J., Guba, E. G., Hammon, R. L., Merriman, H. O., & Provus, M. M. (1971). *Educational evaluation and decision-making*. Itasca, IL: Peacock.
- Stufflebeam, D. L., Madaus, G. F., & Kellaghan, T. (2000). *Evaluation models: Viewpoints on educational and human services evaluation* (2nd ed.). Boston: Kluwer Academic.
- Southern Cross University. (2006). *Job ready graduates: A tourism industry perspective*. Australia: Australian Academic Press Pty.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายงานผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม
สภาพการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา
- ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสภาพการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง
ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา
- รายงานผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของระบบประเมินคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา โดยการสนทนากลุ่ม
- รายงานผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเป็นไปได้ ความเหมาะสมของคู่มือการใช้ระบบ
ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสภาพการประเมิน
คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาเซียน

ชุดที่ 1

1. รองศาสตราจารย์เทือน ทองแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
(มหาวิทยาลัยสวนดุสิต)
2. ดร.ศิริเพ็ญ คาบเพ็ญ	มหาวิทยาลัยย่นเรศวร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจษฎา ความคุ่นเคย	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
4. ดร.ไพริน เวชัญญะกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
(มหาวิทยาลัยสวนดุสิต)
5. ดร.ตระกูล จิตวัฒนากร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ชุดที่ 2

1. ดร.สุนทร เทียนงาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
(มหาวิทยาลัยสวนดุสิต)
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร ถาวรธิวาสัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
3. ดร.ตระกูล จิตวัฒนากร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
4. ดร.ไพริน เวชัญญะกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
(มหาวิทยาลัยสวนดุสิต)
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารุณี สกฤตภรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
(มหาวิทยาลัยสวนดุสิต)

สรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสภาพการประเมิน
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					ดัชนี ความสอดคล้อง (IOC)	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
1	มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตบริการและความรับผิดชอบต่อสังคมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ							
1.1	คุณธรรม จริยธรรม วัด/ ประเมินอย่างไร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.2	จิตบริการ วัด/ ประเมินอย่างไร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.3	ความรับผิดชอบต่อสังคมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ วัด/ ประเมินอย่างไร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.4	กรณีในประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ท่านคิดว่าควรมีประเด็นใดเพิ่มเติม ในด้านที่ 1 เพื่อเตรียมนักศึกษาเข้าสู่อาเซียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2	มีความรอบรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพในศาสตร์ทางการท่องเที่ยวและการโรงแรม มีความสามารถในการปฏิบัติงานการให้บริการและบริหารจัดการเทียบเท่ากับมาตรฐานสมรรถนะทางวิชาชีพในภูมิภาคอื่นของโลก							
2.1	ความรอบรู้ทางวิชาการ วัด/ ประเมินอย่างไร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.2	ทักษะทางวิชาชีพ วัด/ ประเมินอย่างไร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.3	ความสามารถในการปฏิบัติงานที่สามารถเทียบเคียงกับประเทศอื่น ๆ วัด/ ประเมินอย่างไร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.4	กรณีในประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ท่านคิดว่าควรมีประเด็นใดเพิ่มเติม ในด้านที่ 2 เพื่อเตรียมนักศึกษาเข้าสู่อาเซียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3	มีทักษะการวิเคราะห์สถานการณ์โดยประยุกต์ใช้ความรู้เหตุผลและวิจารณ์อย่างเหมาะสม เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ							
3.1	ทักษะการวิเคราะห์สถานการณ์และวิจารณ์ วัด/ ประเมินอย่างไร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					ดัชนี ความสอดคล้อง (IOC)	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
3.2	กรณีประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ท่านคิดว่าควรมีประเด็นใดเพิ่มเติม ในด้านที่ 3 เพื่อเตรียมนักศึกษาเข้าสู่ อาเซียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4	มีบุคลิกภาพดีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกระดับได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเอง ทั้งด้านความรู้และทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง							
4.1	บุคลิกภาพดีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ วัด/ ประเมินอย่างไร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.2	สามารถพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้และ ทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง วัด/ ประเมิน อย่างไร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.3	กรณีประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ท่านคิดว่าควรมีประเด็นใดเพิ่มเติม ในด้านที่ 4 เพื่อเตรียมนักศึกษาเข้าสู่ อาเซียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5	มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 2 ภาษา โดยเฉพาะ ภาษาอังกฤษ รวมทั้งสามารถสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม							
5.1	ประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ วัด/ ประเมินอย่างไร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.2	ประสิทธิภาพในการใช้ภาษาต่างประเทศ และสามารถสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้ วัด/ ประเมินอย่างไร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.3	กรณีประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ท่านคิดว่าควรมีประเด็นใดเพิ่มเติม ในด้านที่ 5 เพื่อเตรียมนักศึกษาเข้าสู่ อาเซียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6	มีความรู้และความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการวางแผนการจัดการและการพัฒนา							
6.1	ความรู้และความสามารถในการใช้เทคนิค พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในการประมวล และวิเคราะห์ข้อมูล วัด/ ประเมินอย่างไร	0	1	1	1	1	.80	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					ดัชนี ความสอดคล้อง (IOC)	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
6.2	กรณีประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ท่านคิดว่าควรมีประเด็นใดเพิ่มเติม ในด้านที่ 6 เพื่อเตรียมนักศึกษาเข้าสู่ อาเซียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7	ท่านคิดว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 6 ประการข้างต้นเพียงพอกับความต้องการ ของสังคมและตลาดแรงงาน และการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียนหรือไม่ หรือควร เพิ่มเติมทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็น	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

สรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสภาพการประเมิน
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา

แบบประเมินคุณลักษณะ	ข้อ	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					ดัชนี ความสอดคล้อง (IOC)	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	1	0	1	1	1	-1	.40	ตัดทิ้ง
	2	0	1	1	1	1	.80	ใช้ได้
	3	0	0	1	1	0	.40	ตัดทิ้ง
	4	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	5	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	6	0	1	1	1	0	.60	ใช้ได้
	7	0	1	1	1	1	.80	ใช้ได้
	8	0	1	1	1	1	.80	ใช้ได้
	9	0	1	1	1	0	.60	ใช้ได้
	10	0	1	0	1	1	.60	ใช้ได้
	11	0	1	1	1	1	.80	ใช้ได้
	12	0	1	1	1	0	.60	ใช้ได้
	13	0	1	1	1	0	.60	ใช้ได้
	14	1	1	1	1	-1	.60	ใช้ได้
ด้านบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และ ความรับผิดชอบ	15	0	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	16	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	17	1	0	1	1	1	.80	ใช้ได้
	18	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	19	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	20	1	1	1	1	-1	.60	ใช้ได้
	21	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	22	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	23	1	1	1	1	0	.80	ใช้ได้
	24	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

แบบประเมินคุณลักษณะ	ข้อ	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					ดัชนี ความสอดคล้อง (IOC)	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
ด้านบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และ ความรับผิดชอบ	25	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	26	1	1	1	1	0	.80	ใช้ได้
	27	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	28	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	29	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	30	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	31	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	32	1	0	1	1	0	.60	ใช้ได้
	33	1	1	0	1	1	.80	ใช้ได้
	34	1	-1	1	1	1	.60	ใช้ได้
	35	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	36	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	37	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	38	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	39	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	40	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	41	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ด้านการใช้เทคโนโลยี	42	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	43	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	44	1	0	1	1	1	.80	ใช้ได้
	45	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	46	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	47	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	48	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	49	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	50	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

แบบประเมินคุณลักษณะ	ข้อ	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					ดัชนี ความสอดคล้อง (IOC)	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
การวิเคราะห์สถานการณ์	51	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	52	1	1	0	1	1	.80	ใช้ได้
	53	1	1	0	1	1	.80	ใช้ได้
	54	1	1	0	1	0	.60	ใช้ได้
	55	1	1	1	1	0	.80	ใช้ได้
	56	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	57	1	1	1	1	0	.80	ใช้ได้
	58	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	59	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	60	1	1	0	1	1	.80	ใช้ได้
ด้านการใช้เทคนิคพื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์ ในการประมวลและวิเคราะห์ ข้อมูล	61	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	62	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	63	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	64	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	65	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	66	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	67	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	68	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	69	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	70	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิจัดสรรทุนในกลุ่มระบบประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง
ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา

1. ดร.ปฤถต์ นัจนฤตย์	อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (ผู้ดำเนินรายการ)
2. ดร.จิรัชย์ ศิริศิริรัมย์	อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการบริการ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
3. อาจารย์กมลลักษณ์ โพธิ์พันธุ์	อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
4. ดร.ไพริน เวชัญญะกุล	อาจารย์โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร สุทองหล่อ	รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
6. อาจารย์พิมพ์วิ ทหารแก้ว	คณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาธุรกิจการโรงแรม โรงเรียนการท่องเที่ยว
และการบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
7. อาจารย์ชุตินา จักรจรัส	ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาธุรกิจการโรงแรม โรงเรียนการท่องเที่ยว
และการบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
8. อาจารย์รัชชนก บุญเจือ	ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยว
และการบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
9. อาจารย์ฉัตรมงคล จันทราทิพย์	ประธานหลักสูตรสาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทเกษม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของกลุ่มีระบบการประเมิน
คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา

1. รองศาสตราจารย์พันเอก ดร.ถวัลย์ ฤกษ์งาม	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์เทือน ทองแก้ว	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงตา สราญรมย์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันทนา วิจิตรเนาวรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
5. รองศาสตราจารย์สุเทพ ลิ้มอรุณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมาลี งามสมบัติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุบล สมทรง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรฤกษ์ อนันต์มงคล	สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสงี่ยม บุญบานาน	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร สุทองหล่อ	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
11. ดร.นภาพร จันทร์ฉาย	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
12. ดร.นิตานาถ มั่งศิริ	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
13. ดร.วิจิตรา ศรีสอน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
14. ดร.นิยม สุวรรณเดช	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
15. ดร.สุพัฒนา หอมบุปผา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
16. ดร.ญาติมา นุชแดง	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
17. ว่าที่ร้อยตรี ดร.อนันต์ โพธิกุล	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ภาคผนวก ข

- แบบศึกษาสภาพการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชา
การท่องเที่ยวและการโรงแรม
- แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
- แบบสอบถามเพื่อประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชา
การท่องเที่ยวและการโรงแรม

**แบบศึกษาสภาพการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม**

แบบศึกษาสภาพการประเมินฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา แบบศึกษาสภาพการประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล และตอนที่ 2 สภาพการวัด/ ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ ไม่เปิดเผยข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต ทำการวิเคราะห์และเสนอผลในภาพรวม จึงขอความร่วมมือจากท่านในการตอบที่ตรงกับสภาพจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () และกรอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านในช่องว่างที่ตรงกับสภาพจริง

- (1) เพศ () ชาย () หญิง
- (2) วุฒิการศึกษาสูงสุด () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก
- (3) ตำแหน่งทางวิชาการ () ศาสตราจารย์ () รองศาสตราจารย์
() ผู้ช่วยศาสตราจารย์ () อาจารย์
- (4) ประสบการณ์การสอน.....ปี
- (5) หลักสูตร/ สาขาวิชาที่สอน.....
- (6) วิชาที่สอนภาคทฤษฎี ได้แก่.....
- (7) วิชาที่สอนภาคปฏิบัติ ได้แก่.....
- (8) การเข้าร่วมอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ตั้งแต่เริ่มมี TQF (จัดโดยสถาบัน) () ไม่เคยเข้าร่วม () 1-2 ครั้ง () 3-4 ครั้ง () มากกว่า 4 ครั้ง

และเข้าร่วมการอบรมภายนอกสถาบัน จำนวน.....ครั้ง

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันในการวัด/ ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาการท่องเที่ยว และการโรงแรมของท่าน

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการวัด/ ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในช่องว่างที่ตรงกับสภาพจริง

1. มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตบริการและความรับผิดชอบต่อสังคมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

1.1 คุณธรรม จริยธรรม วัด/ ประเมินอย่างไร.....

.....

1.2 จิตบริการ วัด/ ประเมินอย่างไร.....

.....

1.3 ความรับผิดชอบต่อสังคมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ.....

.....

1.4 กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ท่านคิดว่าควรมีประเด็นใดเพิ่มเติมในด้านที่ 1

เพื่อเตรียมนักศึกษาเข้าสู่อาเซียน.....

.....

2. มีความรอบรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพในศาสตร์ทางการท่องเที่ยวและการโรงแรม

มีความสามารถในการปฏิบัติงานการให้บริการและบริหารจัดการเทียบเท่ากับมาตรฐานสมรรถนะทางวิชาชีพในภูมิภาคอื่นของโลก

2.1 ความรอบรู้ทางวิชาการ วัด/ ประเมินอย่างไร.....

.....

2.2 ทักษะทางวิชาชีพ วัด/ ประเมินอย่างไร.....

.....

2.3 ความสามารถในการปฏิบัติงานการให้บริการที่สามารถเทียบเคียงกับประเทศอื่น ๆ

วัด/ ประเมินอย่างไร.....

2.4 กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ท่านคิดว่าควรมีประเด็นใดเพิ่มเติมในด้านที่ 2

เพื่อเตรียมนักศึกษาเข้าสู่อาเซียน.....

.....

3. มีทักษะการวิเคราะห์สถานการณ์โดยประยุกต์ใช้ความรู้เหตุผลและวิจารณ์อย่างเหมาะสม
เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ

3.1 ทักษะการวิเคราะห์สถานการณ์และวิจารณ์ วัตถุประสงค์/ ประเมินอย่างไร.....

.....

3.2 กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ท่านคิดว่าควรมีประเด็นใดเพิ่มเติมในด้านที่ 3
เพื่อเตรียมนักศึกษาเข้าสู่อาเซียน.....

.....

4. มีบุคลิกภาพดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกระดับ ได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเอง
ทั้งด้านความรู้และทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

4.1 บุคลิกภาพดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ วัตถุประสงค์/ ประเมินอย่างไร.....

.....

4.2 สามารถพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้และทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง วัตถุประสงค์/ ประเมินอย่างไร....

.....

4.3 กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ท่านคิดว่าควรมีประเด็นใดเพิ่มเติมในด้านที่ 4
เพื่อเตรียมนักศึกษาเข้าสู่อาเซียน.....

.....

5. มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 2 ภาษา
โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ รวมทั้งสามารถสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม

5.1 ประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ วัตถุประสงค์/ ประเมินอย่างไร.....

.....

5.2 ประสิทธิภาพในการใช้ภาษาต่างประเทศ วัตถุประสงค์/ ประเมินอย่างไร.....

.....

5.3 สามารถสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้ วัตถุประสงค์/ ประเมินอย่างไร.....

.....

5.4 กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ท่านคิดว่าควรมีประเด็นใดเพิ่มเติมในด้านที่ 5
เพื่อเตรียมนักศึกษาเข้าสู่อาเซียน.....

.....

6. มีความรู้และความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผนการจัดการและการพัฒนา

6.1 ความรู้และความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล วัด/ ประเมินอย่างไร.....

6.2 กรณีที่ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียน ท่านคิดว่าควรมีประเด็นใดเพิ่มเติมในด้านที่ 6 เพื่อเตรียมนักศึกษาเข้าสู่อาเซียน.....

7. ท่านคิดว่าคุณลักษณะทั้ง 6 ประการข้างต้น เพียงพอกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนหรือไม่ หรือควรเพิ่มเติมทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็น

7.1 () เพียงพอ

7.2 () ไม่เพียงพอ ควรเพิ่มเติม.....

8. อื่น ๆ (ถ้ามี)

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวศิริโรจน์ ตระกูลสถิตย์มั่น

นิสิตปริญญาเอกสาขาวิชาวิจัย วัดผลและสถิติการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

****แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม****

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลทั่วไป การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทั้งหมด 8 หน้า

2. แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ตอนที่ 2 การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา

ตอนที่ 3 แบบวัดการวิเคราะห์สถานการณ์ และการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ สถิติในการประมวลการแปลความหมายและวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 4 ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ

3. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด และตอบคำถามโดยกากบาท X คำตอบที่ถูกต้อง ซึ่งแบบสอบถามนี้จัดทำเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม และไม่มีผลกระทบบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม คำตอบของท่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับการวิจัยครั้งนี้และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามโดยพิจารณาจากสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริง และขอขอบคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการวิจัย

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () และกรอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักศึกษาในช่องว่างที่ตรงกับสภาพจริง

- (1) เพศ () ชาย () หญิง
- (2) สาขาวิชา () การท่องเที่ยว () การโรงแรม () การท่องเที่ยวและการโรงแรม
 () อุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยว () อื่น ๆ.....
- (3) ชั้นปีที่ศึกษา () ชั้นปีที่ 1 () ชั้นปีที่ 2 () ชั้นปีที่ 3 () ชั้นปีที่ 4
- (4) ภาค () ภาคปกติ () ภาคพิเศษ
- (5) มหาวิทยาลัย.....
- (6) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย (GPAX) (ระบุทศนิยม 2 ตำแหน่ง เช่น 3.25)
- (7) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ () ไม่เคย () เคย (ระบุสถานที่).....
- (8) ผลการเรียน (กลุ่มวิชาภาษา) เช่น ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ
เชิงสถานการณ์ ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในธุรกิจ
โรงแรม ภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์ เป็นต้น
(ตัวอย่างการกรอก) รายวิชาภาษา (ระบุ) ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ผลการเรียน () A () B+ () B () C+ () C () D+ () D () F
1. รายวิชาภาษา (ระบุ).....
 ผลการเรียน () A () B+ () B () C+ () C () D+ () D () F
2. รายวิชาภาษา (ระบุ).....
 ผลการเรียน () A () B+ () B () C+ () C () D+ () D () F
3. รายวิชาภาษา (ระบุ).....
 ผลการเรียน () A () B+ () B () C+ () C () D+ () D () F
4. รายวิชาภาษา (ระบุ).....
 ผลการเรียน () A () B+ () B () C+ () C () D+ () D () F
5. รายวิชาภาษา (ระบุ).....
 ผลการเรียน () A () B+ () B () C+ () C () D+ () D () F

(9) ผลการเรียนกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศเพื่องานอาชีพ

1. รายวิชาภาษา () จีน หรือ () ญี่ปุ่น

ผลการเรียน () A () B+ () B () C+ () C () D+ () D () F

2. รายวิชาภาษาอื่นๆ (ระบุ)

ผลการเรียน () A () B+ () B () C+ () C () D+ () D () F

ตอนที่ 2 การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของนักศึกษา ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษา ร้อยละ 81-100

มาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษา ร้อยละ 61-80

ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษา ร้อยละ 41-60

น้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษา ร้อยละ 21-40

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษา ร้อยละ 1-21

คุณลักษณะของนักศึกษา	ระดับพฤติกรรมที่เป็นจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
1. บางครั้งข้าพเจ้าทำการบ้านไม่ทัน ข้าพเจ้าจะลอกเพื่อน					
2. หากเกิดความขัดแย้งขึ้น ข้าพเจ้าสามารถแก้ปัญหาได้อย่างยุติธรรม					
3. ข้าพเจ้าไม่ชอบกฎระเบียบที่เคร่งครัด					
4. เมื่ออาจารย์ให้ทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ					
5. การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ทำให้ข้าพเจ้ามีความสุข					
6. เมื่อต้องเป็นผู้นำในการทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัด					
7. ข้าพเจ้าแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของสถาบันโดยไม่ต้องให้อาจารย์ตักเตือน					
8. ข้าพเจ้าเข้าเรียนตรงตามเวลา					

คุณลักษณะของนักศึกษา	ระดับพฤติกรรมที่เป็นจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ต่อ)					
9. เวลาอาจารย์สอน ข้าพเจ้าไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เพราะไม่มั่นใจคำตอบตนเอง					
10. ขณะที่อาจารย์สอน ข้าพเจ้าจะตั้งใจฟัง					
11. ในขณะที่สอบ ข้าพเจ้าเคยแอบถามคำตอบจากเพื่อน					
12. ข้าพเจ้าส่งงานไม่ทันตามกำหนดบ่อยครั้ง					
13. เมื่อเกิดปัญหาเฉพาะหน้า ข้าพเจ้าไม่สามารถตัดสินใจได้					
14. เมื่อได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน ข้าพเจ้าทำได้เสร็จตามกำหนด					
ด้านบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ					
15. ข้าพเจ้ามักสำรวจการแต่งกายและทรงผมตนเองให้เรียบร้อยก่อนออกจากบ้านเสมอ					
16. ข้าพเจ้าแต่งกายได้ถูกเหมาะกับเวลาและสถานที่					
17. ข้าพเจ้าสามารถพูดต่อสาธารณชนได้					
18. ข้าพเจ้าชอบร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์					
19. เมื่อผู้อื่นโต้แย้งความคิดเห็นของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะฟังเหตุผลของผู้นั้นด้วยความเต็มใจ					
20. เมื่อข้าพเจ้าไม่พอใจ มักแสดงออกทางสีหน้าและกิริยาทันที					
21. ข้าพเจ้ามีความสุขพออ่อนโยนกับบุคคลทั่วไป					
22. เมื่ออาจารย์มอบหมายให้ทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้าสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้					
23. ข้าพเจ้าสามารถทำงานได้รวดเร็วภายใต้ภาวะกดดัน					
24. ข้าพเจ้าเป็นคนรอบคอบ					
25. ข้าพเจ้าเป็นนักฟังที่ดี					

คุณลักษณะของนักศึกษา	ระดับพฤติกรรมที่เป็นจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ (ต่อ)					
26. ข้าพเจ้าเป็นผู้พูดที่ดี					
27. ข้าพเจ้ามีความไวต่อการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น					
28. ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นในการทำงาน					
29. เมื่อมีผู้ขอความช่วยเหลือ ข้าพเจ้าจะช่วยเหลือทันที					
30. ข้าพเจ้าไม่กลัวที่จะเริ่มทักทายผู้ที่ไม่รู้จักก่อน					
31. ข้าพเจ้าไม่ชอบการเอาเปรียบผู้อื่น					
32. ข้าพเจ้ามักจะควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ค่อยได้					
33. เมื่อมีชาวต่างประเทศเข้ามาสอบถาม ข้าพเจ้ายินดีให้ความช่วยเหลือ					
34. เมื่อรับปากว่าจะทำสิ่งใดแล้ว ข้าพเจ้าจะได้สำเร็จตามกำหนด					
35. ข้าพเจ้ามีการสำรวจตนเอง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
36. ข้าพเจ้าจะมีเวลาเพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกห้องเรียน					
37. ข้าพเจ้าจะจัดตารางอ่านหนังสือแต่ละวัน และสามารถทำได้ตามเวลา					
38. ข้าพเจ้าชอบศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพนี้					
39. ข้าพเจ้าสามารถวางแผนการเรียนของตนได้อย่างดี					
40. เมื่อออกทัวร์เก็บเส้นทางข้าพเจ้าสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดี					
41. ข้าพเจ้าสามารถทำงานในห้องปฏิบัติการได้ดี					

คุณลักษณะของนักศึกษา	ระดับพฤติกรรมที่เป็นจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการใช้เทคโนโลยี					
42. ข้าพเจ้าใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่จำเป็นได้					
43. ข้าพเจ้าใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม					
44. ข้าพเจ้าสามารถประยุกต์ใช้สารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การจัดเก็บ และบันทึกข้อมูลได้					
45. ข้าพเจ้าเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอสารสนเทศและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะกับสถานการณ์					
46. ข้าพเจ้ามีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีให้กับผู้อื่นได้					
47. ข้าพเจ้าใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียน					
48. ข้าพเจ้าใช้อินเทอร์เน็ตติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอน เพื่อส่งการบ้าน รายงานในรูปแบบแฟ้มข้อมูล					
49. ข้าพเจ้าใช้อินเทอร์เน็ตส่งคอมมอนไลน์ในการติดต่อกับกลุ่มเพื่อน					
50. ข้าพเจ้าใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวิชาชีพ					

ตอนที่ 3 แบบวัดการวิเคราะห์สถานการณ์ และการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์

3.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ ของให้นักศึกษาอ่านและวิเคราะห์สถานการณ์ต่อไปนี้

สถานการณ์ที่ 1: กลุ่มมัคคุเทศก์อาชีพภาษาจีนในภูเก็ต ประมาณ 200 คน นำโดยนายใจฟู แซ่หลี่ มัคคุเทศก์อาชีพภาษาจีน และ น.ส.อาภารัตน์ ชาตชุตติกำจร ที่ปรึกษากลุ่มมัคคุเทศก์ภาษาจีน เดินทางเข้ายื่นหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต เพื่อเรียกร้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหากรณีมัคคุเทศก์ต่างชาติชาวจีนเข้ามาแย่งอาชีพคนไทย ด้วยการทำหน้าที่มัคคุเทศก์แทนคนไทย ทั้ง ๆ ที่อาชีพมัคคุเทศก์เป็นอาชีพสงวนสำหรับคนไทย โดยให้เจ้าหน้าที่ทำการจับกุมดำเนินคดี และให้เจ้าหน้าที่จับกุม ไกด์เถื่อนให้เสมอภาคกัน รวมทั้งเรียกร้องให้หน่วยงานภาครัฐอบรมไกด์ภาษาจีนให้เพียงพอต่อความต้องการ ปัจจุบันมีไกด์เถื่อนชาวจีนได้เข้ามาทำอาชีพไกด์ไม่ต่ำกว่า 300 คน โดยไกด์จีนเถื่อนเหล่านั้นได้แฝงตัวเข้ามาในคราบของนักท่องเที่ยว นำนักท่องเที่ยวชาวจีนเข้าไปท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ แทนไกด์คนไทย มีหน้าซำไกด์จีนเหล่านั้นยังทำลายภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต และประเทศไทย ด้วยการกล่าวหาออกไปในทางที่ไม่ดีให้แก่ประเทศไทย เช่น กล่าวหาว่าเมืองไทยเป็นเมืองผู้หญิงขายบริการ โฉว้กะเทยที่เกิดขึ้นเพราะพ่อแม่ยากจน จึงต้องให้ลูกมาเดินโชว์ เป็นต้น และมีการบิดเบือนข้อมูลต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์เมืองไทย และการท่องเที่ยวในอนาคต (ที่มา: ผู้จัดการออนไลน์)

จากสถานการณ์ที่ 1 ให้นักศึกษาตอบคำถามข้อ 51-55 โดย กากบาท X คำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

51. ใครน่าจะเป็นคนทำให้สถานการณ์นี้เกิดขึ้นมากที่สุด
ก. ไกด์ต่างชาติชาวจีน	ข. ไกด์ไทย
ค. นักท่องเที่ยวชาวจีน	ง. กลุ่มมัคคุเทศก์อาชีพภาษาจีน
52. เมื่อสถานการณ์นี้เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่ออย่างไร
ก. ไกด์เถื่อนมีปริมาณเพิ่มขึ้น	ข. จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง
ค. เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องทำงานหนักขึ้น	ง. มัคคุเทศก์ไทยตกงาน

53. ถ้าสถานการณ์นี้ไม่เกิดขึ้น ใครจะได้รับผลประโยชน์ ใครจะเสียผลประโยชน์
- ก. ไกด์ไทยได้รับผลประโยชน์ ไกด์ต่างชาติเสียผลประโยชน์
 - ข. ไกด์ต่างชาติได้รับผลประโยชน์ ไกด์ไทยเสียผลประโยชน์
 - ค. ไกด์ไทยและไกด์เถื่อนได้รับผลประโยชน์
 - ง. ไกด์ไทยและไกด์เถื่อนเสียผลประโยชน์
54. สรุปจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นควรมีแนวทางแก้ไขอย่างไร
- ก. ประกาศให้นักท่องเที่ยวระวังไกด์เถื่อน
 - ข. ดำเนินการตามกฎหมายกับไกด์เถื่อน
 - ค. จัดอบรมให้กับไกด์ไทย
 - ง. กลุ่มมัคคุเทศก์อาชีพภาษาจีนยื่นหนังสือให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
55. หากนักศึกษาเป็นไกด์ชาวไทย แล้วพบเจอไกด์เถื่อนจะอย่างไร
- ก. ประกาศให้นักท่องเที่ยวทราบเพื่อระวังไกด์เถื่อน
 - ข. เข้าไปว่ากล่าวตักเตือนไกด์เถื่อนทันที
 - ค. นั่งเฉย ปล่อยให้เป็นที่ของเจ้าหน้าที่
 - ง. พยายามเก็บหลักฐาน และแจ้งข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ เพื่อใช้ในการติดตาม และบังคับใช้กฎหมาย

สถานการณ์ที่ 2: ในช่วงปี 2556 ที่ผ่านมา ได้มีกรณีที่ประเทศพม่าจะปิดปรับปรุงแหล่งก๊าซธรรมชาติ ระหว่างวันที่ 4-12 เมษายน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการผลิตไฟฟ้าในไทย ทั้งประเทศช่วงเวลานั้น โดยเฉพาะจังหวัดในพื้นที่ภาคใต้ 14 จังหวัด สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น ภูเก็ต กระบี่ สุราษฎร์ธานี และเกาะหลีเป๊ะ จังหวัดสตูล แม้จะไม่ได้รับผลกระทบมากนัก เนื่องจากในส่วนของห้องพัก โรงแรม และสนามบิน มีไฟฟ้าสำรองใช้ในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าว มีเพียงธุรกิจร้านอาหาร และธุรกิจสปาที่ได้รับผลกระทบเล็กน้อย ด้วยนักท่องเที่ยวยกเลิกการเข้ารับบริการในช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าว

ขณะที่เหตุการณ์ท่อน้ำมันดิบของบริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) รั่วบริเวณอ่าวพร้าว เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ได้สร้างความเสียหายให้กับผู้ประกอบการ โรงแรม ร้านอาหาร ชาวบ้านที่ทำเรือโดยสาร เป็นอย่างมาก และมีที่ทำว่าจะส่งผลกระทบต่อถึงการท่องเที่ยวระยะยาว เนื่องจากภาพลักษณ์ที่นำเสนอออกไปทำให้กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เคยเดินทางมาเข้าไปบริเวณอ่าวพร้าวช่วงไฮซีซั่น ซึ่งมีอัตราการเข้าพักถึง 90-95% ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 35% และเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ 65% กลับมียอดบู๊คกิ้งลดลง ด้วยไม่เชื่อมั่นในเรื่องของการรักษาสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยของอาหารที่อาจจะปนเปื้อนมากับคราบน้ำมันที่หลงเหลืออยู่

สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยหรือ สทท. เชื่อมั่นว่า ในปี 2557 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยยังคงเป็นตัวแปรสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยมีรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 2.02 ล้านล้านบาท เติบโตขึ้น 13% เมื่อเทียบกับปี 2556 โดยรายได้ส่วนใหญ่จะมาจากนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณ 1.32 ล้านล้านบาท และรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย 7 แสนล้านบาท (ที่มา: หนังสือพิมพ์สยามรัฐ)

จากสถานการณ์ที่ 2 ให้นักศึกษาตอบคำถามข้อ 56-60 โดย กากบาท X คำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

56. ประเด็นสำคัญจากเหตุการณ์ข้างต้นคืออะไร
- ปัญหาด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยในปี 2556 เสียหาย
 - อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย
 - สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวได้รับความ
 - รายได้จากการท่องเที่ยวลดลง

61. ลูกค้าโทรจองห้อง Deluxe จำนวน 5 ห้องและห้อง Superior จำนวน 3 ห้อง จะต้องจ่ายค่ามัดจำห้องพักเป็นเงินเท่าไร
ก. 120 บาท ข. 280 บาท ค. 900 บาท ง. 1,200 บาท
62. นักท่องเที่ยวกลุ่มหนึ่งเข้าพักในวันที่ 18 -20 กุมภาพันธ์ 2557 โดยพักห้อง Deluxe จำนวน 3 ห้อง และห้องสูท จำนวน 8 ห้อง อยากทราบว่าต้องจ่ายค่าห้องพักทั้งสิ้นเท่าไร
ก. 43,180 บาท ข. 77,760 บาท ค. 86,400 บาท ง. 73,440 บาท
63. ลูกค้าเข้าพักในห้อง Suite จำนวน 2 ห้อง และได้ชำระค่ามัดจำห้องพักแล้ว เมื่อลูกค้า Check Out จะต้องชำระค่าห้องพักอีกเท่าไร
ก. 5,000 บาท ข. 4,500 บาท ค. 4,200 บาท ง. 4,000 บาท
64. ลูกค้าชำระค่าห้อง Deluxe จำนวน 1 คืน เป็นเงิน 14,400 บาท อยากทราบว่า ลูกค้าเข้าพักจำนวนกี่ห้อง
ก. 10 ห้อง ข. 9 ห้อง ค. 8 ห้อง ง. 7 ห้อง
65. ครอบครัวหนึ่งมีสมาชิก 5 คน เข้าพัก 4 วัน เป็นห้อง Superior จำนวน 2 ห้อง และเสริมเตียง จะต้องชำระค่าห้องพักเมื่อ Check Out เป็นเงินเท่าไร
ก. 6,750 บาท ข. 7,500 บาท ค. 9,000 บาท ง. 10,000 บาท

ตารางแสดง พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว

ข้อมูลการเดินทาง	จำนวน นักท่องเที่ยว	ร้อยละ	จากตารางแสดงพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว ด้านซ้าย ให้นักศึกษาตอบคำถามข้อ 66-70
1. วัตถุประสงค์ ในการเดินทาง			โดย กากบาท X คำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว
- ท่องเที่ยวและ พักผ่อน	215	71.19	66. จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดกี่คน ก. 906 คน ข. 604 คน ค. 302 คน ง. 100 คน
- เยี่ยมญาติ	85	.33	67. นักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์ในการเดินทาง ไปเยี่ยมญาติคิดเป็นร้อยละเท่าไร
- ซื้อของ	1	.33	ก. 8.50% ข. 9.38% ค. 14.07% ง. 28.15%
- อื่น ๆ	1		68. เรียงลำดับประเภทของการท่องเที่ยวที่ได้รับ ความนิยมจากมากไปน้อย
2. แหล่งท่องเที่ยว			ก. ศิลปวัฒนธรรม สวนสนุก การไปเที่ยวซื้อของ ธรรมชาติ ผจญภัย และอื่น ๆ
- ภาคเหนือ	75	24.83	ข. ธรรมชาติ การไปซื้อของ ผจญภัย
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	32	10.60	ศิลปวัฒนธรรม สวนสนุก และอื่น ๆ
- ภาคกลาง	5.63	ค. ธรรมชาติ ผจญภัย ศิลปวัฒนธรรม
- ภาคใต้	178	58.94	การไปซื้อของ สวนสนุก และอื่น ๆ
3. ประเภทของ การท่องเที่ยว			ง. ธรรมชาติ การไปซื้อของ สวนสนุก ศิลปวัฒนธรรม ผจญภัย และอื่น ๆ
- ศิลปวัฒนธรรม	24	7.95	69. ประเภทของการท่องเที่ยวที่มีความถี่สูงสุด คือประเภทใด
- สวนสนุก	22	7.28	ก. ท่องเที่ยวและพักผ่อน ข. การไปเที่ยวซื้อของ
- การไปเที่ยว ซื้อของ	98	32.45	ค. เยี่ยมญาติ ง. ธรรมชาติ
- ธรรมชาติ	117	38.74	
- ผจญภัย	34	11.26	
- อื่น ๆ	7	2.32	

70. ให้แปลความหมายของข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวตามลำดับจากมากไปน้อย

- ก. พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวนิยมเที่ยวในภาคได้มากที่สุด รองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคเหนือ
- ข. พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวนิยมเที่ยวในภาคได้มากที่สุด รองลงมา คือ ภาคกลาง ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคเหนือ
- ค. พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวนิยมเที่ยวในภาคได้มากที่สุด รองลงมา คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง
- ง. พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวนิยมเที่ยวในภาคได้มากที่สุด รองลงมา คือ ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ

4.1 ในปี 2558 ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นักศึกษาคิดว่ามีผลกระทบต่อ
นักศึกษาหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

4.2 นักศึกษาอยากให้สาขาวิชา/ มหาวิทยาลัย เพิ่มเติมความรู้ทางวิชาการ/ วิชาชีพ/ อื่น ๆ
เรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

<<ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถาม>>

ภาคผนวก ค

คู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและ
การโรงแรมมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา

คู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาเซียน

โดย

นางสาวศิริโรจน์ ตระกูลสถิตย์มัน
นิสิตระดับดุขฎฐิบัณทิต สาขาวิชาวิจัย วัดผล และสถิติการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับดุขฎฐิบัณทิต
สาขาวิชาวิจัย วัดผลและสถิติการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คำนำ

คู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยว และการโรงแรมมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา ฉบับนี้ เนื้อหาของเอกสารแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 บทนำ และตอนที่ 2 วิธีการและแนวทางการประเมิน จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบสำหรับผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน ให้มีความรู้และความเข้าใจอย่างถูกต้อง ในการนำระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ในการนำไปใช้ประเมิน

คู่มือระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยว และการโรงแรมมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา เป็นเอกสาร ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับคุณวุฒิบัณฑิต เรื่อง การพัฒนาระบบการประเมินคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการ โรงแรมมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวทางการจัดการอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษา ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้เกี่ยวข้องในการทดลองใช้ระบบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ไปปรับปรุงระบบให้มีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ เป็นแนวทางในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมต่อไป

ศิริโรจน์ ตระกูลสถิตย์มัน

สาขาวิชาวิจัย วัดผล และสถิติการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ตอนที่ 1 บทนำ	
หลักการและที่มา	1
วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ	3
กรอบการประเมิน	3
กลุ่มเป้าหมาย	6
ขอบเขตของคู่มือ	6
คำจำกัดความ/ นิยามศัพท์	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
ตอนที่ 2 วิธีการและแนวทางการประเมิน	
2.1 วัตถุประสงค์/ ตัวบ่งชี้/ เกณฑ์การประเมิน	9
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและแหล่งข้อมูล	11
2.3 รายละเอียดการประเมินคุณลักษณะนักศึกษา	11
2.4 สรุปผลการประเมิน	13
2.5 การให้ข้อมูลป้อนกลับ	15
ภาคผนวก	
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	17

ตอนที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและที่มา

การผลิตบัณฑิตเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา เป็นตัวชี้วัดว่าผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะเป็นไปตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ซึ่งบัณฑิตในระดับอุดมศึกษาต้องเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของสถาบัน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557)

คุณภาพบัณฑิตแต่ละหลักสูตรจะสะท้อนไปที่คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยพิจารณาจากผลลัพธ์การเรียนรู้ ซึ่งผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตและเป็นการสื่อสารให้สังคม ชุมชน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เชื่อมั่นถึงคุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตออกมาว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร ซึ่งผลที่ปรากฏจากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 3 (พ.ศ. 2554-2558) ระดับอุดมศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่า สถาบันอุดมศึกษา 47 แห่ง (397 คณะ) ได้รับการรับรองมาตรฐาน 45 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 95 และรับรองแบบมีเงื่อนไข 2 แห่ง ผลการประเมินในภาพรวม สถานศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพ แต่ก็ยังพบปัญหาด้านคุณภาพนักศึกษา ซึ่งเป็นตัวสะท้อนสำคัญที่เป็นตัวชี้วัดด้านคุณภาพบัณฑิต ตามตัวบ่งชี้ที่ 1 บัณฑิตปริญญาตรีที่ไ้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระของสำนักงานรับรองมาตรฐานประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งสอดคล้องกับวิกฤติการศึกษาไทย ด้านผลิตภาพแรงงานไทยต่ำมาก และอัตราการพัฒนาต่ำ จากผลการประเมินของ Human development index (HDI) พบว่าไทยอยู่อันดับที่ 71 ของโลก ต่ำกว่าส่วนใหญ่ของเอเชียตะวันออก และมาเลเซีย (ภาวิชัย ทองโรจน์, การประชุมระดมความคิด เรื่อง การพัฒนากรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ พ.ศ. 2555-2558 เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล, 2555) และอาการที่แสดงความตกต่ำของคุณภาพการศึกษาไทย จากผลการประเมินสมรรถนะการศึกษาไทยเมื่อเปรียบเทียบกับนานาชาติประเทศของ International institute for management development (IMD) พบว่า สมรรถนะด้านการศึกษาไทยในปี พ.ศ. 2552 อยู่ในอันดับ 30 จาก 58 ประเทศ ดังที่ได้กล่าวมา ปัญหาคุณภาพนักศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพด้านการเรียนการสอน คือ คุณภาพการสอนของอาจารย์และการเรียนของผู้เรียน ปัจจัยสำคัญที่จะ

ทำให้เกิดคุณภาพการเรียนการสอน คือ กระบวนการที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อการเรียนการสอน ในด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร กลยุทธ์การเรียนการสอน การวัดและประเมิน การประเมินเพื่อตัดสิน การปรับปรุง และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งระบบและกลไก การจัดการเรียนการสอนต้องเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกำหนดให้มีการจัดรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยืดหยุ่น โดยการมีส่วนร่วมจากบุคคลสถาบันหรือชุมชน ภายนอกมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะตัวของนักศึกษาซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมากต่อความสนใจใฝ่รู้และต่อศักยภาพในการแสวงหาความรู้ของนักศึกษา เช่น การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ค้นคว้าวิจัยโดยอิสระในรูปแบบโครงการวิจัยส่วนบุคคล การจัดให้มี ชั่วโมงเรียนในภาคปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ รวมทั้งมีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามอย่างพอเพียง มีการจัดสัมมนาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำโครงการมีการเรียนการสอนทางเครือข่าย คอมพิวเตอร์ (Internet) และมีห้องสมุดและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เพียงพอสำหรับการ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง

วิชาชีพท่องเที่ยวเป็นสาขาวิชาหนึ่งที่สถาบันการศึกษาจำนวนมากเปิดสอน การผลิต กำลังแรงงานโดยเฉพาะระดับปริญญาตรีแต่ละปีมีมากกว่าหนึ่งหมื่นคน ซึ่งเพียงพอ แต่ยังขาด คุณภาพ จากการสำรวจพบว่า จากหลักสูตรการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการแท้จริง สถาบันการศึกษาคควรทบทวน เช่น การฝึกทักษะเชิงลึกตามความต้องการของผู้ประกอบการ ซึ่งแรงงานไทยด้านการท่องเที่ยวยังขาดแคลนทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ แรงงานใหม่ที่จบ การศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขา โรงแรมและการท่องเที่ยวยังมีข้อจำกัดในการทำงานที่รู้แต่ ทฤษฎี ซึ่งไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง ซึ่งต้องอาศัยการเรียนรู้ ฝึกฝน และหาประสบการณ์ ในการทำงาน รวมถึงทักษะด้านภาษาในการสื่อสารกับลูกค้าหรือผู้มาใช้บริการซึ่งส่วนใหญ่ เป็นชาวต่างประเทศ (วิชาชีพการ โรงแรมและการท่องเที่ยวกับอาเซียน, 2556) ซึ่งสาขา การท่องเที่ยวเป็นสาขาหนึ่งที่มีการเปิดเสรีวิชาชีพในกลุ่มประเทศอาเซียน ดังนั้น ควรเตรียม ความพร้อมในระบบการศึกษาและแรงงานที่อยู่ในตลาด โดยเร่งรัดการผลักดันยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนา กำลังแรงงานด้านการท่องเที่ยวให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ให้มีการจัดทำกรอบ ความร่วมมือเฉพาะกิจกับสถาบันอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน นำมาตรฐาน สมรรถนะวิชาชีพมาเป็นบรรทัดฐานในการจัดทำหลักสูตรและการฝึกอบรม เพื่อให้มีศักยภาพ สูงขึ้น โดยเฉพาะทักษะภาษาต่างประเทศ สถาบันการศึกษาควรปรับหลักสูตรด้านการ โรงแรม และการท่องเที่ยวให้เป็นหลักสูตรเชิงลึกมากขึ้น การฝึกงานของนักศึกษาควรเป็นการฝึกร่วมกับ สถานประกอบการ ตั้งแต่ปี 1-ปี 4 เพื่อให้เรียนรู้ประสบการณ์จริง (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, 2554)

การประเมินนักศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการจัดการศึกษา ผลลัพธ์ของการประเมิน ส่งผลโดยตรงต่ออนาคตของนักศึกษา ผลลัพธ์จากการประเมินนักศึกษาจะสะท้อนให้เห็นความสำเร็จของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนและความสำเร็จของนักศึกษาตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทั้งนี้ ความเหมาะสมของระบบประเมินต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดเกณฑ์การประเมิน วิธีการประเมิน เครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพ และวิธีการให้เกรดที่สะท้อนผลการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีการกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) มีการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ให้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถในการปฏิบัติงานในโลกแห่งความเป็นจริง (Real world) และมีวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ที่ทำให้นักศึกษาสามารถแก้ไขจุดอ่อนหรือเสริมจุดแข็งของตนเองได้ ให้ผลการประเมินที่สะท้อนระดับความสามารถที่แท้จริงของนักศึกษา และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 69)

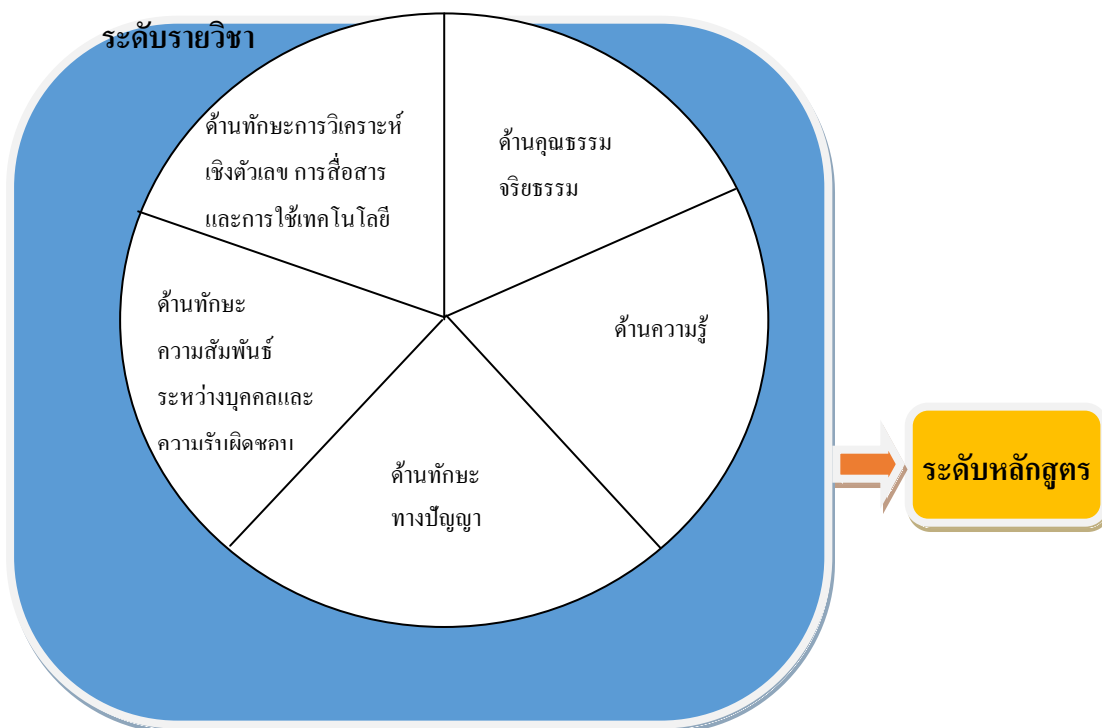
ด้วยความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนาคู่มือระบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ตามแนวทางการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และตามแนวคิดของเครือข่ายการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) ซึ่งจะทำได้ระบบประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของสถาบัน อัตลักษณ์ของสถาบัน และสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของวิชาชีพ และตรงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและสังคม รวมทั้งเป็นแนวทางเตรียมความพร้อมที่จะเข้าเป็นสมาชิกเครือข่ายประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน และการแข่งขันได้ในการเปิดเสรีทางด้านการศึกษาระดับภูมิภาคอาเซียนและนานาชาติ

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ

1. เพื่อให้หลักสูตรทราบกรอบการประเมิน และวิธีการประเมิน ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อให้มหาวิทยาลัย คณะ หลักสูตร และผู้เกี่ยวข้อง ตรวจสอบ กำกับ การประเมิน การจัดการเรียนการสอนและประเมินหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นไปตามกรอบแนวทางตามนโยบาย/ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ/ กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีมาตรฐาน
3. เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.3 กรอบการประเมิน

นักศึกษาจะต้องได้รับการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ภายใต้กรอบการประเมิน 5 ด้าน ดังภาพที่ 1

ช่วงเวลาการประเมิน: ตั้งแต่รับเข้าศึกษา ติดตามความก้าวหน้าระหว่างเรียน และก่อนสำเร็จการศึกษา หลังจากสำเร็จการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบการประเมิน

จากกรอบการประเมินทั้ง 5 ด้าน ได้กำหนดค่าน้ำหนัก และเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าน้ำหนักและเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละด้าน

ด้านการประเมิน	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์การให้คะแนน				
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	20	1	2	3	4	5
ด้านความรู้	20	1	2	3	4	5
ด้านทักษะทางปัญญา	20	1	2	3	4	5
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	20	1	2	3	4	5
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	20	1	2	3	4	5
รวม	100					

หมายเหตุ น้ำหนักขององค์ประกอบในการประเมินแต่ละด้าน สามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับจุดเน้นของรายวิชา (วิชาทฤษฎี ปฏิบัติ สัมมนา ฯลฯ) พิจารณาตามการกระจายความรับผิดชอบจากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามกรอบการประเมิน และระยะเวลาการประเมิน ผลลัพธ์การเรียนรู้ ได้กำหนดกิจกรรมและผู้รับผิดชอบการประเมิน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วางแผนและทบทวน

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
<p>1. เพื่อวางแผนและทบทวนมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตร ใน มคอ.2 หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผล นักศึกษามาสู่การปฏิบัติ ในรายวิชา</p> <p>2. เพื่อพัฒนาปรับปรุงกลยุทธ์การสอนอย่างต่อเนื่องและนำไปใช้ในการเรียนการสอน</p>	<p>1. คณะกรรมการประจำหลักสูตรนำผลการสำรวจหรือการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตมาวางแผนและทบทวน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ปรับปรุงหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนร่วมกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ได้บัณฑิตที่ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต</p> <p>2. คณะกรรมการประจำหลักสูตรทบทวนวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่จำเป็นและเหมาะสมกับสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยคำนึงถึงความทันสมัยของหลักสูตรที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีการกำหนดเป็นเป้าหมายการผลิตบัณฑิตระหว่างผู้สอนร่วมกัน และเผยแพร่ให้ผู้รับผิดชอบในการผลิตบัณฑิตทุกคนรับรู้และร่วมกันพัฒนานักศึกษา โดยให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา</p> <p>3. จัดประชุมชี้แจงผู้เกี่ยวข้องกับแผนการประเมินและการทบทวนมาตรฐานผลการเรียนรู้</p> <p>4. นักวิจัยเสนอแนวคิดในการประเมินมาตรฐานผลการเรียนรู้ โดยให้มีการอภิปรายเพื่อประกอบการพิจารณา จนได้ข้อสรุปของการประเมินร่วมกัน</p> <p>5. ร่วมกันวางแผนเกี่ยวกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ได้แก่ เครื่องมือประเมินเกณฑ์การประเมิน เป็นต้น</p>	<p>1. คณะกรรมการประจำหลักสูตร</p> <p>2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร</p> <p>3. ตัวแทนนักศึกษา</p>

ขั้นตอนที่ 2 การใช้เครื่องมือ

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
<p>1. เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของนักศึกษา</p> <p>2. เพื่อนำผลการใช้เครื่องมือเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอน และปรับปรุงวิธีการสอน ตลอดจนสื่อการเรียนการสอน</p>	<p>1. จัดประชุมอาจารย์ผู้สอน เพื่อชี้แจงข้อมูลที่ใช้ในการประเมินว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง เช่น เครื่องมือการประเมิน วิธีการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การรายงานผลการประเมิน เป็นต้น</p> <p>2. อาจารย์ผู้สอนศึกษาเครื่องมือที่จะใช้ในการประเมินกับ มคอ.3</p> <p>3. อาจารย์ผู้สอนเลือกใช้เครื่องมือที่จะนำไปใช้ในรายวิชาที่สอน โดยการตรวจสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้กับที่ระบุไว้ใน มคอ.2 แต่ละรายวิชาที่ได้รับจากการกระจายความรับผิดชอบจากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)</p> <p>4. กำหนดระยะเวลาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล</p> <p>5. อาจารย์ผู้สอนนำเครื่องมือการประเมินไปใช้ในรายวิชาที่สอน โดยมีการแจ้งนักศึกษาทราบล่วงหน้า และมีการควบคุมการประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาที่มีหลายกลุ่มให้ได้มาตรฐานเดียวกัน</p> <p>6. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล รายงานผลการประเมินนักศึกษา ในแต่ละครั้งที่สอน ด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยมาตรฐาน ผลการเรียนรู้รายด้าน และทุกด้าน เพื่อสรุปตัดสินผล</p>	<p>1. อาจารย์ผู้สอน</p> <p>2. นักศึกษา</p> <p>3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร</p>

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นสรุปและรายงานผลการประเมิน

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
เพื่อให้ทราบประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับอาจารย์ผู้สอนในการพัฒนาปรับปรุงวิธีการสอน	อาจารย์ผู้สอนนำข้อมูลที่ได้การประเมินนักศึกษาในช่วงระหว่างการสอน ที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 มาพิจารณา และจัดทำรายงานผลการประเมิน	อาจารย์ผู้สอน

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุง

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	กลไก
เพื่อให้หลักสูตรได้ทราบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษา อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตสู่เป้าหมาย และเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ตามจุดเน้นของหลักสูตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. อาจารย์ผู้สอนรายงานผลการประเมินระดับรายวิชาเสนอต่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 2. หลักสูตรจัดทำผลในรายงาน มคอ.7 3. คณะกรรมการประจำหลักสูตรร่วมกับอาจารย์ผู้สอนพิจารณาว่าคุณลักษณะของนักศึกษาเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ 4. ทำการวิเคราะห์ (ข้อมูลดิบ) เพื่อคูแวนโน้มการดำเนินงานที่ดี และนำผลไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนในภาคเรียนถัดไป 5. สะท้อนผลการประเมินกับไปยังผู้ถูกประเมิน เพื่อให้เกิดการพัฒนา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 2. คณะกรรมการประจำหลักสูตร 3. อาจารย์ผู้สอน

1.4 กลุ่มเป้าหมาย

คู่มือฉบับนี้ใช้สำหรับการบริหาร การควบคุม กำกับติดตาม และประเมินการจัดการเรียนการสอน ของบุคคลต่อไปนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.5 ขอบเขตของกลุ่ม

ขอบเขตในการใช้คู่มือฉบับนี้ จะใช้กับอาจารย์และนักศึกษา หลักสูตรการท่องเที่ยว และการโรงแรม

1.6 คำจำกัดความ/ นิยามศัพท์

ระบบการประเมิน หมายถึง องค์ประกอบของการประเมินนักศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการประเมิน ผลผลิต/ ผลลัพธ์ และการให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง และคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หมายถึง การกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา ตามมาตรฐานระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

มาตรฐานผลการเรียนรู้ หมายถึง ผลลัพธ์การเรียนรู้สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ตามกรอบมาตรฐานอุดมศึกษาแห่งชาติ และเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ผลการเรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะบัณฑิตของสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่พึงประสงค์ และความสามารถของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นในตนเอง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม หมายถึง เครื่องชี้หรือสิ่งทีแสดงคุณลักษณะของนักศึกษาที่พึงจะมีในการวิจัย ที่พิจารณาแล้วแสดงความคิดเห็นว่าเหมาะสมและเป็นที่ต้องการหรือปรารถนาของสถาบัน ประกอบด้วย

1. มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตบริการและความรับผิดชอบต่อสังคมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. มีความรอบรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพในศาสตร์ทางการท่องเที่ยวและการโรงแรม มีความสามารถในการปฏิบัติงานการให้บริการและบริหารจัดการเทียบเท่ากับมาตรฐานสมรรถนะทางวิชาชีพ
3. มีทักษะการวิเคราะห์สถานการณ์โดยประยุกต์ใช้ความรู้เหตุผลและวิจารณ์ญาณอย่างเหมาะสม
4. มีบุคลิกภาพดีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกระดับได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้และทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
5. มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 1 ภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ รวมทั้งสามารถสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม

6. มีความรู้และความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผนการจัดการและการพัฒนา

สภาพการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักศึกษา หมายถึง การดำเนินงานประเมินนักศึกษาปัจจุบันที่ได้รับระหว่างการศึกษาในสถาบันการศึกษา โดยประเมินจากมาตรฐานการเรียนรู้ที่คาดหวัง 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพ ทางค่านิยม ความรู้ดีของผู้อื่น และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม เช่น มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น

2. ด้านความรู้ หมายถึง มุ่งองค์ความรู้ในสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม อย่างกว้างขวาง เป็นระบบ ตระหนัก รู้หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพ ความรู้เฉพาะด้าน และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา การต่อยอดองค์ความรู้

3. ด้านทักษะทางปัญญา หมายถึง มีความสามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และสามารถนำข้อมูลในการแก้ปัญหาและงานอื่น ๆ ได้ด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ หมายถึง มีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม แสดงออกถึงความเป็นผู้นำในสถานการณ์บางสถานการณ์ในการแก้ปัญหาได้ มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง สามารถศึกษาและทำความเข้าใจประเด็นปัญหา เลือกลงและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้า และเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การเขียน เลือกใช้รูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลและสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาตามขั้นตอนและเวลาที่กำหนด
2. ช่วยให้การพัฒนาประสิทธิภาพของการประเมิน มีการกำหนดขั้นตอน วิธีการ เป็นไปตามลำดับ เป็นประโยชน์ในการพัฒนางานเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 2

วิธีการและแนวทางการประเมิน

2.1 วัตถุประสงค์/ ตัวบ่งชี้/ เกณฑ์การประเมิน

วัตถุประสงค์การประเมิน	ตัวบ่งชี้	ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อประเมินคุณธรรม จริยธรรม	นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม	1. คะแนนจาก แบบสังเกต พฤติกรรม 2. คะแนนจากแบบวัด คุณธรรม จริยธรรม	1. นักศึกษาได้คะแนน ต่ำกว่า 40 คะแนน 2. นักศึกษาได้คะแนน ตั้งแต่ 40-44 คะแนน 3. นักศึกษาได้คะแนน ตั้งแต่ 45-49 คะแนน 4. นักศึกษาได้คะแนน ตั้งแต่ 50-54 คะแนน 5. นักศึกษาได้คะแนน 55 คะแนนขึ้นไป
2. เพื่อประเมินความรู้	นักศึกษามีความรู้	ร้อยละของนักศึกษา ที่ได้ระดับคะแนนเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่า 2.00	1. นักศึกษาได้คะแนน ต่ำกว่าร้อยละ 60 2. นักศึกษาได้คะแนน ตั้งแต่ร้อยละ 60-69 3. นักศึกษาได้คะแนน ตั้งแต่ร้อยละ 70-79 4. นักศึกษาได้คะแนน ตั้งแต่ร้อยละ 80-89 5. นักศึกษาได้คะแนน ร้อยละ 90 ขึ้นไป

วัตถุประสงค์การประเมิน	ตัวบ่งชี้	ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์การประเมิน
3. เพื่อประเมินทักษะทางปัญญา	นักศึกษามีทักษะทางปัญญา	1. คะแนนจากการฝึกทักษะอาชีพ 2. คะแนนจากแบบวัดทักษะทางปัญญา	1. นักศึกษาได้คะแนนต่ำกว่า 60 คะแนน 2. นักศึกษาได้คะแนนตั้งแต่ 60-69 คะแนน 3. นักศึกษาได้คะแนนตั้งแต่ 70- 79 คะแนน 4. นักศึกษาได้คะแนนตั้งแต่ 80-89 คะแนน 5. นักศึกษาได้คะแนน 90 คะแนนขึ้นไป
4. เพื่อประเมินทักษะบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	นักศึกษามีทักษะบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	คะแนนจากแบบวัดทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	1. นักศึกษาได้คะแนนต่ำกว่า 24 คะแนน 2. นักศึกษาได้คะแนนตั้งแต่ 24-26 คะแนน 3. นักศึกษาได้คะแนนตั้งแต่ 27-30 คะแนน 4. นักศึกษาได้คะแนนตั้งแต่ 30-34คะแนน 5. นักศึกษาได้คะแนน 35 คะแนนขึ้นไป
5. เพื่อประเมินทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	นักศึกษามีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	คะแนนจากแบบวัดการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	1. นักศึกษาได้คะแนนต่ำกว่า 60 คะแนน 2. นักศึกษาได้คะแนนตั้งแต่ 60-69 คะแนน 3. นักศึกษาได้คะแนนตั้งแต่ 70-79 คะแนน 4. นักศึกษาได้คะแนนตั้งแต่ 80-89 คะแนน 5. นักศึกษาได้คะแนน 90 คะแนนขึ้นไป

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ตัวป่งชี้	เครื่องมือรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม	ชุดที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรม ชุดที่ 2 แบบวัดคุณธรรม จริยธรรม	1. อาจารย์ผู้สอน 2. นักศึกษา
นักศึกษามีความรู้	ชุดที่ 3 แบบบันทึกผลคะแนน	1. สำนักส่งเสริมวิชาการและ งานทะเบียน 2. หลักสูตร
นักศึกษามีทักษะทางปัญญา	ชุดที่ 4 แบบประเมินผลการฝึก ทักษะอาชีพ ชุดที่ 5 แบบวัดทักษะ ทางปัญญา	1. อาจารย์ผู้สอน 2. นักศึกษา 3. ผู้ประกอบการ (แหล่งฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ) 4. อาจารย์นิเทศก์
นักศึกษามีทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	ชุดที่ 6 ประเมินตนเอง ของนักศึกษา/ แบบประเมิน โดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน	1. อาจารย์ผู้สอน 2. นักศึกษา
นักศึกษามีทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสารและ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ชุดที่ 7 แบบวัดทักษะ การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้ เทคโนโลยี ชุดที่ 8 แบบบันทึกผลคะแนน	อาจารย์ผู้สอน

2.3 รายละเอียดการประเมินคุณลักษณะนักศึกษา

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ค่านำหนัก ร้อยละ 20)

วัตถุประสงค์: เพื่อวัด/ ประเมินคุณลักษณะนักศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม ข้อที่ 1
ใน 5 ข้อ โดยการสังเกตพฤติกรรม และการวัดคุณธรรม จริยธรรม

แนวทางการประเมิน:

- 1) การสังเกตพฤติกรรมโดยอาจารย์ผู้สอน

2) ประเมินโดยใช้แบบวัดคุณธรรม จริยธรรม แบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating scale)

3) ประมวลผลข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรม และการวัดคุณธรรมจริยธรรม โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

4) เปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยการประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนน

2. ด้านความรู้ (ค่านำหนัก ร้อยละ 20)

วัตถุประสงค์: เพื่อวัด/ ประเมินคุณลักษณะนักศึกษาด้านความรู้ ข้อที่ 2 ใน 5 ข้อ โดยการตรวจสอบจากผลการเรียนสะสม

แนวทางการประเมิน:

- 1) การบันทึกผลคะแนนของนักศึกษา
- 2) ประมวลผลข้อมูลจากคะแนนนักศึกษา
- 3) เปรียบเทียบผลคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน

3. ด้านทักษะทางปัญญา (ค่านำหนัก ร้อยละ 20)

วัตถุประสงค์: เพื่อวัด/ ประเมินคุณลักษณะนักศึกษาด้านทักษะทางปัญญา ข้อที่ 3 ใน 5 ข้อ โดยประเมินผล และการวัดทักษะทางปัญญา

แนวทางการประเมิน:

- 1) แบบประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพ จากผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ประกอบการ อาจารย์ เพื่อนร่วมงาน เป็นต้น
- 2) ประเมินโดยใช้แบบวัดทักษะทางปัญญา แบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating scale)
- 3) ประมวลผลข้อมูลจากแบบประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพ และแบบวัด โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
- 4) เปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยการประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนน

4. ด้านทักษะบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ค่านำหนัก ร้อยละ 20)

วัตถุประสงค์: เพื่อวัด/ ประเมินคุณลักษณะนักศึกษาด้านทักษะบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ข้อที่ 4 ใน 5 ข้อ โดยการวัดทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

แนวทางการประเมิน:

- 1) ประเมินโดยใช้แบบวัดทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ แบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating scale)

2) ประมวลผลข้อมูลจากแบบวัด โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

3) เปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยการประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนน

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(ค่านำหนัก ร้อยละ 20)

วัตถุประสงค์: เพื่อวัด/ ประเมินคุณลักษณะนักศึกษาด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อที่ 5 ใน 5 ข้อ โดยการบันทึกผลคะแนน และการวัดแนวทางการประเมิน:

1) การบันทึกผลคะแนนของนักศึกษา

2) ประเมินโดยใช้แบบวัดทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มาตรฐานวัดประมาณค่า (Rating scale)

3) ประมวลผลข้อมูลจากแบบบันทึกผลคะแนน และแบบวัด โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

4) เปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยการประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนน

2.4 สรุปผลการประเมิน

การสรุปผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยว และการโรงแรมมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลที่ได้จากการประเมินนักศึกษา ประกอบด้วย การรายงานผลการประเมินของผู้ประเมิน คือ อาจารย์ผู้สอน

2. การรายงานผลการเรียน มาตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย A, B+, B, C+, C, D+, D, F, I, M และ W

3. การรายงานผลการฝึกทักษะอาชีพ

สรุปการตัดสินภาพรวม

ชื่อหลักสูตร.....รายวิชา.....ชั้นปี.....

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

ตัวบ่งชี้	ผลการประเมิน		
	\bar{X}	<i>SD</i>	ผลการประเมิน
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
คะแนนรวมเฉลี่ย			

$$\text{คะแนนรวมเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนรวมของตัวบ่งชี้ทั้งหมด}}{\text{ตัวบ่งชี้ทั้งหมด}}$$

การคำนวณเกณฑ์การประเมินภาพรวม

เกณฑ์การประเมิน

คะแนนที่ได้รับ	ผลการประเมิน
4.01-5.00	ดีมาก
3.01-4.00	ดี
2.01-3.00	ปานกลาง
.01-2.00	น้อย

ในระดับรายวิชา หลักสูตรควรวเคราะห์ในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาในแต่ละตัวบ่งชี้

จุดเด่น	จุดที่ควรพัฒนา
1.	1.
2.	2.
3.	3.

2.5 การให้ข้อมูลป้อนกลับ

ข้อมูลป้อนกลับที่ได้จากระบบการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย การให้ข้อมูลป้อนกลับ สำหรับ หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา เพื่อรับทราบผลการประเมิน และดำเนินการพัฒนาปรับปรุงต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. การวางแผนการประเมิน
2. การพัฒนาคู่มือและเครื่องมือการประเมิน
3. การรวบรวมคะแนนการประเมิน
4. การประเมินผลสรุป
5. การตัดสินผลการประเมิน
6. การรายงานผลการประเมิน
7. การนำผลการประเมินสรุปไปใช้

ภาคผนวก

(ชุดที่ 1)

แบบสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา

หลักสูตร.....รายวิชา.....ชั้นปี.....

ชื่อ-สกุล	รหัส นักศึกษา	พฤติกรรมประเมิน (ข้อละ 4 คะแนน)					คะแนน รวม
		การเข้า ชั้นเรียน ตรงเวลา	การส่งงาน ตามกำหนด เวลา	แต่งกาย ตามระเบียบ	ความ รับผิดชอบ ในหน้าที่	การทำงาน ร่วมกับ ผู้อื่น	

เกณฑ์การประเมิน

- คะแนนตั้งแต่ 18-20 คุณภาพระดับดีมาก
 คะแนนตั้งแต่ 15-17 คุณภาพระดับดี
 คะแนนตั้งแต่ 12-14 คุณภาพระดับปานกลาง
 คะแนนต่ำกว่า 12 คุณภาพระดับน้อย

ข้อเสนอแนะ

.....

ประเมินโดย ตนเอง เพื่อน อาจารย์ผู้สอน

.....

ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ชุดที่ 2)
แบบประเมิน

ชื่อเครื่องมือ	ผลการเรียนรู้ตามกรอบ TQF

นิยามปฏิบัติการ

มีความซื่อสัตย์ และมีวินัยในตนเอง หมายถึง มีความจริงในการพูดหรือปฏิบัติตามความคิดต่อตนเองและต่อผู้อื่น โดยการนำตนเอง การควบคุมตนเอง การกำกับตนเองเพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และแบบธรรมเนียมของสังคม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

- 4 หมายถึง ปฏิบัติด้วยตนเอง และชักชวนผู้อื่น หรือเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่น
- 3 หมายถึง ปฏิบัติด้วยตนเอง และชักชวนผู้อื่น
- 2 หมายถึง ปฏิบัติด้วยตนเอง
- 1 หมายถึง ปฏิบัติเมื่อได้รับคำแนะนำ

รายวิชา.....
 ชื่อผู้รับการประเมิน.....รหัส.....ชั้นปี.....

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				หมายเหตุ
	4	3	2	1	
1. สร้างผลงานด้วยตนเอง ได้ความสามารถ ไม่ลอกเลียน ผลงานของผู้อื่น					
2. กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
3. ควบคุมตนเองในการปฏิบัติการเรียนรู้					
4. ควบคุมอารมณ์ความรู้สึกเพื่อการบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้					
5. ไม่ปลอมแปลงเอกสาร หรือลายเซ็น					
6. ไม่ลอกข้อสอบ					
7. ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง					
8. ไม่ทำงานอื่นในขณะที่เรียนหรือขณะทำงาน					
9. พுகและปฏิบัติความจริงทั้งต่อหน้าและลับหลัง					
10. ปฏิบัติตนตามระเบียบของหลักสูตร มหาวิทยาลัย และ ระเบียบข้อบังคับของสังคม					
คะแนนรวม					
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ					

เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.41 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

ข้อเสนอแนะ

.....

ประเมินโดย ตนเอง เพื่อน อาจารย์ผู้สอน

.....

ผู้ประเมิน

.....

ผู้รับการประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ชุดที่ 3)
แบบบันทึกผลคะแนน

หลักสูตร.....รายวิชา.....ชั้นปี.....

ชื่อสกุล	รหัส นักศึกษา	ระดับคะแนน										
		A	B+	B	C+	C	D+	D	F	I	M	W

เกณฑ์การประเมิน

- ระดับคะแนน A คุณภาพระดับดีมาก
 ระดับคะแนน B-B+ คุณภาพระดับดี
 ระดับคะแนน C-C+ คุณภาพระดับปานกลาง
 ระดับคะแนนตั้งแต่ D+ คุณภาพระดับน้อย

ข้อเสนอแนะ

.....

ประเมินโดย ตนเอง เพื่อน อาจารย์ผู้สอน

.....
 ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมิน

ชื่อเครื่องมือ	ผลการเรียนรู้ตามกรอบ TQF

นิยามปฏิบัติการ

ความรู้ หมายถึง มีความรู้ในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถคิดวิเคราะห์ และต่อยอดองค์ความรู้ในงานอาชีพ โดยสามารถบูรณาการความรู้ และทักษะในสาขาวิชาร่วมกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

4 หมายถึง มีความรู้ และประยุกต์ใช้ได้ รวมทั้งสามารถแนะนำผู้อื่นได้

3 หมายถึง มีความรู้ และประยุกต์ใช้ได้

2 หมายถึง มีความรู้ และประยุกต์ใช้ได้บ้าง

1 หมายถึง มีความรู้ แต่ไม่สามารถประยุกต์ใช้ได้

รายวิชา.....
 ชื่อผู้รับการประเมิน.....รหัส.....ชั้นปี.....

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				หมายเหตุ
	4	3	2	1	
1. มีความเข้าใจในสิ่งอ่าน สามารถสรุปและตีความสิ่งที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
2. รู้จักเลือกใช้ข้อมูลที่จำเป็นเพื่อการประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจและแก้ปัญหา					
3. สามารถจัดการข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอข้อมูลได้เข้าใจและเป็นระบบ					
4. มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ/ หลักสูตรที่เรียน					
5. มีความรู้ในวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบ					
6. สามารถประยุกต์ใช้ความรู้/แนวคิด/ มุมมองในสาขาวิชาชีพที่เรียนกับงานที่ได้รับมอบหมาย					
7. สามารถนำเสนอนวัตกรรม/ ยุทธศาสตร์ที่จำเป็นในการทำงาน					
8. รู้จักประยุกต์ใช้ความรู้/ แนวคิด/ มุมมองจากสาขาวิชาอื่นกับงานที่ได้รับ					
คะแนนรวม					
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ					

เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.41 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

ข้อเสนอแนะ

.....

ประเมินโดย ตนเอง เพื่อน อาจารย์ผู้สอน

.....

ผู้ประเมิน

.....

ผู้รับการประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ชุดที่ 4)

แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน โดยมีเกณฑ์ดังนี้
เกณฑ์การให้คะแนน 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
ด้านคุณธรรม จริยธรรม และมนุษยสัมพันธ์						
1. มีทัศนคติที่ดีต่องานบริการ						
2. มีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร						
3. มีความเคารพและยอมรับคำสอนของผู้บังคับบัญชา						
4. ยอมรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตอบคำถาม ผู้ร่วมงานได้อย่างเหมาะสม						
5. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและทำงานเป็นทีมได้						
6. ปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ที่มาใช้บริการด้วยความเต็มใจ						
7. สามารถปฏิเสธการกระทำหรือให้บริการในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ได้อย่างเหมาะสม						
8. มีนิสัยในการให้อภัยผู้อื่น โดยมีเหตุผล						
9. ใช้ทรัพย์สินและอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ด้วยความระมัดระวัง						
10. ดูแลทรัพย์สินและอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้เป็นระเบียบ เรียบร้อยอยู่เสมอ						
11. เข้าใจและยอมรับสภาพปัญหาของตนเองและผู้อื่น						
12. มีความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติ						
13. มีความกระตือรือร้น ตั้งใจทำงานให้สำเร็จ						
14. ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานประกอบการ						
15. ตรงต่อเวลา						
16. ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต						
17. มีความเชื่อมั่นในตนเอง						

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
18. ใช้คำพูดเหมาะสมกับกาลเทศะ และมีความชัดเจน						
19. มีความสุภาพ อ่อนน้อม อภัยค้ำยดี						
20. มีความละเอียดรอบคอบ และเอาใจใส่ต่องาน						
21. มีความอดทน						
22. มีบุคลิกภาพที่ดี แต่งกายเรียบร้อย						
ด้านความรู้ทางวิชาชีพ และความสามารถในการปฏิบัติงาน						
23. มีความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ						
24. มีความคิดริเริ่มที่ดีในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ลุล่วง						
25. มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า						
26. นำความรู้และหลักการทางวิชาชีพที่ศึกษามาประยุกต์ใช้ในงานได้ดี						
27. หมั่นขวนขวายใฝ่หาความรู้ทางวิชาชีพเพิ่มเติมให้ทันสมัย และทันเหตุการณ์						
28. รู้จักนำทักษะและประสบการณ์จากการเรียนมาใช้ให้เป็นประโยชน์						
29. สามารถใช้ศัพท์เทคนิคในสาขาวิชาชีพ เพื่อการสื่อสารทำความเข้าใจได้						
30. สามารถปฏิบัติงานได้ตามขั้นตอนและเป็นผลสำเร็จ						
ด้านความรู้ทางวิชาพื้นฐาน						
31. นำความรู้และหลักการทางวิชาการมาใช้ในการทำงานได้						
32. มีความฉลาด และปฏิภาณไหวพริบ						
33. มีความรู้ภาษาไทย เพื่อการสื่อสารทำความเข้าใจได้เป็นอย่างดี						
34. มีความรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารทำความเข้าใจได้						
35. คิดแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ						
36. ปรับปรุงวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน						
37. รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงระดับอาเซียน ระดับนานาชาติ						
38. มีความรู้คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีพื้นฐานที่จำเป็นต่องาน						

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
39. มีความคิดวิจารณ์ญาณ						
40. รู้และมีความสามารถที่จะทำให้ตนและผู้อื่นมีความสุข						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ผู้ให้ความคิดเห็น ผู้ดูแลการฝึกประสบการณ์ นักศึกษาฝึกประสบการณ์

เพื่อนร่วมงาน อาจารย์นิเทศก์

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ความคิดเห็น

(.....)

ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ชุดที่ 5)
แบบประเมิน

ชื่อเครื่องมือ	ผลการเรียนรู้ตามกรอบ TQF

นียมปฏิบัติกร

ด้านทักษะทางปัญญา หมายถึง ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในกรณีต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

4 หมายถึง ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง และชักชวนผู้อื่นปฏิบัติตาม

3 หมายถึง ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

2 หมายถึง ปฏิบัติตามเมื่อมีบุคคลชักชวน แนะนำ

1 หมายถึง ปฏิบัติตามคำบอก คำสั่ง

รายวิชา.....
 ชื่อผู้รับการประเมิน.....รหัส.....ชั้นปี.....

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				หมายเหตุ
	4	3	2	1	
1. สามารถคิดด้วยการวิเคราะห์สังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ					
2. แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
3. มีเหตุผลและรู้จักใช้เหตุผล					
4. มีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับองค์กรและงานที่ทำ					
5. สามารถลำดับความสำคัญของงาน					
6. สามารถวางแผนการทำงานและกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน					
7. สามารถปรับตัวเข้ากับความเปลี่ยนแปลงสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในองค์กร					
8. ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและให้ความร่วมมือกับเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้การทำงานบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ					
9. สามารถทำงานให้สำเร็จได้โดยลำพังอย่างมีประสิทธิภาพ					
10. สามารถเป็นผู้แทนกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
11. สามารถแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว					
12. สามารถระบุปัญหาและพัฒนาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหา					
13. สามารถจัดการความขัดแย้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
14. สามารถพัฒนาตนเองแสวงหาความรู้ใหม่และทักษะที่เกี่ยวข้องกับงานอย่างต่อเนื่อง					
15. สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ที่จะเลือกรู้และความเข้าใจในสิ่งที่เรียน					
คะแนนรวม					
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ					

เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.41 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

ผ่าน

ไม่ผ่าน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ประเมินโดย

ตนเอง

เพื่อน

อาจารย์ผู้สอน

.....

ผู้ประเมิน

.....

ผู้รับการประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ชุดที่ 6)
แบบประเมิน

ชื่อเครื่องมือ	ผลการเรียนรู้ตามกรอบ TQF

นียมปฏิบัติกร

มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ สังคม หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นและตั้งใจในการทำงานจนสำเร็จในเวลาที่กำหนด ยอมรับผลการกระทำของตนเองที่ปฏิบัติตามหน้าที่ในสังคม รวมทั้งพยายามปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินโดยมีเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

4 หมายถึง ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง และชักชวนผู้อื่นปฏิบัติตาม

3 หมายถึง ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

2 หมายถึง ปฏิบัติตามเมื่อมีบุคคลชักชวน แนะนำ

1 หมายถึง ปฏิบัติตามคำบอก คำสั่ง

รายวิชา.....

ชื่อผู้รับการประเมิน.....รหัส.....ชั้นปี.....

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				หมายเหตุ
	4	3	2	1	
1. มุ่งมั่นและตั้งใจในการปฏิบัติงาน					
2. ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันในการทำงาน					
3. แก้ไขปัญหาระหว่างการปฏิบัติงาน					
4. ร่วมหาแนวทางการป้องกันที่เกิดจากการปฏิบัติงาน					
5. ปรับปรุงและพัฒนางานที่รับผิดชอบ					
6. ทบทวนผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน					
7. ปฏิบัติงานจนสำเร็จตามเวลาที่กำหนด					
8. พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง					
9. ยอมรับผลการกระทำของตนเอง					
10. ร่วมรับผิดชอบการปฏิบัติงานของทีมและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น					
คะแนนรวม					
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ					

เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.41 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

ผ่าน

ไม่ผ่าน

ข้อเสนอแนะ

.....

ประเมินโดย

ตนเอง

เพื่อน

อาจารย์ผู้สอน

.....

ผู้ประเมิน

.....

ผู้รับการประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมิน

ชื่อเครื่องมือ	ผลการเรียนรู้ตามกรอบ TQF

นียมปฏิบัติกร

การทำงานเป็นทีม หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความร่วมมือร่วมใจในทีมที่จะปฏิบัติงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีผลงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

4 หมายถึง ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง และชักชวนผู้อื่นปฏิบัติตาม

3 หมายถึง ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

2 หมายถึง ปฏิบัติตามเมื่อมีบุคคลชักชวน แนะนำ

1 หมายถึง ปฏิบัติตามคำบอก คำสั่ง

รายวิชา.....

ชื่อผู้รับการประเมิน..... รหัส..... ชั้นปี.....

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				หมายเหตุ
	4	3	2	1	
1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน					
2. วางแผนในการแบ่งหน้าที่และการมีส่วนร่วม					
3. ทำงานอย่างเป็นระบบ					
4. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกัน					
5. ร่วมรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย					
6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในงานที่ทำร่วมกัน					
7. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
8. ร่วมประเมินผลการทำงานของทีม					
9. ร่วมปรับปรุงและแก้ไขข้อผิดพลาดของงาน					
10. ผลงานจากการทำงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์					
คะแนนรวม					
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ					

เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.41 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

ผ่าน

ไม่ผ่าน

ข้อเสนอแนะ

.....

ประเมินโดย

ตนเอง

เพื่อน

อาจารย์ผู้สอน

.....

ผู้ประเมิน

.....

ผู้รับการประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ชุดที่ 7)
แบบประเมิน

ชื่อเครื่องมือ	ผลการเรียนรู้ตามกรอบ TQF

นียมปฏิบัติกร

ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง มีความสามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะการใช้เครื่องมือที่จำเป็นที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อการทำงานในอาชีพได้อย่างเหมาะสม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

4 หมายถึง ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง และชักชวนผู้อื่นปฏิบัติตาม

3 หมายถึง ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

2 หมายถึง ปฏิบัติตามเมื่อมีบุคคลชักชวน แนะนำ

1 หมายถึง ปฏิบัติตามคำบอก คำสั่ง

รายวิชา.....

ชื่อผู้รับการประเมิน.....รหัส..... ชั้นปี.....

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				หมายเหตุ
	4	3	2	1	
1. สามารถใช้ภาษาไทยในการเขียนเพื่อสื่อสารที่มีประสิทธิผล (เขียนชัดเจนถูกต้องตามหลักภาษา)					
2. สามารถใช้ภาษาไทยด้วยวาจาเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิผล ที่ชัดเจนตรงประเด็น มีมารยาทในการพูด และกิริยาท่าทาง ที่แสดงออกเหมาะสม					
3. สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารที่จำเป็น					
4. เป็นผู้ฟังที่มีประสิทธิภาพ (ฟังได้ตรงประเด็น มีมารยาท ในการฟัง กิริยาท่าทางที่แสดงออกเหมาะสมถูกต้อง)					
5. มีทักษะและสามารถใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ในวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้องกับงาน					
6. ทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ ที่จำเป็น เพื่อให้ทำงานได้มีประสิทธิภาพ					
คะแนนรวม					
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ					

เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.41 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

ข้อเสนอแนะ

.....

ประเมินโดย ตนเอง เพื่อน อาจารย์ผู้สอน

.....

ผู้ประเมิน

.....

ผู้รับการประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ชุดที่ 8)
แบบบันทึกผลคะแนน

หลักสูตร.....รายวิชา.....ชั้นปี.....

ชื่อสกุล	รหัส นักศึกษา	ระดับคะแนน										
		A	B+	B	C+	C	D+	D	F	I	M	W

เกณฑ์การประเมิน

- ระดับคะแนน A คุณภาพระดับดีมาก
 ระดับคะแนน B-B+ คุณภาพระดับดี
 ระดับคะแนน C-C+ คุณภาพระดับปานกลาง
 ระดับคะแนนตั้งแต่ D+ คุณภาพระดับน้อย

ข้อเสนอแนะ

.....

ประเมินโดย ตนเอง เพื่อน อาจารย์ผู้สอน

.....
 ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....